

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
Nutriční asistent

RVP: 53 – 41– M / 02 Nutriční asistent

Platnost: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Obsah

1 Identifikační údaje 5
2 Profil absolventa 6
2.1 Popis uplatnění absolventa v praxi 6
2.2 Kompetence absolventa 6
2.2.1 Odborné kompetence 6
2.3 Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání 12
2.4 Identifikační údaje 12
2.5 Pojetí vzdělávání, rozvoj klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat 13
2.6 Organizace výuky 14
2.7 Způsob a kritéria hodnocení žáků 15
2.8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných 15
2.9 Ochrana žáků před násilím, šikanou a jinými společensky negativními jevy 17
2.10 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence 17
2.11 Podmínky pro přijímání žáků 18
3 Učební plán 20
4 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP 24
4.1 Přehled rozpracování oblastí vzdělávání a obsahových okruhů RVP 26
5 Učební osnovy 29
5.1 Český jazyk a literatura 29
5.1.1 Pojetí vyučovacího předmětu 29
5.1.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 31
5.2 Cizí jazyk 46
5.2.1 Pojetí vyučovacího předmětu 46
5.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání – anglický jazyk 48
5.3 Společenskovědní základ 65
5.4 Chemie 76
5.4.1. Pojetí vyučovacího předmětu 76
Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 78
5.5 Biologie a ekologie 83
5.5.1 Pojetí vyučovacího předmětu 83
5.5.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 85
5.6 Fyzika 87
5.6.1 Pojetí vyučovacího předmětu 87

5.6.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 90
5.7 Matematika 93
5.7.1 Pojetí vyučovacího předmětu 93
5.7.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 96
5.8 První pomoc 100
5.9 Tělesná výchova 105
5.9.1 Pojetí vyučovacího předmětu 105
Pojetí vyučovacího předmětu 105
5.10 Ekonomika 111
5.10.1 Pojetí vyučovacího předmětu 111
5.10.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 113
5.11 Somatologie 115
5.11.1 Pojetí vyučovacího předmětu 115
5.11.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 117
5.12 Klinická dietologie 122
5.12.1 Pojetí vyučovacího předmětu 122
5.12.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 125
5.14 Výživa a léčebná výživa 131
5.12.3 Pojetí vyučovacího předmětu 131
5.12.4 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 133
5.13 Aplikovaná biochemie 137
5.13.1 Pojetí vyučovacího předmětu 137
5.13.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 139
5.14 Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena 141
5.14.1 Pojetí vyučovacího předmětu 141
5.14.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 144
5.15 Základy ošetřovatelství 147
5.15.1 Pojetí vyučovacího předmětu 147
5.15.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 150
5.15.3 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 151
5.16 Výživa zdravých jedinců 154
5.16.1 Pojetí vyučovacího předmětu 154
5.16.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 157
5.17 Potravinářská chemie 158
5.17.1 Pojetí vyučovacího předmětu 158
5.17.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 160

5.18 Nauka o potravinách 162
5.18.1 Pojetí vyučovacího předmětu 162
5.19 Organizace a řízení zdravotní péče 166
5.19.1 Pojetí vyučovacího předmětu 166
5.19.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 168
5.20 Nutriční a dietologická péče 169
5.20.1 Pojetí vyučovacího předmětu 169
5.20.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 172
5.21 Příprava léčebné stravy 175
5.21.1 Pojetí vyučovacího předmětu 175
5.21.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 178
5.22 Příprava pokrmů 181
5.22.1 Pojetí vyučovacího předmětu 181
5.22.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 183
5.23 Technologie přípravy pokrmů 190
5.23.1 Pojetí vyučovacího předmětu 190
5.23.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání 191
5.24 Psychologie a komunikace 196
5.25 Volitelný seminář z cizího jazyka 208
5.25.1 Volitelný seminář – anglický jazyk 208
5.25.2 Volitelný seminář - matematika 214
- **Pojetí vyučovacího předmětu** 214
- **Rozpis učiva a výsledků vzdělávání** 216
Spolupráce se sociálními partnery 222
5. Přílohy 223
a. Příloha č. 1 Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy 223
b. Příloha č. 2 229
Charitativní akce 229
5.1 Příloha č. 3 - Dodatek č. 1 k ŠVP Nutriční asistent 230
Učební plán 232
5.2 Cizí jazyk 244
5.2.1 Pojetí vyučovacího předmětu 244
5.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání – anglický jazyk 246

1 Identifikační údaje

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Zřizovatel: Středočeský kraj

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53 - 41- M/02 Nutriční asistent

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání

Platnost ŠVP: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Ředitel školy: Mgr. Jan Chvál

Schváleno ředitelem školy: 25. 8. 2025

Oznámeno školské radě dne: 25. 8. 2025

Projednáno a schváleno pedagogickou radou per rollam: 27. 8. 2025

Tento vzdělávací program je vyhotoven ve dvou rovnocenných stejnopisech.

Rozdělovník:

Ředitel školy

Koordinátor ŠVP

2 Profil absolventa

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Zřizovatel: Středočeský kraj

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53 – 41 – M/02 Nutriční asistent

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání

Platnost ŠVP: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

2.1 Popis uplatnění absolventa v praxi

Absolvent se uplatní ve stravovacích provozech zdravotnických a sociálních zařízení, v lázeňských a léčebných ústavech, ve státních zdravotních ústavech a úřadech státní správy provádějících státní zdravotní dozor a v komunitní péči.

Pod odborným dohledem nutričního terapeuta poskytuje činnosti v rámci specifické ošetřovatelské péče a ve spolupráci s lékařem se podílí na preventivní, léčebné a diagnostické péči v oboru Klinická výživa v rozsahu své odborné způsobilosti stanovené vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

2.2 Kompetence absolventa

2.2.1 Odborné kompetence

Absolvent se vyznačuje těmito odbornými kompetencemi (absolvent je připraven):

- provádí činnosti specifické ošetřovatelské péče při zabezpečení nutričních potřeb pacientů, klientů v oblasti preventivní a léčebné výživy pod odborným dohledem nutričního terapeuta a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem
- sestavuje pod odborným dohledem nutričního terapeuta a na základě indikace lékaře individuální jídelní plány, včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet u pacientů s nekomplikovaným onemocněním
- dbá na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
- usiluje o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo zdravotních služeb
- jedná ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, nakládá s potravinami, pokrmy, materiály, energiemi, odpady, vodou, zdravotnickými prostředky a jinými látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí

- chápe kvalitu jako významný nástroj konkureceschoponsti a dobrého jména organizace, tj. zdravotnického, sociálního a jiného zařízení
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality procesů, výrobků (např. používaných potravin, pokrmů apod.), nebo služeb, zohleňuje požadavky pacienta, nebo klienta.

Klíčové kompetence absolventa

Absolvent se vyznačuje těmito klíčovými kompetencemi:

Kompetence k učení

- absolvent má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládá různé techniky učení, dokáže si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), efektivně vyhledává a zpracovává informace; je čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, provádí sebehodnocení
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

- absolvent porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhuje způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní je; vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- absotvent se vyjadřuje přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje;
- zpracovává administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. rozumí běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

- absolvent posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsob jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností

a možností je pozitivně ovlivňuje, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný;

- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly;
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a předchází osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- absolvent jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomuje si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identytu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje;
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- absolvent má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání;
- uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobit se měnícím se pracovním podmínkám;
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech,
- využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- zná obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektů soukromého podnikání;
- dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

- absolvent správně používá a převádí běžné jednotky;
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nachází vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je vymezit, popíše je a správně využije pro dané řešení;
- čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikuje znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovinně i prostoru;
- efektivně aplikuje matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn., že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho,
  jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

2.3 Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení dosaženého vzdělání, stupeň dosaženého vzdělání

Studium je ukončeno maturitní zkouškou. Kvalifikační úroveň EQF 4. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušnými prováděcími právními předpisy. Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky a ze zkoušky z cizího jazyka konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil anglický jazyk, a z dalších dvou nebo tří povinných zkoušek. Ředitel školy určí nabídku povinných zkoušek tak, aby nejméně dvě z povinných zkoušek žák konal ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání.

Společná část maturitní zkoušky:

- český jazyk a literatura
- anglický jazyk

Profilová část maturitní zkoušky:

- praktická zkouška z předmětu Nutriční a dietologická péče
- ústní zkouška z předmětu Klinika nemocí, Výživa a léčebná výživa

Nepovinnou profilovou maturitní zkoušku lze dále konat:

- blok předmětů Somatologie a Biologie a ekologie (ústně)
- Chemie (ústně). Charakteristika ŠVP

2.4 Identifikační údaje

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53 – 41 – M/02 Nutriční asistent

Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání

Stupeň poskytovaného vzdělání: střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou.

Platnost ŠVP: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

2.5 Pojetí vzdělávání, rozvoj klíčových kompetencí a aplikace průřezových témat

Vzdělávací program připravuje žáky pro práci zdravotnických pracovníků, kteří budou vykonávat činnosti v rozsahu působnosti stanovené zákonem č. 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních v platném znění) a vyhlášky č. 424/,2004 Sb. MZ, která se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, v platném znění.

Vzděláváni se proto zaměřuje zejména na dokonalé zvládnutí nutričních postupů a na vytvoření žádoucích profesních postojů, návyků a dalších osobnostních kvalit zdravotnického pracovníka. Žáci jsou vedeni k pečlivosti i odpovědnosti za kvalitu své práce. Zároveň jsou vzděláváni tak, aby získali pozitivní hodnotovou orientaci potřebnou pro pracovní, osobní i občanský život, byli schopni se dále vzdělávat a úspěšně se vyrovnávat s problémy. Důležitým aspektem je výchova žáků k péči o vlastní zdraví a k vědomí závažnosti prevence nemoci.

Vzdělávací program je koncipován tak, aby vedle odborného vzdělání poskytl žákům i širší všeobecné vzdělání a obecně přenositelné dovednosti, které mu umožní lépe se adaptovat na nové podmínky. Odborné vzdělávání poskytuje žákům základní odborné vědomosti nezbytné pro vytvoření požadovaných dovedností v rámci nutriční péče. Nedílnou součástí odborného vzdělávání jsou cvičení a praktická výuka ve školní laboratoři a ve zdravotnických a dalších zařízeních poskytujících zdravotnickou péči (např. sociálních) a odborná praxe.

Vzdělávací program připravuje žáky pro práci zdravotnických pracovníků, kteří budou poskytovat nutriční péči v rámci ošetřovatelského procesu, a to pod odborným dohledem nutričního terapeuta. Vzdělávání se proto zaměřuje zejména na zvládnutí nutričních postupů a na vytváření žádoucích profesních postojů, návyků a dalších osobnostních kvalit zdravotnického pracovníka. Žáci jsou vedeni k pečlivosti a odpovědnosti za kvalitu své práce, k ochotě a trpělivosti při poskytování nutriční péče jednání s pacienty/klienty.

Odborné a klíčové kompetence jsou rozvíjeny v učebních předmětech, aplikace průřezových témat je součástí učebních osnov jednotlivých předmětů. Dále jsou odborné a klíčové kompetence a průřezová témata rozvíjena v pravidelně konaných akcích školy. Každoročně se škola podílí na organizaci charitativních akcí, které rozvíjejí sociální a občanské kompetence, je aplikováno průřezové téma Občan v demokratické společnosti (příloha 2). Žáci se pravidelně zúčastňují olympiád v českém jazyce, cizích jazycích a sportovních soutěží, které přispívají k rozvoji kompetencí komunikativních, kompetencí k řešení problémů a průřezových témat Občan v demokratické společnosti, Člověk a svět práce, Člověk a životní prostředí. Škola organizuje pro žáky 2. ročníků soutěž první pomoci – kompetence k řešení problémů a aplikace tématu Člověk a svět práce. Lyžařské a sportovně turistické kurzy se podílejí na aplikaci tématu Člověk a životní prostředí, na rozvoji kompetencí personálních a sociálních, kompetenci k učení a řešení problémů. Kompetence k učení prolínají všemi předměty, zvláště jsou rozvíjeny v českém jazyce a literatuře, v cizích jazycích, psychologii a komunikaci a informatické vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů jsou rozvíjeny především v předmětech psychologie a komunikace, matematika, ekonomika, tělesná výchova.

Komunikativní kompetence jsou rozvíjeny zejména v předmětech český jazyk a literatura, anglický jazyk, psychologie a komunikace, nutriční a dietologická péče.

Personální a sociální kompetence jsou rozvíjeny především v předmětech psychologie a komunikace, nutriční a dietologická péče a ekonomika.

Občanské kompetence a kulturní povědomí jsou rozvíjeny především v předmětech společenskovědní základ, psychologie a komunikace, český jazyk a literatura, v cizích jazycích.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám podnikání jsou rozvíjeny především v předmětech ekonomika, psychologie a komunikace, informační a komunikační technologie, nutriční a dietologická péče, příprava pokrmů.

Matematické kompetence jsou rozvíjeny hlavně v předmětech matematika a ekonomika.

Digitální kompetence jsou rozvíjeny především v předmětu informatické vzdělávání a též prostupují všemi ostatními předměty.

2.6 Organizace výuky

Studium je organizováno jako čtyřleté denní. Součástí studia je praktická výuka, která se realizuje jednak formou cvičení ve škole, jednak formou praktického vyučování ve zdravotnických pracovištích a dalších zařízeních poskytujících zdravotnickou péči (např. sociálních) pod odborným vedením učitele nebo pověřeného pracovníka, který je způsobilý k výkonu povolání nutričního terapeuta a zároveň k vedení odborné praktické výuky žáků středních škol podle platných právních předpisů. Náplň praktické výuky je dána učební osnovou, její organizační zabezpečení je v kompetenci ředitele školy. Kromě toho vykonávají žáci denního studia ve 3. ročníku souvislou odbornou praxi na vybraných pracovištích v celkovém rozsahu 4 týdnů. Odborná praxe musí být vykonána v období školního vyučování a je zajištěna Dohodou o odborné praxi. Praxe je součástí předmětu Nutriční a dietologická péče. Odborná praxe je povinná, bez absolvování praxe nelze postoupit do vyššího ročníku.

Ve druhém ročníku je zařazen týdenní sportovně turistický kurz, který může být organizován společně pro žáky jiných oborů. Účast žáků je podmíněna finančními možnostmi rodičů, a proto bude kurz realizován, pokud bude naplněn.

Žáci se během studia zúčastní odborných exkurzí do zdravotnických a sociálních zařízení a do výrobních závodů, mohou se zúčastnit poznávacích a vzdělávacích zájezdů do zahraničí. Výuka je doplňována různými přednáškami a besedami. Na výuku odborných předmětů, které jsou organizovány jako praktické cvičení (nutriční a dietologická péče, příprava pokrmů), je třída dělena na skupiny. V případě všeobecně vzdělávacích předmětů je třída dělena na skupiny v cizích jazycích a tělesné výchově s ohledem na celkový počet žáků ve třídě.

2.7 Způsob a kritéria hodnocení žáků

K hodnocení žáků je použita klasifikace, která probíhá v souladu s příslušnými školskými právními normami (školský zákon č.561/2004 v platném znění, vyhláška MŠMT č. 13/2015 o středním vzdělání a vzdělání v konzervatoři, v platném znění, a právními normami navazujícími). Podrobně je způsob a kritéria hodnocení definovány ve Školním řádu pro žáky střední školy v dokumentu Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy (Příloha č. 1).

V souladu se současnými trendy v hodnocení žáků škola dbá na to, aby:

- hodnocení žáků vyznívalo celkově optimisticky tzn., aby žáku vždy bylo řečeno, jakých chyb se dopustil, ale také jaká pozitiva má jeho práce a jak lze s chybou pracovat;

- hodnocení bylo komplexní, tj. týkalo se všech stánek žákova výkonu;

- bylo prováděno pravidelně a co nejvíce objektivně;

- žáci znali požadavky hodnocení a mohli se na ně dobře připravit;

- hodnocení nebylo nástrojem upevňování kázně a nebylo pro žáky zbytečně stresujícím zážitkem.

Kritéria hodnocení jsou blíže stanovena v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů.

2.8 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Rozšiřuje se skupina podpořených žáků a posiluje se význam podpory školy a školského zařízení. Zavádí se nový termín žák s odlišnými životními podmínkami a z odlišného kulturního prostředí. Zavádí se odlišný systém koloběhu informací o žákovi, který posiluje spolupráci školy, školského poradenského zařízení a rodiny.

Vše v souladu s novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a s vyhláškou 27/2016 Sb. („žák s přiznanými podpůrnými opatřeními“).

Pro úspěšné vzdělávání žáků se SVP je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky,

- naplňování stanovených podpůrných opatření při vzdělávání žáků,

- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost,

- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám,

- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin,

- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení délky vzdělávání,

- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,

- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními

- a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu),

- spolupráci s ostatními školami zejména v oblasti příkladů inspirativní (dobré) praxe a při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Veškerá sdělení, upravená vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, jsou poskytována žákovi nebo zákonnému zástupci žáka srozumitelným způsobem.

Podpůrná opatření

Podpůrná opatření (PO) jsou nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Aplikací podpůrných opatření je řešeno:

- právo na bezplatné poskytování PO školou a školským zařízením,

- vyrovnání podmínek u přijímacího řízení ke vzdělávání na střední škole a v konzervatoři,

- úpravy a vyrovnávání podmínek u přijímacího řízení na střední školu a úpravy podmínek při ukončování studia a u maturitní zkoušky.

Podpůrná opatření se člení do 5 stupňů (podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti) jsou vymezena v § 16 odst. 2 školského zákona a v přehledu PO – příloha č. 1 vyhlášky č.27/2016 Sb.

2.9 Ochrana žáků před násilím, šikanou a jinými společensky negativními jevy

Ochrana žáků před násilím, šikanou a jinými společensky negativními jevy vychází ze školního řádu, dále z minimálního preventivního programu školy a z platného metodického pokynu k prevenci rizikového chování. Minimální preventivní program je každoročně aktualizován týmem pedagogických pracovníků školy a periodicky předkládán okresnímu metodikovi školní prevence.

Na naší škole se zejména věnuje pozornost prevenci záškoláctví, předcházení šikany a gamblerství pomocí širokého spektra nástrojů (odborné přednášky, odborné exkurze – např.: K-Centrum). Osvěta probíhá zvláště v předmětech mikrobiologie, epidemiologie a hygiena, psychologie a komunikace.

Učitelé spolupracují s výchovným poradcem, školním metodikem prevence a dalšími odborníky, eventuelně s pedagogicko-psychologickou poradnou či školským poradenským zařízením.

2.10 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Realizace BOZP a PO je vymezena obecnými právními předpisy (Úmluva Mezinárodní organizace práce č. 155 ve znění vyhlášky Ministerstva zahraničních věcí č. 20/1989 Sb.; v souladu s ustanoveními § 103 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění), dále pak systémem Směrnic ředitele školy k zajištění BOZP a PO (především č. 29 a 30) a Školním řádem pro žáky střední školy. Součástí bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je také Minimální preventivní program zaměřený na primární prevenci rizikového chování (zpracován preventistou školy pro každý školní rok).

V době teoretického i praktického vyučování škola dodržuje podmínky bezpečnosti a ochrany při práci a požární ochrany (včetně činností, které souvisí se vzděláváním např. návštěvy výstav, kulturních představení…) podle platných právních předpisů. Škola je povinna zajišťovat nezávadný technický stav budovy školy a technických zařízení. Pravidelně je prováděna jejich údržba a technická kontrola. Revize zařízení jsou prováděny pravidelně v souladu správními předpisy (elektrická zařízení a přístroje, hromosvod, kotelna, hasicí přístroje a hydranty, plynová zařízení, náčiní a nářadí v tělocvičně v posilovně). Škola respektuje a dodržuje specifické podmínky pro práci mladistvých, které jsou stanoveny právními normami a vedou ke zvýšení ochrany zdraví žáků. Na začátku každého školního roku a před činnostmi, kterých se žáci v souvislosti s vyučováním účastní, jsou žáci prokazatelně poučení o nutnosti dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Žáci jsou prokazatelným způsobem seznámeni se školním řádem a zásadami bezpečného chování. Při výuce v odborných učebnách jsou žáci opět prokazatelným způsobem seznámeni s jejich provozními řády, které jsou důsledně dodržovány. V chemické laboratoři, v kuchyňkách jsou při výuce důsledně používány ochranné pracovní prostředky.

Před zahájením praktické výuky v rámci předmětu nutriční a dietologická péče jsou všichni žáci 3. ročníků poučeni bezpečnostním technikem o předpisech a nařízeních, která se týkají dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany. Na počátku každého školního roku jsou žáci poučeni také o ochraně proti virové hepatitidě typu B, proti AIDS a o infekcích způsobených MRSA. Při zahájení vyučování na jednotlivých

odděleních je skupina žáků poučena o konkrétních pravidlech BOZP a PO na daném pracovišti (prokazatelný zápis v denících praxe a v třídní knize).

Při výuce nutriční a dietologické péče jsou žáci i učitelé povinni používat předepsaný ochranný pracovní oděv a pracovní obuv s atestem pracovní obuvi. Praní pracovních oděvů se řídí platnými právními předpisy. Před nástupem žáků na praktické vyučování do zdravotnických zařízení je provedena kontrola očkování žáků proti virové hepatitidě typu B (očkování je zařazeno do očkovacího kalendáře).

2.11 Podmínky pro přijímání žáků

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanoví podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a prováděcími předpisy. Podmínky zdravotní způsobilosti jsou stanoveny v nařízení vlády č.689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odbornném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a dále dle Upozornění pro uchazeče oboru Nutriční asistent ze dne 16. 1. 2023

Přijímání žáků do oboru vzdělání 53-41-M/02 Nutriční asistent se řídí obecně platnými právními předpisy, zvláště zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů § 59 až 61 školského zákona, kterým se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách, v platném znění. Uchazeči o obor vzdělání 53-41-M/02 Nutriční asistent budou přijímáni na základě hodnocení obou pololetí 8. ročníku, 1. pololetí 9. ročníku ZŠ, účasti v okresních a krajských kolech olympiád a známek v profilových předmětech (BIO, CHE, ČJL, MAT). Pořadí uchazečů určí i výsledky jednotné přijímací zkoušky z českého jazyka a literatury a z matematiky. Ředitel školy rozhodne o přijetí na základě pořadí uchazečů daných prospěchem ze základní školy a výsledky centrálně zadávaných testů MŠMT z ČJL a MAT (jednotné přijímací zkoušky).

Kritéria příjmacího řízení do oboru vzdělávání 53-41-M/02 Nitriční asistent.

Kritéria určující pořadí přijetí:

1. Prospěch ze základní školy (nejlepší výsledek 40 bodů):

Průměrný prospěch – 1. pololetí 8. ročníku 25%, tj. max. 10 bodů

Průměrný prospěch – 2. pololetí 8. ročníku 25%, tj. max. 10 bodů

Průměrný prospěch – 1. pololetí 9. ročníku 30%, tj. max. 12 bodů

Okresní a krajské olympiády 8 %, tj. max. 3,2 bodu

Prospěch v profilových předmětech:

Biologie 3%, tj. max. 1,2 bodu

Chemie 3%, tj. max. 1,2 bodu

Český jazyk a literatura 3%, tj. max. 1,2 bodu

Matematika 3%, tj. max. 1,2 bodu

2. Výsledky centrálně zadaných testů z ČJL a MAT v rámci pilotního ověřování (nejlepší výsledek 60 bodů)

Nejlepší výsledek uchazeče je dosažení 100 bodů.

O přijetí rozhoduje pořadí uchazečů na základě prospěchu ze základní školy a výsledků centrálně zadávaných testů z ČJL a MAT.

3 Učební plán

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje prvním ročníkem

Vyučovací předmět	Počet týdenních vyučovacích hodin						
	1. ročník 34	2. ročník 34	3. ročník 32	4. ročník 28	Celkem týdně/ RVP	Celkem za dobu vzdělávání/ RVP	Disp hod./ RVP
Český jazyk a literatura	1/34 2/68	2/68 1/34	2/64 1/32	2/56 2/56	7/5 6/5	222/160 190/160	2 1
Anglický jazyk	4/136	3/102	3/96	3/84	13/10	418/320	3
Společenskovědní základ	2/68	1/34	2/64		5/5	166/160	
Chemie	2/68	1/34			3	102	1
Biologie a ekologie	2/68				2	68	1
Fyzika	2/68				2	68	1
Matematika	3/102	2/68	2/64	2/56	9/7	290/224	2
První pomoc		2/68			2	68	
Tělesná výchova	2/68	2/68	2/64	2/56	8	256	
Informatické vzdělávání	2/68	2/68			4	136/128	
Ekonomika				2/56	2	56/64	
Somatologie	3/102				3	102	
Klinická dietologie		2/68	2/64	2/56	6	188	
Výživa a léčebná výživa			3/96	3/84	6	180	
Biochemie			3/96		3	96	

Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena		1/34			1	34	
Základy ošetřovatelství		1/34			1	34	
Potravinářská chemie		2/68			2	68	
Nauka o potravinách	2/68				2	68	
Nutriční a dietologická péče			7/224	7/196	14	420	
Technologie přípravy pokrmů	2/68				2	68	
Příprava pokrmů	5/170	5/170			10	340	
Příprava léčebné výživy			5/160	5/140	10	300	
Výživa zdravých jedinců		2/68			2	68	
Organizace zdravotní péče		1/34			1	34	
Psychologie a komunikace		2/68	2/64	1/28	5	160	1
Seminář:*							
Anglický jazyk				1/28	1	28	1
Matematika				1/28	1	28	1
Celkem	**34**	**32**	**34**	**32**			13
Odborná praxe			4 týdny			120	

* Žáci mají možnost výběru mezi seminářem z cizího jazyka anebo matematiky.

Přehled využití týdnů				
Činnost	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
Vyučování	34	34	32	28
Odborná praxe	0	0	4	0
Sportovní kurzy	1	1	0	0
Školní akce- exkurze, výlety, soutěže	3	3	3	1
Maturitní zkoušky	0	0	0	4
Rezerva	2	2	1	1
Celkem	40	40	40	34

Poznámky k učebnímu plánu:

Sportovně turistický kurz a lyžařský kurz může být pořádán pro žáky 1. a 2. ročníků. Jejich absolvování je žákům doporučeno. Tyto kury budou zaměřeny na plnění osnov tělesné výchovy v oblasti lyžování či turistiky. Kurzy mohou být organizovány společně pro žáky jiných oborů. Účast žáků je podmíněna finančními možnostmi rodičů, a proto bude kurz realizován, pokud bude naplněn. Organizace kurzu se řídí platnými metodickými pokyny MŠMT ČR (metodický pokyn MŠMT ČR k organizaci lyžařského výcviku žáků základních a středních škol z 6. 12. 1993, č. j. 24 799/93-50, metodický pokyn k organizování sportovně- turistických kurzů středních škol z 2. 8. 1994, č. j. 18 338/94-50).

Odborná praxe se organizuje v období školního vyučování v rozsahu 4 týdnů. Zařazuje se do 3. ročníku, ve druhém pololetí (5x6 hodin/týdně, celkem 120 hodin) a je realizována na odborných pracovištích na základě smluvní dohody mezi školou a organizací. Pracoviště jsou vybrána žákem a poté schválena školou. Na souvislé odborné praxi pracuje žák samostatně, bez přímého vedení učitelů školy. Na činnost žáků dohlíží určená zodpovědná osoba, nejčastěji vedoucí nutriční terapeut nebo vedoucí stravovacího provozu, která se také podílí i na hodnocení práce žáka.

Hodnocení odborné praxe je součástí předmětu Nutriční a dietologická péče.

Ve všech ročnících denního studia je v každém školním roce zařazena tématika ochrany obyvatelstva za mimořádných situací. Tato výuka je organizována podle platných pokynů vydaných MŠMT ČR.

Dělení hodin ve vyučovacích předmětech se řídí požadavky BOZP a předpisy MŠMT pro dělení tříd.

Celková týdenní hodinová dotace je minimálně 29 vyučovacích hodin a maximálně 35 vyučovacích hodin týdně.

Předmět Nutriční a dietologická péče je teoreticko - praktický. Probíhá formou teoretické a praktické výuky v odborných učebnách, v učebně IKT, ve školní laboratoři, v Oblastní nemocnici Příbram, v Centru sociálních a zdravotních služeb Příbram, ve školních a předškolních stravovacích zařízeních.

Ve 4. ročníku je zařazen seminář z cizího jazyka pro přípravu k maturitě.

Předměty profilové části maturitní zkoušky jsou:

- praktická zkouška z předmětu Nutriční a dietologická péče, ústní formou se koná zkouška z předmětů Výživa a léčebná výživa a Klinika nemocí.

Nepovinnou profilovou maturitní zkoušku lze konat z těchto předmětů: blok předmětů Somatologie a Biologie a ekologie (ústní zkouška), Chemie (ústní zkouška).

V předmětu Společenskovědní základ bude odučen obsahový okruh Kulturní výchova z oblasti Estetické vzdělávání

4 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53 – 41 – M / 02 Nutriční asistent
Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Vzdělávací oblasti RVP	Minimální počet vyuč.hodin týdenních/ celkových	Vyučovací předmět ŠVP	Počet vyuč. hodin týdenních/ celkových	Využití disponibilních hodin
Jazykové vzdělávání český jazyk cizí jazyk	5/160 10/320	Český jazyk Anglický jazyk	7/222 13/418	2 3
Společenskovědní vzdělávání	5/160	Společenskovědní základ	5/166	
Přírodovědné vzdělávání	4/128	Chemie Biologie a ekologie Fyzika	3/102 2/68 2/68 Celkem 7/238	1 1 1
Matematické vzdělávání	7/224	Matematika	9/290	2
Estetické vzdělávání	5/160	Literatura	6/190	1
Vzdělávání pro zdraví	8/256	Tělesná výchova První pomoc	8/256 2/68 Celkem /324	

Ekonomické vzdělávání	2/64	Ekonomika	2/56	
Informatické vzdělávání	4/128	Informatické vzdělávání	4/136	
Základy poskytování zdravotní péče	17/544	Somatologie Klinická dietologie Mikrobiologie, epi. a hyg. Základy ošetřovatelství Základy psychologie a komunikace Organizace a řízení zdravotní péče	3/102 6/188 1/34 1/34 5/160 1/34 Celkem 17/552	1
Specifická ošetřovatelská péče	48/1536	Nauka o potravinách Technologie přípravy pokrmů Biochemie Potravinářská chemie Výživa zdravých jedinců Výživa a léčebná výživa Příprava léčebné výživy Nutriční a dietologická péče	2/68 2+10/68+340 3/96 2/68 2/68 6/180 10/300 14/420+120 odborná praxe Celkem 51/1728	
Volitelný seminář (anglický jazyk nebo matematika)		Seminář z cizího jazyka, nebo matematiky.	1/28	1
Disponibilní hodiny	13/416			13
Celkem RVP	128/4096	Celkem ŠVP	132/4348	

4.1 Přehled rozpracování oblastí vzdělávání a obsahových okruhů RVP

Předměty Učební plán NA	Hodinová dotace	Oblast vzdělávání RVP	Obsahový okruh RVP	RVP, číslo stránek
Český jazyk	1/2/2/2	Vzdělávání a komunikace v českém jazyce	Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností Komunikační a slohová výchova Práce s textem a získávání informací	15-18
Cizí jazyk	4/3/3/3	Vzdělávání a komunikace v anglickém jazyce	Řečové dovednosti Jazykové prostředky Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce Poznatky o zemích	18-21
Společenskovědní základ	2/1/2/0	Společenskovědní vzdělávání	Člověk v dějinách Soudobý svět Člověk v lidském společenství Člověk jako občan Člověk a právo Člověk a svět	21-26
Přírodovědné vzdělávání -Chemie	2/1/0/0	Chemické vzdělávání Varianta A	Obecná chemie Anorganická chemie Organická chemie Biochemie	26-27, 33-36
Přírodovědné vzdělávání -Biologie a ekologie	2/0/0/0	Biologické a ekologické vzdělávání	Základy biologie Ekologie Člověk a životní prostředí	26-27, 36-37
Přírodovědné vzdělávání -Fyzika	2/0/0/0	Fyzikální vzdělávání Varianta B	Mechanika Molekulová fyzika a termika Elektřina a magnetismus Vlnění a optika Fyzika atomu Vesmír	26-33
Matematika	3/2/2/2	Matematické vzdělávání	Operace s čísly a výrazy Funkce a jejich průběh. Řešení rovnic a nerovnic Planimetrie Stereometrie Analytická geometrie v rovině Posloupnosti a jejich využití Kombinatorika, pravděpodobnost a	37-40

			statistika v praktických úlohách	
Literatura	2/1/1/2	Estetické vzdělávání	Literatura a ostatní druhy umění Práce s literárním textem Kultura	40-41
Tělesná výchova	2/2/2/2	Vzdělávání pro zdraví	Tělesná výchova Zdravotní tělesná výchova (na doporučení lékaře)	41-45
První pomoc	0/2/0/0	Vzdělávání pro zdraví	Péče o zdraví: První pomoc Zásady jednání v situacích ohrožení	40
Informatické vzdělávání	2/2/0/0	Vzdělávání v INV	Práce s počítačem, operační systém, soubory, adresářová struktura, souhrnné cíle Práce s programovým vybavením Práce v lokální síti, elektronická komunikace Informační zdroje, internet	45-47
		Specifická ošetřovatelská péče	Základy informatiky ve vztahu k výživě a stravování	65, 68
Ekonomika	0/0/0/2	Ekonomické vzdělávání	Podnikání Finanční vzdělávání Daně Marketing Management	49-51
		Sociální a další související obory	Základy ekonomiky ve vztahu k výživě a stravování	58
Somatologie	3/0/0/0	Základy poskytování zdravotní péče	Somatologie se zaměřením na trávicí systém, fyziologii výživy a metabolismus	54
Klinická dietologie	0/2/2/2	Základy poskytování zdravotní péče	Patologie Základy farmakologie Klinická dietologie	54-55
Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	0/1/0/0	Základy poskytování zdravotní péče	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	55

Základy ošetřovatelství a první pomoci	0/1/0/0	Základy poskytování zdravotní péče	Základy ošetřovatelství	55-56
Psychologie a komunikace	0/2/2/1	Základy poskytování zdravotní péče	Základy psychologie a komunikace	56-58
Organizace a řízení zdravotní péče	0/1/0/0	Základy poskytování zdravotní péče	Organizace a řízení zdravotní péče	58
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence		Základy poskytování zdravotní péče	Základy BOZP a PO - Odučeno v předmětech: První pomoc, Příprava pokrmů a Nutriční a dietologická péče	58-59
Nauka o potravinách	2/0/0/0	Specifická ošetřovatelská péče	Nauka o potravinách	64-65
Technologie přípravy pokrmů	7/5/0/0	Specifická ošetřovatelská péče	Technologie přípravy pokrmů Hygienické a bezpečnostní aspekty zajištění přípravy a expedice stravy	65 58-59
Biochemie	0/0/3/0	Specifická ošetřovatelská péče	Biochemie	66
Potravinářská chemie	0/2/0/0	Specifická ošetřovatelská péče	Potravinářská chemie	66
Výživa zdravých jedinců	0/2/0/0	Specifická ošetřovatelská péče	Makronutrienty, mikronutrienty a jejich potřeba	66-67
Léčebná výživa	0/0/3/3	Specifická ošetřovatelská péče	Výživa zdravých jedinců. Léčebná výživa v klinických lékařských oborech Umělá enterální a parenterální výživa	67-68
Nutriční a dietologická péče	0/0/7/7	Specifická ošetřovatelská péče	BOZP, hygiena práce, požární ochrana Preventivní, diagnostická a léčebná nutriční péče	58-59 68

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Český jazyk
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Český jazyk a literatura

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**1+2**	**2+1**	**2+1**	**2+2**	**7/6**

5.1.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Český jazyk má v první řadě za úkol rozvíjet komunikační schopnosti žáků. Předmět napomáhá kultivaci jazykového projevu, upevňuje hlubší porozumění gramatickému systému češtiny a rozvíjí čtenářskou gramotnost žáků. Velmi důležitým cílem je také schopnost žáků odhalit manipulativní postupy, čelit jim a rovněž se jich nedopouštět.

Charakteristika učiva

Charakter učiva vychází z oblasti vzdělávání a komunikace v českém jazyce. Výuka navazuje na vědomosti a dovednosti žáků ze základní školy a vede k hlubšímu poznávání jednotlivých jazykovědných disciplín a následnému upevňování a procvičování učiva.

Učivo je realizováno především ve výuce, je využívána dostupná multimediální technika. Žáci jsou vedeni k tvořivým aktivitám, tříbí si schopnosti dialogu, asertivní komunikace, kriticky hodnotí informace z různých zdrojů, ověřují je a interpretují. Pracují samostatně v týmu.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Český jazyk směřuje k tomu, aby žáci v praxi využili poznatky z jednotlivých jazykovědných disciplín, uměli se srozumitelně a souvisle vyjadřovat či přesně formulovat a obhajovat své názory. Jsou vedeni k tomu, aby chápali jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa.

Strategie (pojetí) výuky

Učivo je zařazeno do všech čtyř ročníků. Ve výuce se pracuje převážně s textovým materiálem. Žáci prakticky užívají spisovného jazyka, který si zdokonalují pod vedením vyučujícího díky uměleckým textům a doprovodným zvukovým nahrávkám. Gramatické jevy si procvičují v nejrůznějších formách cvičení či slohových pracích. Ve výuce se kombinují metody výkladu se skupinovou prací a samostatným procvičováním. Schopnost komunikovat a kooperovat je důležitý výstup výuky, který žáci prezentují v mluvních cvičeních i písemných

pracích. Žáci pracují s odbornými příručkami, využívají multimédií, nezastupitelná je také „živá“ komunikace při exkurzích a besedách.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Do hodnocení jsou zahrnuty i aktivity dokládající schopnosti a dovednosti žáků, např. přednes referátů nebo prezentace individuální nebo skupinové práce. V klasifikaci jsou obsaženy i výsledky kontrolních slohových prací: v každém pololetí 1. – 3. ročníku jedna, ve 4. ročníku slohová práce v prvním pololetí. Při hodnocení dává učitel žákům prostor k sebehodnocení. Sám pak postupuje v souladu s platným klasifikačním řádem školy a s ohledem na požadavky integrovaných žáků s SPU. Český jazyk je klasifikován s literární výchovou jako jeden předmět český jazyk a literatura.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji níže uvedených kompetencí:

- kompetence komunikativní, tzn. vhodně se vyjadřovat, obhajovat a formulovat své myšlenky, názory a postoje, diskutovat a respektovat názory druhých
- personální kompetence, tzn. efektivně se učit a pracovat, využívat zkušenosti a dále se vzdělávat

sociální kompetence, tzn. adaptovat se na měnící se pracovní podmínky, pracovat v týmu, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly.

- digitální kompetence - kompetence pracovat s informacemi a využívat prostředky informačních a komunikačních technologií, tzn. žáci jsou schopni pracovat s prostředky informační a komunikační technologie, využívat informace z různých informačních zdrojů (učebnice, odborná literatura, slovníky, média) a přistupují kriticky k získaným informacím.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V předmětu český jazyk jsou rozvíjena tato průřezová témata:

člověk a svět práce, tzn. žák vyhledává a posuzuje informace o profesních záležitostech; osvojí si vhodné způsoby verbální a neverbální komunikace při důležitých jednáních; komunikuje s potencionálními zaměstnavateli a uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a význam vzdělání

občan v demokratické společnosti, tzn. žák má úctu k materiálním i duchovním hodnotám; získá schopnosti vyhledávat informace a pracovat s nimi; osvojí si dovednost jednat s lidmi; orientuje se v masových médiích; rozvíjí komunikativnía personální kompetence a osvojí si práci s informacemi.

člověk a digitální svět, tzn., využívá výpočetní techniku pro vyhledávání, zpracování a prezentaci informací.

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk úzce souvisí se všemi vyučovacími předměty zejména s psychologií a komunikací, společenskovědním základem.

5.1.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - si ověří stav svých vstupních vědomostí - objasní vztah jazyka a řeči posoudí celkovou charakteristiku češtiny - rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci - orientuje se v soustavě jazyků - má přehled o knihovnách a jejich službách - rozumí obsahu textu i jeho částí	Úvod do studia jazyka - smysl výuky mateřského jazyka - jazykovědné disciplíny - vztah jazyka a řeči - soustava jazyků - vstupní jazyková prověrka Práce s textem a získávání informací - informatická výchova, knihovny a jejich služby, média, jejich produkty a jiná periodika, techniky a druhy čtení (s důrazem na čtení studijní), orientace v textu, jeho rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu
Žák: - vysvětlí vybrané pojmy ze stylistiky, které byly v obsahu učiva - definuje dané útvary a využívá je v praxi - uvede činitele komunikačního procesu, vyvozuje obecná poučení i ze svých zkušeností - uvede vztah mezi jazykovou správností a jazykovou kulturou Žák: - se zapojuje do diskuze, nalézá odpovědi na své otázky a je přístupný konstruktivní kritice, ale zároveň je jí schopen - se zaměřuje na zdvořilost a způsob jejího přiměřeného vyjadřování díky informačnímu a pragmatickému charakteru učiva nalézá odpovědi na jazykové a slohové otázky a hledá pomoc při řešení komunikačních problémů	Úvod do stylistiky - slohu jazykových projevů - jazykové styly a slohotvorní činitelé Styl prostě sdělovací - zpráva a oznámení – pozvánka - oprava vstupní prověrky - mailová komunikace, inzerát, SMS a MMS zprávy
Žák:	Zvuková stránka jazyka

- vyslovuje spisovně - zkulturní svou běžnou komunikaci a konverzuje kultivovaněji (jde o hlavní komunikační a slohový úkol v prvním ročníku)	- spisovná výslovnost - tvarosloví Zvuková stránka věty a projevu - pravidla diskuze - referáty o četbě, interpretace textů
Žák: - aplikuje poznatky z pravopisu v praxi - prakticky používá pravidla v PČP, uvědomuje si důležitost znalostí v oblasti ortografie	Ortografie - zdvojené hlásky - psaní ú/ů - koncovky substantiv a adjektiv
Žák: - se zdokonaluje v korespondenci soukromé, odborné (z oblasti své příští profese) i úřední - vyjadřuje se zdvořile - popíše druhy a struktury dopisů, cvičí se v jejich tvorbě - je veden k originalitě	Osobní dopis - forma a uspořádání dopisu - porovnání textů dopisů různých osobností Úřední dopis - forma a uspořádání dopisu - porovnání dopisů soukromých - a odborných - tvorba motivačního dopisu k žádosti o zaměstnání - otevřený dopis, dopis k petici
Žák: - využívá obecné poučení v praxi	Opakování ortografie - shoda přísudku s podmětem - a s několikanásobným podmětem - jazyková prověrka - oprava jazykové prověrky - využití metody komentovaného psaní
Žák: - si ujasní vztah pojmenování a slova - najde vztahy mezi slovy v textu, pojmenuje je, popř. nahradí a interpretuje - vymezí pojmy týkající se slovní zásoby, jejího členění a obohacování (důležité je, aby poznal a definoval vztahy mezi slovy)	Pojmenování a slovo - slovní zásoba a její členění - vztahy mezi slovy (homonyma, synonyma, antonyma, metafora, metonymie,…) - interpretace textů - slovní zásoba češtiny a způsoby jejího - obohacování - posuzování a výběr výrazů - „hra se slovy“
Žák:	Opakování ortografie - psaní velkých písmen - diktáty

- zdokonaluje se v ortografických dovednostech a uvědomuje si důležitost jejich využívání v praxi - aplikuje získané poznatky na praktických příkladech v interpunkci v souvětí	- psaní čárky ve větě jednoduché a v souvětí - psaní interpunkce v souvětí
Žák: - rozeznává působivost vypravování a jeho přímou závislost na vhodně vybraných lexikálních a gramatických prostředcích (druhy přísudku, řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá) - ,použije získané vědomosti ve vlastní komunikaci - systematizuje a prohlubuje poznatky z ortografie a syntaxe	Vypravování v běžné komunikaci i v oblasti umělecké - aktivní naslouchání - převyprávění a dramatizace textu - lexikální a gramatické prostředky vypravování – shrnutí poznatků - domácí slohová práce - Analytická syntax - věty hlavní, vedlejší, druh souvětí - větné členy a větné vztahy

1. ročník 68 hodin, literatura

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - objasní smysl literatury v životě a vysvětlí její jednotlivé funkce - rozliší rozdíly mezi poezií, prózou a dramatem - shrne pomocí interpretací celkovou charakteristiku literatury	Úvod do studia literatury funkce umělecké literatury (lit. krásná, věcná, triviální, pokleslá) základní literárněvědné pojmy tropy a figury
Žák: - rozlišuje pojmy mýtus a pověst - v diskuzi srozumitelně formuluje názor na literární dílo - uvede klady a zápory díla a vystihne jeho podstatné rysy - postihne alespoň částečně vliv Bible na umění - vysvětlí nadčasovost děl a poznává jejich filozofii - respektuje různorodost názorů a postojů, vystihne přínos jinakosti	Nejstarší literatury světa slovesné umění před vznikem písma Mezopotámie (Epos o Gilgamešovi) Bible (Starý i Nový zákon) řecká literatura (Homér, Sofokles) řecká filozofie (Sokrates, Platon) římská literatura (Ovidius)
Žák: - vystihne podstatné rysy, zaměří se na estetický ideál středověku a na celkový společenský a kulturní kontext - interpretuje daný text	Středověké umění staroslověnské období naší literatury latinská literatura na našem území zesvětštění literatury vrchol gotické kultury (demokratizace, žákovská tvorba) literatura doby husitské

- je veden k samostatnosti a hledání vhodných způsobů vyjádření	literatura období husitských válek
Žák: - vystihne podstatné rysy pojmů a vysvětlí shody i rozdíly - charakterizuje období a zhodnotí jeho přínos v oblasti kulturní - shrne poznatky získané z vlastní četby pro spolužáky a srozumitelně formuluje vlastní názor, volí vhodnou formu vyjadřování (hledá nadčasovost děl) - srovná českou tvorbu s tvorbou jiných národů a kultur - posoudí význam české tvorby	Humanismus a renesance ve světové literatuře Itálie (Alighieri, Boccaccio) Francie (Villon) Španělsko (Cervantes) Anglie (Shakespeare) Humanismus a renesance v českých zemích
Žák: - zařazuje typická díla - rozpozná jejich význam pro současnost - interpretuje text s použitím znalostí z teorie literatury - se zapojuje do diskuze, nalézá odpovědi na své otázky a je přístupný konstruktivní kritice, ale zároveň je jí také schopen - se zapojuje do skupinové práce, hledá pomoc při řešení komunikačních problémů - rozeznává nadčasovost filozofických myšlenek, formuluje je a srozumitelně je vysvětlí	Literární baroko společenský a historický kontext doby umělecké a myšlenkové znaky směru Evropské literární baroko mystická lyrika, díla epická České literární baroko osobnost J. A. Komenského
Žák: - zařazuje typická díla, rozlišuje jednotlivé znaky směru a filozofie - interpretuje text - si zopakuje části dramatu, jeho znaky a zákonitosti	Klasicismus a osvícenství společenský a historický kontext doby umělecké a myšlenkové znaky směru klasicistní drama (Moliere) osvícenství ve Francii (Voltaire, Diderot) osvícenství v Anglii (Defoe, Swift)
Žák: - charakterizuje dané pojmy - zhodnotí význam celého hnutí - si zopakuje a upřesní jednotlivé tropy a figury - zúročí své vědomosti a dovednosti v besedě o četbě	České národní obrození kulturně historický kontext, etapizace novinářská činnost, drama, beletrie, věda panslavismus a vlastenecký nacionalismus (Šafařík, Palacký, Kollár) RKZ F. L. Čelakovský – ohlasová poezie tropy a figury opakování – prohlubování znalostí pomocí literárních interpretací

2. ročník 68 hodin, český jazyk

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - při řešení jazykových a komunikačních úkolů aplikuje faktografické znalosti (pojmy, kategorie, pravidla) a zdůvodňuje své řešení	Morfologie - gramatické kategorie vyššího a nižšího řádu
Žák: - objasní základní pojmy lexikologie - rozliší synonyma, homonyma, antonyma - formuluje přenášení významu, uvede příklady a zdůvodní svá řešení - nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak	Lexikologie - úvod do lexikologie – základní pojmy - lexikální jednotky – pojmenování a slovo - sémantické vztahy – polysémie, homonymie, synonymie, antonymie - přenášení slovního významu – metafora, metonymie, synekdocha - dynamika slovní zásoby - individuální slovní zásoba
Žák: - na ukázce textu rozliší popis prostý, odborný, umělecký - sám produkuje pro něj vhodné popisové projevy	Popis, druhy popisu - základní druhy popisu, užití popisného slohového postupu - charakteristika, subjektivně zabarvený popis
Žák: - charakterizuje základní termíny derivologie - na příkladu dokáže rozpoznat různé způsoby obohacování slovní zásoby, sám aktivně tvoří složeniny, zkratky,… - uvede proces úžení a rozšiřování významu, univerbizace, multiverbizace - shrne vývojové tendence současné češtiny	Derivologie - základní terminologie (slovo, slovotvorný základ, formant) - slovotvorná stavba slova, základní typy odvozování - další způsoby obohacování slovní zásoby – skládání, zkracování,… - úžení a rozšiřování významu, univerbizace, multiverbizace, přejímání slov, pravopis slov přejatých,

	- vývojové tendence současné češtiny, shrnutí
Žák: - upevňuje a rozšiřuje již získané pravopisné dovednosti	Pravopis - psaní velkých písmen - interpunkční čárka ve větě jednoduché (různé druhy přívlastků, vsuvka) - hranice slov v písmu, příslovečné spřežky
Žák: - charakterizuje odborný styl - vyjadřuje se odborně o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu - používá postupů odborného stylu při studiu odborných předmětů - kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů a ověřuje si jejich hodnověrnost (např. informace dostupné z Wikipedie, sociálních sítí, komunitních webů apod.) - samostatně vyhledává, porovnává a vyhodnocuje mediální, odborné aj. informace; - rozumí obsahu textu i jeho částí; - pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů; - vypracuje anotaci a resumé - zaznamenává bibliografické údaje podle státní normy, dodržuje autorská práva;	Funkční styl odborný - vnitřní diferenciace, tvary - úvahový a výkladový postup v odborném stylu - práce s texty – útvary odborného stylu - popis objektu, popis děje, referát - slohová práce - získávání a zpracovávání informací z textu (též odborného a administrativního), např. ve formě anotace, konspektu, osnovy, resumé, jejich třídění a hodnocení - zpětná reprodukce textu, jeho transformace do jiné podoby - práce s různými příručkami pro školu i veřejnost ve fyzické i elektronické podobě
Žák: - při řešení jazykových a komunikačních aplikuje faktografické znalosti (pojmy, kategorie, pravidla) a zdůvodňuje své řešení	Morfologie - opakování - problematika zvláštností ohebných slovních druhů (jmenný rod, přecházení od vzoru ke vzoru, duální tvary,…) - neohebné slovní druhy
Žák: - sestaví základní projevy administrativního stylu	Administrativní styl - základní charakteristika - žádost, životopis, stížnost, reklamace
Žák:	Specifické jazykové prostředky ve zdravotnické profesi

- vyjadřuje se výstižně, věcně a jazykově správně o jevech svého oboru, rozebere specifické zvláštnosti profesní mluvy svého oboru	

2. ročník 34 hodin, literatura

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - vystihne podstatné rysy romantismu - zařazuje typická díla - zhodnotí význam daného autora, jeho díla pro romantismus i pro další generace - při práci s textem rozvíjí své tvůrčí schopnosti a fantazii a vyhledává vhodné způsoby vyjádření - v diskuzi srozumitelně formuluje vlastní názor na dílo, autora	Romantický postoj ke světu romantismus a jeho umělecké znaky romantismus ve světové literatuře Anglie (G. G. Byron) Francie (V. Hugo) Rusko (A.S. Puškin) USA (E. A. Poe) Romantismus u nás K. H. Mácha – Máj seminář k Erbenově Kytici
Žák: - vystihne podstatné rysy realismu - zařazuje typická díla - zhodnotí význam daného autora, jeho díla pro realismus a naturalismus i pro další generace - při práci s textem rozvíjí své tvůrčí schopnosti a fantazii a je veden k hledání vhodných způsobů vyjádření - v diskuzi srozumitelně formuluje vlastní názor na dílo, autora	Předpoklady vzniku a umělecké zásady realismu a naturalismu realismus ve světové literatuře Anglie (Ch. Dickens) Francie (H. de Balzac, G. Flaubert, E. Zola) Rusko (F. M. Dostojevskij)
Žák: - popíše zvláštnosti českého kulturního a politického prostředí - srovná českou tvorbu s tvorbou různých národů a kultur a uspořádá si - tak svůj pohled na multikulturní svět - zařadí typická díla, rozliší jednotlivé znaky směru - charakterizuje podstatu jednotlivých generací	Česká literatura 40. a 50. let 19. století společenské a politické poměry K. H. Borovský, žánr satira Božena Němcová Česká literatura 50. – 70. let 19. století – Generace májová charakteristika generace Jan Neruda Karolína Světlá Jakub Arbes

- zdokonaluje se v interpretaci textu - vyjádří vlastními slovy význam jednotlivých autorů a dokáže přiřadit jednotlivá díla ke spisovatelům - interpretuje díla s venkovskou a historickou tematikou - identifikuje zvláštnosti dramatického textu	Česká literatura 70. – 80. léta 19. století – Generace ruchovců a lumírovců charakteristika školy národní a kosmopolitní Svatopluk Čech Josef Václav Sládek Jaroslav Vrchlický Julius Zeyer Česká próza kritického realismu 2. poloviny 19. století proud prózy s venkovskou tématikou (K. V. Rais) proud prózy s historickou tématikou (A. Jirásek) České realistické drama 2. poloviny 19. století obecná charakteristika tvorba bratří Mrštíků Národní divadlo – vznik, otevření, umělci podílející se na výzdobě ND

3. ročník 64 hodin, český jazyk

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - při řešení jazykových a komunikačních úkolů aplikuje faktografické znalosti (pojmy, kategorie, pravidla) a zdůvodňuje své řešení	Morfologie - opakování slovních druhů, gramatických kategorií
Žák: - správně používá syntaktické pojmy, které byly obsahem učiva - popíše rozdíl mezi souvětím podřadným a souřadným - provede syntaktický rozbor věty jednoduché a souvětí	Syntax - základní terminologie - věta a výpověď - souvětí souřadné a podřadné, větné vztahy - větné členy - aktuální členění výpovědi, slovosled - nepravidelnosti větné stavby - úvod do valenční syntaxe, větné schéma - výstavba textu a jeho členění
Žák: - uvede základní rysy publicistického stylu - vysvětlí funkci publicistiky - ve společnosti - sám produkuje publicistické texty - vysvětlí podstatu bulváru a uvede příklar - rozlišuje typy mediálních sdělení - a jejich funkci, identifikuje jejich typické postupy, jazykové a jiné prostředky; - uvede příklady vlivu médií a digitální komunikace - na každodenní podobu mezilidské komunikace; - sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž…) na příkladech doloží druhy mediálních produktů; - uvede základní média působící v regionu; - zhodnotí význam médií	Publicistický styl - charakteristika, funkce - základní slohové prostředky publicistiky - publicistické žánry a útvary (zpráva, komentář, kritika, reportáž, fejeton) - slohová práce - oprava slohové práce, zhodnocení - bulvár, investigativní žurnalistika, regionální periodika - média a mediální sdělení

pro společnost a jejich vliv na jednotlivé skupiny uživatelů; - rozpozná různé typy frazémů, sám je používá ve svých projevech	Frazeologie
Žák: - ovládá pravidla psaní interpunkčních znamének	Pravopis - čárka v souvětí - další interpunkční znaménka - procvičování problematických pravopisných jevů
Žák: - charakterizuje úvahový postup, - zpracovává úvahové texty a vyjadřuje svůj postoj ke skutečnostem	Úvaha a úvahový postup - úvaha – základní rysy - jazyk a kompozice, řečnická otázka - slohová práce - oprava slohové práce, zhodnocení - řeč přímá a nepřímá - věty podle postoje mluvčího
Žák: - odlišuje na ukázce specifičnost různých slohových postupů např. ve stylu odborném, publicistickém a uměleckém	Funkční styly jazyka - souhrnné opakování na textech různého typu
Žák: - charakterizuje vývoj české jazykovědy a uvede její největší osobnosti	Česká jazykověda - průřez dějinami české jazykovědy - významné osobnosti české lingvistiky

3. ročník 32 hodin, literatura

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - popíše atmosféru doby konce 19. století - formuluje základní teze nově vznikajících uměleckých tendencí - charakterizuje generaci prokletých básníků, vystihne jejich význam - popíše význam daného autora jeho díla	Světová literatura konce 19. století atmosféra doby prokletí básníci – pojem a charakteristika básnických směrů Ch. Baudelaire, P. Verlaine, J. A. Rimbaud Česká literatura 90. let 19. století hnutí Česká moderna umělecké směry a tendence, hlavní představitelé
Žák: - charakterizuje hlavní společné rysy generace buřičů - zařazuje typická díla	Generace tzv. anarchistických buřičů společné charakteristické rysy představitelé buřičů Petr Bezruč, žánr sociální balady
Žák: - charakterizuje nové umělecké směry a tvůrčí metody, přiřadí odpovídající ukázku textu - zdůvodní význam daného autora, jeho díla pro současníky i pro další generace - při práci s textem rozvíjí své tvůrčí schopnosti a fantazii a je veden k hledání vhodných způsobů vyjádření	Nové umělecké směry a tvůrčí metody 1. poloviny 20. století formou prezentace žáků dadaismus, futurismus, kubismus, surrealismus Světová a česká avantgarda – vybrané osobnosti a texty básnické osobnosti české meziválečné literatury (V. Nezval, J. Seifert a další)
Žák: - popíše situaci ve společnosti, která vede k rozvoji dané literatury - formuluje význam tématu válečného konfliktu v literatuře - uvede příklady umělecké výpovědi o válce - uvede zvláštnosti českého kulturního a politického prostředí - srovná českou tvorbu s tvorbou různých národů a kultur	Vývoj prózy v 1. polovině 20. století úvod, historické souvislosti přehled světové a české prózy Téma 1. světové války ve světové literatuřeFrancie (R. Rolland) Německo (E. M. Remargue) USA (E. Hemingway) Téma 1. světové války v české literatuřeJaroslav Hašek, postava vojáka Švejkalegionářská literatura, komparace autorských stylů „válečných autorů“

Žák: - srovná obraz člověka v textech několika autorů - charakterizuje demokratický proud české prózy - popíše základní rysy schematické tvorby	Obraz člověka ve světové literatuře tzv. moderní próza (J. Joyce, V. Woolfová) Pražská německá literatura (F. Kafka) Obraz člověka v české literatuře Karel a Josef Čapkové Karel Poláček Vladislav Vančura a další osobnosti
Žák: - interpretuje pojem spiritualismu, aplikuje ho na literární prostředí	Spirituální proud ve světové literatuře Francie (A. de Saint-Exupéry) Rusko (M. Bulgakov) Spirituální proud v české literatuře Jan Čep

4. ročník 56 hodin, český jazyk

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - uvede a stručně charakterizuje základní jazykovědné disciplíny	Úvod do obecné jazykovědy - jazyk a myšlení - jazykověda a její disciplíny
Žák: - charakterizuje vývoj mateřského jazyka v oblasti hláskosloví, morfologie a pravopisu - odliší jazykové zvláštnosti slovenštiny - charakterizuje pojmy norma a kodifikace - rozliší spisovný jazyk a nespisovné útvary - charakterizuje obor lexikologie	Vybrané kapitoly z historické mluvnice - hláskosloví, morfologie - vývoj českého pravopisu - vztah češtiny a slovenštiny Současná spisovná čeština - norma, kodifikace - vývojové tendence jazyka Útvary národního jazyka - charakter spisovné češtiny, - její funkce - nespisovné útvary, vhodnost útvarů v různých komunikačních situacích Lexikologie - opakování poznatků z lexikologie - individuální slovní zásoba

Žák: - upevňuje a rozšiřuje již získané pravopisné dovednosti	Pravopis - opakování probraných pravopisných jevů (psaní velkých písmen, shody podmětu s přísudkem, psaní předpon a předložek,…)
Žák: - uvažuje o problému z různých úhlů pohledu, - odlišuje na ukázce specifičnost jednotlivých funkčních stylů, rozlišuje je a blíže charakterizuje	Neumělecký text - práce s neuměleckým textem (slohové postupy, útvary, funkční styly, jazyková charakteristika atd.)
Žák: - provede rozbor věty jednoduché a souvětí - provede všestranný jazykový rozbor	Syntax - opakování poznatků ze syntaxe – rozbory vět jednoduchých a souvětí - věty podle postoje mluvčího – opakování
	Všestranný jazykový rozbor - různé typy textů z různých stylových oblastí - práce s kodifikačními příručkami - transformace textů napříč styly - typické jazykové jevy
Žák: - objasní funkce jednotlivých stylů - charakterizuje slohové útvary - charakterizuje umělecký styl a jeho funkce - charakterizuje řečnický styl a jeho funkce - uplatňuje své poznatky v praxi při tvorbě vlastních projevů - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi; - využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat); - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně; - přednese krátký projev; - vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi; - rozpozná funkční styl,	Stylistika - opakování základních poznatků o slohu – funkční styly jazyka, slohotvorní činitelé, slohové útvary, kontakt s adresátem (součástí je i vypracování životopisu – přihláška na VŠ) Řečnický styl - základní charakteristika - jednotlivé útvary

	dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar; - posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu	Funkční styly a slohové postupy, slohové útvary - shrnutí

Pozn.: V 1. ročníku proběhne exkurze do knihovny, žáci se dle svých možností zapojují do Olympiády v českém jazyce.

4. ročník 56 hodin, literatura

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák: - formuluje rozdíly mezi klasickým a avantgardním dramatem, uvede představitele - orientuje se v divadelním prostředí meziválečné doby u nás	Světové drama 1. poloviny 20. století absurdní drama epické divadlo G. B. Shaw, S. Beckett Česká meziválečná dramatická tvorba divadla stálá a avantgardní, charakteristika Osvobozené divadlo W+V
Žák: - uvede příklady uměleckých výpovědí o válce, nesvobodě a interpretuje je	Česká literatura přímého ohrožení fašismem atmosféra doby poezie (J. Orten, J. Kolář) próza (J. Drda)
Žák: - určí typická díla, zhodnotí význam daného autora i textu pro dobu, kdy tvořil i pro další generace	Světová literatura 2. poloviny 20. století vybrané literární osobnosti (U. Eco, J. P. Sartre, A. Camus, G. G. Marquez, A. Solženicyn, beat generation)
Žák: - charakterizuje literární vývoj v daném období, vysvětlí změnu funkce umění - popíše program jednotlivých básnických skupin - uvede příklady literárních výpovědí o holocaustu - vysvětlí znaky budovatelského románu	Česká literatura 1945 - 1968 charakteristika doby, proměna funkce literatury poezie – literární sdružení – osobnosti próza s důrazem na židovskou literaturu – A. Lustig, L. Fuks, J. Otčenášek budovatelský román absurdní drama (V. Havel), autorská divadla
Žák: - charakterizuje literární vývoj v daném období	Česká literatura po roce 1968 charakteristika doby, Charta 77 oficiální poezie

- rozdělí tvorbu na 3 linie, každou z nich charakterizuje a přiřadí k nim nejvýznamnější představitele - vymezí exilovou a samizdatovou tvorbu	samizdatová a exilová poezie (J. Skácel) český underground, časová píseň (K. Kryl) oficiální próza po roce 1968 – B. Hrabal, O. Pavel, Vl. Páral samizdatová a exilová próza – M. Kundera, J. Škvorecký, L. Vaculík exilová nakladatelství samizdatové edice a periodika
Žák: - vysvětlí změnu poměrů v umění po roce 1989	Polistopadová literatura změna poměrů v literatuře tvorba „starších“ autorů nová literární generace

Poznámka:

V průběhu všech ročníků navštíví žáci alespoň jednou během školního roku divadelní představení, které se svým tématem vztahuje k určitému časovému období. Výuku doplňují také školní exkurze, do 3. ročníku je zařazena exkurze do Památníku Karla Čapka ve Strži u Dobříše.

Žáci používají v hodinách tablety a jiné dostupné digitální technologie pro práci s informacemi i procvičování učiva.

5.2 Cizí jazyk

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Anglický jazyk

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**4**	**3**	**3**	**3**	**13**

5.2.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem výuky anglického jazyka je pomoci žákům osvojit si jazyk, používat jej jako nástroj komunikace a vnímat jako prostředek k získávání dalších informací potřebných k osobnostnímu i profesnímu rozvoji. Znalost jazyka plní nezastupitelnou integrující roli při začleňování mladých lidí do společnosti a má významnou úlohu pro rozvoj občanských postojů a samostatného kritického myšlení žáků. Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce.

Charakteristika učiva

Výuka anglického jazyka vyplývá z RVP z oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Vzdělávání v cizím jazyce připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům. Hlavní náplní je systematický výcvik v osvojování si jazykových prostředků a jejich uplatňování ve všech řečových dovednostech. Předmět rozvíjí schopnost se kultivovaně vyjadřovat v rámci situací každodenního života a zájmů, rozvíjí schopnost se vyjadřovat profesně v rámci oboru nutriční asistent a rozšiřuje poznatky o anglicky mluvících zemích.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka anglického jazyka je vedena tak, aby žáci získali účinný komunikační prostředek, který přispěje k posílení jejich jazykovému sebevědomí a k rozšíření jejich kulturního rozhledu. Povede je k toleranci, k chápání respektování tradic, zvyků a sociálních a kulturních odlišností jiných národů. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí jejich schopnost celoživotního učení.

Strategie (pojetí) výuky

Výuka anglického jazyka je rozvržena do všech ročníků. První ročník je ve větší míře věnován opakování gramatických struktur, druhý ročník prohlubování jazykových znalostí a kompetencí, třetí a čtvrtý ročník je obohacen o výuku odborné terminologie a větší důraz

je kladen na konverzaci. Při výuce se uplatňují principy, strategie a techniky moderních výukových metod (např. činnostní vyučování, komunikativní metoda, některé prvky gramaticko-překladové metody).

Prostřednictvím osvojování si jazykových prostředků, tj. výslovnosti, slovní zásoby, gramatiky a pravopisu si žáci prohlubují jazykové znalosti, které uplatňují v řečových dovednostech (tj. poslech, čtení, ústní a písemný projev), které si osvojují integrovaně a v propojení s ostatními předměty. V hodinách žáci pracují aktivně. Jsou soustavně vedeni k odpovědnosti za své učení, k sebereflexi svého učebního stylu a volby vhodných učebních strategií. Individuální práce se střídá s prací ve dvojicích a malých skupinách. Učitel v hodinách monitoruje práci žáků, zaznamenává a následně opravuje chyby, řídí diskusi, vysvětluje gramatické jevy, zadává a kontroluje úkoly a zadává a opravuje testy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Žák je veden hodnocení své práce a práce svých spolužáků. Prověřují se komplexní řečové dovednosti, a to ústní i písemné. V ústním projevu se hodnotí zvuková stránka jazyka, slovní zásoba, správná aplikace probraných gramatických jevů s ohledem na samostatnost, pohotovost, srozumitelnost a plynulost. V písemném projevu se hodnotí grafická stránka jazyka, rozsah použité slovní zásoby, správná aplikace probraných gramatických jevů s ohledem na správnost, srozumitelnost a přiměřenost. Při hodnocení je zohledněna domácí příprava, snaha a přístup žáka.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Ve výuce anglického jazyka jsou rozvíjeny tyto kompetence:

- komunikativní kompetence: učitel rozvíjí schopnost žáků vyjadřovat se v cizím jazyce s ohledem na účel jednání a komunikační situaci. Učitel podporuje rozvoj psané i ústní komunikace a vhodné formy jejich prezentace.
- kompetence k učení: učitel vede žáka k samostatné práci, pomáhá mu účinně využívat nejrůznější formy učení, učí ho přistupovat ke zdrojům informací a jejich vyhodnocování.
- kompetence personální a sociální: učitel podporuje kooperativní prostředí, učí žáky korekci vlastního jednání a chování, dbá na udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné toleranci a empatii. Žáci odpovídají za splnění svěřeného úkolu, pracují samostatně a uplatňují sebereflexi.
- kompetence k řešení problémů: žáci se učí řešit jazykové problémy a situace, dokážou je řešit adekvátním způsobem.
- občanské kompetence a kulturní povědomí: žáci aktivně vyhledávají a seznamují se s různými aspekty každodenního života anglicky nebo německy mluvících zemí a jsou tak vedeni k pochopení různorodosti jednotlivých kultur, k toleranci a respektu.
- Digitální kompetence: žáci aktivně vyhledávají a ověřují informace pomocí digitálních zdrojů, efektivně využívají online jazykové nástroje a aplikace, komunikují a spolupracují v digitálním prostředí. Rozvíjejí kritické myšlení v oblasti mediální gramotnosti a dbají na bezpečné chování online. Digitální technologie podporují výuku anglického jazyka prostřednictvím interaktivních materiálů, jazykových aplikací a online platforem, které žáci aktivně využívají ke komunikaci a spolupráci

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti: žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí a sebeodpovědnosti, dovedli komunikovat s lidmi a vážili si materiálních a duchovních hodnot. Při práci poznávají ostatní členy své skupiny a učí se spolupracovat, diskutovat, hledat kompromisní řešení. Žáci jsou vedeni k samostatnému a svobodnému projevu a k toleranci při vyjadřování myšlenek svých spolužáků.

Člověk a životní prostředí: prostřednictvím konverzačních témat o ekologii, ekologickém chování, přírodě a životním prostředím jsou žáci vedeni k tomu, aby si všímali vztahu člověka a přírody, aby si uvědomovali negativní i pozitivní dopady lidského konání na životní prostředí, aby si uvědomovali důsledky vlastního ekologického jednání, aby sami aktivně vyhledávali informace a rozšiřovali si znalosti o životním prostředí

Člověk a digitální svět**:** prostřednictvím aktivit rozvíjejících digitální gramotnost, kritické myšlení a bezpečné chování online. Žák analyzuje digitální komunikaci, zkoumají vliv sociálních sítí a procvičuje etické používání technologií v anglickém jazyce. Ověřuje informace z různých zdrojů, chrání své osobní údaje a vytvářejí vlastní digitální obsah. Praktické úkoly, jako je psaní e-mailů, tvorba prezentací nebo simulace online diskuzí, podporují aktivní využívání jazyka v digitálním prostředí. Při výuce systematicky zapojujeme moderní technologie a online nástroje, které usnadňují jazykový rozvoj a spolupráci.

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk, Společenskovědní základ, Somatologie.

5.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání – anglický jazyk

1. ročník, celkem 136 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - interpretuje známá slova a základní fráze týkající se jeho osoby, rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé hovoří pomalu, zřetelně a s dostatečně dlouhými pauzami - reaguje na jednoduché otázky a pokyny vyslovené pomalu a zřetelně - interpretuje hláskovaná slova, čísla, údaje o cenách - dokáže objasnit smysl krátkých zpráv a hlášení Čtení s porozuměním Žák:	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní Jazykové prostředky - výslovnost - odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (výslovnost plurálů, gerundia, řadových číslovek) - slovní zásoba - v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení) - gramatika - sloveso *to be*

- odhaduje význam neznámých slov, popř. - je dokáže přeložit s pomocí slovníku - čte s porozuměním jednodušší texty - vyhledá klíčová slova a základní informace v textu - dokáže aplikovat vhodné metody čtení Ústní projev Žák: - dokáže aplikovat základní pravidla výslovnosti - dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit; představit sebe a další osobu - dokáže použít jednoduché fráze při setkání a loučení - dokáže se dorozumět v obchodě, zeptat se lidí, kde bydlí, na jejich známé, umí na stejné otázky reagovat, zjistit jednoduché údaje, zdůvodnit svůj názor - dokáže formulovat žádost o něco - dokáže uskutečnit jednoduchou společenskou konverzaci, i když jí nerozumí natolik, aby ji dokázal sám udržet - vyjadřuje, co dělá ve svém volném čase - správně používá lexikum oblečení, dnů v týdnu, ročních období, měsíců, základních druhů jídla - dokáže vyprávět jednoduchý příběh - sděluje své plány do budoucna - aktivně používá osvojenou slovní zásobu Písemný projev Žák: - dodržuje základní pravopisné normy - dokáže vytvořit jednoduchý písemný vzkaz, pozdrav, sms a osobní dopis - dokáže vyplnit jednoduchý formulář, zapsat informace do	- this a that - tvorba otázek - zápor sloves - členy a, an, the - přivlastňovací pád - přivlastňovací zájmena - sloveso *to have* - množné číslo podstatných jmen - číslovky - přítomný čas prostý - gerundium - there is, there are - ukazovací zájmena - přítomný čas průběhový - zájmena - stupňování přídavných jmen - vyjádření budoucnosti - minulý čas prostý - nepravidelná slovesa - grafická stránka jazyka - zákonitosti psané podoby jazyka - interpunkce, členění do odstavců, - čitelnost Tematické okruhy Osobní údaje Zábava Nakupování Každodenní život Volný čas Orientace ve městě Bydlení Cestování Počasí Zájmy Komunikační situace Seznamování, získávání a předávání informací Vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu Poznatky o zemích Základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí v rámci probíraných tematických okruhů

diáře a napsat jednoduché věty o sobě - aktivně používá osvojenou slovní zásobu	

2. ročník, celkem 102 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - reaguje na jednoduché otázky a pokyny - vyslovené pomalu a zřetelně - interpretuje hláskovaná slova, čísla, údaje o cenách - interpretuje krátké zprávy a hlášení - interpretuje souvislé projevy - rodilých mluvčích pronášených ve standardním hovorovém tempu - analyzuje hlavní myšlenky přiměřeného souvislého projevu rodilého mluvčího - rozlišuje podstatné a nepodstatné informace Čtení s porozuměním	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní Jazykové prostředky - výslovnost odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (aspirace souhlásek, slovní a větný přízvuk) - slovní zásoba v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení, základní odborná terminologie) Gramatika Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Vyjadřování množství

Žák: - odhaduje význam neznámých slov, popř. je dokáže přeložit s pomocí slovníku vyhledává informace v jednoduchých každodenních materiálech - objasňuje hlavní myšlenky jednoduchého textu synonymními výrazy - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty - vyjadřuje vlastními slovy obsah, hlavní myšlenky přečteného textu Ústní projev Žák - formuluje žádost - dokáže vést jednoduchou společenskou - konverzaci v rámci tematických okruhů, i když jí nerozumí natolik, aby ji dokázal sám udržet - vypravuje jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - sděluje a zdůvodňuje svůj názor - vyjadřuje se s dostatečnou mírou gramatické korektnosti v běžných - předvídatelných situacích - vhodně zvolenými obraty žádá o upřesnění sdělené informace - dokáže obhájit svůj názor i oponovat názory druhých - dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit - a představit se - hovoří o tom, co dělá ve volném čase a o dovolené - s vizuální oporou jmenuje části lidského těla - stručně charakterizuje sporty a vyjadřuje svůj vztah k nim - jmenuje běžné typy umění a vyjadřuje svůj vztah k nim - popisuje aktivity přispívající ke zdravému životnímu stylu sděluje své plány do budoucna samostatně reprodukuje před publikem jednoduchý monolog dle tematických okruhů	Předpřítomný čas Příslovce způsobu -vedlejší věty vztažné -nepřímá otázka -modální slovesa -tázací dovětky -podmínkové věty (nultý a první kondicionál) -stupňování příslovcí -trpný rod -minulý čas průběhový -složeniny se some, any, every, no -vybraná frázová slovesa -předpřítomný průběhový čas -přivlastňovací zájmena samostatně stojící -průběhový čas přítomný pro vyjádření budoucnosti Tematické okruhy Jídlo a pití Sport Životní styl Cestování, ČR, UK Zdraví, lidské tělo Životní prostředí, příroda Společnost Kultura Domov a domácnost Prázdniny

Písemný projevŽák - dodržuje základní pravopisné normy - dokáže zaznamenat písemně podstatné myšlenky a informace z textu - formuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích ve formě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis - formuluje jednoduchý text o událostech - vyjadřuje se vlastními myšlenkami na dané téma dle tematických okruhů - vhodně používá cizojazyčný knižní slovník	Komunikační situace - získávání a předávání informací vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu, emocí Poznatky o zemích - základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí v rámci probíraných tematických okruhů - geografická, demografická, hospodářská, politická a kulturní fakta o ČR a Velké Británii

3. ročník, celkem 96 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - interpretuje souvislé projevy rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu - analyzuje hlavní myšlenky přiměřeného - souvislého projevu rodilého mluvčího - rozlišuje podstatné a nepodstatné informace - sděluje vyslechnuté myšlenky či informace - orientuje se při sledování audio-videonahrávek, filmového nebo divadelního představení Čtení s porozuměním Žák: - odvozuje význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní Jazykové prostředky - výslovnost - odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (aspirace souhlásek, slovní a větný přízvuk) - zvuková stránka věty, intonace, fonetická redukce Slovní zásoba - v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení, základní odborná terminologie) - ustálené kolokace, odborné výrazy, fráze týkající se známých témat, frázová slovesa

- využívá dle potřeby dvojjazyčné, výkladové i elektronické slovníky - dokáže rozlišit hlavní myšlenky čteného textu týkajícího se běžných situací - čte s porozuměním nekomplikované a logicky strukturované texty odpovídající úrovně, zejména texty informační, popisné, umělecké, faktografické a dokumentární - aplikuje vhodnou metodou čtení Ústní projev Žák: - dbá na správné frázování - odlišuje rozdíly v intonaci vět různého charakteru - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - aktivně používá osvojenou slovní zásobu dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit a představit se - vyjadřuje své názory a svá stanoviska, emoce a morální postoje - zapojuje se do rozhovoru bez přípravy - reaguje přiměřeným způsobem na jednoduchá konverzační témata - žádá o zopakování sdělení, pokud nezachytí jeho přesný význam - sděluje myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené samostatně reprodukuje před publikem jednoduchý monolog dle tematických okruhů Písemný projev Žák: - dodržuje základní pravopisné normy - používá osvojené gramatické jevy - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - odvozuje význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů	Gramatika - záporné předpony přídavných jmen, vyjadřování intenzity přídavných jmen, pořadí přídavných jmen ve větě - holý infinitiv se slovesy smyslového vnímání, modální slovesa, výrazy *let* a *make, had better, would rather, would sooner, why not* - výrazy *either, neither, both, so, such* - nepřímá řeč, přací věty - budoucí čas průběhový, budoucí čas pomocí *be (about) to* + infinitiv, vedlejší věty časové - druhý kondicionál - tvorba přídavných jmen, frázová slovesa - zvratná zájmena - slovesné konstrukce s gerundiem / infinitivem Tematické okruhy - Osobnostní charakteristika - Móda - Společnost - Významné osobnosti - Osobní život - Věda a technika - Povolání, zaměstnání - Reklama a média - Národní kultury, vzdělávání - Svátky a tradice Komunikační situace Postoj, stanovisko, názor Získávání a předávání informací Vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu, emocí, prosby, svolení, odmítnutí, zákazu a nutnosti Emoce - vyjádření zájmu a nezájmu, radosti a zklamání, překvapení, sympatií a strachu

- dokáže vytvořit vlastní souvislý a pravidlům odpovídající členěný text: (Delší písemný formální a neformální projev) ve formě sdělení, popisu, vyprávění, novinového článku, dopisu a odpovědi na dopis (Kratší písemný projev) ve formě pozvánky, stížnosti, blahopřání, vzkazu, oznámení, inzerát a odpovědi na něj	Morální postoje - vyjádření a přijetí omluvy a pochvaly, pokárání, rady - vyjádření lítosti, akceptace a neakceptace situace Poznatky o zemích - základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí v rámci probíraných tematických okruhů - geografická, demografická, hospodářská, politická a kulturní fakta o ČR a Velké Británii

4. ročník, celkem 84 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - interpretuje souvislé projevy rodilých mluvčích pronášench ve standardním hovorovém tempu - dokáže vysvětlit hlavní myšlenky přiměřeného souvislého projevu rodilého mluvčího a dokáže rozlišit podstatné a nepodstatné informace - dokáže reprodukovat vyslechnuté myšlenky či informace - orientuje se při sledování filmového nebo divadelního představení Čtení s porozuměním Žák: - dokáže odvodit význam neznámých slov na základě	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní Jazykové prostředky Výslovnost - odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (aspirace souhlásek, slovní a větný přízvuk)

osvojené slovní zásoby a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů - využívá dle potřeby dvojjazyčné, výkladové i elektronické slovníky - rozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu týkajícího se běžných situací - čte nekomplikované a logicky strukturované texty odpovídající úrovně, zejména texty informační, popisné, umělecké, faktografické a dokumentární - pracuje s texty odpovídající úrovně - samostatně vyhledává informace v autentickém textu - dokáže objasnit hlavní myšlenky textu - aplikuje vhodné metody čtení Ústní projev Žák: - dbá na správné frázování - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - odlišuje rozdíly v intonaci vět různého charakteru - používá osvojené gramatické jevy dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit a představit se - vyjadřuje své názory a svá stanoviska, emoce a morální postoje - interpretuje nekomplikované projevy rodilých mluvčích jiných jazykových oblastí a zapojí se do rozhovoru bez přípravy - žádá o zopakování sdělení, pokud nezachytí jeho přesný význam vhodně a v dostatečné šíři reaguje na otázky a témata z každodenního života (rozhovor na všeobecné téma) dokáže popsat a porovnat obrázky samostatně a v dostatečné šíři hovoří na zadané téma (obecná i odborná témata) dokáže interaktivně vést rozhovor na zadaná situační témata samostatně reprodukuje před publikem jednoduchý monolog dle tematických okruhů vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity	Slovní zásoba - v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení, základní odborná terminologie) Gramatika Funkční užití poznatků z oblasti morfologie a syntaxe Česká republika Velká Británie USA Nemoci a choroby Zdravotní péče, zdraví Nemocnice, zdravotnická zařízení Profese nutričního asistenta Komunikační situace: - získávání a předávání informací - vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu, emocí

- s vizuální oporou (mapa, obrázky) uvede základní geografické a demografické údaje UK a USA - používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu tematických okruhů Písemný projev Žák**:** - dodržuje základní pravopisné normy - používá osvojené gramatické jevy - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - odvozuje význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů samostatně a správně vyhledává informace v anglicko-českém a česko-anglickém slovníku samostatně využívá mluvnických prostředků na úrovni A1-B1 osvojených v průběhu studia - sestaví souvislý a pravidlům odpovídající členěný text týkající se známých témat - dle zadání vytvoří vlastní text: (Delší písemný formální a neformální projev) v podobě sdělení, popisu, vyprávění, novinového článku, dopisu a odpovědi na dopis (Kratší písemný projev) v podobě pozvánky, stížnosti, blahopřání, vzkazu, oznámení, inzerátu a odpovědi na něj - srozumitelně předá myšlenky přečteného textu v podobě popisu, vyprávění, prezentace a reprodukce - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu - používá osvojené gramatické jevy vhodně používá cizojazyčný knižní slovník	Poznatky o zemích - základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí v rámci probíraných tematických okruhů - geografická, demografická, politická a kulturní fakta o ČR, Velké Británii a USA

5.2.2.1 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání – německý jazyk

1. ročník 102 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - čte foneticky správně jednoduchý text - reaguje na instrukce týkajících se organizace jazykové výuky - zahájí rozhovor, použije základní společenské fráze – pozdrav, představení se, rozloučení, poděkování	Lekce 1: Jak se daří? / Seznamování – navazování kontaktů gramatika: člen, osobní zájmena v 1. pádu, časování slabých sloves v přítomném čase, vykání, časování slovesa sein v přítomném čase, pořádek slov v oznamovací větě, pořádek slov v tázací větě slovní zásoba: zopakování základních významových sloves společenské konverzace komunikační situace: pozdravy, základní společenské fráze, představování
Žák: - čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduchý text - odpoví na otázku související s textem - při poslechu reaguje na známá slova a věty, které se týkají každodenních témat – školy, jídla, pití, ceny - používá číselné údaje a informace s čísly související - napíše krátký souvislý text – popis	Lekce 2: Můj rozvrh hodin; V kavárně gramatika: silné skloňování podstatných jmen se členem určitým a neurčitým v jednotném čísle, vynechávání členu u podstatných jmen, časování slovesa haben v přítomném čase, zápor (nein, nicht, kein), přídavné jméno v přísudku, základní číslovky slovní zásoba: dny v týdnu, školní předměty, roční období, měsíce, jídlo a pití, číslovky (13 – 19; 20 – 90) komunikační situace: vyjádření časových údajů, ceny, obliby týkající se jídla a pití
Žák: - reprodukuje přečtený text - v textu vyhledá informaci, odpověď na situaci související s textem	Lekce 3: Oblečení; rodina gramatika: předložky se 3. pádem, předložky se 4. pádem, skloňování osobních zájmen, pořadí předmětů v německé větě, nepřímý pořádek slov ve větě oznamovací, skloňování tázacích zájmen wer a was

- předvede situaci rozhovoru mezi kupujícím a prodavačem - dokáže formulovat doplňující otázky na prodavače - zdvořile odmítne prodavačovu - nabídku	slovní zásoba: oblečení, barvy, členové rodiny komunikační situace: pojmenování předmětů, jednoduchý popis osoby Shrnutí modulu 1; Reálie a projekty - procvičení čtyř základních dovedností získaných v lekcích 1 - 3 (čtení, poslech, psaní, mluvení) - projekt
Žák: - aktivně používá slovní zásobu týkající se tematického okruhu - pohovoří o svých koníčcích - umí formulovat otázky a odpovídat na otázky partnera - napíše e-mail příteli z Německa a popíše své koníčky a aktivity	Lekce 4: Koníčky; Kontakty na internetu gramatika: přivlastňovací zájmena, vyjádřování českého svůj, časování sloves se změnou kmene v přítomném čase, rozkazovací způsob, určování času slovní zásoba: koníčky, záliby, volnočasové aktivity komunikační situace: vyjádření zájmu, neznalosti, potvrzení a popření informace
Žák: - rozliší používání předložek s pomocí určení kde a kam - aktivně používá slovní zásobu týkající se tematického okruhu - zeptá se na osobní údaje a uvede své, vytvoří svůj profil, napíše krátký e-mail kamarádovi	Lekce 5: Známé osobnosti; Můj profil gramatika: slabé skloňování podstatných jmen v jednotném čísle, množné číslo podstatných jmen, předložky se 3. a 4. pádem, slovesa stehen – stellen, liegen – legen, vazba es gibt slovní zásoba: osobní údaje komunikační situace: zjišťování osobních údajů, představení sebe a ostatních
Žák: - rozlišuje vykání a tykání i tykání v množném čísle - jednoduchým způsobem popíše škole a činnosti související s výukou - uvede, co má a nemá, co potřebuje a nepotřebuje - zpracuje samostatně nebo v týmu jednoduchý projekt	Lekce 6: Škola, školní pomůcky gramatika: skloňování zájmena dieser, skloňování zájmena jeder (alle), způsobová slovesa a sloveso wissen slovní zásoba: školní budova, školní pomůcky a aktivity komunikační situace: oslovit někoho, komu vykáme, zeptat se na školní činnosti a na to, co kdo má a co potřebuje Shrnutí modulu 2; Reálie a projekty - procvičování čtyř základních dovedností získaných v lekcích 4 – 6 - projekt
Žák: - analyzuje hlavní body či myšlenky vyslechnutého projevu - pohovoří o školních kroužcích - navrhne společnou aktivitu	Lekce 7: Školní kroužky; Moje plány gramatika: způsobová a nepravidelná slovesa, zápor nicht, tázací příslovce, kladná odpověď na zápornou otázku

- přijme nebo odmítne návrh - pohovoří o svých schopnostech	slovní zásoba: školní kroužky, časové údaje komunikační situace: domluva společné aktivity, reakce na sdělení jiné osoby

2. ročník 102 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - vyjádří hlavní myšlenku delšího poslechu - vyjádří časové údaje, sjedná termíny - potvrdí nebo odmítne informaci - popíše svůj denní program - navodí situaci, jak přijmout nebo odmítnout návrh, případně navrhne jinou alternativu	Lekce 8: Volný čas a domácí úkoly gramatika: slovesa s neodlučitelnými předponami, slovesa s odlučitelnými předponami, zvratná slovesa a jejich časování v přítomném čase; předložky místa a času; řadové číslovky, datum slovní zásoba: školní kroužky, časové údaje komunikační situace: domluva společné aktivity, reakce na sdělení jiné osoby
Žák: - naplánuje oslavu narozenin - poblahopřeje k narozeninám - napíše blahopřání - napíše/vytvoří pozvánku na oslavu - zpracuje samostatně nebo v týmu jednoduchý projekt	Lekce 9: Oslava narozenin; Úklid gramatika: stupňování příslovcí a přídavných jmen, souřadicí spojky, bezespojkové věty, označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách, doch v odpovědi na zápornou otázku, záporná předpona – un slovní zásoba: dárky, aktivita v domácnosti komunikační situace: oslava narozenin Shrnutí modulu; Reálie a projekty - procvičení čtyř základních dovedností získaných v lekcích 7-9 (čtení, poslech, psaní, mluvení) - projekt
Žák: - objedná si jídlo, zeptá se na cenu - uvede, co mu chutná a nechutná - vyjádří, čemu dává přednost	Lekce 10: Jídlo a pití gramatika: časování slovesa werden v přítomném čase, préteritum, zájmeno jemand, zápor nichts, niemand, nie(mals), sloveso mögen, vazba es gibt slovní zásoba: potraviny, nápoje, ceny

	komunikační situace:vyjádření preferencí, objednávání v restauraci
Žák: - osloví prodavače a požádá o radu - uvede výhody a nevýhody různých obchodů - vyjádří, čemu dává přednost	Lekce 11: Nákupy, obchody gramatika: perfektum, přítomný čas sloves zakončených na – eln, -ern, podmět man a es, použití allein a selbst, přivlastňovací zájmena, zájmeno welcher, slovesa s předmětem v dativu slovní zásoba: nákupy, obchody, zboží komunikační situace: vyjádření preferencí, objednávání v restauraci
Žák: - pojmenuje základní části lidského těla - domluví se s lékařem, s lékárníkem - popíše jednoduché zdravotní problémy - vyjádří prosbu o pomoc - zeptá se, jak se někdo cítí, a uvede totéž o sobě	Lekce 12: Zdraví a nemoc, části těla gramatika: 1. budoucí čas, slovosled ve vedlejší větě, perfektum způsobových sloves a slovesa wissen, shoda podmětu a přísudku, sloveso tun, imperativ, rozkazovací věty slovní zásoba: lidské tělo, části těla, nemoci komunikační situace: rozhovory o zdraví a nemoci, poskytnutí rady Shrnutí modulu; Reálie a projekty - procvičování čtyř základních dovedností získaných v lekcích 10 – 12 - projekt (Tradiční jídlo a pití v Čechách a ve SRN)
Žák: - orientuje se v jízdních řádech a ve způsobu kupování jízdenek - zeptá se na cestu a vhodný dopravní prostředek - zpracuje samostatně nebo v týmu jednoduchý projekt	Lekce 13: Cestování gramatika: vazby sloves, podstatných a přídavných jmen, zájmenná příslovce, vlastní jména osob, přímý pořádek slov v otázce zjišťovací, použití wie a als při překladu českého jako slovní zásoba: dopravní prostředky, nastoupení, vystoupení, trasa komunikační situace: cestování dopravními prostředky, zakoupení jízdenky, směr cesty
Žák: - zeptá se na cestu - popíše cestu podle plánku - uvede nejznámější pamětihodnosti Berlína (Prahy, Příbrami) - zpracuje prezentaci o Berlínu	Lekce 14: Berlín Slovní zásoba: památky Berlína Komunikační situace: třídenní pobyt v Berlíně s kamarády

3. ročník 96 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - na slepé mapě vyznačí spolkové země - pohovoří o rozloze, poloze, obyvatelstu, významných památkách - pohovoří o Bavorsku a Sasku – o kultuře těchto sousedních států	Lekce 1: Spolková republika Německo slovní zásoba: cestování, dopravní prostředky, názvy spolkových zemí komunikační situace: cesta do Německa – program na týdenní návštěvu zemí
Žák: - popíše polohu a obyvatelstvo - hovoří o historii a turistických cílech Berlína - zná pojem: „East Side Gallerie“	Lekce 2: Berlín a další německá města slovní zásoba: zeměpisné názvy, památky a zajímavosti významných německých měst komunikační situace: rozhovory o městech, doporučení, co v nich navštívit
Žák: plynule hovoří o německých osobnostech v oblasti literatury, hudby, výtvarného umění, sportu - pozná významné architektonické stavby - má znalosti o německých médiích, filmu, atd.	Lekce 3: Kultura a osobnosti Německa slovní zásoba: pojem „kultura“, významné osobnostikomunikační situace: osobnosti, které obohatily německou kulturu (Goethe, Schiller, Einstein, Bach, Beethoven, Röntgen,…)
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje pamětihodnosti Prahy a Královskou cestu	Lekce 4: Okružní procházka Prahou slovní zásoba: názvy pamětihodností v Praze komunikační situace: situační rozhovory typu: jak se dostanu…?, komunikace s cizincem v Praze; program na třídenní výlet Prahou
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje situace na obrázcích	Lekce 5: Zdravotní péče; Zdravotnický personál slovní zásoba: nemocnice – státní a privátní, zdravotnický personál, oddělení; osobnostní vlastnosti zdravotnického personálu komunikační situace: stravovací návyky, pohyb, preventivní prohlídky, očkování, alternativní medicína, vegetariánství a veganství

Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - vyjmenuje vitamíny a jejich vliv na zdraví člověka - poradí, jak si udržet dobrou imunitu - popíše vnitřní prostor a sortiment lékárny a rozliší zaměstnance lékárny	Lekce 6: Vitamíny, imunita; V lékárně slovní zásoba: druhy vitamínů a jejich značení, čemu prospívají; druhy imunity komunikační situace: jak si zachovat pevné zdraví; pracovníci lékarny, sortiment v lékárně
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje situace na obrázcích - hovoří o fyziologických funkcích pacienta (tlak, puls, teplota)	Lekce 7: Běžný den v nemocnici slovní zásoba: pacient a jeho hospitalizace, personál – pracovní náplň, vizita komunikační situace: Režim na oddělení, odběry krve, měření tlaku, teploty, vyšetření, vizita, polední klid, návštěvy atd.
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje situace na obrázcích - hovoří o důležitosti zdravé stravy, pohybu, dostatku spánku, atd.	Lekce 8: Zdravý životní styl – sport, spánek, stravování slovní zásoba: zdravá a nezdravá strava, kouření, alkohol, drogy, pohyb, sport, spánek – regenerace organismu, relax komunikační situace: rady, jak předejít civilizačním onemocněním díky zdravému životnímu stylu
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje situace na obrázcích - hovoří o nebezpečí úrazů - charakterizuje zranění způsobená neopatrným zacházením s předměty	Lekce 9: Úrazy, nemoci; První pomoc slovní zásoba: zdraví, úrazy, nehody, nemoce komunikační situace: význam prevence u úrazů, popis zranění a následná léčba; dětská onemocnění; alternativní medicína

4. ročník 84 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje situace na obrázcích - dokáže poskytnout rady, jak civilizačním onemocněním předcházet	Lekce 10: Zivilizační onemocnění slovní zásoba: pojem, onemocnění, příčiny, prevence komunikační situace: příčiny vzniku civilizačních onemocnění; důležitost prevence
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje situace na obrázcích - dokáže vysvětlit, co je pro naše zdraví škodlivé a proč	Lekce 11: Rizikové faktory, příčiny zivilizačních onemocnění slovní zásoba: konzumace alkoholu, nikotinu, drog, cukrů a tuků, sedavý způsob života, nedostatek spánku, workoholismus komunikační situace: Riziko nezdravého životního stylu
Žák: - konverzuje k danému tématu (reaguje na nahodilé otázky) - pracuje s pracovním listem k danému odbornému tématu - popisuje situace na obrázcích	Lekce 12: Pobyt v nemocnici slovní zásoba: příčiny hospitalizace; co si sbalit s sebou do nemocnice, různá oddělení komunikační situace: Spezializovaná pracoviště (neurologie, gastroenterologie, ortopedie, urologie,…)
Žák: - popisuje příznaky dětských onemocnění - hovoří o důležitosti očkování - vysvětlí pojem pediatrie - ví, které dětské nemoci se očkují	Lekce 13: Příznaky nemocí a dětských onemocnění slovní zásoba: běžná dětská onemocnění (nachlazení, chřipka, průjmovitá onemocnění, aj.), nemoci, které se očkují (spalničky, zarděnky, spála,…) komunikační situace: příznaky, průběh nemoci a léčba planých neštovic
Žák: - hovoří o účelu lázeňských zařízení - o chorobách, které se zde léčí	Lekce 14: Lázeňská péče; Léky slovní zásoba: lázeňská místa, důvody pro lázeňský pobyt, péče, procedury,

- o českých lázeňských městech - o procedurách a službách - rozliší volně prodojné léky a léky na předpis - zná konkrétní názvy léků	další služby; druhy léků, jejich nebezpečí, využití drog v medicíně komunikační situace: česká lázeňská města a jejich účel; doporučení léků na konkrétní onemocnění

5.3 Společenskovědní základ

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Název vyučovacího předmětu: Společenskovědní základ

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu

Společenskovědní základ

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**2**	**1**	**2**	**-**	**5**

5.3.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Společenskovědní základ je součástí vzdělávací oblasti společenskovědní vzdělávání. Cílem předmětu společenskovědní základ je seznámit žáka se společenskými, hospodářskými, politickými a kulturními aspekty současného života a s psychologickými, etickými a právními kontexty mezilidských vztahů. Společenské problémy zvládne žák nejen pojmenovat, popsat, objasnit a rozebrat jejich podstatu, ale především umí získané znalosti a dovednosti využít v praktickém životě. Dalším důležitým cílem je vytvářet a kultivovat historické vědomí a spolu s dalšími obory přispívat k celkovému začleňování žáků do společnosti, neboť výuka systematizuje různé historické informace, s nimiž se žáci v běžném životě setkávají a budou setkávat. Společenskovědní základ umožňuje žákům, aby dokázali pomocí poznatků o historii lépe a hlouběji porozumět současnosti.

Charakteristika učiva

Předmět společenskovědní základ realizuje obsah společenskovědního vzdělávání RVP v odborném vzdělávání. Při výuce těchto předmětů je kladen důraz nejen na sumu teoretických znalostí, které jsou zejména prostředkem ke kultivaci historického, politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků, ale především na přípravu pro praktický život a potřebu celoživotního vzdělávání.

Směřování výukyv oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Žák je veden tak, aby jednal odpovědně, žil čestně, vážil si demokracie a svobody, jednal v souladu s humanitou, respektoval lidská práva**,** tvořil si vlastní úsudek, vážil si lidského

života**,** ve vztahu k jiným lidem se oprostil od předsudků, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti**,** vážil si kulturních hodnot.

Strategie (pojetí) výuky

Předmět společenskovědní základ se vyučuje v prvním ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně, ve druhém ročníku v rozsahu 1 hodina týdně, ve třetím a čtvrtém ročníku 2 hodiny týdně.

Volba forem a metod výuky je provedena se zřetelem na cíle stanovené školním vzdělávacím programem, s maximálním využitím metod názorně demonstračních a aktivizujících. Při výuce bude procvičována a doplňována znalost historie s využitím obrazového a textového materiálu, samostatné či skupinové práce žáků (doplňování, přiřazování názvů, testové úlohy apod.) V rámci motivace hledání souvislostí mezi vědomostmi a dovednostmi již získanými, plánovaným tématem učiva a současností. Žáci pracují s běžným základním a aplikačním programovým vybavením na dostupných technologiích (počítač, mobilní telefon, tablet..) získávají informace z otevřených zdrojů a ověřují věrohodnost, kriticky hodnotí uvedené informace a zpracovávají je v prezentacích či jiných ověřovacích nástrojích k získání digitálních kompetencí a propojení s dalšími předměty

Při výkladu budou využívány životní zkušenosti žáků, na základě dosavadního poznání mohou vyvozovat vlastní závěry, budou vedeni k divergentnímu a kritickému myšlení (např. formou diskuze, brainstormingu). Výklad lze vhodně doplňovat příklady z regionu - slovně, audiovizuální technikou, dle možností návštěvou muzea, historickou exkurzí, popřípadě samostatnou prezentací žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Při hodnocení výsledků učení je pozornost zaměřena na hloubku porozumění látce, schopnost využití mezipředmětových vztahů, schopnost aplikace poznatků při řešení problémů, schopnost pracovat s texty různého charakteru, schopnost kriticky myslet a debatovat o historické problematice. Žák je též systematicky veden k vlastnímu sebehodnocení.

Ke kontrole vědomostí a dovedností žáků slouží různé formy ústního a písemného hodnocení:

- písemné testy po probrání určitých tematických celků,
- průběžné ústní zkoušení,
- hodnocení samostatné práce a aktivity v hodině,
- hodnocení referátů,
- sebehodnocení žáka,
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V rámci předmětu společenskovědní základ jsou rozvíjeny tyto kompetence:

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, ovládat techniky učení, uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), využívat různé informační zdroje, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí

- kompetence k řešení problémů, tzn. samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení), kriticky myslet, svá rozhodnutí obhájit

- kompetence komunikativní, tzn. srozumitelně a výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, respektovat názory druhých, dodržovat jazykové a stylistické normy v písemné a ústní formě

- kompetence personální a sociální tzn. pracovat samostatně i v týmu, podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

- občanské kompetence a kulturní povědomí tzn. jednat odpovědně ve vlastním i veřejném zájmu v souladu s morálními principy, respektovat práva a osobnost člověka, dodržovat zákony, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, přispívat k uplatňování hodnot demokracie, podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a vytvářet si k nim pozitivní vztah

- Kompetence digitální, tzn. ovládat sadu digitálních aplikací, služeb a zařízení a vhodně je využívat při výuce, pracovat s informacemi a daty získanými pomocí zdrojů z digitálního prostředí, dokázat si poradit s technickými problémy, dokáže posoudit vliv technologií na jednotlivé aspekty lidského života, chránit sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním světě

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Společenskovědní základ prolíná následujícími průřezovými tématy:

- člověk a životní prostředí, tzn. žáci si vytvářejí úctu k živé a neživé přírodě, zároveň si uvědomují odpovědnost za zachování a udržitrlnost životního prostředí, za vlastní rozhodování a jednání ve vztahu k životnímu prostředí, respektují život jako nejvyšší hodnotu

- člověk a svět práce, tzn. získané znalosti z obou předmětů by měly žákům pomoci při orientaci na trhu práce, tj. k reálnému zhodnocení nabídky práce, k hledání nových pracovních příležitostí, pochopit specifika pracovního trhu daného regionu v historickém kontextu, k motivaci k celoživotnímu vzdělávání

- Člověk a digitální svět, tzn. že žáci běžně a samozřejmě využívají digitální technologie, připravují se na zapojení do pracovního trhu, dokáží vyhodnocovat možní rizika digitálního světa a předcházejí nebezpečí v digitálním prostředí.

- občan v demokratické společnosti, tzn. žáci se seznamují, jak odolávat myšlenkové manipulaci, jak korektně jednat a diskutovat; jak být kriticky tolerantní vůči druhým.

Mezipředmětové vztahy

Předmět společenskovědní základ souvisí s předměty: český jazyk, literární výchova a ekonomika.

5.3.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák: - objasní význam minulosti a variabilitu jejích výkladů - popíše vztah mezi základními prameny a pomocnými vědami historickými - uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací (okrajově Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína) - především starověkého Řecka a Říma, judaismu a křesťanství	Člověk v dějinách Poznávání dějin význam poznání dějin, variabilita výkladů minulosti, historické prameny, pomocné vědy historické Starověk odkaz a kulturní přínos starověkých civilizací, antická kultura judaismus a křesťanství jako základ evropské civilizace
Žák: - charakterizuje obecně středověk a jeho kulturu - vysvětlí počátky a rozvoj českého státu ve středověku - vysvětlí významné změny, které v dějinách nastaly v době raného novověku - objasní nerovnoměrnost historického vývoje v raně novověké Evropě včetně rozdílného vývoje politických systémů - charakterizuje umění renesance, baroka a klasicismu	Středověk nejvýznamnější středověké státy, středověké hospodářství, kultura, společenské uspořádání, křesťanská církev, Velká Morava, vznik a rozvoj českého státu Raný novověk humanismus a renesance, objevy nových zemí český stát, počátek habsburského soustátí války v Evropě, reformace a protireformace

- objasní význam osvícenství	nerovnoměrný vývoj v západní a východní Evropě, rozdílný vývoj politických systémů, absolutismus a počátky parlamentarismu baroko a klasicismus, osvícenství
Žák: - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti - objasní vznik novodobého - českého národa a jeho úsilí o emancipaci - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů - ve společnosti 18. a 19. stol. - objasní způsob vzniku národních států v Německu a v Itálii - vysvětlí proces modernizace společnosti - na konkrétních příkladech uměleckých památek charakterizuje umění 19. století - popíše evropskou koloniální expanzi	Novověk – 19. století velké občanské revoluce: americká a francouzská, revoluce 1848-49 v Evropě a v českých zemích společnost a národy: národní hnutí v Evropě a v českých zemích, česko-německé vztahy, postavení minorit; dualismus v habsburské monarchii, vznik národních států v Německu a v Itálii modernizace společnosti: technická, průmyslová, komunikační revoluce, urbanizace, demografický vývoj, evropská koloniální expanze modernizovaná společnost a jedinec: sociální struktura společnosti, postavení žen, sociální zákonodárství, vzdělání věda a umění 19. století
Žák: - vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi - popíše dopad první světové války na lidi a objasní významné změny ve světě po válce - charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací	Novověk – 20. století vztahy mezi velmocemi: rozdělení světa, pokus o jeho revizi Velkou válkou (první světová válka), české země za světové války, první odboj, poválečné uspořádání Evropy a světa, vývoj v Rusku demokracie a diktatura: Československo v meziválečném období; autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR; velká hospodářská krize; mezinárodní vztahy

za tzv. druhé republiky (1938-1939) - objasní vývoj česko-německých vztahů - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize - charakterizuje fašismus, nacismus; srovná nacistický a komunistický totalitarismus - popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou - objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR	ve 20. a 30. letech, růst napětí a cesta k válce

2. ročník 34 hodin

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák: - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a výsledky - popíše válečné zločiny včetně holocaustu	Novověk – 20. století druhá světová válka, Československo za války, druhý čs. odboj, válečné zločiny včetně holocaustu, důsledky války
Žák: - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo - objasní pojem studená válka - popíše projevy a důsledky studené války - charakterizuje komunistický režim v ČSR, v jeho vývoji a v	svět v blocích: poválečné uspořádání v Evropě a ve světě, poválečné Československo; studená válka; komunistická diktatura v Československu a její vývoj; demokratický svět, USA - světová supervelmoc; sovětský blok, SSSR – soupeřící supervelmoc; třetí svět a dekolonizace; konec bipolarity Východ - Západ

souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa - vysvětlí rozpad sovětského bloku - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století - charakterizuje umění 20. století na jeho typických ukázkách - se orientuje v historii svého oboru - uvede jeho významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí	rozpad Československa, vznik České republiky kultura a umění 20. století Dějiny studovaného oboru

3. ročník 64 hodin

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák: - popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství - vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách - objasní postavení České republiky v Evropě a v soudobém světě - charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku-přesun pod kapitolu v ekonomice	Soudobý svět rozmanitost soudobého světa: civilizační sféry a kultury; nejvýznamnější světová náboženství; velmoci, vyspělé státy, rozvojové země a jejich problémy; konflikty v soudobém světě integrace a dezintegrace Česká republika a svět: NATO, OSN;

- popíše funkci a činnost OSN a NATO - vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejich aktivitách - uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejich důsledcích	zapojení ČR do mezinárodních struktur; bezpečnost na počátku 21. století; konflikty v soudobém světě; globální problémy, globalizace
Žák: - charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení - vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění - orientuje se v nabídce kulturních institucí - porovná typické znaky kultur hlavních národností na našem území - popíše vhodné společenské chování v dané situaci - popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace - objasní způsoby ovlivňování veřejnosti - objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě - debatuje o pozitivech a problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí - posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována	Člověk v lidském společenství, Kultura společnost, společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost hmotná kultura, duchovní kultura kulturní instituce v ČR a v regionu kultura národností na našem území společenská kultura, principy a normy kulturního chování, společenská výchova zásady slušného chování kultura bydlení, odívání lidové umění a užitá tvorba estetické a funkční normy při tvorbě a výrobě předmětů používaných v běžném životě ochrana a využívání kulturních hodnot funkce reklamy a propagačních prostředků a její vliv na životní styl současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha rodina a její funkce sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti

- objasní postavení církví a věřících v ČR, vysvětlí možná nebezpečí náboženských sekt a náboženského fundamentalismu	rasy, etnika, národy a národnosti; majorita a minority ve společnosti, multikulturní soužití; migrace, migranti, azylanti postavení mužů a žen, generové problémy víra a ateismus, náboženství a církve, náboženská hnutí, sekty, náboženský fundamentalismus
Žák: - charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita …) - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat - dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových médií - kriticky vyhodnocuje vliv informací_dezinformací na rozhodování jedince/společnosti - charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy - vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat	Člověk jako občan základní hodnoty a principy demokracie lidská práva, jejich obhajování, veřejný ochránce práv, práva dětí svobodný přístup k informacím, masová média a jejich funkce, kritický přístup k médiím, maximální využití potencionálu médií dezinformace a manipulativní informace stát, státy na počátku 21. století, český stát, státní občanství ČR česká ústava, politický systém v ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva politika, politické ideologie politické strany, volební systémy a volby politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus teror, terorismus občanská participace, občanská společnost občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití

hnutí omezující práva a svobody jiných lidí - uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu	
Žák: - vysvětlí pojem právo, právní stát, uvede příklady právní ochrany a právních vztahů - popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství - vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost - popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, a na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek - popíše, co má obsahovat pracovní smlouva a vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance; - dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např. podáním reklamace - popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; popíše, kde může o této oblasti hledat	Člověk a právo právo a spravedlnost, právní stát právní řád, právní ochrana občanů, právní vztahy soustava soudů v České republice vlastnictví, právo v oblasti duševního vlastnictví; smlouvy, odpovědnost za škodu rodinné právo pracovní právo správní řízení trestní právo – trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření, orgány činné v trestním řízení kriminalita páchaná na dětech a mladistvých, kriminalita páchaná mladistvými notáři, advokáti a soudci

informace nebo získat pomoc při řešení svých problémů - objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání atp.	
Žák: - vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie, filozofická etika - dovede používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva - dovede pracovat s jemu obsahově a formálně dostupnými texty - debatuje o praktických filozofických a etických otázkách (ze života kolem sebe, z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění - vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem	Člověk a svět (praktická filozofie) co řeší filozofie a filozofická etika význam filozofie a etiky v životě člověka, jejich smysl pro řešení životních situací etika a její předmět, základní pojmy etiky; morálka, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost životní postoje a hodnotová orientace, člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem

5.4 Chemie

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Chemie
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Chemie

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**2**	**1**	**-**	**-**	**3**

5.4.1. Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem předmětu Chemie je žákům poskytnut soubor poznatků o chemických látkách, jevech, zákonitostech a vztazích mezi nimi, formovat logické myšlení a rozvíjet vědomosti a dovednosti využitelné v dalším vzdělávání, v odborné praxi i v občanském životě. Cílem dále je naučit žáky klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi.

Charakteristika učiva

Učivo vychází z RVP obsahového okruhu Chemie tak, aby navazovalo na poznatky a dovednosti, které žáci získali na základní škole, prohlubuje je a přispívá k pochopení učiva odborných předmětů studovaného oboru. V chemii je kladen důraz především na poznatky související s praktickou činností nutričního asistenta.
Vyučovací předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby začali chápat, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcí se dnes člověk neobejde téměř v žádné oblasti své činnosti. Poukazuje na význam chemie pro život.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka směřuje k tomu, aby si žák uvědomoval přínos chemie pro vědecko-technický rozvoj, rozvoj medicíny, péči o zdraví i pro běžný život. Pozoroval a zkoumal chemické látky a zpracovával a vyhodnocoval získané údaje. Pochopil význam trvale udržitelného rozvoje a nutnost mezinárodní spolupráce v této oblasti, svým postojem a chováním pozitivně ovlivňoval okolí a přispíval k dodržování zásad udržitelného rozvoje. Měl motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědných předmětech.

Strategie výuky

Výuka předmětu Chemie je zaměřena teoreticky s důrazem na maximální názornost s využitím všech dostupných materiálně-didaktických prostředků (například - demonstrační pokusy). Velký důraz je kladen také na praktickou část výuky, která je realizována v rámci laboratorních cvičení, ve kterých se zpravidla třída dělí na skupiny v souladu s požadavky BOZP. Počet laboratorních cvičení je stanoven vyučujícím v závislosti na podmínkách výuky.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Hlavním kritériem hodnocení žáků jsou ústní a písemné zkoušky, samostatné práce z laboratorních cvičení
a osobní aktivita. Důraz je kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů. Hlavní částí klasifikace je úroveň výstupních znalostí, tedy na úrovni pololetních či celoročních testů. Ty obsahují především základní učivo formou problémových úloh. Žáci mají prostor pro sebehodnocení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Vhodné spojení teoretické výuky a praktické činnosti v laboratorních cvičeních umožňuje předmětu přispět k naplnění většiny klíčových kompetencí. V chemii jsou rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

kompetence k učení - motivujeme žáky ke studiu chemie historickými souvislostmi, praktickým využíváním poznatků z chemie nebo popisem možností, které se před chemií v blízké budoucnosti otevírají, vybíráme vhodné učební texty, videoprogramy a laboratorní pokusy, aby učivo žáci co nejlépe pochopili a ujasnili si podstatu chemických jevů a dějů;

kompetence k řešení problémů - učíme žáky rozpoznávat problémy spojené s teorií chemických reakcí, s látkami a jejich výrobou, s životním prostředím a biochemickými ději v živých soustavách, řešit bezpečnostní problémy nebo bezpečně pracovat s chemikáliemi či chemickými odpady;

kompetence komunikativní - zprostředkováváme informace vhodným způsobem (video, text, diagram, mluvené slovo) tak, aby žáci porozuměli sdělovanému, ověřujeme, zda jsou žáci schopni správně interpretovat získaná fakta a odvodit z nich závěry a důsledky;

kompetence sociální a personální - uplatňujeme individuální přístup k žákům kompetence pracovní - rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost vyžadováním pravidelné přípravy na výuku, dodržujeme bezpečnost práce při praktických cvičeních

kompetence digitální – žák získává, posuzuje a sdílí data a digitální informace v různých formách, digitální technologie vhodně využívá při školní práci.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V chemii jsou rozvíjena tato průřezová témata:

člověk a životní prostředí -v rámci výuky se žáci učí najít zdravý životní styl, využívat informací o přírodních zákonitostech a jejich zpětných vazbách.

člověk a digitální svět – žáci využívají digitální technologie při vyhledávání nových informací z oboru, a zprostředkovávají získané informace ostatním formou prezentace.

Mezipředmětové vztahy

Pro předmět chemie se nejvíce uplatňují mezipředmětové vztahy s biologií, biochemii, potravinářskou chemií, somatologií, matematikou a fyzikou.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - objasní složení a vlastnosti látek - rozlišuje pojmy- prvek, sloučenina - určí hodnotu oxidačního čísla prvku ve sloučenině;	Obecná chemie **složení a vlastnosti látek** **hmota, energie, látka, soustava** chemické prvky, sloučeniny oxidační číslo prvku ve sloučenině;
Žák: - popíše stavbu atomu - charakterizuje jednotlivé druhy radioaktivního záření - objasní účinek radioaktivního záření na lidský organismus - uvede možná rizika poškození zdraví - používá kvantová čísla k zápisu elektronového obalu prvků;	Stavba atomu elementární částice atomové jádro radioaktivita kvantová čísla, pravidla výstavby elektronového obalu;
Žák: - vysvětlí vznik jednotlivých typů vazeb - charakterizuje elektronegativitu - odvodí vlastnosti látek podle typu vazby;	**Chemická vazba** **vznik chemické vazby, vazebná energie a vazebná délka** - kovalentní vazba - elektronegativita - iontová vazba - koordinačně-kovalentní vazba - kovová vazba - slabé vazebné interakce – vodíková vazba;
Žák: - vysvětlí zákonitosti periodického systému - předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků - vyhledává údaje ve vhodných zdrojích na tabletech - vysvětlí význam hodnoty čísla skupiny a periody, podle umístění prvku v PSP určí jeho protonové číslo;	Periodická soustava prvků - periodický zákon - zákonitosti a vztahy v tabulce - skupinové názvy prvků - elektronové obaly nepřechodných, přechodných a vnitřně přechodných prvků;
Žák:	Názvosloví anorganických sloučenin

- rozlišuje pojmy prvek, sloučenina - a používá je ve správných souvislostech - zná názvy a značky vybraných chemických prvků - dokáže zapsat vzorec a název jednoduché sloučeniny - procvičuje názvosloví i pomocí vhodných aplikací - umí využívat oxidační číslo atomu prvku při odvozování vzorců a názvů sloučenin;	chemická symbolika značky a názvy prvků vzorce binárních sloučenin vzorce kyslíkatých látek a jejich solí;
Žák: - zapíše složení sloučeniny různými druhy chemických vzorců - vypočítá hmotnostní zastoupení prvku ve sloučenině - vypočte příklady s využitím vztahů pro m, V, n, M, c - používá správné jednotky veličin a zavedenou symboliku;	**Chemické výpočty** - atomová a relativní atomová hmotnost - nejužívanější veličiny v chemii a jejich jednotky - výpočty z chemických vzorců - a stanovení stechiometrického vzorce - výpočet stechiometrických koeficientů - výpočet z chemických vzorců;
Žák: - popíše způsoby vyjadřování koncentrace roztoků - popíše metody oddělování složek ze směsí a uvede příklady - vypočítá koncentraci roztoku - navrhne postup praktické přípravy roztoku - vyhledává pomocí digitálních technologií využití roztoků - řeší výpočtové úkoly na ředění roztoků;	Disperzní soustavy, roztoky - složení roztoků - výpočty pro přípravu roztoků procentuálních a molárních - ředění roztoků - difúze, osmoza, osmotický tlak - roztoky izo-, hypo-, hypertonické směsi homogenní, heterogenní, koloidní disperze;
Žák: - definuje pojmy chemického děje - zapíše reakční schéma, sestaví chemickou rovnici a vyčíslí ji - definuje chemickou rychlost a chemickou rovnováhu - uvede činitele ovlivňující chemickou rychlost a chemickou rovnováhu a jejich význam pro praxi;	Chemický děj - chemické rovnice - chemická reakce, schéma - řešení rovnic - klasifikace chemických reakcí a jejich průběh - chemická rychlost, chemická rovnováha;

2. ročník 34 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - uvede vlastnosti, přípravu, výrobu a použití vodíku, kyslíku a jejich sloučenin - charakterizuje druhy vod podle původu, užití a znečištění - uvede hlavní znečišťovatele pitné a říční vody - uvede hlavní složky vzduchu - zhodnotí význam vzduchu jako průmyslové suroviny a vnější faktor ekosystému - vysvětlí pojem emise, imise, smog, inverze, skleníkový efekt a uvede jeho příčiny - vyjmenuje vzácné plyny a jejich využití - vyjmenuje halogeny, uvede jejich využití, nejdůležitější sloučeniny - charakterizuje modifikace síry, její výskyt, vlastnosti a použití - popíše vlastnosti H2S, oxidů síry a posoudí jejich vliv na životní prostředí - pomocí digitálních technologií posuzuje informace a sestavuje krátké prezentace k prvkům i sloučeninám - vyjmenuje vlastnosti, výskyt a využití nekovů a jejich významných sloučenin skupin V. A, IV. A a III. A;	Anorganická chemie Nepřechodné prvky nekovového charakteru - vodík, kyslík, vlastnosti a sloučeniny - voda, struktura, vlastnosti, druhy - ekologie vodních zdrojů - voda ve zdravotnictví - vzduch, složení, ochrana - vzácné plyny - halogeny a jejich sloučeniny, význam ve zdravotnictví, zdraví škodlivé látky - chalkogeny - Nekovy V. A, IV. A a III. A skupiny;
Žák: - uvede vlastnosti kovů - charakterizuje výskyt a použití prvků - uvede jejich významné sloučeniny a jejich použití - zhodnotí surovinové zdroje - klasifikuje toxické látky a zná zásady bezpečné práce s těmito látkami - posoudí vliv těchto látek na životní prostředí;	Nepřechodné prvky kovového charakteru - kovy a jejich charakteristika - elektrochemická řada napětí kovů - výroba kovů, koroze, ochrana proti korozi - slitiny a jejich využití v lékařství - alkalické kovy, vlastnosti, sloučeniny, biologický význam - hořčík a kovy alkalických zemin, biologický význam - toxikologie;

Žák: - definuje předmět organická chemie - uvede vlastnosti organických sloučenin - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu stavby organických sloučenin - rozčlení organické sloučeniny do skupin - uvede základní typy organických reakcí - zhodnotí surovinové zdroje - tvoří vzorce a názvy všech typů uhlovodíků - charakterizuje vlastnosti uhlovodíků - uvede nejdůležitější reakce uhlovodíků;	Organická chemie Úvod do předmětu - předmět organická chemie - vlastnosti organických látek - vlastnosti atomu uhlíku, typy vazeb a druhy vzorců - typy organických reakcí - zdroje organických látek - názvosloví organických sloučenin a rozdělení organických látek; - alkany, cykloalkany - alkeny, dieny - alkyny - areny;
- Žák: - tvoří vzorce a názvy derivátů uhlovodíků - uvede vlastnosti jednotlivých skupin derivátů - aplikuje poznatky o různých způsobech chemických přeměn v konkrétních situacích - uvede použití a vlastnosti vybraných skupin derivátů - zhodnotí vliv látek na životní prostředí;	- Deriváty uhlovodíků - rozdělení derivátů, funkční skupiny - názvosloví - halogenderiváty - hydroxyderiváty - ethery - aldehydy a ketony - karboxylové kyseliny a jejich deriváty;
Žák: - klasifikuje heterocyklické sloučeniny - popíše strukturu heterocyklů a jejich vlastnosti - na příkladech vysvětlí jejich vlastnosti a posoudí jejich význam jako součást biologicky významných látek;	Heterocyklické sloučeniny - základní pojmy, rozdělení heterocyklických sloučenin - vlastnosti heterocyklických sloučenin - významní zástupci;
Žák: - definuje obor biochemie - charakterizuje živé soustavy a uvede jejich vlastnosti	Základy biochemie - předmět biochemie - vlastnosti a složení živých soustav - sacharidy-stavba, funkce

- pojmenuje přírodní látky, objasní jejich strukturu a funkci - uvede význam přírodních látek - najde shodné i rozdílné vlastnosti mezi enzymy a chemickými katalyzátor;	- lipidy- rozdělení, vlastnosti, příklady, význam - proteiny- rozdělení, struktura, vlastnosti, význam - enzymy – struktura, mechanismus účinku, názvosloví, klasifikace;

5.5 Biologie a ekologie

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53 – 41 – M / 02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Biologie
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025, počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Biologie a ekologie

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**2**	**-**	**-**	**-**	**2**

5.5.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vzdělávání v předmětu Biologie by mělo splňovat tři hlavní cíle: Prvním z nich je poskytnout žákům komplexní pohled na existenci a vývoj živých organismů, umožnit pochopení základních projevů živé hmoty a procesů, které v ní probíhají. Druhým cílem je pochopení souvislostí vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí a tím utváření a formování postojů k problémům souvisejícíchs udržitelným rozvojem. Třetím cílem je oblast vzdělávání pro zdraví. Zde si klade za cíl vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k prevenci a aktivní péči o zdraví.
Naplněním těchto cílů vytváří biologické vzdělávání jakýsi spojovací článek mezi ostatními přírodovědnými předměty. Toto vzdělávání je nezbytné pro vysvětlení principů a dějů probíhajících v živé a neživé přírodě. Biologie žákům současně poskytuje racionální zdůvodnění aktivních celospolečenských postojů k ekologii a globálním problémům světa. V tomto ohledu velmi úzce souvisí s některými společenskovědními předměty (především s občanskou výchovou, ekonomikou apod.).

Charakteristika učiva

Učivo předmětu biologie je odvozeno z RVP z oblasti přírodovědného vzdělávání je rozděleno do několika tematických celků. Žák se seznámí se základy biologie, vznikem a vývojem života na Zemi, složením a vlastnostmi živých soustav, buňkou, rozmanitostí organismů a dědičností a proměnlivostí. Dále jsou zařazeny celky: základy ekologie, člověk a životní prostředí. Tematický celek biologie člověka je zařazen do předmětu somatologie.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka směřuje k tomu, aby žák dokázal: využívat přírodovědných poznatků a dovedností v praktickém životě ve všech situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí; logicky uvažovat, analyzovat a řešit jednoduché přírodovědné problémy, pozorovat a zkoumat přírodu, provádět experimenty a měření, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje; komunikovat, vyhledávat a interpretovat přírodovědné informace a zaujímat k nim stanovisko, využívat získané informace; porozumět základním ekologickým souvislostem a postavení člověka v přírodě a zdůvodnit nezbytnost udržitelného rozvoje; posoudit chemické látky z hlediska nebezpečnosti a vlivu na živé organismy.

Strategie (pojetí) výuky

Výuka předmětu biologie je teoretická i praktická. Předmět Biologie je zařazen do výuky v 1. ročníku v rozsahu 2 vyučovací hodiny týdně (tj. 68 hodin celkem).

V biologii a ekologii se kromě výkladu využívá i dalších forem – diskuze, skupinová práce, samostatná práce, práce s textem, využití internetu. Pro rozvoj samostatných aktivit žáka jsou kromě učebních a problémových úloh zadávaných a řešených ve výuce, rovněž využívány dlouhodobější domácí úkoly zaměřené na zpracovávání anotací výukových filmů nebo článků z odborné literatury. Žáci rovněž zpracovávají prezentace k zadanému biologickému tématu. Přitom využívají různé informační zdroje a IKT.

Ke vzdělávání jsou dále využívány didaktické pomůcky s patřičnou didaktickou technikou: nástěnné obrazy, modely a přírodniny, výukové folie, filmy dokumentující problematiku probíraného učiva, prezentace.

Žáci mají možnost osvojit si jednoduché laboratorní techniky při práci s mikroskopem a při zakládání jednoduchých experimentů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Ke zjištění dosažené úrovně osvojení vědomostí a dovedností jednotlivých žáků, jejich připravenosti na vyučování, jsou využívány zejména různé formy ústního a písemného hodnocení a sebehodnocení žáka. Při skupinových metodách výuky je využíváno vzájemné hodnocení žáků.

Žák je hodnocen především v těchto oblastech:

- pochopení a správné používání odborných biologických pojmů
- schopnost aplikování poznatků na příkladech
- chápání příčin a souvislostí mezi biologickými procesy
- dovednost výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat
- schopnost přiměřeně komunikovat v modelových situacích
- zvládnutí práce s odborným textem a dalšími zdroji informací
- samostatné zpracování určité biologické problematiky a její prezentace před ostatními žáky

zvládnutí některých základních laboratorních dovedností při mikroskopování a práci s biologickým materiálem

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V biologii jsou rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

- kompetence k učení – mít kladný vztah k učení a vzdělávání, učit se zpracovávat odborný text z odborných a populárně vědeckých periodik a nově získané poznatky prezentovat formou referátu, seminární práce, prezentace apod.
- kompetence k řešení problémů - získat aktuální informace nutné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, ověřit jeho správnost.
- komunikativní kompetence - schopnost komunikovat v projevech mluvených a psaných na odborná témata
- občanské kompetence – jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu, uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví

ostatních, chápat význam životního prostředí pro člověka, a svůj podíl na jeho tvorbě, dokázat kriticky zhodnotit konzumní způsob života, umět jednat v duchu udržitelného rozvoje, aktivně se seznamovat s globálními problémy a možnostmi jejich řešení.

- digitální kompetence - využívat digitálních technologií pro získávání a zpracování dat. Propojovat digitální obsah v různých formátech.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V biologii jsou rozvíjena tato průřezová témata:
- člověk a životní prostředí – toto téma je přímo obsahem výuky
- občan v demokratické společnosti – respektování práv osob se znevýhodněním (dědičné choroby, přenosné choroby, AIDS)
- člověk a digitální svět – získává a vytváří data v různých digitálních formátech.

Mezipředmětové vztahy:

v předmětu biologie se uplatňují velmi těsné mezipředmětové vztahy k chemii, fyzice a Informatické vzdělávání. Poznatky z biologie jsou využívány ve všech zdravotnických odborných předmětech.

5.5.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník, celkem 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák - charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi; - popíše a vysvětlí základní znaky, které jsou společné všem živým organismům; - popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života; - vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou; - charakterizuje rostlinnou - a živočišnou buňku, uvede rozdíly; - uvede základní skupiny organismů a porovná je; - objasní význam genetiky; - popíše stavbu lidského těla; - vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav; - vysvětlí význam zdravé výživy a uvede princip zdravého životního stylu; - uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění - a možnost prevence;	Základy biologie - vznik a vývoj života na Zemi; - obecné vlastnosti živé hmoty; - typy buněk - buňka prokaryontní, eukaryontní, rostlinná, živočišná - a bakteriální; - rozmanitost organismů a jejich charakteristika; - dědičnost a proměnlivost; - zdraví a člověk;
Žák: - vysvětlí základní ekologické pojmy;	Ekologie - základní ekologické pojmy;

- charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystém); - charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu; - vysvětlí potravní vztahy v ekosystému; - uvede konkrétní příklad potravního řetězce; - popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického; - charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem;	- ekologické faktory prostředí; - potravní řetězce; - koloběh látek v přírodě a tok energie; - typy krajiny;
Žák: - popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody; - hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí; - charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví; - charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí.	Člověk a životní prostředí - vzájemné vztahy mezi člověkem - a životním prostředím; - dopady činností člověka na životní prostředí; - přírodní zdroje energie a surovin; - odpady; - globální problémy.

5.6 Fyzika

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Fyzika
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Fyzika

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**2**	**-**	**-**	**-**	**2**

5.6.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem vyučování fyziky je seznámit žáka s vědomostmi a dovednostmi, které mu umožní pochopit přírodní jevy a zákonitosti. Žák se učí logicky uvažovat, analyzovat a řešit fyzikální problémy, využívat fyzikální poznatky v praktických situacích, v odborných předmětech i osobním životě. Učí se vyhledávat a interpretovat informace, vyjádřit se s použitím odborné terminologie

Charakteristika učiva

Učivo vychází z RVP obsahového okruhu fyzika tak, aby žáci porozuměli nejobecnějším zákonitostem přírody, které platí pro živou i neživou přírodu, pro všechna tělesa kolem nás, pro částice, celou sluneční soustavu i kosmický vesmírný prostor. Důležitou součástí je pochopení důležitosti fyziky, fyzikálních poznatků pro rozvoj dalších věd, chemie, biologie, lékařství a oborů techniky. Hlavními tématy jsou kinematika, dynamika, mechanická práce a energie, mechanika tekutin, molekulová fyzika a termodynamika, mechanické kmitání a vlnění, optika, elektřina a magnetismus, atomová, jaderná fyzika a astrofyzika.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výsledkem fyzikálního vzdělávání je především žákův pozitivní vztah k přírodě, vědě a technice, žákův pozitivní postoj k hlubšímu a komplexnímu pochopení fyzikálních zákonitostí. Dalším výsledkem fyzikálního vzdělávání je také získání informací o alternativních zdrojích energií a motivace k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědné oblasti. Fyzikální vzdělávání vede žáky tak, aby neplýtvali materiálními hodnotami, vážili si práce jiných lidí, rozumně uplatňovali využití fyzikálních poznatků v technických oblastech svého budoucího pracovního i osobního života.

Strategie výuky

Při výuce je používána forma výkladu a řízeného rozhovoru. Jsou realizovány principy, strategie a techniky moderních výukových metod. Např. činnostní vyučování, informační metody, myšlenkové mapy, dohledávání informací v médiích, intuitivní metody, narativní metody, skupinová práce. Žáci jsou při hodinách vedeni k aktivní práci. Jsou vedeni k odpovědnosti za své učení, k sebereflexi vlastního učebního stylu, k volbě vhodných

mechanismů, které podporují pochopení základních souvislostí. Předmět je realizován v 1. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně a to převážně v odborné učebně společné pro fyziku a chemii s počítačem a dataprojektorem. Učivo je doplňováno prezentacemi žáků, referáty a diskusemi, počítačovými animacemi a výukovými programy, ukázkami pokusů a modelů. Současně může být obohaceno vhodnými exkurzemi podle probíraného učiva.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Při ústním zkoušení se hodnotí zejména schopnost používat fyzikální terminologii, logické uvažování a pochopení základních fyzikálních souvislostí. V písemném projevu jsou zadávány úlohy testové, početní nebo úlohy na využití fyzikálních poznatků v praktických situacích. Časový rozsah úloh je 10 - 25 minut. Úlohy jsou zaměřeny na početní řešení s vysvětlením výsledku ve slovní odpovědi nebo teoretickému zdůvodnění vybraných fyzikálních jevů. Důležitým kritériem hodnocení je rovněž zohlednění žákovy aktivity při hodinách a svědomitost při plnění zadaných úkolů. Žák má prostor k sebehodnocení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět fyzika přispívá zejména k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

kompetence k učení: v rámci předmětu jsou žákům zadávány ke zpracování takové úkoly, které popularizují fyziku, vedou k různým metodám, formám činností, ukazují význam fyziky pro rozvoj dalších věd, pro společnost. V rámci předmětu jsou také seznámeni s vybranými významnými vědci, kteří se zasloužili o rozvoj fyziky. Ve skupinách nebo samostatně řeší zadané úkoly, ke kterým je třeba získat další informace nebo provést vlastní měření. Zpracované úkoly jsou ohodnoceny a se závěry jsou seznámeni i ostatní žáci.

kompetence k řešení problému: v rámci předmětu se žáci učí řešit fyzikální problémy. Logické postupy řešení pak využívají v i dalších předmětech i ve svém budoucím pracovním oboru. Při řešení je postupováno od jednodušších problémů ke složitějším, jsou podporovány různé postupy řešení, jsou zadávány různé stupně obtížnosti úkolů. Důležité je setkání s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je i více.

kompetence komunikativní: v rámci předmětu žáci logicky a věcně argumentují, zdůvodňují svůj postup řešení a vysvětlují spolužákům. Věcně správně se vyjadřují a používají fyzikální terminologie, symboliky, náčrtku, grafů i tabulek. V rámci možností využívají i jiné zdroje informací, internetu, encyklopedií, slovníků. Kriticky posuzují věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupují k získaným informacím.

kompetence sociální a personální: v rámci předmětu přijímají odpovědnost za plnění svěřených rolí či úkolů, učí se vzájemné spolupráci a zvládání případných konfliktů, snaží se být tolerantní, respektovat a nezaujatě vyslechnout odlišné názory a navržené postupy řešení úloh od svých spolužáků. Žákům jsou zadávány k vypracování i takové praktické úkoly, které vyžadují týmovou spolupráci s dělbou práce. Žáci si rozdělují mezi sebe dílčí úlohy tak, aby uplatnili své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti.

kompetence k pracovnímu uplatnění: v rámci předmětu při praktických činnostech žáci dodržují stanovené postupy, pravidla bezpečnosti práce a laboratorní řád. Manipulují

se svěřenými pomůckami a přístroji tak, aby nedošlo k jejich poškození a zničení. Snaží se dbát o svou bezpečnost i bezpečnost svých spolužáků.

- kompetence digitální - využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s technologií, tzn. vyhledávat informace týkající se přírodovědných oborů.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V předmětu fyzika jsou to především rozvíjena tato průřezová témata:

Člověk a svět práce:

- využívání fyzikálního vzdělání jako informačního zdroje pro další vzdělávání, pro svůj osobní i profesní rozvoj

- využívání fyzikálního vzdělání k řešení problémů v praktickém životě, osobním i profesním (ve své domácnosti i v budoucím zaměstnání)

- využití fyzikálních jevů v nejrůznějších lidských aktivitách (např. sportovních, pracovních, léčebných)

Člověk a životní prostředí:

- využití fyzikálních poznatků k formování vlastního zodpovědného přístupu k životnímu prostředí (např. k šetření energetickými zdroji, k nakládání s odpadovým materiálem, ke spotřebě materiálů, k užívání věcí a výsledků lidské práce)

Člověk a digitální svět:

- žáci využívají moderních prostředků výpočetní techniky pro vyhledávání informací, zpracovávají prezentace dat v grafické podobě. Jsou připravováni k tomu, aby byli schopni účelně pracovat s moderními prostředky IKT a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak i při výkonu povolání.

Mezipředmětové vztahy

Předmět fyzika uplatňuje mezipředmětové vztahy s matematikou (převody fyzikálních jednotek, zápis výsledků v exponenciálním tvaru, vyjadřování neznámé ze vzorce, řešení rovnic, vyjádření fyzikální závislosti s užitím funkcí), s informatickým vzděláváním tj. zpracování naměřených údajů do tabulek a vytvoření grafu a propojení výsledků s chemií, biologií a medicínou (struktura, složení látek, biofyzika vnímání, využití fyzikálních poznatků v lékařské diagnostice, účinky fyzikálních faktorů na lidský organismus).

5.6.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák - převádí jednotky délky, času, rychlosti - rozlišuje druhy pohybu podle trajektorie - rozlišuje druhy pohybu podle rychlosti - rozlišuje pojmy dráha a trajektorie - vysvětlí na příkladech relativnost klidu a pohybu tělesa - řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu	Kinematika - fyzikální veličiny a jednotky - mechanický pohyb - dráha hmotného bodu - rychlost hmotného bodu - zrychlení hmotného bodu - volný pád - skládání pohybů - pohyb hmotného bodu po kružnici
Žák - vysloví znění Newtonových pohybových zákonů a vysvětlí na příkladech - graficky znázorní sílu - rozlišuje tíhovou sílu a tíhu tělesa - vysvětlí na příkladech vznik odporových sil - porovná velikost brzdných sil při valení a smýkání tělesa - v jednoduchých případech výpočtem určí velikost třecí, dostředivé a gravitační síly	Dynamika - síla a její účinky na těleso - Newtonovy pohybové zákony - tíhová síla a tíha tělesa - síly, které brzdí pohyb tělesa - dostředivá a odstředivá síla - gravitační síla
Žák - v jednoduchých úlohách určí velikost mechanické práce - a výkonu stroje nebo člověka - na příkladech vysvětlí, která tělesa mají jednotlivé druhy mechanické energie - na příkladech vysvětlí zákon zachování mechanické energie - výpočtem určí kinetickou a potenciální energii tělesa, vysvětlí její souvislost s vykonanou prací - vypočtené hodnoty zpracuje do grafu a z grafu vyvodí závěry	Mechanická práce a energie - mechanická práce - výkon, práce počítaná z výkonu - účinnost stroje - mechanická energie - zákon zachování mechanické energie
Žák - vysvětlí, jakými vlastnostmi - se kapaliny a plyny navzájem liší	Mechanika tekutin - vlastnosti kapalin a plynů - tlak v kapalině vyvolaný vnější silou

- v jednoduchých úlohách výpočtem určí velikost tlakové síly - vysloví znění Pascalova zákona, uvede příklady jeho využití z praxe - vysvětlí co je a na čem závisí hydrostatický tlak - vysvětlí co je a na čem závisí atmosférický tlak - vysloví Archimédův zákon pro kapaliny - aplikuje Archimédův zákon při řešení úloh	- tlak v kapalině vyvolaný její tíhou - tlak vyvolaný tíhou vzduchu - vztlaková síla v kapalinách a plynech
Žák - vysvětlí, na jakém principu pracuje teploměr, jak závisí délka, popř. objem tělesa na teplotě - popíše jevy, které svědčí o částicové stavbě látek - vysvětlí rozdíly v částicové stavbě plynných, kapalných a pevných látek - vysvětlí, čím je určena vnitřní energie tělesa a jakými ději ji lze měnit - popíše, jakým způsobem se uskutečňuje přenos vnitřní energie - vysvětlí, jak pracují tepelné motory a kde se s nimi v praxi setkáváme	Molekulová fyzika a termodynamika - teplota a její měření - teplotní délková roztažnost - teplotní objemová roztažnost - částicová stavba látek - vnitřní energie, měření tepla - přenos vnitřní energie - tepelné motory

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák - vysvětlí, jaké děje označujeme pojmem kmitání a které veličiny charakterizují časový průběh kmitání - uvede příklady mechanických oscilátorů - charakterizuje harmonické kmitání - vysvětlí rozdíl mezi příčným a postupným podélným vlněním - charakterizuje základní vlastnosti zvuku - popíše lidské ucho jako přijímač zvuku - vysvětlí, jak se chránit před nadměrným hlukem	Mechanické kmitání a vlnění - kmitavý pohyb - harmonický pohyb - vlnění v řadě bodů - šíření vlnění v prostoru - zvukové vlnění

Žák	Optika
- charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích - řeší úlohy na odraz a lom světla - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami - vysvětlí, jaké optické vlastnosti má oko a jak se korigují oční vady - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření	- světlo jako vlnění - šíření světla - elektromagnetické záření - vlnové vlastnosti světla - zobrazení zrcadlem a čočkou - optické vlastnosti oka
Žák	Elektřina a magnetismus
- vysvětlí, kdy je atom elektricky neutrální, kdy je těleso kladně nebo záporně zelektrováno - vysvětlí, na čem závisí velikost elektrické síly, kterou se odpuzují nebo přitahují dva bodové elektrické náboje - vysvětlí, jakou vlastnost vodiče vyjadřuje kapacita vodiče - vysvětlí, jak vzniká elektrický proud v kovových vodičích, které části tvoří jednoduchý elektrický obvod - vysvětlí, jaké podmínky musí být splněny, aby elektrickým obvodem protékal elektrický proud - vysvětlí, na kterých veličinách závisí elektrický odpor - vysloví Ohmův zákon pro část obvodu a využije ho při řešení jednoduchých úloh - vysvětlí, které podmínky musí být splněny, aby kapalinou nebo plynem procházel elektrický proud - popíše princip a použití polovodičových součástek - vysvětlí, co jsou feromagnetické látky, magnetizace látky, permanentní magnet, elektromagnet - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice	- podstata a velikost elektrického náboje - elektrické pole, elektrická síla - kapacita vodiče - elektrický proud v kovových vodičích - jednoduchý elektrický obvod - odpor vodiče - Ohmův zákon - vedení elektrického proudu v plynech - vedení elektrického proudu v kapalinách - polovodiče - magnetické pole - permanentní magnet, elektromagnet - elektromagnetická indukce - vznik střídavého proudu - elektrická rozvodná síť
Žák	Atomová a jaderná fyzika
- popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie atomu - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony	- model atomu - stimulovaná emise, laser - radioaktivita - jaderná energie

- vysvětlí podstatu radioaktivity - a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením - popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice - posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se vyrábí elektrická energie	
Žák - vysvětlí, jakým způsobem se měří vzdálenosti ve vesmíru - charakterizuje Slunce jako hvězdu a popíše sluneční soustavu - popíše vývoj hvězd a jejich uspořádání do galaxií - vysvětlí nejdůležitější způsoby, jimiž lidé zkoumají vesmírný prostor	Astrofyzika - měření vzdáleností ve vesmíru - sluneční soustava - planety, hvězdy a galaxie - výzkum kosmického prostoru

5.7 Matematika

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Matematika
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Matematika

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**3**	**2**	**2**	**2**	**9**

5.7.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborném vzdělávání, v dalším studiu, v budoucím zaměstnání, ve volném čase).

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět matematika vychází z RVP ze vzdělávací oblasti matematické vzdělávání. Ve výuce je především kladen důraz na zvládnutí řešení situací vyžadující efektivní způsoby výpočtu a aplikování matematických poznatků a postupů v odborné složce vzdělávání. Nosnými tématy v 1. ročníku je řešení procentového počtu (roztoky), převody jednotek (exponenciální vyjádření násobné a dílčí předpony), řešení slovních úloh v lineárních a kvadratických funkcí. V druhém ročníku goniometrické funkce obecného úhlu a vlastnosti

jednotlivých funkcí. Ve třetím ročníku poznatky o geometrických útvarech a základy finanční matematiky. Ve čtvrtém ročníku vektory a analytické vyjádření přímky.
Výsledky vzdělávání v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

V matematickém vzdělávání jsou žáci vedeni tak, aby získali pozitivní postoj k přírodě, vědě a technice, k hlubšímu a komplexnímu pochopení matematických zákonitostí a k formování pozitivního vztahu k přírodnímu prostředí.

Strategie (pojetí) výuky

Předmět se vyučuje v 1. ročníku 3 hodiny týdně, v 2., 3. a 4. ročníku 2 hodiny týdně týdně v učebně matematiky, která je vybavena počítačem, dataprojektorem a vizualizérem.
Ve výuce se využívají následující formy a metody práce:

Metoda slovní (využití při probírání nového učiva, vysvětlení nových pojmů a symbolů, které studenti potřebují k další práci).

Metoda názorně demonstrační (využití při probírání nového učiva, student názorně vidí a pochopí metody výpočtu ukázkových praktických úloh, které lze aplikovat na dalších příkladech).

Metoda problémová (možnost využití při probírání nového učiva, jedná se o zavedení problému formou matematické úlohy a postupné seznamování s jednotlivými fázemi řešení, dosažené výsledky vedou k zavedení nové poučky či matematického vztahu, který studenti dále využívají při práci).

Metoda praktická (nacvičování nových dovedností, procvičování nového učiva na zadaných příkladech, práce může být samostatná či skupinová).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Žák je systematicky veden k vlastnímu sebehodnocení.

Ke kontrole vědomostí a dovedností studentů slouží různé formy ústního a písemného hodnocení.

Velká kontrolní práce (2 práce za celý školní rok, shrnutí učiva za uplynulé pololetí, hodnocení správnosti postupu řešení i numerické stránky výpočtu).

Malá písemná práce (následuje vždy po probrání nového učiva, hodnocení správnosti postupu řešení i numerické stránky výpočtu).

Ústní zkoušení (zaměřeno na správný slovní popis matematického problému, možnost studenta slovně obhájit svou metodu řešení).

Hodnocení domácího cvičení (náročnější domácí úlohy sloužící k prohloubení schopností a dovedností studenta, známka s menší vahou).

Hodnocení aktivity v hodině (rychlé samostatné řešení jednoduchých i složitějších problémů v hodinách, známka s menší vahou).

Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i pozornosti a aktivity v hodinách matematiky, snahy samostatně hledat řešení zadaných úloh a zapojení se do diskuzí nad různými metodami řešení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz především na následující kompetence.

Kompetence k učení (samostatné vyhledávání informací, jejich třídění a využívání, volba různých postupů při řešení reálné situace, aplikace znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě, rozvíjení paměti studentů prostřednictvím numerických výpočtů a matematických algoritmů).

Kompetence k řešení problémů (provádění rozboru úlohy, vytvoření plánu jeho řešení, odhad řešení a ověřování, rozvíjení samostatného uvažování a vyvozování logických závěrů, možnost argumentace a diskuze při obhajování svých názorů).

Kompetence komunikativní (přesné vyjadřování myšlenek v ústním a písemném projevu, matematické vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, rozvíjení dovednosti přesného a estetického rýsování, rozvíjení komunikace při řešení navozeného problému).

Kompetence sociální a personální (práce ve skupinách, dodržování dohodnutých postupů, zodpovědnost za řešení problému).

Kompetence občanské (respektování názorů spolužáků, zodpovědnost za vlastní rozhodování, chápání významu matematiky jako vědy ve společnosti).

Kompetence pracovní (zodpovědný přístup k zadaným úkolům, přesnost řešení, úplné dokončení práce, zdokonalení grafického projevu). Práce s informacemi, jejich vyhledávání a hodnocení dosažených výsledků, skupinová diskuze při řešení problému, obhájení vlastního návrhu řešení. Zapsání a zakreslení výsledků úloh pomocí počítačové techniky.

Kompetence digitálníSeminář - Žák umí provádět výpočty pomocí digitálních prostředků. Digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se mění jeho vlastní potřeby a potřeby ve výuce.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z průřezových témat jsou ve výuce matematiky zastoupena následující témata:

Člověk a svět práce (práce s informacemi, jejich vyhledávání a hodnocení dosažených výsledků, skupinová diskuze při řešení problému, obhájení vlastního návrhu řešení).

člověk a digitální svět Žák účelně využívá digitální technologie při řešení úloh ve všech ročnících.

Mezipředmětové vztahy:

Fyzika (převody jednotek, zapsání výsledku řešení v exponenciálním tvaru, vyjadřování neznámé ze vzorce).

Informatické vzdělávání. Informační technologie slouží žákům jako nástroj pro zpracování dat. S pomocí tabulkového procesoru či vhodného programu žáci analyzují a prezentují data, vytváří grafy, analyzují statistické soubory.

Základy ošetřovatelství (převody jednotek, trojčlenka, procentový počet, ředění a koncentrace roztoků).

Chemie (převody jednotek, ředění a látková koncentrace roztoků, výpočty z chemických rovnic).

5.7.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - provádí aritmetické operace v množině reálných čísel - používá různé zápisy reálného čísla; - používá absolutní hodnotu, zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik) - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu - provádí operace s mocninami a odmocninami - provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy; obsahujícími mocniny; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	Operace s čísly a výrazy - převody jednotek (exponenciální vyjádření násobné a dílčí předpony) - číselné obory (zlomky, desetinná čísla) - absolutní hodnota reálného čísla - pojmy množina a interval (zápis a znázornění, sjednocení a průnik intervalů) - procentový počet (ředění roztoků) - mocniny s exponentem přirozeným, celým a racionálním - odmocniny, usměrňování zlomků - mnohočleny (operace s mnohočleny, druhá a třetí mocnina dvojčlenu, rozklad mnohočlenu pomocí vzorce a vytýkáním) - lomené výrazy (operace s lomenými výrazy, definiční obor);
Žák: - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti - řeší lineární a kvadratické rovnice a jejich soustavy, lineární - a kvadratické nerovnice - třídí úpravy rovnic a ekvivalentní a neekvivalentní - převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě; při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic - základní pojmy – funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, monotonie, průsečíky s osami - lineární funkce, význam parametrů - lineární funkce s absolutní hodnotou - lineární rovnice (s neznámou ve jmenovateli, s absolutní hodnotou) - soustava 2 rovnic o 2 neznámých - lineární nerovnice (v součinovém a podílovém tvaru) a jejich soustavy - iracionální rovnice - kvadratická funkce a její graf

	- kvadratické rovnice (vztahy mezi kořeny a koeficienty) - kvadratické nerovnice - soustava kvadratické a lineární rovnice;

2. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahy při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů; - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, - načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic - goniometrie a trigonometrie – orientovaný úhel, goniometrické funkce ostrého a obecného úhlu, jejich vlastnosti a grafy, goniometrické rovnice, řešení pravoúhlého trojúhelníka, sinová a kosinová věta, řešení - obecného trojúhelníka - nepřímá úměra, lineární lomená funkce - exponenciální funkce a její graf - exponenciální rovnice - logaritmická funkce a její graf - logaritmy, pravidla pro počítání - s logaritmy - logaritmická rovnice;
Žák: - užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	Statistika v praktických úlohách - statistika (četnost, aritmetický průměr, modus, medián, rozptyl, odchylka), grafické znázornění statistického souboru;
Žák: - řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách - vyhledá na internetu reálné údaje se vztahem k podobnosti, například mapy nebo satelitní snímky různých měřítek.	Planimetrie - základní planimetrické pojmy - základní rovinné obrazce - kružnice, kruh a jejich části - shodná zobrazení v rovině - shodnost a podobnost trojúhelníků - jednoduché konstrukční úlohy - Euklidovy věty, Pythagorova věta - Stejnolehlost;

- rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	

3. ročník 64 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů z trigonometrie; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	Stereometrie - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru (rovnoběžnost přímek, přímky s rovinou a 2 rovin, odchylka - a kolmost přímek, kolmost přímky a roviny, odchylka přímky - od roviny, vzdálenost bodu od roviny tělesa (hranol, jehlan, válec, kužel, koule a její části), povrchy a objemy těles
Žák: - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; - při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací, např. řeší otázku kybernetické bezpečnosti, konkrétně matematické podstaty šifrování, tvorby hesel a PIN kódů a jejich složitosti; -	Kombinatorika, pravděpodobnost - variace, permutace a kombinace bez opakování - kombinační čísla, Pascalův trojúhelník, binomická věta - pravděpodobnost (náhodný jev, pravděpodobnost jevu, sjednocení jevů, jev opačný, jevy nezávislé)
Žák: - vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce; - určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky;	Posloupnosti a jejich využití - zadání posloupnosti vzorcem pro n-tý člen a rekurentně - grafické znázornění posloupnosti - aritmetická posloupnost - geometrická posloupnost - finanční matematika (jednoduché a složené úrokování, střádání peněz, splácení úvěru)

- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací, např. vyhledává na internetu konkrétní informace o vybraném finančním produktu od jeho poskytovatelů; -	

4. ročník 28 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů); - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek; - užívá různá analytická vyjádření přímky. - -při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	Analytická geometrie v rovině - vektory v rovině, operace s vektory - rovnice přímky (parametrická rovnice, obecná rovnice, směrnicový tvar) - vzájemná poloha dvou přímek - vzdálenost bodu od přímky
Žák: - provádí aritmetické operace v množině reálných čísel - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti - řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů - určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů z trigonometrie; - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky; - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek.	Souhrnné opakování Operace s čísly a výrazy Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic Planimetrie Stereometrie Kombinatorika, Pravděpodobnost, Statistika v praktických úlohách Posloupnosti a jejich využití

- při řešení úloh účelně využívá digitální technologie a zdroje informací;	Analytická geometrie v rovině

5.8 První pomoc

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Název vyučovacího předmětu: První pomoc

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu

První pomoc

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**2**	**-**	**-**	**2**

5.8.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu je vést žáky k získávání teoretických poznatků a praktických dovedností v poskytování první pomoci. Důraz se klade na vytváření sociálních postojů a dovedností v předlékařské první pomoci. Žáci jsou vedeni k zásadám bezpečného chování v situacích obecného ohrožení zdraví a života a k přijímání osobní odpovědnosti za provedení první pomoci.

Charakteristika učiva

Předmět první pomoc je zařazen do výuky 2. ročníku, vychází ze vzdělávací oblasti RVP vzdělávání pro zdraví (odpovědnost za zdraví své i druhých, prevence úrazu, zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí, první pomoc). Žáci se orientují v integrovaném záchranném systému, dokážou předat důležité informace o vzniklé události, zdůvodní způsob ošetřování jednotlivých typů poranění, objasní obecná pravidla ochrany člověka za mimořádných událostí. Důraz je kladen zejména na hodnocení životních funkcí a správné poskytnutí neodkladné resuscitace.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka v první pomoci směřuje k tomu, aby žák: jednal aktivně, samostatně, odpovědně a iniciativně v osobním zájmu a v zájmu společnosti. Cítil odpovědnost za své zdraví i ostatních v případě nouze. Vystupoval v souladu se zásadami etiky. Celoživotně se vzdělával, aplikoval získané teoretické poznatky a praktické dovednosti v prevenci a při záchraně zdraví a života.

Strategie (pojetí) výuky

Teoretická výuka je proporcionálně propojena s praktickým cvičením, žák zde upevňuje a ověřuje teoretické znalosti a informace, nacvičuje praktické dovednosti a manuální zručnost. Důraz je kladen na samostatnost a odpovědnost při řešení modelových situací, na využívání různých informačních zdrojů a využití životních zkušeností žáků. Výuka je vedena hromadně a skupinově s využitím názorných ukázek, pomůcek, počítačové a audiovizuální techniky

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Při hodnocení je důraz kladen na:

- aktivitu žáků při vyučování
- schopnost řešit modelové situace
- schopnost vyjadřovat se souvisle, samostatně, diskutovat na odborné téma
- pečlivě a správně provádět úkony první pomoci
- dovednosti pracovat s odborným textem, informačními zdroji
- schopnost sebehodnocení

Ověřování výsledků žáků je prováděno zkoušením: ústním, písemným, praktickým. Hodnocením samostatné práce žáků, domácí přípravy. Při hodnocení žáků je důraz kladen na hloubku porozumění učivu, schopnost organizovat si práci, rychle se rozhodovat, vybrat správně pomůcky, provést úkon, komunikovat.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz především na následující kompetence:

- kompetence k řešení problémů (volba vhodných prostředků a způsobů při poskytování první pomoci); kompetence komunikativní (vyjadřovat se přiměřeně situaci, používat odbornou terminologii, účastnit se aktivně diskuze, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování); kompetence personální a sociální (pracovat v týmu, odpovědnost ke svému zdraví a zdraví ostatních, odpovědnost při plnění svěřených úkolů); kompetence odborné (osvojení vědomostí o zásadách poskytování první pomoci při náhlém ohrožení zdraví a života, schopnost poskytnout samostatně první pomoc, znát a dodržovat pravidla BOZP).

- digitální kompetence - žák dokáže efektivně vyhledat a kriticky vyhodnotit informace, které použije při domácí přípravě a výuce ve škole. Žák pracuje s digitálními výukovými nástroji a kriticky posuzuje obsah. Využívá Aplikace Záchranka, Kahoot, Záchranný kruh, ČČK a další. Vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti, rizika a přínosy v situacích ohrožujících zdraví.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Člověk a svět práce (žák získá znalosti a kompetence k úspěšnému uplatnění na trhu práce, žák je veden k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, žák se orientuje v možnostech kontinuálního vzdělávání, žák je motivován k aktivnímu pracovnímu životu).

Člověk a životní prostředí (žák si uvědomí vztah mezi životním prostředím, životním stylem a zdravím jedince a společnosti, je veden k hospodárnému jednání, šetrnému k životnímu prostředí).

Mezipředmětové vztahy

Předmět První pomoc úzce souvicí s předmětem Somatologie a Základy ošetřovatelství a první pomoc

5.8.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
- Žák: - orientuje se ve složkách integrovaného záchranného systému	- První pomoc - základní pojmy první pomoci - odpovědnost za zdraví své i druhých - stavy bezprostředně ohrožující život, úrazy a náhle zdravotní příhody - integrovaný záchranný systém / IZS / - základní složky, jejich kompetence - způsoby aktivace IZS - jednotný postup při poskytování první pomoci - příruční lékárna
- Žák:	- Neodkladná resuscitace - etické aspekty neodkladné resuscitace

- ovládá postup postup a resuscitační poměr u dospělého - a dítěte	- pomůcky k osobní ochraně a - k neodkladné resuscitaci - poruchy průchodnosti dýchacích cest - u dětí a dospělých (příčiny, diagnostika, - první pomoc) - zástava krevního oběhu u dětí a - dospělých (diagnostika a první pomoc) - stabilizovaná poloha
- prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění/ krvácení, rány	- Krvácení, rány, obvazová technika - druhy krvácení - jednotný postup při poskytování první pomoci u zevního krvácení - rozpoznání a poskytnutí první pomoci - při vnitřním krvácení a krvácení - z tělních otvorů - rány, postup ošetření - šátkové obvazy, obinadlové obvazy
- prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění/ poruchy vědomí, mdloba, křeče -	- Poruchy vědomí, mdloba, křeče - vyšetření stavu vědomí, určení poruchy vědomí, příznaky - první pomoc při kolapsu, prevence - první pomoc při křečovém stavu

- Žák: - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění/ šok, náhlé stavy	- Šok, náhlé stavy spojené se základním onemocněním - preventivní protišoková opatření a první pomoc u šokových stavů - náhlá bolest na hrudi – infarkt myokardu - náhlé stavy při cukrovce - náhlá dušnost
- Žák: - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění - hlavy, páteře, břicha a hrudníku	- Poranění hlavy, páteře, břicha a hrudníku - rozdělení, mechanismy vzniku poranění - příčiny a příznaky poranění, prevence - zásady poskytování první pomoci
- Žák: - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění/ kostí, koubů a svalů	- Poranění kostí, kloubů a svalů - práva a povinnosti v případě úrazu - charakteristika, příčiny a rozdělení - poranění - první pomoc při poranění kostí, - kloubů a svalů
- Žák: - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci podle typu poranění/poškození teplem a chemickými látkami	- Poškození teplem a chemickými látkami - prevence, druhy, rozsah poškození a první pomoc
- Žák: - objasní zásady jednání v krizových situacích na pracovišti - vysvětlí úkoly zdravotnických pracovníků v případě mimořádných a krizových situací a	- První pomoc při mimořádných událostech - vymezení pojmů - obecné zásady pro případ ohrožení

způsob krizového řízení zdravotnického zařízení	- varovné signály, pohotovostní zavazadlo - evakuace - nezbytná opatření při havárii s únikem chemických látek, radioaktivních látek - poranění při hromadném zasažení obyvatel - první pomoc při živelných pohromách - první pomoc při zásahu biologickými - zbraněmi, válečném stavu, smogové situaci - prostředky individuální ochrany osob při zasažení různými látkami - davová psychóza

-

5.9 Tělesná výchova

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53 – 41 - M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Tělesná výchova
Platnost učební osnovy: 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu

Tělesná výchova

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**2**	**2**	**2**	**2**	**8**

5.9.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem informatického vzdělávání je vést žáky ke schopnosti rozpoznávat informatické aspekty světa a využívat poznatky z informatiky k porozumění a uvažování o přirozených i umělých systémech a procesech, ke schopnosti řešit nejrůznější pracovní a životní situace, cílevědomě a systematicky volit a uplatňovat optimální postupy.

Výuka informatiky přispívá k hlubšímu a komplexnímu porozumění výpočetním zařízením a principům, na kterých fungují. Tím usnadňuje využití digitálních technologií

v ostatních oborech a rozvoj uživatelských dovedností žáků vázaných na vzdělávací obsah těchto oborů.

Charakteristika učiva

Učivo vychází z RVP, z obsahového okruhu informační a komunikační technologie tak, aby se žáci naučili používat počítač a jeho periferie, pochopili strukturu dat a možnosti jejich ukládání v počítači, naučili se pracovat se základním aplikačním softwarem (textový editor, tabulkový procesor, databáze atd.), naučili se na základní úrovni pracovat s grafickým editorem, naučili se používat Internet a elektronickou poštu.

Výsledky vzdělávání v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- porozuměli základním pojmům a metodám informatiky jako vědního oboru a jeho uplatnění v ostatních vědních oborech a profesích;
- rozpoznávali a formulovali problémy s ohledem na jejich řešitelnost;
- získávali, zaznamenávali, uspořádávali, strukturovali, předávali data a informace;
- rozkládali systémy a procesy na části, odhalovali jejich vztahy a strukturu;
- byli schopni uplatnit algoritmický způsob myšlení při řešení problémů, vytvářeli a formulovali postupy a řešení, které lze přenechat k vykonání jinému člověku nebo stroji;
- vytvářeli formální popisy, modely a simulace skutečných situací i pracovních postupů;
- testovali, analyzovali, vyhodnocovali, porovnávali a vylepšovali existující i navrhované algoritmy, postupy nebo informatická řešení;
- rozuměli technickým základům digitálních technologií do té míry, aby byli schopni je efektivně a bezpečně používat a snadno se naučili používat nové;
- byli schopni využít digitální technologie při řešení problémů, které jsou příliš složité nebo rozsáhlé (pro člověka);
- navrhovali systémy či jejich části, procesy, propojovali různé technologie či jejich části a vytvářeli tak nová řešení za pomoci již existujících nástrojů a prvků;
- hodnotili přínos a rizika různých systémů, procesů, postupů a technologií v kontextu zadaného problému;
- dorozuměli se a spolupracovali s ostatními při dosahování společného cíle;
- neohrožovali svým chováním v digitálním prostředí sebe, druhé ani technologie samotné;
- uvědomovali si, že technologie ovlivňují společnost, a naopak chápali svou odpovědnost při používání technologií.

V afektivní oblasti směřuje informatické vzdělávání k tomu, aby žáci získali:

- otevřený i kritický postoj k digitálním technologiím a jejich využívání;
- motivaci k celoživotnímu učení;
- důvěru ve vlastní schopnosti a preciznost při práci;
- schopnost odhadnout, které úlohy jsou schopni řešit sami a u kterých si vyžádají pomoc odborníka;
- sebejistotu a vytrvalost při řešení obtížného či složitého problému;

- schopnost vypořádat se s otevřenými problémy a nejednoznačně zadanými úkoly.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje v 1. až 4. ročníku a je rozčleněn do 9 nosných tematických celků. Výuka probíhá formou cvičení. Třída je rozdělena na skupiny tak, aby vždy každý žák mohl samostatně pracovat s počítačem. Ve výuce je kladen důraz na samostatnou práci a řešení komplexních úloh.

Metody a formy výuky:

Žáci mohou používat vhodná prostředí, pomůcky, ale i různé běžně dostupné nástroje, programy a technologie. S informatickými koncepty se seznamují prostřednictvím vlastní zkušenosti s řešením rozmanitých problémových situací. Setkávají se i se situacemi blízkými jejich životu a odborné praxi. Některé řeší s pomocí programování a technologií, některé bez nich. Charakteristickým znakem výuky je to, že žáci postup řešení aktivně hledají a testují ve skupinách nebo samostatně, není cílem postupovat pouze podle předem daných návodů

Hodnocení žáků:

- Kritéria hodnocení vychází z Klasifikačního řádu.
- Ohodnocení praktických dovedností studenta a jeho aktivní přístup je alternativou ústního zkoušení

Přínos předmětu pro rozvoj klíčových kompetencí a průřezových témat: Klíčové kompetence:

Komunikativní kompetence – žáci formulují své myšlenky srozumitelně, jsou schopni komunikovat pomocí internetu, zpracovávat věcně správně a srozumitelně souvislé texty a jiné písemnosti.

Sociální kompetence - žáci se učí pracovat samostatně i v týmu, přijímat a plnit odpovědně svěřené úkoly. Žák dokáže veřejně prezentovat výsledky své práce. Žák formuluje své názory a postoje, je schopen vyslechnout názory druhých.

Digitální kompetence – Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života.

Průřezové téma:

Občan v demokratické společnosti – žáci si uvědomují výhody i rizika (autorská práva, viry) práce s PC a legálním programovým vybavením (všechny ročníky)

Člověk a životní prostředí – žáci chápou zásadní význam životního prostředí pro člověka, jsou seznámeni s negativními dopady působení člověka na životní prostředí (likvidace odpadů)

Člověk a digitální svět – žáci jsou připraveni pro řešení úkolů vyskytujících se v praxi, ale i v činnostech, které dnešní člověk využívá v běžném osobním životě. Žáci by měli získat pozitivní vztah k výpočetní technice a naučit se pružně reagovat na novinky ve světě informačních technologií (všechny ročníky)

Mezipředmětové vztahy:

IKT prolíná všemi vyučovacími předměty

Výsledky vzdělávání	Učivo
- Žák: - interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů; - odhaluje chyby v datech; - porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí; - aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu; - formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model; - převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému; - zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence;	**1. Data, informace a modelování** - data a informace, interpretace dat; - informace a množství informace v datech; - chyby v datech a kontrola dat; - kódování informací a dat; - záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě; - datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video); - zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka; - model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa); - vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat; - statistické zpracování dat, odhad a předpovědi; - strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika.
- na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace; - rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; - navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou; - ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešený problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska; - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci;	**2. Tvorba, testování a provoz softwaru** **Požadavky a analýza** - specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení; - analýza a dekompozice (rozložení) problému; **Tvorba a vývoj** - základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídící příkazy, cykly); - návrh algoritmů a datových struktur; - zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk);

- testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu; - spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě;	- využívání hotových komponent; **Testování** - druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí; - způsoby a druhy testování softwaru; - spotřeba výpočetních a jiných zdrojů; **Běh a provoz** - verze programu, instalace a aktualizace programu; - hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu; - nápověda a licence programu.
- analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek; - vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání; - vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory; - identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat; - navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů; - navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat; - třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu v daném kontextu a oboru; - navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny;	**3. Informační systémy** - účel a charakteristika informačního systému nebo služby; - veřejné nebo oborové informační systémy a služby; - uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace); - uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech; - datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory; - definice procesů, činností a konfigurace informačního systému; - zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby); - vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů); - hromadné zpracování dat, export a import;
- identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano; - rozumí fungování hardwaru a periferií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové;	**4. Digitální technologie** **Hardware a software** - zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost; - současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty;

- popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly; - rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat; - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle; - porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna; - rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat; - identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad; - chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost; - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit; - kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně; - v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů.	- připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory; - souborový systém a paměťová úložiště; - operační systémy; - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (např. textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií); - zařízení s vestavěnými systémy; **Počítačové sítě a síťové služby** - internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti; - typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí; - fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra; - cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace; - webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména; **Bezpečnost v digitálním prostředí** - způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování); - sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat); - digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy; - digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií; - sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy.

5.10 Ekonomika

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53 – 41 – M / 02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Ekonomika
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Ekonomika

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**-**	**-**	**2**	**2**

5.10.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Vyučovací předmět ekonomika seznamuje žáky se základními ekonomickými vztahy a s ekonomickým prostředím, ve kterém se jako zaměstnanci, popř. podnikatelé budou pohybovat.

Cílem výuky předmětu je, aby žáci pochopili mechanismus fungování tržní ekonomiky a porozuměli podstatě podnikatelské činnosti a základnímu principu hospodaření podniku. Žáci získávají vědomosti a dovednosti související s podnikáním i s dalšími činnostmi, jež v podniku probíhají.

Charakteristika učiva

Obsah předmětu vychází z RVP z oblasti vzdělávání ekonomické vzdělávání. Absolvent má být nejen připraven na pracovní uplatnění ve své profesi, ale i na uplatnění nutných ekonomických přístupů jak v zaměstnanecké, tak v podnikatelské pozici.

Za současné situace na trhu práce se absolvent musí orientovat i v základních ekonomických souvislostech. Obtížné postavení absolventa jako nezaměstnaného vede k nutnosti zařadit učivo o pracovněprávních vztazích a způsobech hledání zaměstnání.

Uplatnění absolventa v malé nebo vlastní firmě klade nároky na rozšíření obsahu vzdělání např. o učivo z oblasti obchodního práva, zvláštních právních předpisů atp. Smyslem jejich zařazení je, aby žák získal přehled zejména o povinnostech, které z těchto základních právních dokumentů vyplývají.

Závěrečný tematický celek obsahuje učivo o Evropské Unii. Jeho smyslem je seznámit žáky s významem členství naší země v EU, s přínosy, které toto členství pro nás znamená, ale též se základní strukturou orgánů EU a s významem hospodářské a měnové unie pro ČR.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka předmětu ekonomika směřuje k tomu, aby žáci získali ekonomickou gramotnost, jež zahrnuje schopnost zajistit si příjem, zvažovat důsledky osobních rozhodnutí, orientovat se na trhu pracovních sil a aktivně vystupovat na trhu finančních produktů a služeb. Výuka směřuje k rozšíření, ale též ke zpřehlednění situace na finančních trzích a vede je k vytváření pozitivního vztahu k úsporám a k zajištěným investicím. Zároveň pomáhá žákovi oprostit se od stereotypního a jednoduchého řešení půjčit si od finančních subjektů.

Strategie (pojetí) výuky

Výuka předmětu ekonomika je teoretická s praktickými ukázkami příkladů. Žáci jsou vedeni k samostatnosti při získávání informací, k utváření vlastních názorů a závěrů. Vzhledem k velkému propojení předmětu s aktuálním děním ve společnosti a vlastními zkušenostmi, se žáci učí diskutovat na dané téma, rozvíjet myšlenky, obhajovat své názory i přijímat názory ostatních.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení se řídí klasifikačním řádem (Příloha č. 1), který je součástí školního řádu. Důraz při hodnocení žáků je kladen na motivační charakter. V každém pololetí jsou zařazeny dvě až tři oblasti, po kterých následuje písemné přezkoušení, a žáci jsou také hodnoceni ústně v průběhu celého pololetí. Důraz vyučující klade na: aplikaci získaných vědomostí v praxi, chápání širších souvislostí, schopnost prezentace získaných dovedností a znalostí, samostatnost i umění kolektivní práce. Celkové hodnocení žáků vychází z: výsledků krátkých testů ověřujících dílčí znalosti žáků, hodnocení samostatně vypracovaných referátů na zadané téma, ústního zkoušení, závěrečných testů z jednotlivých učebních celků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Ekonomika se podílí na rozvoji klíčových kompetencí:

- k učení, tzn. práce s odborným textem, vyhledávání a zpracovávání informací z různých zdrojů
- k řešení problému, tzn. používání různých metod myšlení, zkušeností, volba vhodných prostředků a metod
- komunikativních, tzn. srozumitelná, jasná a jazykově správná formulace myšlenek, respekt k názorům ostatních, obhajoba vlastních názorů
- personálních a sociálních, tzn. využívání zkušeností, práce v týmu, odpovědné plnění zadaných úkolů
- občanské, tzn. schopnost chápat důsledky ekonomických jevů na běžný život jedince.
- digitální kompetence - žák dokáže efektivně vyhledat a kriticky vyhodnotit informace, které použije při domácí přípravě a výuce ve škole. Žák pracuje s digitálními výukovými nástroji a kriticky posuzuje obsah.

- Vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti, rizika a přínosy v situacích ohrožujících zdraví.

EKONOMICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cílem obsahového okruhu je vybavit žáky základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak osobním životě. Obsahový okruh není zpracován zvlášť pro jednotlivé obory vzdělání, ale tak, aby byl využitelný pro všechny obory vzdělání. Provázání na vlastní odbornost zajistí škola ve svém ŠVP a vyučující přímo ve výuce. Výsledkem vzdělávání nejsou pouze znalosti, ale hlavně praktické dovednosti žáků. 50 Obsahový okruh je v souladu se Standardem finanční gramotnosti ve verzi schválené v roce 2017. Standard finanční gramotnosti je dále naplňován ve společenskovědním vzdělávání a částečně i v matematickém vzdělávání. Obsahový okruh je propojen také s průřezovým tématem Člověk a svět práce

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V ekonomice jsou rozvíjena tato průřezová témata:

- občan v demokratické společnosti, tzn. umění komunikace v pracovním i každodenním životě včetně jednání na úřadech, bankách a pojišťovnách, zamyšlení se o existenčních otázkách a nalezení řešení situací související s ekonomickou stránkou života

- člověk a svět práce, tzn. příprava žáka na úspěšné uplatnění na trhu práce, od samotného vstupu na trh práce, včetně hledání zaměstnaní různými formami, jednání se zaměstnavateli, získání znalostí o politice zaměstnanosti v ČR až po budování úspěšné profesní kariéry

- člověk a digitální svět, tzn. seznámení se s možnostmi využití informačních a komunikačních technologií při vyhledávání informací týkající se trhu práce, zákonů a vyhlášek v ČR, aktuální ekonomické situace včetně důležitých makroekonomických ukazatelů, bankovních produktů a porovnání jejich vhodnosti pro každého žáka.

Mezipředmětové vztahy

Ekonomika úzce souvisí s předměty: společenskovědní základ a informatické vzdělávání.

5.10.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

4. ročník 64 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky;	1 Podnikání

- vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; - na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; - rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů; - vypočítá výsledek hospodaření; - vypočítá čistou mzdu; - vysvětlí zásady daňové evidence;	- podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích - podnikatelský záměr - zakladatelský rozpočet - povinnosti podnikatele - trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena - náklady, výnosy, zisk/ztráta - mzda časová a úkolová a jejich výpočet - zásady daňové evidence
- orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku; - vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory; - vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu; - orientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; - charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění;	2 Finanční vzdělávání - peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk; - úroková míra, RPSN; - pojištění, pojistné produkty; - inflace - úvěrové produkty
- vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství; - charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát; - provede jednoduchý výpočet daní; - vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob; - provede jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění;	3 Daně - státní rozpočet - daně a daňová soustava - výpočet daní - přiznání k dani - zdravotní pojištění - sociální pojištění

- vyhotoví a zkontroluje daňový doklad;	- daňové a účetní doklady
- vysvětlí, co je marketingová strategie; - zpracuje jednoduchý průzkum trhu; - na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru;	4 Marketing - podstata marketingu - průzkum trhu - produkt, cena, distribuce, propagace
- vysvětlí tři úrovně managementu; - popíše základní zásady řízení; - zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru	5 Management - dělení managementu - funkce managementu - plánování, organizování, vedení, kontrolování

Poznámka:

V předmětu Ekonomika je odučen obsahový okruh Základy ekonomiky ve vztahu k výživě a stravování ze vzdělávací oblasti Specifická ošetřovatelská péče.

5.11 Somatologie

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Somatologie
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Somatologie

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**3**	**-**	**-**	**-**	**3**

5.11.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět somatologie se zabývá stavbou a funkcí lidského organismu za fyziologických podmínek. Poskytuje základní vědomosti z klinicky aplikované anatomie, fyziologie, histologie a biochemie. Učí základům medicínského jazyka a nomenklatury, prohlubuje znalosti žáků z biologie člověka a z dalších přírodovědných předmětů.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu somatologie vychází z Rámcového vzdělávacího plánu, vzdělávací oblasti Základy poskytování zdravotní péče. Výuka směřuje k tomu, aby žák byl schopen popsat stavbu lidského těla, prezentoval topografickou anatomii jednotlivých orgánů lidského těla, používal odborné názvosloví, chápal význam předmětu, byl připraven osvojené poznatky aplikovat v dalším studiu a vyvozoval souvislosti. Tematické celky odpovídají víceméně jednotlivým orgánovým soustavám člověka se zaměřením na trávicí systém.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka somatologie směřuje k tomu, aby žák:

- porozuměl postavení člověka v přírodě
- vysvětlil přínos somatologie pro rozvoj medicíny, péči o zdraví i pro běžný život
- měl pozitivní vztah k životu a přírodnímu prostředí
- svým postojem a chováním pozitivně ovlivňoval okolí a přispíval k dodržování zásad udržitelného rozvoje
- měl motivaci k celoživotnímu vzdělávání v přírodovědných předmětech

Strategie (pojetí) výuky

Předmět se vyučuje v rozsahu 3 hodin týdně, tj. celkem 102 hodin. Učivo je rozvrženo do tematických celků, které přibližně odpovídají jednotlivým orgánovým soustavám. V rámci předmětu somatologie se vyučuje odborná latinská terminologie. Výuka vychází ze znalostí a dovedností žáků z přírodovědných předmětů, zejména z biologie člověka a z chemie. Ve výuce se využívají výkladové metody, ale i formy samostatné a skupinové práce žáků, práce s odbornou literaturou. Důraz je kladen na názorné pojetí výuky / používání modelů, obrazů, multimediální programy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy (Příloha č. 1). Hodnocení probíhá permanentně. Při hodnocení posuzujeme projevy, výkony, schopnosti, zájem žáka. Porovnáváme úroveň dosažených vědomostí, návyky. Registrujeme pokrok či zaostávání ve výuce. Při hodnocení můžeme využít i sebehodnocení.

Metody hodnocení:

- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

- kompetence k učení – žáci mají pozitivní vztah k osvojování poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání, umí si aktivně vyhledávat různé informace vztahující se k předmětu somatologie, ovládá techniky učení a dovede pracovat s různými informačními zdroji, aktivně se zapojuje do výuky
- kompetence k řešení problémů - žák je schopen porozumět zadanému problému a aktivně se zapojuje do jeho řešení, vyhledává informace k řešení problému a navrhuje možné varianty řešení problému

- kompetence komunikativní - žák umí aktivně vstupovat do diskuse, správně používá latinskou terminologii vztahující se k somatologii
- kompetence personální – žák je připraven posuzovat reálně své možnosti, je schopen podílet se podpoře zdravého životního stylu, uvědomuje si nutnost péče o zdraví své i ostatních pro harmonický vývoj člověka, pečuje aktivně o své zdraví
- občanské kompetence - žák si uvědomuje hodnotu lidského života, podílí se na ochraně zdraví svého i ostatních
- kompetence k pracovnímu uplatnění - žák je připraven uplatnit informace v odborných předmětech i praktickém vyučování, uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání, má přehled o možnostech uplatnění v ošetřovatelských oborech
- digitální kompetence - žák dokáže efektivně vyhledat a kriticky vyhodnotit informace, které použije při domácí přípravě a výuce ve škole. Žák pracuje s digitálními výukovými nástroji a kriticky posuzuje, jak vývoj technologií včetně umělé inteligence ovlivňuje různé aspekty života jedince, společnosti a životní prostředí; zvažuje příležitost a rizika, rizika se snaží minimalizovat.
-

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z průřezových témat předmět somatologie rozvíjí:

- občan v demokratické společnosti - kapitoly somatologie
  úcta k životu a každému jednotlivci, zodpovědnost za ochranu zdraví vlastní i jiných
- člověk a digitální svět - základní poznatky ze všeobecné somatologie, jednotlivé systémy somatologie -vyhledávání a třídění informací, využívání interaktivních vzdělávacích materiálů a etické aspekty digitálních technologií ve zdravotnictví.
- člověk a životní prostředí - zodpovědnost za životní prostředí při ochraně zdraví, dopad negativních vlivů životního prostředí na fyzickou i psychickou stránku člověka (imunitní systém, nádorová onemocnění, civilizační choroby)

Mezipředmětové vztahy

Klinická dietologie - znalost somatologie člověka umožňuje rozpoznat příznaky onemocnění
Výživa a léčebná výživa – znalost stavby a funkce našeho těla je východiskem pro tento předmět
Péče o zdraví a výživa – znalost anatomie a fyziologie zažívacího traktu usnadní pochopení souvislostí ve výživě

5.11.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 102 hod.

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - charakterizuje somatologii jako vědu a vysvětlí vztah somatologie k ostatním oborům - vymezí jednotlivé obory, z nichž somatologie čerpá - ovládá digitální zdroje v oblasti somatologie - využívá online encyklopedií a odborné databáze	Somatologie jako vědní obor - somatologie jako vědní obor - historie, významné objevy

-	
Žák: - schematicky znázorní buňku včetně organel, vysvětlí základní funkci buňky i jednotlivých organel - vyjmenuje druhy tkání a uvede příklady	Funkční morfologie tkání - buňka, tkáň, orgán, systém, organismus - typy tkání, charakteristika, dělení - tkáně výstelkové - tkáně pojivové - svalová tkáň - nervová tkáň
Žák: - na modelu prakticky prezentuje jednotlivé roviny a směry lidského těla (česky a latinsky) - prakticky předvede základní pohyby	Základní orientace na lidském těle - anatomická nomenklatura - roviny a směry lidského těla
Žák: - popíše obecnou stavbu kosti - ukáže na modelu jednotlivé kost - pojmenuje jednotlivé kosti česky a latinsky - schematicky znázorní kloub - ukáže na modelu hlavní klouby těla - vysvětlí funkci a stavbu kosterního svalu - demonstruje na modelu hlavní svaly těla a uvede jejich český a latinský název	Pohybový systém - kostra lidského těla - spojení kostí - svalová soustava
Žák: - vysvětlí složení a funkci krve - charakterizuje význam jednotlivých formovaných elementů - vyjmenuje jednotlivé krevní skupiny, jejich procentuelní zastoupení v evropské populaci - vysvětlí princip srážení krve - vysvětlí pojem imunita, vyjmenuje hlavní složky specifické a nespecifické imunity a - jejich funkci - objasní princip očkování, rozlišuje aktivní a pasivní očkovací látky	Krev - funkce krve - krevní plazma - krevní elementy - krevní skupiny a Rh faktor - imunita
Žák: - vysvětlí stavbu a funkci jednotlivých srdečních vrstev	Krevní oběh stavba a funkce cév - srdce průtok krve srdcem, chlopňový aparát

- vyjmenuje části převodního systému srdečního - vysvětlí pojmy systola/diastola - schematicky znázorní malý a velký krevní oběh - charakterizuje zevní projevy srdeční činnosti - popíše obecnou stavbu cév, dělení cév - ukáže na modelu jednotlivé tepny a žíly a pojmenuje je česky a latinsky - popíše rozdíly v krevním oběhu plodu - definuje význam sleziny pro organismus	- žíly velkého oběhu - tepny velkého oběhu - specializované oblasti krevního ře - srdeční revoluce - dynamika krevního oběhu - řízení srdeční činnosti - EKG, srdeční ozvy, TK, P - mízní systém - slezina
Žák: - popíše stavbu (včetně latinských názvů) a funkci jednotlivých oddílů dýchacích cest - vysvětlí přenos kyslíku mezi krví a tkáněmi	Dýchací systém - stavba a funkce jednotlivých oddílů dýchacích cest - přenos dýchacích plynů - mechanika dýchání, řízení dýchání - plicní objemy
Žák: - ukáže na modelu jednotlivé části trávicího systému /popíše česky a latinsky/, vysvětlí funkci jednotlivých částí - schematicky znázorní jednotlivé části trávicího systému - zakreslí zubní vzorec - objasní funkci žláz (slinné žlázy, slinivka břišní, játra) a jejich šťáv - popíše význam makroživin pro organismus - popíše význam mikroživin pro organismus - vysvětlí princip řízení pocitu sytosti a hladu - vyjmenuje základní živiny jako zdroj energie - popíše příčiny a důsledky energetické nerovnováhy - popíše metody měření energetické potřeby a výdeje	Trávicí systém - obecná stavba trávicích trubic - dutina ústní, slinné žlázy - mléčný a trvalý chrup - jednotlivé úseky trávicího systému - játra, žlučové cesty, žluč - slinivka břišní - topografie orgánů dutiny břišní - metabolismus základních živin - složky výživy, jejich složení a význam pro organismus - energetická rovnováha organizmu - bazální metabolismus - výdej energie za práce a odpočinku - měření energetického výdeje - rozdělení příjmu energie - doporučené denní energetické dávky - hladovění a podvýživa
Žák: - schematicky znázorní a popíše nefron - popíše na modelu jednotlivé části vylučovacího ústrojí, vysvětlí funkci jednotlivých částí	Močový systém a vylučování - ledviny, stavba a funkce - vývodné močové cesty - diuréza a její řízení, složení moči

- schematicky znázorní jednotlivé části vylučovacího systému - objasní stavbu a funkci ledvin, princip tvorby moče aplikuje základní latinskou terminologii	
Žák: - ukáže na modelu jednotlivé části mužského a ženského pohlavního systému /popíše česky a latinsky/, vysvětlí funkci jednotlivých částí - rozlišuje zevní a vnitřní pohlavní orgány (mužské i ženské) - vysvětlí jednotlivé fáze menstruačního cyklu - objasní oplození a vývoj zárodku, plodu - popíše porodní doby - uvede příklady antikoncepce - prezentuje zjištěné informace k různým zvyklostem při porodech u různých kultur	Pohlavní systém ženy a muže - stavba a funkce mužských pohlavních orgánů - stavba a funkce ženských pohlavních orgánů, menstruační a ovulační cyklus - oplození a vývoj - porod
Žák: - popíše vrstvy kůže, jejich funkci - popíše stavbu vlasů, chlupů, nehtů - popíše stavbu a funkci mléčné žlázy - vysvětlí mechanismus a hormonální řízení laktace - vysvětlí riziko nadměrného slunění	Kožní systém - stavba a funkce kůže - přídatné orgány kožní - mléčná žláza, laktace
Žák: - vysvětlí pojem hormon - vysvětlí pojem zpětná vazba - objasní obecné schéma neurohumorálního řízení - popíše na modelu jednotlivé žlázy s vnitřní sekrecí /česky a latinsky/, vyjmenuje hormony, které tyto žlázy tvoří, včetně jejich hlavních funkcí - vysvětlí princip regulace glykémie a kalcémie	Látkové řízení organismu - regulace humorální a nervová - hypotalamo-hypofyzární systém - přehled žláz s vnitřní sekrecí

Žák: - vysvětlí pojem receptory a uvede příklady - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí zrakového ústrojí, vysvětlí princip základních zrakových vad- dalekozrakost, krátkozrakost - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí sluchového a rovnovážného ústrojí - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí čichového a chuťového ústrojí - vysvětlí pojem kožní čití, uvede příklady receptorů	Smyslové orgány - stavba a funkce jednotlivých orgánů - fyziologie smyslových orgánů
Žák: - schematicky znázorní a popíše neuron - ukáže na modelu jednotlivé části centrálního nervového systému /popíše česky a latinsky/, vysvětlí jejich hlavní funkci - popíše na modelu obaly CNS a komorový systém - objasní pojem vzruch, reflex - vyjmenuje jednotlivé druhy nervových vláken - popíše páteřní míchu, stavbu a funkci míšních nervů - uvede příklady hlavových nervů včetně jejich funkce	Nervové řízení organismu - neuron a synapse - podmíněný a nepodmíněný reflex - centrální nervový systém – stavba jednotlivých oddílů - periferní nervový systém - vegetativní nervový systém - obaly CNS - bazální ganglia - míšní a hlavové nervy - termoregulace - komorový systém, liquor složení a tvorba - vyšší nervová činnost - spánek – význam a fáze
Žák: - na modelu ukáže orgánové systémy, jejich jednotlivé orgány - při popisu orgánů používá odbornou terminologii, popisuje česky i latinsky - orientuje se v topografii lidského těla	Topografické shrnutí - uložení orgánů a jejich vzájemné prostorové vztahy

5.12 Klinická dietologie

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Klinika nemocí
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Klinická dietologie

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**2**	**2**	**2**	**6**

5.12.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět klinicná dietologie je teoretický předmět. Hlavním cílem předmětu je seznámit žáky s patologickými procesy probíhajících v jednotlivých tkáních, orgánech, orgánových soustavách a organismu, se základní lékařskou terminologií, symptomatologií onemocnění, vyšetřovacími metodami, způsoby léčby a zprostředkovat žákům poznatky z lékařských oborů. Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- znal systém klinických oborů
- rozuměl principům základních diagnostických metod
- znal terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění
- uměl vysvětlit principy dietní léčby u různých onemocnění
- znal principy výživy u zdravých dospělých jedinců, dětí, těhotných žen, seniorů
- orientoval se v základech farmakoterapie a laboratorních hodnotách

Výuka poskytuje komplexní teoretické znalosti pochopení příčin a klinického obrazu chorob se zaměřením na možnost ovlivnění patologických stavů výživou.

Charakteristika učiva

Předmět Klinická dietologie je zařazen do výuky ve 2. ročníku v rozsahu 68 hodin celkem (vyučuje se 2 vyučovací hodiny týdně), ve 3. ročníku v rozsahu 64 hodin celkem (vyučuje se 2 vyučovací hodiny týdně), do 4. ročníku v rozsahu 56 hodin celkem (vyučuje se 2 vyučovací hodiny týdně).

Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné. Předpokladem výuky předmětu dle níže uvedeného rozpisu učiva jsou vědomosti a zkušenosti nabyté v základní škole a v předcházejících odborných předmětech, zejména v somatologii. Učivo je rozvrženo do tematických celků.

Do 2. ročníku je zařazena výuka základů obecné a speciální patologie. U obecné patologie vedle úvodu je to nemoc a její příčiny, regresivní změny v organismu, zánik

organismu, záněty a nádory. Ve speciální patologii jsou uvedeny nejčastěji se vyskytující choroby rozdělené podle somatických celků. Důraz je kladen na choroby srdce a krevního oběhu, dýchacích cest, zažívacího ústrojí včetně chorob jater a slinivky břišní, nemoci ledvin a močového ústrojí, poruchy endokrinního a nervového systému.

Do 3. ročníku je zařazena problematika obecné symptomatologie nemocí, význam a obsah lékařské anamnézy, charakteristiku pojmů diagnóza, prognóza, terapie a dietoterapie. Předmět zahrnuje teoretický základ o sledování fyziologických funkcí, postupy fyzikálního vyšetření pacienta lékařem, dále poznatky o laboratorních, zobrazovacích, funkčních vyšetřovacích metodách a endoskopiích. Dále jsou žáci seznamováni se základními informacemi z obecné a speciální farmakologie. Další tematický celek poskytuje základní poznatky z problematiky léčebných metod užívaných v praxi. Žáci jsou seznamováni s klinickým obrazem a způsoby léčby nejčastějších chorob vnitřního lékařství na patologicko-anatomickém podkladu a klinickém obrazu nemocí. V úvodu každého tematického celku vyučující využívá dosavadních znalostí anatomie a fyziologie na konkrétní patofyziologii určitého onemocnění.

Ve 4. ročníku získávají žáci přehled o základních projevech a způsobech léčby nemocí chirurgického oboru, neurologie a infekčního lékařství. Žákům jsou podány základní informace z oblasti medicínského oboru gynekologie, porodnictví a pediatrie. V posledním učebním celku je uvedena problematika stárnutí a stáří, specifika onemocnění ve stáří. Poskytuje i základní znalosti z farmakologie pro pochopení způsobu léčby ve vztahu ke stravování.

Strategie (pojetí) výuky

Předmět klinika nemocí je teoretický předmět. V předmětu se využívají znalosti ze somatologie, psychologie, technologie přípravy pokrmů i z přírodovědných předmětů. Při výuce je nezbytné spolupracovat s vyučujícími těchto předmětů. Výuka je organizována v klasické učebně. Je doplněna vhodnými didaktickými pomůckami, např. nástěnnými obrazy lidského těla, fotografiemi, schématy a také výpočetní technikou, jako je dataprojektor, notebook, interaktivní tabule nebo tablety. Výuka je realizována výkladem a doplněna praktickými ukázkami učitele. Z vyučovacích forem převládá hromadné a skupinové vyučování. Při výuce je možné využít samostatné práce žáků s dostupnými informačními zdroji (odborná literatura, internet, AI) formou např. referátů, prezentací nebo videí. Také je možno využívat životních zkušeností žáků (příznaky nemoci atd.) nebo řízeného vyučování.

Ve výuce je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které napomáhají vytvoření požadovaných klíčových kompetencí, zvyšují motivaci žáků a pozitivně ovlivňují jejich vztah k učení a konkrétnímu vyučovacímu předmětu jako je i metoda projektového vyučování nebo týmové práce. Téma si studenti volí sami a zpracovávají je týmově. Podmínkou je teoretická a praktická část, výsledky jsou prezentovány např. prezentací PowerPoint, videem apod. Je možné zařadit projektové hodiny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy (Příloha č. 1).

Při hodnocení výsledků vzdělávání se zaměřit na :

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů

- samostatnost a schopnost aplikace poznatků při řešení problémů

- používání odborných termínů a jejich českou interpretaci

Metody hodnocení:

- písemné testy po probrání určitých tematických celků

- průběžné ústní zkoušení

- sebehodnocení žáka

- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Vyučovací předmět se podílí zejména na rozvoji níže uvedených kompetencí:

- kompetence k učení tzn. mít pozitivní vztah k učení a k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, ovládat techniky učení a využívat různé informační zdroje, s porozuměním poslouchat mluvené projevy a pořizovat si poznámky

- kompetence k řešení problémů tzn. uplatňovat medicínské znalosti při řešení problémů v ošetřovatelské péči, spolupracovat v rámci týmového řešení problémů

- kompetence komunikativní tzn. komunikovat a diskutovat na odborné úrovni, formulovat a obhajovat své názory a postoje, dodržovat odbornou terminologii v písemné a ústní formě

- kompetence personální a sociální tzn. mít odpovědný vztah ke svému zdraví adaptovat se plynule na pracovní prostředí a zařadit se do zdravotnického týmu

- občanské kompetence a kulturní povědomí tzn. chápat význam životního prostředí pro zdraví člověka, uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život

- kompetence k pracovnímu uplatnění tzn. mít odpovědný postoj ke vzdělávání a vlastní profesní budoucnosti, mít přehled o možnostech uplatnění v ošetřovatelských oborech

- digitální kompetence tzn. žák získávat, posuzovat, spravovat, sdíetí a sdělovat data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volit efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V předmětu klinická dietologie jsou rozvíjena tato průřezová témata:

- člověk a svět práce - žák získá znalosti a kompetence k úspěšnému uplatnění se na trhu práce, žák je veden k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, žák se orientuje v možnostech kontinuálního vzdělávání v oboru, žák je motivován k aktivnímu pracovnímu životu

- člověk a životní prostředí - žák si uvědomí vztah mezi životním prostředím, životním stylem a zdravím jedince a společnosti, žák si osvojí zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví

- občan v demokratické společnosti - žák má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku.

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Somatologie, Výživa a léčebná výživa a Mikrobiologie, Epidemiologie a hygiena.

5.12.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník, celkem 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - charakterizuje klinické obory, zejména vnitřní lékařství, chirurgii, pediatrii, gynekologii, geriatrii, psychiatrii, onkologii a infekční lékařství - ovládá odbornou českou i latinskou terminologii - objasní příčiny a patogenezi onemocnění na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů lidského těla - uvede nejdůležitější zásady prevence nemocí - popíše objektivní a subjektivní příznaky jednotlivých onemocnění - vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění - vysvětlí princip základních diagnostických metod - rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje	**Úvod do předmětu** - zdraví, nemoc, patologie a klinika nemocí - definice zdraví, života a smrti - příčiny nemoci – anamnéza, diagnóza, průběh, prognóza nemoci - symptomatologie - subjektivní a objektivní příznaky nemoci **Medicínská praxe** - ambulantní a lůžková zařízení - propedeutická diagnostika - anamnéza, diagnóza, průběh nemoci, prognóza - vyšetřovací metody **Regresivní a metabolické změny** - nekróza – definice, druhy, příklady, příčiny vzniku, a další vývoj - gangréna – definice, druhy, příklady, význam - dekubitus - atrofie – definice, základní druhy podle příčin vzniku **Poruchy metabolismu:** - bílkovin, tuků, sacharidů a minerálních látek - poruchy metabolismu Ca

- specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění - popíše základní rozdělení klinické farmakologie - objasní vztah farmakoterapie a výživy - objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění - rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u jednotlivých onemocnění - charakterizuje význam dietní léčby u jednotlivých onemocnění - zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy - využívá digitální technologie	- konkrementy - pigmentace exogenní, endogenní - ikterus **Záněty** - definice, příčiny vzniku, projevy místní - a celkové, imunitní reakce, klasifikace, názvosloví **Nádory** - definice, obecné vlastnosti, biologické vlastnosti nádorů - vznik nádorů a jejich prevence - prekancerózy - systematický přehled nádorů - nepravé nádory **Progresivní změny** - regenerace, reparace - hypertrofie, hyperplazie, - metaplazie, dysplazie, transplantace **Poruchy endokrinního systému** - hyperfunkční a hypofunkční syndromy endokrinních žláz a jejich příčiny **Poruchy imunity** - nespecifické obranné funkce - specifické obranné funkce - alergie a typy přecitlivělosti - choroby z autoimunity - defekty imunity - transplantační imunita **Poruchy oběhu krve a lymfy** - selhání oběhového systému - projevy a příčiny vzniku - změny ve složení objemu krve **Poruchy dýchacího systému** - selhání dýchacího systému

	- poruchy ventilace, difúze, perfúze - záněty dýchacích cest a plic - poruchy vzdušnosti plic - nádory plic **Poruchy trávicího systému** - projevy poruch - poruchy motility, sekrece trávicích šťáv, trávení a vstřebávání - nejčastější onemocnění dutiny ústní, jícnu, žaludku a střev - nejčastější onemocnění jater, žlučníku a žlučových cest a pankreatu **Poruchy tvorby a vylučování moči, choroby ledvin a vývodných cest močových** - selhání ledvin akutní a chronické, urémie - urolitiáza, zánětlivá a nádorová onemocnění vývodných cest močových - nádory ledvin **Poruchy způsobené genetickými defekty** - polyplodie - chromosomální přestavby, Autosomální poruchy - heterosomální poruchy hermafroditismus, pseudohermafroditismus, malformace **Poruchy nervového systému** - místní poruchy oběhu v nervovém systému - atrofie centrálního nervového systému - záněty centrálního nervového systému - nádory nervového systému

3. ročník, celkem 64 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva

Žák:	
- charakterizuje klinické obory, zejména vnitřní lékařství, chirurgii, pediatrii, gynekologii, geriatrii, psychiatrii, onkologii a infekční lékařství - ovládá odbornou českou i latinskou terminologii - objasní příčiny a patogenezi onemocnění na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů lidského těla - uvede nejdůležitější zásady prevence nemocí - popíše objektivní a subjektivní příznaky jednotlivých onemocnění - vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění - vysvětlí princip základních diagnostických metod - rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje - specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění - popíše základní rozdělení klinické farmakologie - objasní vztah farmakoterapie a výživy - objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění - rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u jednotlivých onemocnění - charakterizuje význam dietní léčby u jednotlivých onemocnění - zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy - využívá digitální technologie	**Stručné dějiny lékařství a dietologie** **Hodnocení stavu výživy** - způsoby hodnocení stavu výživy - složky výživy - energetický metabolismus - protein - energetická malnutrice - klinické projevy výživových poruch **Obecná symptomatologie** - medicínská praxe, ambulantní a lůžková zařízení - typy terapie **Anamnéza, diagnóza, průběh nemoci, prognóza** - vyšetřovací metody - laboratorní vyšetřovací metody - zobrazovací vyšetřovací metody (rentgenologická vyšetření, magnetická resonance, radionuklidové metody, ultrazvukové zobrazovací metody, endoskopické vyšetření) - funkční vyšetření a zátěžové testy (EKG, EMG, EEG, spirometrie) **Léčebné postupy a farmakologie** - dietetika - fyzioterapie - chirurgická léčba - obecná a speciální farmakologie - onkoterapie - akupunktura, akupresura, homeopatie a jiné metody **Onemocnění oběhového ústrojí** - ICHS - hypertenze - ateroskleróza - cévní mozkové příhody - srdeční nedostatečnost - tromboembolická nemoc - zánět žil

	Poruchy metabolismu - Diabetes mellitus - otylost - poruchy lipidového metabolismu - dna **Onemocnění ledvin a močových cest** - odchylky v množství a složení moči - akutní a chronické postižení ledvin - ledvinové a močové kameny - nádory ledvin a močových cest - selhání ledvin - dialýza a transplantace ledvin **Nemoci krve a krvetvorného systému** - anémie - leukémie - Wilsonova choroba - krvácivé projevy **Onemocnění žláz s vnitřní sekrecí** - struma - hyperfunkce štítné žlázy - hypofunkce štítné žlázy - adissonova choroba **Onemocnění pohybového systému** - osteopatie - artróza - osteoporóza

4. ročník, celkem 56 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - charakterizuje klinické obory, zejména vnitřní lékařství, chirurgii, pediatrii, gynekologii, geriatrii, psychiatrii, onkologii a infekční lékařství	**Výživové požadavky chirurgických onemocnění v souvislosti s operační léčbou** - předoperační alimentární příprava - vztah operačního výkonu a výživy - časné a pozdní komplikace operační léčby

- ovládá odbornou českou i latinskou terminologii - objasní příčiny a patogenezi onemocnění na podkladě znalostí anatomické struktury a fyziologické funkce orgánů lidského těla - uvede nejdůležitější zásady prevence nemocí - popíše objektivní a subjektivní příznaky jednotlivých onemocnění - vysvětlí možné komplikace u jednotlivých onemocnění - vysvětlí princip základních diagnostických metod - rozumí záznamům ve zdravotnické dokumentaci a správně s ní pracuje - specifikuje terapeutické postupy u jednotlivých onemocnění - popíše, základní rozdělení klinické farmakologie - objasní vztah farmakoterapie a výživy - objasní principy nutriční terapie u jednotlivých onemocnění - rozlišuje základní a speciální dietoterapeutické postupy u jednotlivých onemocnění - charakterizuje význam dietní léčby u jednotlivých onemocnění zdůvodní nutnost dodržování zásad zdravé životosprávy - využívá digitální technologie	- enterální a parenterální výživa - význam, druhy a způsoby aplikace umělé výživy - indikace a kontraindikace, strategie realimentace klienta - bilanční a diagnostické diety **Patofyziologie psychiatrických, neurologických nemocí a jejich dietoterapeutické nároky** charakteristika vybraných onemocnění a nutriční požadavky na změny ve výživěporuchy příjmu potravy **Vybrané kapitoly z gynekologie a porodnictví z pohledu kliniky nemocí a výživových požadavků** - komplikace těhotenství - výživa v těhotenství a po porodu **Vybrané kapitoly z pediatrie** - růst a vývoj zdravého dítěte - nemoci kojeneckého a dětského věku - revmatická horečka. Juvenilní revmatická artritida - alergie a její orgánové projevy - průjmová onemocnění kojenců - vrozené dispozice k metabolickým chorobám. - infekce horních cest dýchacích. dětská infekční onemocnění – neštovice …**Vybrané kapitoly z gerontologie** - gerontologická výživová problematika

5.14 Výživa a léčebná výživa

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Léčebná výživa
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Výživa a léčebná výživa

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**-**	**3**	**3**	**6**

5.12.3 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět má teoretický charakter. Cílem výuky je osvojení teoretických vědomostí z oblasti zajišťování nutričních potřeb pacientů, působení léčebné výživy v oblasti klinických oborů i komunitní péče.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Výživa a léčebná výživa je rozvrženo do třetího ročníku (3hod.) a čtvrtého ročníku (3hod.). Předmět informuje žáky o výživových nárocích zdravého i nemocného člověka, o všech dietách platného dietního systému, doporučených dávkách základních živin, vitamínů a minerálních látek pro zdravý vývoj jedince. Vyučovací předmět léčebná výživa poskytuje žákům přehled o výživě v klinických lékařských oborech, zejména ve vztahu k vnitřnímu lékařství a metabolickým onemocněním, chirurgii, pediatrii, gynekologii, psychiatrii, infekčnímu lékařství a onkologii.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Žáci jsou vedeni k uvědomění si významu předmětu pro zdraví člověka. Jsou vedeni k odpovědnosti za svá rozhodnutí a jednání. Žáci jsou podporováni ve vhodné míře sebevědomí a v kritické schopnosti sebehodnocení.

Strategie výuky

Vyučování má teoretický charakter, je využíváno tradičních i moderních výukových metod. Je u žáků podporována aktivita během vyučování, posilována dovednost pracovat s odborným textem. Žáci se učí řešit přiměřeně náročné úkoly, vhodně aplikovat osvojené teoretické poznatky. Je kladen důraz na propojení teoretických znalostí s praktickými dovednostmi. Vhodnými metodami je rozvíjena schopnost souvislého a srozumitelného vyjadřování.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). K hodnocení se používá ústní i písemné zkoušení, sebehodnocení a vypracování referátů nebo prezentací na zadané téma.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V předmětu jsou rozvíjeny tyto kompetence:

- komunikativní kompetence, tzn. dodržovat jazykovou a stylistickou normu mluveného a psaného projevu, orientovat se v základní odborné terminologii daného oboru, zapojovat se do diskuse, analyzovat situaci, definovat případný problém a formulovat szozumitelně své myšlenky;

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah a motivaci k osvojování si teoretických poznatků, využívat k učení různé informační zdroje, ovládat techniky učení a vytvořit si efektivní studijní režim.

- digitální kompetence, tzn. ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení a aplikací, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V předmětu jsou aplikována tato průřezová témata:

- Člověk a svět práce, kdy žák získává poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

- Občan v demokratické společnosti, kdy je žák vychováván k demokratickému občanství, jež prostupuje celým vzděláváním a vytváří příznivé demokratické klima školy.

- Člověk a životní prostředí, kdy si žák osvojuje zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví, uvědomuje si souvislosti mezi zdravím jedince, životním stylem, životním prostředím a společností.

- Člověk a digitální svět, kdy žák získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používá různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotí a posuzuje jejich spolehlivost a úplnost

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Klinická dietologie, Výživa zdravých jedinců, Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena, Nutriční a dietologická péče.

5.12.4 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

3. ročník, 96 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - specifikuje význam výživy pro lidský organismus ve vztahu ke klinickým oborům - používá metody hodnocení stavu výživy a zjišťování nutričních potřeb pacientů - ovládá metody vyhledávání rizikových pacientů z pohledu výživy - rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci - popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění - charakterizuje umělou enterální výživu a parenterální výživu - specifikuje vhodné a nevhodné složky výživy u jednotlivých onemocnění - specifikuje vhodné a nevhodné formy výživy u jednotlivých onemocnění - popíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy - vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků - doporučí dietu v rámci platného dietního systému - navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči - objasní principy prevence z pohledu výživy u jednotlivých onemocnění - orientuje se v nutriční terminologii vyplývající z energetické a biologické hodnoty stravy a správně ji používá	**Úvod** **Živiny, jejich metabolismus a potřeba u různých věkových skupin** **Malnutrice** **Dietologie** - historie dietního stravování a jeho vývoj - dieta, dietní systém - základní typy diet z hlediska technologického zpracování - strava mechanicky, chemicky a termicky šetřící **Léčebná výživa při nemocech gastrointestinálního traktu** - dietní postup při nemocech dutiny ústní, hltanu, jícnu - dietní postup při nemocech žaludku - dietní postup při nemocech tenkého a tlustého střeva - dietní postup při nemocech jater a žlučníku - dietní postup při nemocech slinivky břišní **Léčebná výživa při metabolických onemocněních** - léčebná výživa při obezitě - léčebná výživa při Diabetu mellitu - komplikace diabetu - léčebná výživa při dně - léčebná výživa u metabolických osteopatií (osteoporóza, osteomalácie)

- používá základní a vedlejší živiny pro nastavení energetické a biologické potřeby organismu - doporučuje vhodné nápoje a pitný režim jedinců - definuje výživové nároky pro různé typy stravovacích kategorií - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	**Léčebná výživa při nemocech kardiovaskulárního systému** - léčebná výživa po ischemické chorobě - léčebná výživa po infarktu myokardu - léčebná výživa při hypertenzi - léčebná výživa při aterosklerose - léčebná výživa při dyslipoproteinemiích

4. ročník, 84 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - specifikuje význam výživy pro lidský organismus ve vztahu ke klinickým oborům - orientuje se v nutriční terminologii vyplývající z energetické a biologické hodnoty stravy a správně ji používá - používá základní a vedlejší živiny pro nastavení energetické a biologické potřeby organismu - doporučuje vhodné nápoje a pitný režim jedinců - definuje výživové nároky pro různé typy stravovacích kategorií - používá metody hodnocení stavu výživy a zjišťování nutričních potřeb pacientů - ovládá metody vyhledávání rizikových pacientů z pohledu výživy - rozlišuje nároky různých věkových skupin od narození až po stáří včetně specifických požadavků těhotných a kojících žen v době nemoci - popíše principy dietní léčby vztahující se ke skupině jednotlivých systémových poruch a postup léčebné výživy u jednotlivých onemocnění - charakterizuje umělou enterální výživu a parenterální výživu	**Léčebná výživa při onemocněních pohybového ústrojí** - dietoterapie u degenerativních a zánětlivých onemocnění pohybového ústrojí **Léčebná výživa při nemocech ledvin a močových cest** - léčebná výživa při zánětech ledvin a močových cest - léčebná výživa při močových a ledvinových kamenech - léčebná výživa při selhání ledvin - léčebná výživa při dialýze - léčebná výživa po transplantaci **Léčebná výživa při endokrinopatiích** - endokrinopatie - dietoterapie při změnách funkce štítné žlázy - dietoterapie při změnách funkce nadledvin **Léčebná výživa při nemocech krevních** - dietní doporučení při anémiích

- specifikuje vhodné a nevhodné složky výživy u jednotlivých onemocnění - specifikuje vhodné a nevhodné formy výživy u jednotlivých onemocnění - popíše vhodný technologický postup u jednotlivých typů léčebné výživy - vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků - doporučí dietu v rámci platného dietního systému - navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči - objasní principy prevence z pohledu výživy u jednotlivých onemocnění - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	- léčebná výživa při nemocech bílé krevní složky **Léčebná výživa při potravinových alergiích a intolerancích** - potravinové alergeny - dietní postup u potravinových alergií - dietní postup u intolerancí složek potravin **Léčebná výživa při infekčních chorobách** - dietní doporučení při infektech bez přímého vztahu k výživě - dietní doporučení při horečnatých onemocněních - dietní postup při alimentárních nákazách **Léčebná výživa v chirurgii a při úrazech** - výživa v rámci předoperační přípravy - výživa v souvislosti s operačním výkonem - výživa po operaci - výživa při stomii - výživa po transplantaci - ietní postup při chirurgické léčbě obezity - léčebná výživa při popáleninách a podchlazení **Enterální a parenterální výživa** - enterální výživa (charakteristika, indikace, kontraindikace, způsob podávání a její zásady, přípravky pro enterální výživu) - parenterální výživa (charakteristika, indikace, kontraindikace, způsob podání a její zásady, přípravky pro parenterální výživu) **Léčebná výživa v onkologii** - dietní doporučení při onkologickém onemocnění

	- dietní doporučení při komplikacích spojených s léčbou - využití nutričních doplňků **Léčebná výživa při nemocech dýchacího ústrojí** - léčebná výživa při tuberkulóze - léčebná výživa při nemocech dýchacího ústrojí **Léčebná výživa v psychiatrii a neurologii** - dietní postup u mentální anorexie - dietní postup u bulimie - dietní doporučení u psychiatrických pacientů **Léčebná výživa u těhotenských komplikací** - dietní doporučení při nauzee a zvracení - léčebná výživa u gestačního diabetu - dietní doporučení u obézní těhotné ženy - dietní doporučení u těhotné s nízkou hmotností **Výživa nemocného dítěte** - strava batolat – dieta č. 12 - strava větších dětí – dieta č. 13 - dietní postup u dětské obezity - léčebná výživa u Diabetu mellitu v dětském věku (využití výměnných jednotek v diabetické dietě) - bezlepková dieta - léčebná výživa při fenylketonurii **Výživa jako součást léčebně preventivní péče** - odborné kazuistiky

5.13 Aplikovaná biochemie

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Biochemie
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Biochemie

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**-**	**3**	**-**	**3**

5.13.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem vzdělávání ve vyučovacím předmětu Biochemie je poskytnout žákům soubor poznatků o chemickém složení živých organizmů a o chemických dějích, které v nich probíhají. Biochemie objasňuje, že život je neustálou a složitou chemickou proměnou, ve které chemické děje neprobíhají izolovaně, ale souvisejí spolu a vzájemně se ovlivňují.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Biochemie navazuje na RVP biochemie, prohlubuje jej a jeho hlavním úkolem je přispět k pochopení učiva odborných předmětů studijního oboru.

Žák získá přehled o složení živé hmoty, základních biochemických procesech, ke kterým dochází v živých organismech, jejich zákonitostech nutných pro zachování homeostázy.

Důraz je kladen na pochopení významu propojení jednotlivých metabolismů, ale i dalších látek, které metabolismy ovlivňují.

Učivo musí být v souladu se znalostmi osvojovanými v předmět chemie, biologie, fyzika a dalších odborných předmětů.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů. Žák je veden k odpovědnému vztahu ke svému zdraví, k péči o svůj fyzický i duševní rozvoj, k tomu aby si byl vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí. Výuka směřuje k tomu, aby

žák podněcoval práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů a nezaujatě zvažoval návrhy druhých.

Strategie výuky

Ve výuce předmětu Biochemie mohou být použity metody slovní monologické (vysvětlování, referát, výklad), metody dialogické (rozhovor, burza nápadů-Brainstorming), metody práce s odborným textem, dále metody názorně demonstrační (pozorování, demonstrace statických obrazů a projekce statická a dynamická), metody motivační, metody opakování a procvičování, metody samostatných prací žáků a metody skupinové činnosti žáků. Z forem výuky může být využita hromadná výuka, projektové vyučování a samostatná práce žáků.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Ke zjištění dosažené úrovně osvojení vědomostí a dovedností jednotlivých žáků jsou využívány zejména různé formy ústního a písemného hodnocení. Žák je hodnocen především v těchto oblastech: pochopení a správné používání odborných biochemických pojmů, chápání příčin a souvislostí mezi biochemickými procesy, dovednost využívat poznatky ostatních přírodovědných předmětů, schopnost řešit učební a problémové úlohy, zvládnutí práce s odborným textem a dalšími zdroji informací, samostatné zpracování určité problematiky daného předmětu a její prezentace před ostatními žáky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Teoretická výuka umožňuje získávat informace z různých zdrojů, vytvářet prezentace pro spolužáky, řešit běžné pracovní problémy, učit se efektivně a umět se vyjadřovat v ústní i písemné formě. Využívání poznatků z různých předmětů přispívá k ucelenému pohledu na svět a jeho udržitelný rozvoj. Studium z různých zdrojů a řešení problémových úloh ve skupině přispívá k prohlubování sociálních a komunikačních kompetencí.

Rozvíjené klíčové kompetence:

- kompetence k učení - žák má pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, ovládá různé techniky učení a využívá různé informační zdroje;
- kompetence komunikativní - žák umí komunikovat a diskutovat na odborné úrovni;
- personální a sociální kompetence – žák má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom nezdravého životního stylu a závislostí;
- občanské kompetence – žák chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje, uznává hodnotu života a uvědomuje si zodpovědnost za svůj život;
- kompetence digitální - žák získává, posuzuje a sdílí data a digitální informace v různých formách, digitální technologie vhodně využívá při školní práci
-
- **Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat**

Výuka předmětu Biochemie umožňuje získávat informace z různých zdrojů, vytvářet prezentace pro spolužáky, řešit běžné pracovní problémy, učit se efektivně a umět se vyjadřovat v ústní i písemné formě. Využívání poznatků z různých předmětů přispívá

k ucelenému pohledu na svět a jeho udržitelný rozvoj. Studium z různých zdrojů a řešení problémových úloh ve skupině přispívá k prohlubování sociálních a komunikačních kompetencí.

V předmětu Biochemie jsou rozvíjena především tato průřezová témata:

- Člověk a životní prostředí – aplikace znalostí o chemickém složení všech živých organizmů a biochemických dějích v nich probíhajících vede k lepšímu chápání vzájemných vztahů mezi živými organizmy, člověkem a životním prostředím a k následnému aktivnímu přístupu při ochraně životního prostředí

- člověk a digitální svět – žák využívá všech forem virtuálních zdrojů ke studiu schémat biochemických pochodů, k seznámení se s nejnovějšími vědeckými poznatky v oboru biochemie, což vede k prohloubení znalostí v tomto předmětu

Mezipředmětové vztahy

Při výuce předmětu Biochemie se nejvíce uplatňují mezipředmětové vztahy s biologií, chemií, fyzikou a somatologií. Znalosti získané biochemickým vzděláváním se uplatňují ve všech odborných předmětech.

5.13.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

3. ročník 96 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - aplikuje základní poznatky z chemie - vysvětlí základní pojmy z biochemie - orientuje se v systému biochemie - charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny;	Úvod do studia biochemie - vymezení pojmu biochemie - historie a rozdělení biochemie - chemické složení živých organismů - dělení přírodních látek;
Žák: - vysvětlí základní pojmy spojené s vitamíny - charakterizuje jednotlivé vitamíny a popíše jejich úlohu v organismu;	Vitamíny - význam vitamínů pro organismus - vitamíny rozpustné ve vodě - vitamíny rozpustné v tucích;
Žák: - objasní funkci hormonů - vyjmenuje endokrinní žlázy produkující hormony - charakterizuje hlavní účinky jednotlivých hormonů;	Hormony - homeostáza a regulační mechanismy - rozdělení hormonů - účinky hormonů;
Žák: - popíše enzymy a jejich funkci v organismu	Enzymy - enzymy jako biokatalyzátory - rozdělení enzymů do tříd

- vyjmenuje faktory ovlivňující rychlost enzymatické reakce;	- podmínky ovlivňující enzymovou aktivitu - koenzymy - substrátová specifika enzymů;
Žák: - vysvětlí strukturu a význam nukleových kyselin - popíše princip replikace, transkripce a mutace;	Nukleové kyseliny purinové a pyrimidinové báze DNA RNA mutace, replikace, transkripce;
Žák: - charakterizuje význam metabolismu živin - objasní biochemické působení vybraných minerálních látek, stopových prvků, vitamínů, sterolů, antioxidantů - vysvětlí homeostázu - vysvětlí pojmy anabolismus a katabolismus;	Metabolismus - základní pojmy - energetický metabolismus - ATP;
Žák: - uvede složení, výskyt a funkce sacharidů - klasifikuje rozdělení sacharidů - charakterizuje zástupce mono-, oligo-, polysacharidů - popíše glykosidickou vazbu - vysvětlí podstatu glykolýzy, mléčného a alkoholového kvašení;	Sacharidy a jejich metabolismus - biochemický význam sacharidů - dělení, funkce a výskyt sacharidů - monosacharidy, oligosacharidy, polysacharidy - trávení sacharidů - glykolýza - mléčné a alkoholové kvašení - pentosový cyklus - fotosyntéza - glukoneogeneze - poruchy metabolismu sacharidů;
Žák: - uvede složení, výskyt a funkce lipidů - charakterizuje jednoduché a složené lipidy - vysvětlí podstatu katabolismu tuků a β-oxidace - popíše esterovou vazbu;	Lipidy a jejich metabolismus - biochemický význam lipidů - dělení, funkce a výskyt lipidů - mastné kyseliny - jednoduché lipidy, složené lipidy - trávení lipidů - katabolismus tuků - β-oxidace mastných kyselin - biosyntéza tuků - poruchy metabolismu lipidů;
Žák: - uvede složení, výskyt a funkce bílkovin - popíše peptidovou vazbu - vysvětlí podstatu katabolismu bílkovin a aminokyselin - popíše biosyntézu bílkovin;	Bílkoviny a jejich metabolismus - biochemický význam bílkovin - dělení, funkce a výskyt bílkovin - aminokyseliny, peptidy - vlastnosti a struktura bílkovin - trávení bílkovin - katabolismus bílkovin a aminokyselin

	- ornithinový cyklus - translace, proteosyntéza - poruchy metabolismu bílkovin;
Žák: - orientuje se v problematice biochemických dějů a jejich regulace v organismu - vysvětlí vzájemné vztahy mezi metabolismy;	Vzájemné vztahy mezi metabolity - acetylkoenzym A - Krebsův cyklus - dýchací řetězec;

5.14 Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**1**	**-**	**-**	**1**

5.14.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět zprostředkuje žákům vybrané poznatky z mikrobiologie, epidemiologie, imunologie a hygieny, potřebné pro to, aby lépe pochopili příčiny infekčních onemocnění, vliv mikroorganismů na zdraví a vztah makroorganismu a životního prostředí. Dále žáky připravuje na práci v prostředí se zvýšenými nároky na dodržování hygienických předpisů a prevenci infekčních onemocnění.

Charakteristika učiva

Obsah předmětu tvoří vybrané základní poznatky z mikrobiologie, ze všeobecné a speciální epidemiologie, ze všeobecné a komunální hygieny a hygieny práce ve zdravotnických zařízeních. Pozornost se věnuje také celkové situaci rozšíření infekčních chorob v ČR ve srovnání s jinými zeměmi a etnicky specifickým nákazám. Tematické celky jsou řazeny od úvodu do studia - základní pojmy mikrobiologie, epidemiologie a hygieny a vztahy mezi těmito obory po speciální - náplň jednotlivých oborů a jejich význam. Předmět umožňuje rozvíjet práci s informacemi, komunikativní dovednosti. Předmět je chápán jako teoretický, avšak prostřednictvím konkrétních příkladů, faktografických údajů, zaměřením žáků na práci s odbornými informacemi, osobních zkušeností žáků i jejich znalostí z jiných předmětů, lze podpořit praktický význam a přínos prezentovaných poznatků. Při realizaci

výuky je vhodné výklad doplňovat příklady z praxe, frontální výuku podporovat a doplňovat využitím IKT (internet, projekce reálných či schematických obrazů, interaktivní tabule apod.)
Z vyučovacích forem je uplatňován výklad a vhodné aktivizační metody, práce s odbornou literaturou, učebními pomůckami.
Předmět se vyučuje v celkovém rozsahu 34 hodiny, t.j.1 hodina týdně a je zařazen v druhém ročníku.

Hodnocení výsledků žáků:
Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení výsledků učení se zaměřit na :

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- kritické myšlení
- samostatnou práci (seminární práce, referáty, projekty)

Při hodnocení se přihlíží k aktivitě žáků při vyučování, dovednosti pracovat s informacemi a odborným textem, vyjadřovat se k dané problematice.
Metody hodnocení:

- písemné testy
- ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- prezentace výsledků práce

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z hlediska průřezových témat jsou ve výuce zastoupena tato témata:
Člověk a životní prostředí – žák získává znalosti o faktorech životního prostředí ovlivňujících zdraví člověka
Člověk a svět práce – žák má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku, získává znalosti a kompetence, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné budování profesní kariéry. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život, zejména význam vzdělání a celoživotního učení pro život.

Člověk a svět práce – žák si uvědomí jaká je úloha státu při zajišťování zdravotních potřeb v podmínkách tržního hospodářství.
člověk a digitální svět – žák získá dovednosti při vyhledávání zdrojů informací k výuce, kriticky přistupuje k informacím prezentovaným v médiích. Jednotlivá průřezová témata jsou vyznačena u konkrétních tematických celků v osnovách předmětu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence jsou uvedeny na začátku osnov a jsou průběžně rozvíjeny při vyučování.

V předmětu jsou rozvíjeny tyto kompetence:
kompetence k učení

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky

kompetence k řešení problémů

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a

- myšlenkové operace

komunikativní kompetence
- vyjadřovat se přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje

personální a sociální kompetence
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí

občanské kompetence a kulturní povědomí
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje

kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně
- rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;

získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;

vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;

navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy; vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;

předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence
- dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. pacientů, klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Biologie a ekologie, Somatologie, Chemie.

5.14.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník 34 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva

Žák: - vysvětlí význam pojmů mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena - popíše druhy patogenních mikroorganismů - vysvětlí účinek antibiotik a zásady léčby antibiotiky - popíše mikrobiální osídlení u zdravého člověka - popíše imunitní reakce organismu - definuje pojmy z epidemiologie - charakterizuje alimentární nákazy, zoonózy, sexuálně přenosné nemoci - vysvětlí funkci a princip HACCP a požadavky na hygienu ve stravovacích provozech - charakterizuje nozokomiální nákazy včetně způsobu jejich prevence a opatření na jejich eliminaci - vyhledá informace a předpisy týkající se stravovacích provozů	**Úvod do studiaobsah a funkce předmětu** - základní pojmy **Mikrobiologie** - charakteristika oboru - morfologie a fyziologie mikroorganismů - dělení mikroorganismů podle vztahu k makroorganismu - dělení bakterií podle vztahu ke kyslíku - mikrobiální osídlení zdravého člověka - patogenita mikrobů - možnosti diagnostiky nakažlivých onemocnění - účinek ATB a chemoterapeutik - základní zásady léčby antibiotik - rezistence mikroorganismů **Epidemiologie** - charakteristika oboru - obecná epidemiologie - pojmy infekce, infekční proces a infekční onemocnění - prevence infekčního onemocnění, - etiolog. agens infekčních chorob - vstupní brány infekce - zdroje nákaz - cesty přenosu nákaz - protiepidemická opatření - přehled infekčních chorob podle původu nákazy a cesty přenosu - vybrané etnicky specifické nákazy a infekční onemocnění - epidemiologická situace v ČR ve srovnání s jinými zeměmi - nozokomiální nákazy - rizika vzniku nákaz z potravin a jejich prevence - význam zásobování zdravotně nezávadnými potravinami a pokrmy - pojmy dekontaminace, desinfekce, dezinsekce, deratizace, sterilizace, dekontaminační postupy - speciální epidemiologie bojové biologické prostředky **Hygiena** - charakteristika oboru, úloha hygieny v primární péči - orgány hygienické služby a jejich úkoly - předmět a úkoly komunální hygieny, faktory komunálního prostředí

	ovlivňující zdraví člověka, vliv kvality složek životního prostředí na člověka - hygiena výživy, vliv výživy na zdraví a prevenci onemocnění - současné trendy ve výživě a stravování - hygienické zásady pro zabezpečení výroby potravin a pokrmů ve stravovacích službách, princip HACCP - hygiena a bezpečnost práce ve zdravotnických zařízeních: zásady hygieny provozu zdravotnických zařízení, prevence nozokomiálních nákaz, riziková pracoviště, ochrana pracovníků proti infekcím včetně zdravotních rizik souvisejících s výkonem povolání nutriční asistent - choroby z povolání - povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance, předpisy BOZP pro zdravotnické pracovníky - duševní hygiena, stres na pracovišti - hygiena dětí a dorostu - základy radiační ochrany obyvatelstva

Poznámka: Téma centreální výživa je odučeno v předmětu Základy ošetřovatelství, Výživa a léčebná výživa a Nutriční a dietologická péče

5.15 Základy ošetřovatelství

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Základy ošetřovatelství
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Základy ošetřovatelství

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**1**	**-**	**-**	**1**

5.15.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem vyučovacího předmětu je vést žáky k získávání teoretických poznatků a praktických dovedností v péči o zdraví, prevenci poškození zdraví a ošetřování pacientů/klientů. Důraz se klade na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti pacienta/klienta a z problematiky multikulturního přístupu ke klientovi. Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem poskytování individualizované ošetřovatelské péče.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět Základy ošetřovatelství vychází z RVP ze vzdělávací oblasti odborné vzdělávání. Předmět Základy ošetřovatelství je zařazen do výuky 2. ročníku. Koncepce předmětu je teoreticko - praktická, svým zaměřením a obsahem se řadí mezi předměty odborné. Témata jsou do ročníku rozdělena dle náročnosti a s logickou návazností.

V průběhu vzdělávání se žáci seznámí s teorií oboru ošetřovatelství spolu s holistickou filozofií, s hlavními rysy ošetřovatelství, s jeho charakteristikou, systémy ošetřovatelské péče z pohledu různých kultur a s metodami, které se uplatňují v moderním ošetřovatelství, jako je ošetřovatelský proces. Seznámí se s potřebami člověka, jejich hierarchií, charakteristickými znaky. Při cvičení si osvojí prevenci nozokomiálních nákaz a hygienickou péči o klienty/pacienty různých věkových kategorií. Časová dotace teorie je 1 hodina týdně.

Žáci se během výuky účastní odborných exkurzí dle vhodnosti a ukončení jednotlivých témat do zdravotnických zařízení nebo zařízení pro primární či následnou péči.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka směřuje k tomu, aby žák:

- znal teorii ošetřovatelství a ošetřovatelského procesu;
- znal organizaci práce ošetřovatelského týmu a své postavení v něm;
- osvojil si vědomosti a dovednosti základních ošetřovatelských postupů v péči o pacienty/klienty;
- dodržoval zásady hygieny, antisepse a asepse;
- pracoval bezpečně a osvojil si bezpečné pracovní postupy;
- byl schopen provádět potřebné ošetřovatelské intervence specifické ošetřovatelské péče;
- osvojil si zásady týmové práce a sociální interakce;
- vhodně komunikoval s pacienty/klienty, respektoval jejich osobnostní a kulturní specifika;

- dodržoval práva pacientů, uplatňoval holistický přístup k pacientům/klientům;
- přijímal osobní odpovědnost při poskytování specifické ošetřovatelské péče, dbal na kvalitu své práce;
- byl si vědom multikulturní identity pacientů/klientů.

Strategie (pojetí) výuky

Předmět má teoreticko-praktický charakter; výklad učiva je propojován se cvičeními. Z celkového počtu 34 vyučovacích hodin je 16 hodin věnováno cvičení. Doporučuje se využívat mezipředmětových vztahů. Třída se dělí na skupiny tak, aby bylo možné nacvičit jednotlivé dovednosti na úrovni, která je žádoucí pro vstup do nemocničního prostředí a kontakt s pacienty/klienty.Na výuku ošetřovatelství se navazuje zejména v předmětech výživa, léčebná výživa a odborná praxe.

Vyučující využívá adekvátní vyučovací metody, vede žáky k aktivnímu řešení modelových situací, učí je získávat informace o klientovi/pacientovi, komunikovat s ním a vést ho ke spolupráci při poskytování ošetřovatelské péče. Průběžně se zařazuje vybrané učivo multikulturního ošetřovatelství, zejména ve vztahu k národnostním menšinám v ČR. Soustavná pozornost se věnuje bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a osvojování bezpečných pracovních postupů.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení žákem osvojeného obsahu učiva se vyučující zaměří na:

- hloubku pochopení a obsahovou správnost;
- dovednost využití mezipředmětových vztahů;
- praktickou aplikaci poznatků při řešení problémových situací;
- uplatňování odborné terminologie.

Metody hodnocení:

- průběžné ústní nebo písemné zkoušení domácí přípravy na výuku;
- průběžné ústní nebo písemné zkoušení po probrání tématických celků;
- sebehodnocení žáka;
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence
- srozumitelně formulovat své myšlenky;
- aktivně se účastnit diskuze;
- zaznamenávat podstatné myšlenky a údaje;
- přiměřeně se vyjadřovat;
- vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- stanovit si reálné cíle;
- volit vhodné prostředky a způsoby pro plnění jednotlivých úkolů;
- konzultovat různé problémy;
- zjišťovat a kriticky hodnotit svůj pokrok v učení a při práci, přijímat hodnocení svých výsledků;
- odpovědně plnit a přijímat svěřené úkoly;

- spolupracovat s jinými lidmi - týmové řešení úkolů;
- ověřovat získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat;
- uvědomovat si vlastní kulturní, národní a osobní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých lidí (multikulturní soužití);
- mít zodpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti a tedy i ke vzdělávání a uvědomovat si význam celoživotního učení;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení praktických úkolů.

Odborné kompetence
- usilovat o co nejvyšší kvalitu své práce;
- chápat bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví;
- dodržovat stanovené normy a předpisy;
- znát význam, účel a užitečnost vykonávané práce;
- užívat odbornou terminologii.

Digitální kompetence - žák dokáže efektivně vyhledat a kriticky vyhodnotit informace, které použije při domácí přípravě a výuce ve škole. Žák pracuje s digitálními výukovými nástroji a kriticky posuzuje, jak vývoj technologií včetně umělé inteligence ovlivňuje různé aspekty života jedince, společnosti a životní prostředí; zvažuje příležitost a rizika, rizika se snaží minimalizovat.

Přínos předmětu k aplikaci průřezový témat
Občan v demokratické společnosti - žáci jsou vedeni k tomu, aby:
- respektovali práva a osobnost druhých;
- dovedli jednat s lidmi;
- měli vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnost morálního úsudku.

Člověk a životní prostředí - žáci jsou vedeni k tomu, aby:
- chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví a život;
- porozuměli souvislostem mezi enviromentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;
- uměli nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami ekonomicky s ohledem na životní prostředí.

Člověk a svět práce - žáci jsou vedeni k tomu, aby:
- si uvědomili význam vzdělání a celoživotního učení pro život;
- byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře;
- měli vhodnou míru sebevědomí, odpovědnosti a shopnost morálního úsudku;
- získali znalosti a kompetence, které jim pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné budování profesní kariéry;
- uvědomili si zodpovědnost za vlastní život.

Člověk a digitální svět - oblast vzdělávání pro zdraví vybaví žáky také znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií. Žáci jsou vedeni k tomu chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života; aby kriticky posuzovali vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí;

zvažovali příležitosti a rizika a snažili se rizika minimalizovat; aby chránili sebe a pacienty před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím

- dokázali pracovat s různými informacemi a komunikačními prostředky;
- získali dovenosti při vyhledávání zdrojů informací k výuce;
- kriticky přistupovali k informacím prezentovaným v médiích.
-

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Somatologie, První pomoc.

5.15.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník 34 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: uvede nejznámější osobnosti světového i českého ošetřovatelství;	Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků významné osobnosti ošetřovatelství vývoj vzdělávání zdravotnických pracovníků kodex zdravotnických pracovníků osobnost nutričního asistenta
uplatňuje holistické pojetí člověka v ošetřovatelství a nutriční péči	Ošetřovatelství – holistické pojetí charakteristika a základní rysy moderního ošetřovatelství a specifické ošetřovatelské péče holistické pojetí v nutriční péči léčebný řád, práva pacientů/klientů potřeby pacientů/klientů ošetřovatelský proces formy a způsoby získávání informací o pacientovi nácvik komunikativních dovedností
Žák: - uvede význam ochrany zdraví v práci nutričního asistenta a jeho zajištění - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu	Ochrana zdraví nutričního asistenta význam ochrany zdraví a prevence nemocí životní a pracovní prostředí péče o hygienu a výživu režim dne, pracovní zatížení, spánek, odpočinek a pohybová aktivita organizace zdravotnického týmu a postavení v něm povinnosti pracovníka a zaměstnavatele při úrazu

Žák: - dodržuje zásady prevence přenosu infekčních chorob	Péče o pomůcky bariérová ošetřovatelská péče dezinfekce, druhy, způsoby, druhy, příprava, zásady dezinfekce a čistění pomůcek z různých materiálů sterilizace, druhy, způsoby, sterilizační přístroje, příprava, zacházení se sterilním materiálem, pomůcky k jednomu použití
Žák: - posoudí stupeň soběstačnosti nemocných - aktivně využívá zásad správného polohování nemocných	Polohování, lůžko, soběstačnost základní vybavení lůžka, pomůcky doplňující lůžko komunikativní dovednosti při práci s nemocným/klientem posouzení stupně soběstačnosti pacienta polohy nemocného v lůžku změny poloh nemocného v lůžku krmení v lůžku
Žák: - vysvětlí pojmy hospitalizace, adaptace, hospitalismus - respektuje zásady multikulturního ošetřovatelství - rozlišuje a respektuje zvláštnosti poskytování ošetřovatelské péče dětem, skupinám osob s handicapem, seniorům;	Pacient a nemocniční prostředí adaptace nemocného na hospitalizaci, zvláštnosti u dětí, cizinců a handikapovaných příjem, překlad, propuštění (informativně) zdravotnická dokumentace vizita - informativně
Žák: - změří hodnoty tlaku, pulsu a dechu	Sledování fyziologických funkcí subjektivní a objektivní příznaky nemocí měření tělesné teploty, pulsu, dechu, krevního tlaku; záznam hodnot měření a vážení nemocných sledování vyprazdňování močového měchýře a tlustého střeva - informativně
Žák: - rozlišuje různé formy léků a způsoby jejich podávání	Podávání a aplikace léků odborný úvod k podávání a aplikaci léků: formy léků, označení, opiáty účinky léků, reakce organizmu na léky, kumulace léků způsoby aplikace léků

5.15.3 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník 34 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - vysvětlí pojem ošetřovatelství - definuje základní rysy moderního ošetřovatelství a specifické ošetřovatelské péče	Ošetřovatelství - úvod do studia předmětu - charakteristika a základní rysy moderního ošetřovatelství a specifické ošetřovatelské péče

- charakterizuje pomocí odborné literatury některé modely ošetřovatelské péče	
Žák: - charakterizuje vývoj ošetřovatelství a vzdělání zdravotnických pracovníků, zná některé význmané osobnosti - definuje hlavní zásady kodexu zdravotnických pracovníků - uvede některé požadavky kladené na osobnost nutričního asistenta	Vývoj ošetřovatelství a vzdělávání zdravotnických pracovníků; nutriční asistent v ošetřovatelském procesu - významné osobnosti ošetřovatelství - vývoj vzdělávání zdravotnických pracovníků - kodex zdravotnických pracovníků - osobnost nutričního asistenta
Žák: - uvede možná rizika nemoci z povolání - uvede zásady a prostředky (aktivity) prevence onemocnění - umí si sestavit a naplánovat režim dne a aktivní odpočinek	Ochrana zdraví nutričního asistenta - význam ochrany zdraví a prevence nemocí - životní a pracovní prostředí - péče o hygienu a výživu - režim dne, pracovní zatížení, spánek, odpočinek a pohybová aktivita
Žák: - porovná typy ošetřovacích jednotek - popíše ošetřovací jednotku a její vybavení - vysvětlí pojmy vybavení, inventář a spotřební materiál - specifikuje požadavky na hygienu prostředí a způsob jejich realizace - zdůvodní význam udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce	Ošetřovací jednotka - typy, stavební uspořádání, vybavení - inventář, spotřební materiál, prádlo - udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce
Žák: - definuje jednotlivé organizační formy ošetřovatelské péče a určí jejich výhody a nevýhody - zná náplň práce v jednotlivých službách a odborné kompetence členů ošetřovatelského týmu - pojmenuje základní práva pacientů - orientuje se v dokumentech standardů ošetřovatelské a specifické ošetřovatelské péče - definuje ošetřovatelský proces - vytvoří jednoduché schéma ošetřovatelského procesu - zná postupy získávání informací o pacientovi a jeho potřebách - je si vědom rizik spojených s nesprávným sběrem informací - umí určit a stanovit hierarchii potřeb nemocných - umí zaznamenat získaná data do dokumentace	Organizace práce zdravotnického týmu, ošetřovatelský proces - organizace a řízení ošetřovatelské péče, týmová práce - pracovní náplň, časové rozpisy služeb - organizační formy (specifické) ošetřovatelské péče - léčebný řád, práva pacientů/klientů - ošetřovatelský proces-charakteristika, fáze procesu, PES - potřeby pacientů/klientů - formy a způsoby získávání informací o pacientovi - nácvik komunikativních dovedností zaměřených na získávání informací o pacientovi - realizace (specifických) ošetřovatelských intervencí

Žák: - zdůvodní význam udržování čistoty a pořádku na ošetřovací jednotce - definuje pojmy dezinfekce a sterilizace - zná a dodržuje pracovní postupy dezinfekce a sterilizace - uvede rizika vyplývající z nedodržování hygienicko- epidemiologických zásad	Péče o pomůcky - dezinfekce, druhy, způsoby, druhy dezinfekčních prostředků, jejich příprava, zásady dezinfekce a čistění pomůcek z různých materiálů - sterilizace, druhy, způsoby, sterilizační přístroje, příprava materiálu ke sterilizaci, zacházení se sterilním materiálem, pomůcky k jednomu použití
Žák: - rozliší a popíše různé typy lůžek a jejich vybavení - zvolí a použije vhodné pomůcky doplňující lůžko - dokáže upravit polohu pacienta v lůžku - objasní význam vhodné úpravy lůžka a polohy v lůžku pro prevenci imobilizačního syndromu a uspokojení potřeby nemocného/klienta - při práci vhodně komunikuje s klientem	Lůžko a jeho úprava - typy lůžek pro děti a dospělé - základní vybavení lůžka, pomůcky doplňující lůžko - komunikativní dovednosti při práci s nemocným/klientem - polohy nemocného v lůžku - změny poloh nemocného v lůžku
Žák: - definuje pojmy sanitární filtr, adaptace, maladaptace, nozokomiální nákazy - vysvětlí vliv hospitalizace na psychiku pacientů (dětí, dospělých, cizinců) - specifikuje ošetřovatelský proces v klinických oborech a v komunitní péči	Pacient a nemocniční prostředí - příjem, překlad, propuštění (informativně) - zdravotnická dokumentace adaptace nemocného na hospitalizaci, zvláštnosti u dětí a cizinců
Žák: - charakterizuje subjektivní a objektivní příznaky - zná fyziologické a patologické hodnoty fyziologických funkcí a umí je porovnat se získanými hodnotami	Sledování fyziologických funkcí - subjektivní a objektivní příznaky nemocí - měření a vážení nemocných - informativně: měření tělesné teploty, pulsu, dechu, krevního tlaku; záznam hodnot - sledování vyprazdňování močového měchýře - informativně: cévkování, permanetní cévky - sledování vyprazdňování tlustého střeva; vedení záznamů - pomůcky pro inkontinentní
Žák: - vysvětlí funkci vizity	Vizita - význam, účel, formy a záznam vizity - etické aspekty vizity
Žák: - klasifikuje léky podle formy a účinku	Podávání a aplikace léků - odborný úvod k podávání a aplikaci léků: formy léků, označení,

- popíše požadavky na uložení a manipulaci s léky, vysvětlí důsledky nedodržování předpisů pro nakládání s léky - uvede základní způsoby aplikace léků - je si vědom trestní odpovědnosti při zneužití léků a rizik vyplývajících z nedodržování provozních a bezpečnostních předpisů	objednávání, hospodaření s léky, opiáty - účinky léků, reakce organizmu na léky, kumulace léků - způsoby aplikace léků

5.16 Výživa zdravých jedinců

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Výživa zdravých jedinců
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Výživa zdravých jedinců

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**2**	**-**	**-**	**2**

5.16.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Obecným cílem předmětu Výživa zdravých jedinců je poskytnout žákům základní vědomosti z oblasti výživy v souvislosti se zdravím životním stylem. Žáci objasní princip přijímání potravy a jejího energetického zpracování, seznámí se se základními a vedlejšími živinami a objasní jejich význam pro zdraví člověka. Předmět je koncipován tak, aby se žáci naučili rozlišit stravování vzhledem k různým potřebám klientů pro jejich celkovou kondici. Žáci se učí logicky uvažovat, analyzovat a řešit stravovací návyky a zároveň hodnotit a korigovat nesprávné stravovací návyky.

Charakteristika učiva

V učivu předmětu se prolínají témata z oblastí RVP uvedených ve specifické ošetřovatelské péči. Ty jsou dále členěny na jednotlivé obsahové okruhy, jejichž témata jsou věnována péči o zdraví, kde je podporován postoj ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Vzdělávání směřuje zejména k tomu, aby žáci získali pozitivní postoj k výživě člověka, aby objasnili přínos správné výživy pro zdraví člověka, aby rozeznali negativní trendy ve výživě člověka a včas rozpoznali chyby, které mohou negativně ovlivnit zdravotní stav. Vzdělávání

zároveň směřuje k tomu, aby žáci objektivně posoudili důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujali k mediálním obsahům kritický přístup.

Strategie (pojetí) výuky

Předmět je zařazen ve 2. ročníku studia a je vyučován v časové dotaci 2 hodiny týdně, tj. celkem 68 hodin.

Žáci jsou při hodinách vedeni k aktivní práci, (např. formou instruktáží, uvedením příkladů z praxe) k odpovědnosti za své učení, k sebereflexi vlastního učebního stylu a volbě adekvátních mechanismů podporujících pochopení základních souvislostí. Při výuce je používána forma výkladu, řízeného rozhovoru a jsou realizovány principy, strategie a techniky moderních výukových metod (např. informační metody – dohledávání informací v médiích, skupinová práce). Učivo je doplňováno prezentacemi žáků a odbornými exkurzemi plánovanými v korelaci s probíraným učivem.

Hodnocení výsledků vzdělávání.

Kritéria hodnocení vycházejí z klasifikačního řádu školy. Žák je systematicky veden k vlastnímu sebehodnocení.

Při ústním zkoušení se hodnotí zejména schopnost používat odbornou terminologii, logické uvažování a pochopení základních souvislostí.

V písemném projevu jsou zadávány testové úlohy v časovém rozsahu 10 - 15 minut.

Důležitým kritériem hodnocení je rovněž zohlednění žákovy aktivity při hodinách a svědomitost při plnění zadaných úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V předmětu výživa člověka jsou rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

- kompetence k učení- učitel zadává žákům ke zpracování takové úlohy, které vedou k různým metodám a formám činností, ukazují jeho význam pro společnost a jeho další rozvoj. Žáci ve skupinách nebo samostatně řeší zadané úlohy, ke kterým je třeba získat další informace. Takto zpracované úlohy jsou předkládány učiteli a s výsledky jsou seznámeni i ostatní žáci.

- kompetence k řešení problému- žáci se učí řešit problémy, které využívají v ostatních předmětech a ve svém oboru. Uplatňují logické postupy řešení. Učitel postupuje od jednodušších problémů ke složitějším.

- kompetence komunikativní- žák se učí logické a věcné argumentaci, je schopen zdůvodnit svůj postup řešení a vysvětlit ho ostatním. Učitel vede žáky k věcně správnému vyjadřování a používání odborné terminologie, doporučuje využívání i jiných zdrojů informací (internetu, encyklopedií, slovníků).

- kompetence sociální a personální- žák přijímá odpovědnost za plnění svěřených rolí či úkolů, učí se vzájemné spolupráci a zvládání případných konfliktů, snaží se být tolerantní. Přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů. Učitel zadává žákům

k vypracování i takové praktické úkoly, které vyžadují týmovou spolupráci s dělbou práce. Žáci si rozdělují mezi sebe dílčí úlohy tak, aby uplatnili své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti.

- kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám- při praktických činnostech žáci dodržují stanovené postupy, pravidla bezpečnosti práce. Snaží se dbát o bezpečnost svou i svých spolužáků.

- digitální kompetence- žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje. Předchází situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Ve vzdělávání jsou rozvíjena tato průřezová témata:

- člověk a svět práce - žáci získávají znalosti a kompetence, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce a pro budování profesní kariéry.

- člověk a životní prostředí - žáci jsou vedeni k tomu, aby si osvojili zásady racionální výživy a zásady správného životního stylu. Uvědomují si vztah mezi výživou člověka, životním stylem a zdravím jedince a celé společnosti.

- Člověk a digitální svět - žáci využívají digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházejí situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví. Přizpůsobují své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;

Mezipředmětové vztahy

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Nauka o potravinách, Výživa a léčebná výživa a Nutriční a dietologická péče.

5.16.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník, celkem 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - specifikuje význam výživy pro lidský organismus a charakterizuje možnosti hodnocení stavu výživy - orientuje se v nutriční terminologii vyplývající z energetické a bilogické hodnoty stravy a správně ji používá - používá základní a vedlejší živiny pro nastavení energetické a biologické potřeby organismu - doporučuje vhodné nápoje a pitný režim jedinců - definuje výživové nároky pro různé typy stravovacích kategorií - uvede principy výživy různých věkových skupin včetně specifických nároků těhotných a kojících žen a zvláštností dětského, dorostového a seniorského věku - objasní rozdíly výživových zvyklostí různých národů a etnik - vysvětlí rizika alternativních a netradičních forem výživy, zvláště u ohrožených skupin osob - dokáže posoudit nutriční hodnotu stravy - dokáže doporučit vhodnou technologickou úpravu stravy - vhodně komunikuje s klienty a jejich rodinnými příslušníky o různých oblastech výživy a stravovacím režimu - charakterizuje na základě získaných informací aktuální výživovou situaci v ČR, EU a ve světě - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	**Úvod do předmětu** - význam výživy pro lidský organismus - hodnocení stavu výživy - odborná terminologie **Živiny základní** - bílkoviny, rozdělení, význam ve výživě - lipidy, význam ve výživě - sacharidy, rozdělení, význam ve výživě **Živiny vedlejší** - vitaminy rozpustné v tucích - vitaminy rozpustné ve vodě - minerální a stopové prvky **Voda** - regulace vody v těle - pitný režim a nápoje **Metabolismus živin** - trávení a vstřebávání základních živin - trávení a vstřebávání vedlejších živin **Výživa u různých populačních skupin** - energetická a biologická hodnota stravy, výběr potravin jako zdroje energie - zásady zdravé výživy, výživové doporučené dávky a doporučené dávky potravin - obecné zásady hygieny výživy - výživa v průběhu ontogenetického vývoje - výživa v těhotenství a laktaci - výživa sportovců - výživa ve stáří - způsoby stravování **Poruchy výživy** - nadváha, obezita, - mentální anorexie - mentální bulimie **Alternativní směry ve výživě** - vegetariánství

	- organická strava – biopotraviny - makrobiotická strava **Stravovací zvyklosti příslušníků různých národů a etnických skupin** - rozdíly ve stravovacích návycích v evropských a mimoevropských státech - globalizace ve stravování **Programy na podporu zdraví – mezinárodní organizace** - program WHO a její činnost - organizace OSN zaměřené na sociální determinanty společnosti - Národní program zdraví ČR – metody výchovy a prevence

5.17 Potravinářská chemie

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Potravinářská chemie
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Potravinářská chemie

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**2**	**-**	**-**	**2**

5.17.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem vzdělávání ve vyučovacím předmětu Potravinářská chemie je poskytnout ucelený soubor vědomostí a dovedností konkrétní aplikace chemických a biochemických změn probíhajících v potravinách při jejich technologickém zpracování, uskladnění a konzervaci. Osvojení učiva je předpokladem pro profesionální a odbornou orientaci nutričního asistenta.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu Potravinářská chemie navazuje na RVP, prohlubuje jej a jeho hlavním úkolem je přispět k pochopení učiva odborných předmětů studijního oboru.
Vyučovací předmět využívá, prohlubuje a systematizuje znalosti a dovednosti získané v prvním ročníku studia. Významně přispívá k pochopení učiva o potravinách, základů přípravy pokrmů, výživy člověka a klinické výživy.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů. Žák je veden k odpovědnému vztahu ke svému zdraví, k péči o svůj fyzický i duševní rozvoj, k tomu aby si byl vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí. Výuka směřuje k tomu, aby žák podněcoval práci v týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů a nezaujatě zvažoval návrhy druhých.

Strategie výuky

Vyučování předmětu Potravinářská chemie má teoretický charakter. Podporována je aktivita ve vyučování, dovednosti pracovat s odbornými informacemi a s odborným textem, řešit přiměřeně náročné problémy, aplikovat osvojené teoretické poznatky, souvisle se vyjadřovat nebo diskutovat o daném tématu nebo problému.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Formy a metody získávání podkladů k hodnocení: soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování, písemná a ústní zkouška, sebehodnocení žáka. Oblasti hodnocení: teoretické znalosti, porozumění učivu a schopnost aplikování poznatků na příkladech, schopnost samostatného úsudku, dovednost výstižně formulovat myšlenky, argumentovat a diskutovat, schopnost přiměřeně komunikovat v modelových situacích, schopnosti aplikovat získané vědomosti v mezipředmětových souvislostech, práce s literaturou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Teoretická výuka umožňuje získávat informace z různých zdrojů, vytvářet prezentace pro spolužáky, řešit běžné pracovní problémy, učit se efektivně a umět se vyjadřovat v ústní i písemné formě. Využívání poznatků z různých předmětů přispívá k ucelenému pohledu na svět a jeho udržitelný rozvoj. Studium z různých zdrojů a řešení problémových úloh ve skupině přispívá k prohlubování sociálních a komunikačních kompetencí.
Rozvíjené klíčové kompetence:

- kompetence k učení - žák má pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, ovládá různé techniky učení a využívá různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí, sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí
- kompetence komunikativní - žák umí komunikovat a diskutovat na odborné úrovni vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnera v komunikaci
- personální a sociální kompetence – žák má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom nezdravého životního stylu a závislostí
- občanské kompetence – žák chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje, uznává hodnotu života a uvědomuje si zodpovědnost za svůj život
- kompetence digitální - žák získává, posuzuje a sdílí data a digitální informace v různých formách, digitální technologie vhodně využívá při školní práci

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Výuka předmětu Potravinářská chemie umožňuje získávat informace z různých zdrojů, vytvářet prezentace pro spolužáky, řešit běžné pracovní problémy, učit se efektivně a umět se vyjadřovat v ústní i písemné formě. Využívání poznatků z různých předmětů přispívá k ucelenému pohledu na svět a jeho udržitelný rozvoj. Studium z různých zdrojů a řešení problémových úloh ve skupině přispívá k prohlubování sociálních a komunikačních kompetencí.

V předmětu Potravinářská chemie jsou rozvíjena především tato průřezová témata:

- Člověk a životní prostředí – žák aplikuje znalosti o chemickém složení potravin a biochemických dějích, které díky těmto látkám probíhají

- člověk a digitální svět – žák využívá všech forem virtuálních zdrojů ke studiu schémat biochemických pochodů, k seznámení se s nejnovějšími vědeckými poznatky v oboru chemie potravin, což vede k prohloubení znalostí v tomto předmětu

Mezipředmětové vztahy

Při výuce předmětu Potravinářská chemie se nejvíce uplatňují mezipředmětové vztahy s biologií, chemií, somatologií a odbornými předměty. Znalosti získané biochemickým vzděláváním se uplatňují ve všech odborných předmětech.

5.17.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - vysvětlí pojem potravinářská chemie - popíše výživovou pyramidu;	Úvod do studia - úvod do studia potravinářské chemie - výživová doporučení dle WHO - výživová pyramida, potrava a její chemické složení;
Žák - vysvětlí chemické složení potravin - objasní děje, ke kterým dochází při technologické úpravě potravin a při jejich skladování - objasní výrobní postupy surovin důležitých pro výživu člověka - popíše základní postupy analýzy potravin;	Chemie tuků - chemické složení tuků - konstanty a zkoušky tuků - oxidace tuků - změny tuků při technologických úpravách - výroba rostlinných olejů, margarinů, ztužených pokrmových tuků - změny při skladování, žluknutí;
Žák: - vysvětlí chemické složení potravin - popíše děje, ke kterým dochází při technologické úpravě potravin a při jejich skladování	Chemie sacharidů - chemické složení sacharidů a jejich dělení - sladidla - mouka

- objasní výrobní postupy surovin důležitých pro výživu člověka - popíše základní postupy analýzy potravin;	- škrob a jeho změny při technologických úpravách - kypřící prostředky - změna při skladování - extrudované výrobky;
Žák: - vysvětlí chemické složení potravin - orientuje se v dějích, ke kterým dochází při technologické úpravě potravin a při jejich skladování - objasní výrobní postupy surovin důležitých pro výživu člověka - popíše základní postupy analýzy potravin;	Chemie bílkovin - chemické složení bílkovin - změny bílkovin při technologické úpravě - maso - vejce - mléko - bílkovinné hydrolyzáty - lyofilizace potravin;
Žák: - popíše chemické složení potravin - vysvětlí pojem aditiva a kontaminanty - dokáže popsat základní skupiny aditiv a kontaminantů - orientuje se v zástupcích aditiv a kontaminantů - uvede příklady fortifikací potravin;	Chemické látky v potravinách - aditiva - kontaminanty - fortifikace potravin;
Žák: - popíše složení pitné vody - popíše postup úpravy pitné vody - vyjmenuje požadavky na zdravotní nezávadnost vody;	Technologie vody - pitná a minerální voda - úprava pitné vody - požadavky na vodu v potravinářském průmyslu - výroba limonád;
Žák: - vysvětlí alkoholové kvašení - objasní význam droždí - vysvětlí uplatnění kvasné chemie v praxi;	Kvasná chemie - alkoholové kvašení - mléčné kvašení - droždí;
Žák: - dokáže vysvětlit děje, ke kterým dochází při technologické úpravě potravin a při jejich skladování;	Konzervace potravin - chemické změny potravin při různých typech konzervování;
Žák: - popíše základní postupy analýzy potravin - popíše kontrolu jakosti potravin - vyjmenuje druhy norem v potravinářské praxi;	Kontrola potravin - druhy kontroly poživatin - jakostní normy - laboratorní zkoušky poživatin - základní postupy analýzy potravin - jakostní normy - hygienické předpisy ve stravovacích provozech;

5.18 Nauka o potravinách

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Nauka o poživatinách
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Nauka o potravinách

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**2**	**-**	**-**	**-**	**2**

5.18.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Hlavním cílem je poskytnout žákům znalosti o užití vhodných druhů a množství surovin i principech jejich technologického zpracování vzhledem k plánování a hodnocení výživy a léčebné výživy.

Charakteristika učiva

Předmět Nauka o potravinách má teoretický charakter a zprostředkovává žákům základní poznatky o druzích poživatin a o výživových nárocích zdravých i nemocných jedinců. Patří do obsahového okruhu Specifická ošetřovatelská péče a poskytuje ucelené informace o surovinách, o jejich druzích, chemickém složení a vlastnostech jednotlivých složek potravy a potravin. Seznamuje žáky s jejich výrobou, zpracováním, možnostech distribuce a úchovy kvality. Směřovat žáky ke znalosti vyhledávat nové i netradiční a nezávadné poživatiny a přispívat ke zdravějšímu stylu stravování, osvojit si zásady bezpečné a hygienické nezávadné práce s potravinami.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka předmětu Nauka o potravinách směřuje k tomu, aby se žáci naučili utvářet harmonický soulad zdravotnické, technologické, estetické a ekonomické složky výživy v praxi i v životě každého jedince.

Strategie (pojetí) výuky

Předmět je vyučován 2 hodiny týdně v prvním ročníku a je rozdělen do několika tematických celků. Frontální výuka je podporována a doplňována využitím informačních a komunikačních technologií a dalších názorně demonstračních pomůcek. Při výkladu jsou využívány zkušenosti žáků a ti na základě vlastní zkušenosti vyvozují patřičné závěry.

Hodnocení výsledků žáků

Podkladem pro hodnocení je ústní zkoušení, různé formy testů, které jsou převážně hodnoceny formou bodového systému. Hodnocení výsledků vychází z platného klasifikačního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V předmětu jsou rozvíjeny tyto kompetence:

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání, ovládat techniky učení a vhodně je aplikovat, umět efektivně pracovat s informacemi
- kompetence komunikativní, tzn. diskutovat a komunikovat nadané téma na odborné úrovni
- digitální kompetence, tzn. získávat, posuzovat, spravovat, sdílet a sdělovat data, informace a digitální obsah včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence v různých formátech v osobní či profesní komunitě;

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z pohledu průřezových témat jsou v rámci předmětu rozvíjena tato témata:

- Člověk a svět práce – žák je směřován k osvojení kompetencí, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce.

Mezipředmětové vztahy

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Technologie přípravy pokrmů a Příprava pokrmů.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - dokáže systematicky rozdělit potraviny do legislativně daných skupin - orientuje se ve složení potravin a je schopen je rozřadit podle nutričních komponent	**Úvod** **Rozdělení potravin** **Nutriční hodnota potravin:** biologická a energetická hodnota**Složení potravin**: - bílkoviny - lipidy - sacharidy - vitamíny

- uvede druhy nápojů, jejich složení a nutriční hodnotu - orientuje se ve složení minerálních vod a jejich léčebném využití - popíše výrobu potravin a nápojů, jejich skladování a možnosti dalšího zpracování - specifikuje význam jednotlivých potravin, nápojů a pochutin ve výživě člověka - objasní význam použití doplňků stravy ve výživě člověka - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	- minerální látky - stopové prvky - voda **Kontaminanty a aditiva** **Konzervace potravin** **Kontrola potravin** **Mléko a mléčné výrobky** - Složení a úprava mléka - Konzumní druhy mléka - Zakysané mléčné výrobky - Kondenzovaná a sušená mléka - Smetana a máslo - Tvaroh a sýry **Maso a masné výrobky** - Složení masa - Zrání masa - Skladování, konzervování a vady masa - Maso jatečných zvířat - Vedlejší jatečné produkty - Ryby - Drůbež - Zvěřina - Masné výrobky - Náhražky masa **Vejce** - Složení a jakost vajec - Druhy vajec - Třídění vajec - Konzervování vajec - Výrobky z vajec **Tuky** - Získávání a úprava tuků - Druhy živočišných tuků - Druhy rostlinných tuků - Ztužené pokrmové tuky a margaríny **Obiloviny a výrobky z obilovin** - Složení, stavba a druhy obilovin - Mlýnské a pekárenské výrobky

	- Pufované a extrudované výrobky - Těstoviny - Cukrářské výrobky **Ovoce a zelenina** - Složení ovoce a zeleniny - Význam ovoce a zeleniny ve výživě člověka - Druhy zeleniny - Druhy ovoce - Ovocné výrobky - Konzervování a skladování ovoce a zeleniny **Brambory** - Složení a druhy brambor - Skladování brambor **Luštěniny a olejniny** - Složení a druhy luštěnin - Výrobky ze sóji - Mák a ostatní olejniny **Sladidla** - Výroba a druhy řepného cukru - Med - Náhradní energetická sladidla - Neenergetická sladidla - Cukrovinky **Pochutiny** - Druhy koření - Použití koření - Kořenící směsi - Použití kořenících směsí - Houby - Sůl - Ocet - Ochucující přípravky - Povzbuzujícví pochutiny **Nápoje** Nealkoholické nápoje: - pitná voda - stolní a minerální vody - ovocné nápoje - limonády - iontové nápoje Alkoholické nápoje:

	- pivo, víno, lihoviny Míchané nápoje

5.19 Organizace a řízení zdravotní péče

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Nutriční a dietologická péče
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Organizace a řízení zdravotní péče

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**1**		**-**	**1**

5.19.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Poskytuje žákům základní znalosti z organizace a ochrany veřejného zdraví a BOZP. Žáci se naučí orientovat se ve zdravotní a sociální politice státu, dobře komunikovat, seznámí se se systémy hodnocení kvality.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu vychází z RVP z oblasti odborného vzdělávání Základy poskytování zdravotní péče. Předmět Organizace a řízení zdravotní péče seznámí žáky se základními pojmy z oblasti veřejného zdravotnictví na úrovni Evropské unie a České republiky, se zdravotními a sociálními determinanty ovlivňujícími zdraví populace v podpoře zdraví. Dále se předmět věnuje národní zdravotní a sociální politice České republiky, jejímu řízení, stávajícímu systému financování léčebně-preventivní péče v České republice. Zmiňuje aktuální platné strategické dokumenty pro oblast podpory veřejného zdraví Světové zdravotnické organizace, Evropské unie, České republiky a platnou legislativu ve vztahu ke zdravotním službám a podmínkách jejich poskytování, ve vztahu k ochraně veřejného zdraví a k nelékařským zdravotnickým povoláním.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu Organizace a řízení zdravotní péče směřuje k tomu, aby žáci získali ucelený přehled o řízení, preventivně léčebné péči a jejím financování a projektech podpory veřejného zdraví.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 2. ročníku, 1 hodina týdně a má teoretický charakter. Získávání teoretických znalostí probíhá v učebnách. Žáci jsou seznámeni s odbornou problematikou, učí se hájit práva klientů a pacientů a dodržují mlčenlivost.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je v souladu s odpovídajícím školním dokumentem (viz. Příloha č. 1).

Formy a metody k získávání podkladů k hodnocení:

- soustavné sledování výkonu žáka a jeho připravenost na vyučování
- řešení modelových situací
- sebehodnocení žáka

Oblasti hodnocení:

- odborné znalosti
- samostatné plnění zadaných úkolů
- vystupování a úroveň komunikace
- zájem o obor
- schopnost samostatného úsudku
- schopnost sebehodnocení a hodnocení

Kritéria pro uzavření hodnocení za pololetí:

- splnění 80% hodinové dotace v daném předmětu

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět Nutriční a dietologická péče přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí u žáků:

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky
- občanské kompetence a kulturní povědomí, tzn. jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veveřejném zájmu, jednat v souladu s morálními principy a s ohledem na dodržování BOZP
- digitální kompetence, tzn. ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívat je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovat a měnit podle toho, jak se budou vyvíjet dostupné možnosti a jak se budou měnit jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje. Předcházet situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílet informace v digitálním prostředí, jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

- kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, tzn. mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze v souladu s významem celoživotního učení

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z pohledu průřezových témat jsou v rámci předmětu rozvíjena tato témata:

- Člověk a svět práce – žák je směřován k osvojení kompetencí, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce.
- člověk a digitální svět – žák využívá digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; zná a uplatňuje právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti; přizpůsobí organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Společenskovědní základ, Ekonomika

5.19.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

2. ročník 1 hodin/týden 34 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - popíše systém poskytování zdravotní péče v ČR včetně řízení a financování - vysvětlí, k čemu slouží veřejné zdravotní pojištění - charakterizuje funkci a činnost orgánů ochrany veřejného zdraví - objasní kompetence, práva a povinnosti vyplývající z profese nutričního asistenta - vyhledá právní a jiné informace týkající se činnosti zdravotnického pracovníka a ochrany veřejného zdraví - zná a respektuje práva pacientů - orientuje se v nařízeních o ochraně osobních údajů pacientů - vysvětlí funkci profesních organizací ve zdravotnictví	**Úvod do předmětu** - Systém zdravotní péče v ČR - Řízení a financování zdravotní péče v ČR - Veřejné zdravotní pojištění - Orgány ochrany veřejného zdraví, jejich funkce a činnost - Kompetence, práva a povinnosti nutričního asistenta - Právní, etické a jiné informace o činnostech zdravotnických pracovníků a pracovníků ochrany veřejného zdraví - Práva pacientů (dospělí, děti, zdravotně postižení) - Ochrana osobních údajů pacientů - Profesní organizace ve zdravotnictví a jejich funkce - Možnosti pracovního uplatnění, dalšího vzdělávání i odborného růstu v oboru a v daném regionu

- uvede možnosti svého pracovního uplatnění v oboru a regionu, i možnosti odborného růstu - zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence	

5.20 Nutriční a dietologická péče

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Nutriční a dietologická péče
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Nutriční a dietologická péče

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**-**	**7**	**7**	**14**

5.20.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět Nutriční a dietologická péče poskytuje žákům ucelený přehled o procesu zajištění stravy včetně léčebné výživy, nutriční péče s cílem úpravy životosprávy a životního stylu, zaměřené na rozličné zdravé i nemocné jedince, skupiny, stravování jiných národů a etnik, a to v nejrůznějších vývojových a situačních podmínkách hospitalizační i komunitní péče.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu vychází z RVP z oblasti odborného vzdělávání Specifická ošetřovatelská péče. Jsou zde zpracovány obsahové okruhy, věnující se bezpečnosti, hygienickým podmínkám a dále preventivní diagnostické a léčebné nutriční péči. Předmět má ~~teoreticko-~~praktický charakter a je zaměřen na plánování výživy, přípravu a distribuci stravy, sestavování a hodnocení jídelních lístků a nutričních plánů, nutriční bilance včetně správného užití výživových doplňků, zpracování zdravotnické dokumentace, administrativy stravovacího provozu, dávkování potravin, správné užívání odborné i cizojazyčné terminologie a užití IKT v oblasti dietoterapie a stravování.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu Nutriční a dietologická péče směřuje k tomu, aby se žáci naučili utvářet harmonický soulad zdravotnické, technologické, estetické a ekonomické složky výživy v praxi i v životě každého jedince.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 3. a 4. ročníku, 7 hodin týdně a má praktický charakter. Praktické vyučování se odehrává v odborných učebnách, v lůžkových a ambulantních zdravotnických zařízeních včetně odborných léčebných ústavů, ve stravovacích provozech zejména zdravotnických zařízeních, sociálních zařízeních a ve školních jídelnách. Při výuce, při cvičeních v odborných učebnách a v zařízeních žáci dodržují zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Součástí předmětu je souvislá odborná praxe ve 3. ročníku celkem 4 týdny a organizování odborných exkurzí v různých typech stravovacích provozů. Hlavním cílem odborné praxe je poznání podmínek a specifik provozu vybraných pracovišť, seznámení žáků s pracovně právními vztahy a požadavky zaměstnavatelů na pracovníky, získání přehledu o možnosti uplatnění absolventů, prohloubení a upevnění odborných a pracovních dovedností a návyků včetně používání odborné terminologie. Žáci pracují pod odborným dohledem a musí spolupracovat s ostatními členy týmu a tím se učí osvojovat si organizaci práce v podmínkách konkrétního pracoviště, řeší samostatně odbornou problematiku, hájí práva klientů a pacientů a dodržují mlčenlivost.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je v souladu s odpovídajícím školním dokumentem (viz. Příloha č. 1).

Formy a metody k získávání podkladů k hodnocení:

- soustavné sledování výkonu žáka a jeho připravenost na vyučování
- praktické dovednosti
- sebehodnocení žáka
- písemné hodnocení žáka odpovědným pracovníkem na pracovišti
- jídelní lístky s propočítanými nutričními hodnotami
- deník odborné praxe
- deník souvislé odborné praxe
- ročníková práce

Oblasti hodnocení:

- odborné znalosti
- praktické dovednosti
- samostatné plnění zadaných úkolů
- správné používání technologických postupů

- vystupování, upravenost a dochvilnost
- čistota na pracovišti
- dodržování hygienických zásad a pravidel BOZP
- zájem o obor (moderní technologie, zařízení a potraviny na trhu)
- schopnost samostatného úsudku
- orientace v normách pokrmů, v dietním systému a aktuálně používaných dietách
- práce na PC s výživovým SW
- úroveň komunikace s klienty, pacienty a se členy stravovacího týmu (vstřícnost, ochota, flexibilita)

Kritéria pro uzavření hodnocení za pololetí:

- splnění 80% hodinové dotace v daném předmětu
- splnění 100% hodinové dotace v případě konání souvislé odborné praxe
- odevzdaná ročníková práce s dodržením obsahové i formální stránky
- v případě, že je žák hodnocen známkou nedostatečný v jednom z bloků výuky, pak je jeho celkové hodnocení známkou nedostatečný

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět Nutriční a dietologická péče přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí u žáků:

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky
- občanské kompetence a kulturní povědomí, tzn. jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veveřejném zájmu, jednat v souladu s morálními principy a s ohledem na dodržování BOZP
- digitální kompetence, tzn. získávat, posuzovat a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volit efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků; vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažovat rizika a přínosy;
- kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, tzn. mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze v souladu s významem celoživotního učení

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z pohledu průřezových témat jsou v rámci předmětu rozvíjena tato témata:

- Člověk a svět práce – žák je směřován k osvojení kompetencí, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce.

- Člověk a digitální svět - žák získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používá různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost. Přizpůsobuje organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu. Komunikuje prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobuje prostředky komunikace danému kontextu.

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Nauka o potravinách, Výživa zdravých jedinců, Klinická dietologie, Výživa a léčebná výživa.

5.20.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

3. ročník 7 hodin/týden 224 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - uplatňuje znalosti z oblasti zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě - charakterizuje zdravotní a nutriční stav - objasní zásady zdravé a léčebné výživy - charakterizuje výživové požadavky jednotlivých stravovacích kategorií - objasní možnosti využití léčebné výživy - hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení - zpracovává nutriční anamnézu - sestavuje jídelní plány léčebné výživy - stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění - normuje pokrmy na základě znalostí dávek potravin pro jednotlivé stravovací kategorie - provádí výpočet a vyhodnocení nutričních hodnot jídelních plánů a individuálních terapeutických plánů výživy - připravuje pokrmy základních a speciálních druhů diet léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy - zpracovává edukační materiály - poskytuje výživové poradenství	**Úvod, léčebná výživa a stravování v různých typech zdravotnických zařízení a veřejném stravování** - Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence - Hygienické a bezpečnostní aspekty při zajištění přípravy a expedice stravy (hygiena pracoviště i potravin, základní bezpečnostní předpisy, předpisy PO) - Typy stravovacích zařízení - Stravování nemocných (odborníci v dietoterapii a jejich kompetence) **Hodnocení potravin a pokrmů** - Energetická a biologická hodnota stravy - Výživové normy - Tabulky nutričních hodnot poživatin - Propočty nutričních hodnot (dle tabulek) **Výživa jako součást preventivní péče** - Preventivní nutriční péče - Zásady zdravé výživy, sestavování jídelních lístků - Stravovací kategorie (výživa kojenců, batolat, dětí, těhotných a

- podílí se na edukaci klientů k odpovědnosti za své zdraví - vhodně komunikuje s pacienty / klienty o řešení jejich problémů souvisejících s výživou a stravovacími návyky - spolupůsobí při realizaci výživových projektů - ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace - ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce - orientuje se ve zvláštních požadavcích při přípravě enterální výživy - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	kojících žen, dospělých, seniorů, sportovců) - Stanovení individuálních plánů výživy - Dieta č. 3 – základní **Výživa jako součást léčebné péče** - Zásady pro plánování léčebné výživy, sestavování jídelních lístků - Základní typy diet z hlediska technologického zpracování - Strava mechanicky, chemicky a termicky šetřící **Šetřící diety** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 2 – šetřící - Dieta č. 1 – kašovitá - Dieta č. 0 – tekutá - Dieta č. 4 – s omezením tuku - Dieta č. 5 - bezezbytková **Metabolické diety** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 8 – redukční - Dieta č. 9 – diabetická - Léčebná výživa u osteoporózy - Léčebná výživa u osteomalácie - Léčebná výživa při dně **Neslané diety** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 10 – neslaná - Dieta č. 6 – nízkobílkovinná

4. ročník 7 hodin/týden 196 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
~~Žák:~~ - uplatňuje znalosti z oblasti zdravotní výchovy a podpory veřejného zdraví ve vztahu k výživě - charakterizuje zdravotní a nutriční stav - objasní zásady zdravé a léčebné výživy - charakterizuje výživové požadavky jednotlivých stravovacích kategorií - objasní možnosti využití léčebné výživy - hodnotí a upravuje způsob stravování podle požadavků výživových doporučení - zpracovává nutriční anamnézu - sestavuje jídelní plány léčebné výživy - stanoví a realizuje individuální terapeutické plány výživy podle potřeb nemocného a při různých typech onemocnění - normuje pokrmy na základě znalostí dávek potravin pro jednotlivé stravovací kategorie - provádí výpočet a vyhodnocení nutričních hodnot jídelních plánů a individuálních terapeutických plánů výživy - připravuje pokrmy základních a speciálních druhů diet léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy - zpracovává edukační materiály - poskytuje výživové poradenství - podílí se na edukaci klientů k odpovědnosti za své zdraví - vhodně komunikuje s pacienty / klienty o řešení jejich problémů souvisejících s výživou a stravovacími návyky - spolupůsobí při realizaci výživových projektů - ovládá administrativní činnosti ve zdravotnictví, zejména vedení dokumentace - ovládá organizaci práce v rámci týmové spolupráce	**Úvod, hodnocení potravin a pokrmů** - Propočty nutričních hodnot (dle tabulek, s použitím Software) **Speciální diety** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 4S – s přísným omezením tuku - Dieta č. 9S – diabetická šetřící **Standardizované diety** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta bezlepková - Dieta pankreatická - Dieta bezlaktózová **Výživa dětí** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 12 – strava batolat - Dieta č. 13 – strava větších dětí - Dieta č. 11 – výživná **Enterální a parenterální výživa** - Enterální výživa - Parenterální výživa **Hodnocení stavu výživy** - DIAGNOSTICKÁ NUTRIČNÍ PÉČE - Metody zjišťování stavu výživy (nutriční anamnéza, somatická a antropometrická vyšetření, laboratorní hodnoty) **Alternativní výživa**

- orientuje se ve zvláštních požadavcích při přípravě enterální výživy - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	- Alternativní a netradiční formy výživy **Individuální péče o výživu pacienta/klienta v různých zařízeních** - PREVENTIVNÍ, DIAGNOSTICKÁ A LÉČEBNÁ NUTRIČNÍ PÉČE - Seznámení s dokumentací nutričního asistenta a jeho kompetence - Zpracování výživové anamnézy - Výživové poradenství - Nutriční doplňky

Poznámka: V předmětu Nutriční a dietologická péče je odučeno téma enterální výživa z předmětu Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena.

5.21 Příprava léčebné stravy

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Příprava léčebné stravy
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Příprava léčebné stravy

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**-**	**5**	**5**	**10**

5.21.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět Příprava léčebné stravy poskytuje žákům ucelený přehled o procesu zajištění stravy včetně léčebné výživy, nutriční péče s cílem úpravy životosprávy a životního stylu, zaměřené na rozličné zdravé i nemocné jedince, skupiny, stravování jiných národů a etnik, a to v nejrůznějších vývojových a situačních podmínkách hospitalizační i komunitní péče.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu vychází z RVP z oblasti odborného vzdělávání Specifická ošetřovatelská péče. Jsou zde zpracovány obsahové okruhy, věnující se bezpečnosti, hygienickým podmínkám a dále preventivní diagnostické a léčebné nutriční péči. Předmět má praktický charakter a je zaměřen na plánování výživy, přípravu a distribuci stravy, sestavování

a hodnocení jídelních lístků a nutričních plánů, nutriční bilance včetně správného užití výživových doplňků, administrativy stravovacího provozu, dávkování potravin, správné užívání odborné i cizojazyčné terminologie a užití IKT v oblasti dietoterapie a stravování.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu Příprava léčebné stravy směřuje k tomu, aby se žáci naučili utvářet harmonický soulad zdravotnické, technologické, estetické a ekonomické složky výživy v praxi i v životě každého jedince.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje ve 3. a 4. ročníku, 5 hodin týdně a má praktický charakter. Vyučování se odehrává v odborné laboratoři školy. Výuka probíhá v pětihodinovém bloku, tj. 225 minut a je vhodně prokládána přestávkami. Při praktické výuce a při cvičeních v odborné učebně žáci dodržují zásady hygieny, hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Hlavním cílem je prohloubení a upevnění odborných a pracovních dovedností a návyků včetně používání odborné terminologie.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je v souladu s odpovídajícím školním dokumentem (viz. Příloha č. 1).

Formy a metody k získávání podkladů k hodnocení:

- soustavné sledování výkonu žáka a jeho připravenost na vyučování
- praktické dovednosti
- sebehodnocení žáka

Oblasti hodnocení:

- odborné znalosti
- praktické dovednosti
- samostatné plnění zadaných úkolů
- správné používání technologických postupů
- vystupování, upravenost a dochvilnost
- čistota na pracovišti
- dodržování hygienických zásad a pravidel BOZP
- zájem o obor (moderní technologie, zařízení a potraviny na trhu)
- schopnost samostatného úsudku
- orientace v normách pokrmů, v dietním systému a aktuálně používaných dietách

Kritéria pro uzavření hodnocení za pololetí:

- splnění 80% hodinové dotace v daném předmětu
- odevzdaná ročníková práce s dodržením absahové i formální stránky
- v případě, že je žák hodnocen známkou nedostatečný v jednom z bloků výuky, pak je jeho celkové hodnocení známkou nedostatečný

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět Nutriční a dietologická péče přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí u žáků:

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky
- občanské kompetence a kulturní povědomí, tzn. jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veveřejném zájmu, jednat v souladu s morálními principy a s ohledem na dodržování BOZP
- digitální kompetence, tzn. získávat, posuzovat a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volit efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech. Vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků; vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažovat rizika a přínosy.
- kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, tzn. mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru, cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze v souladu s významem celoživotního učení

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z pohledu průřezových témat jsou v rámci předmětu rozvíjena tato témata:

- Člověk a svět práce – žák je směřován k osvojení kompetencí, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce.

- Člověk a digitální svět - žák získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí. Při vyhledávání používá různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost. Přizpůsobuje organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu. Komunikuje prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobuje prostředky komunikace danému kontextu.

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány v souvislosti s dalšími odbornými předměty: Nauka o poživatinách, Klinika nemocí, Výživa a léčebná výživa.

5.21.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

3. ročník 5 hodin/týden 160 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - objasní možnosti použití a způsoby úpravy potravin a surovin - ovládá předběžnou přípravu a úpravu potravina surovin - charakterizuje jednotlivé technologické postupy přípravy teplých a studených pokrmů - volí vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu běžných i dietních pokrmů - ovládá zásady správné a bezpečné práce s kuchyňským zařízením, spotřebiči a kuchyňským inventářem - dbá na dodržování hygieny a principů HACCP při přípravě pokrmů - popíše technologii přípravy dietních pokrmů - vysvětlí zásady mechanického, chemického a termického šetření - dovede adekvátními způsoby připravovat stravu - volí vhodné formy finální úpravy pokrmů - dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu - uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolování - vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů - provádí základní operace v účetnictví, včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin - hospodárně nakládá s energiemi, potravinami a pitnou vodou - likviduje odpady správně a v souladu s předpisy - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	**Úvod, léčebná výživa a stravování v různých typech zdravotnických zařízení a veřejném stravování** - Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence - Hygienické a bezpečnostní aspekty při zajištění přípravy a expedice stravy (hygiena pracoviště i potravin, základní bezpečnostní předpisy, předpisy PO) **Hodnocení potravin a pokrmů** - Energetická a biologická hodnota stravy - Výživové normy - Tabulky nutričních hodnot poživatin - Propočty nutričních hodnot (dle tabulek) **Výživa jako součást preventivní péče** - Preventivní nutriční péče - Zásady zdravé výživy, sestavování jídelních lístků - Stravovací kategorie (výživa kojenců, batolat, dětí, těhotných a kojících žen, dospělých, seniorů, sportovců) - Stanovení individuálních plánů výživy - Dieta č. 3 - základní **Výživa jako součást léčebné péče** - Zásady pro plánování léčebné výživy, sestavování jídelních lístků - Základní typy diet z hlediska technologického zpracování - Strava mechanicky, chemicky a termicky šetřící

	Šetřící diety - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 2 – šetřící - Dieta č. 1 – kašovitá - Dieta č. 0 – tekutá - Dieta č. 4 – s omezením tuku - Dieta č. 5 – bezezbytková **Metabolické diety** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 8 – redukční - Dieta č. 9 – diabetická - Léčebná výživa u osteoporózy - Léčebná výživa u osteomalácie - Léčebná výživa při dně **Neslané diety** - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy - Dieta č. 10 – neslaná - Dieta č. 6 – nízkobílkovinná

4. ročník **5 hodin/týden** **140 hodin**

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - objasní možnosti použití a způsoby úpravy potravin a surovin - ovládá předběžnou přípravu a úpravu potravina surovin - charakterizuje jednotlivé technologické postupy přípravy teplých a studených pokrmů - volí vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu běžných i dietních pokrmů - ovládá zásady správné a bezpečné práce s kuchyňským zařízením, spotřebiči a kuchyňským inventářem - dbá na dodržování hygieny a principů HACCP při přípravě pokrmů - popíše technologii přípravy dietních pokrmů	**Úvod, hodnocení potravin a pokrmů** - Propočty nutričních hodnot (dle tabulek, dle SW) - Stanovení individuálních terapeutických plánů výživy **Speciální diety** - Dieta č. 4S – s přísným omezením tuku - Dieta č. 9S – diabetická šetřící **Standardizované diety** - Dieta bezlepková - Dieta pankreatická - Dieta bezlaktózová

- vysvětlí zásady mechanického, chemického a termického šetření - dovede adekvátními způsoby připravovat stravu - volí vhodné formy finální úpravy pokrmů - dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu - uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolování - vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů - provádí základní operace v účetnictví, včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin - hospodárně nakládá s energiemi, potravinami a pitnou vodou - likviduje odpady správně a v souladu s předpisy - specifikuje vhodné a nevhodné složky výživy u jednotlivých onemocnění - specifikuje vhodné a nevhodné formy výživy u jednotlivých onemocnění - popíše vhodný technologický postup u jednotlivých u jednotlivých typů léčebné výživy - vysvětlí důvody k dodržování správné volby a kombinace potravin včetně výživových doplňků - doporučí dietu v rámci platného dietního systému - navrhne způsob výživy u jednotlivých onemocnění při hospitalizaci a v domácí péči - objasní principy prevence z pohledu výživy u jednotlivých onemocnění - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	**Výživa dětí** - Dieta č. 12 – strava batolat - Dieta č. 13 – strava větších dětí - Dieta č. 11 – výživná **Alternativní výživa** - Alternativní a netradiční formy výživy **Výživa při vybraných diagnózách** - Dieta č. 3 (anémie) - Výživa při popáleninách - Diagnostické diety - D. č. 6 + PKU

5.22 Příprava pokrmů

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Název vyučovacího předmětu: Příprava pokrmů

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Příprava pokrmů

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**5**	**5**	**-**	**-**	**10**

5.22.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět Příprava pokrmů poskytuje žákům přehled o technologii přípravy pokrmů s důrazem na dodržení potřebných hygienických a bezpečnostních aspektů při zajišťování přípravy a expedice stravy. Předmět vede žáky k získání teoretických znalostí a praktických dovedností při zpracování jednotlivých druhů poživatin a přípravy pokrmů a jejich skladování a distribuci.

Charakteristika učiva

Učivo vychází z RVP z oblasti odborného vzdělávání Specfické ošetřovstelské péče. Jsou zde zpracovány obsahové okruhy, věnující se technologii přípravy pokrmů a hygienickým a bezpečnostním aspektům při zajišťování přípravy a expedice stravy. Předmět má teoreticko-praktický charakter s převahou praktického nácviku jednotlivých dovedností přípravy pokrmů při osvojení si a aplikování hygienických a bezpečnostních předpisů.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu Příprava pokrmů směřuje k tomu, aby se žáci naučili utvářet harmonický soulad zdravotnické, technologické, estetické a ekonomické složky výživy v praxi i v životě každého jedince.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje v 1. a 2. ročníku v hodinové dotaci 5 a 5 hodin/týdně (tj. 170/170 hodin celkem). Výuka probíhá v pětihodinovém bloku, tj. 225 minut a je vhodně prokládána přestávkami. Teoretická část výuky probíhá v učebnách a praktická část v odborné laboratoři. Žáci pracují v malých týmech a řídí se pokyny odborného vyučujícího.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je v souladu s odpovídajícím školním dokumentem (viz. Příloha č. 1).

Oblasti hodnocení:

- slušné a ohleduplné vystupování
- schopnost pracovat v týmu (rozdělení a dodržování rolí)
- odborné znalosti
- zájem o práci a motivovanost
- samostatné plnění zadaných úkolů
- správné použití technologického postupu, systematičnost, plánování
- čistota na pracovišti
- dodržování hygienických a bezpečnostních zásad
- pravidelná docházka (min. 80%) a dochvilnost
- schopnost sebehodnocení a hodnocení

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět Příprava pokrmů přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí u žáků:

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky

- občanské kompetence a kulturní povědomí, tzn. jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veveřejném zájmu, jednat v souladu s morálními principy a s ohledem na dodržování BOZP

- digitální kompetence, tzn. získávat, posuzovat a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volit efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažovat rizika a přínosy.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z pohledu průřezových témat jsou v rámci předmětu rozvíjena tato témata:

- Člověk a svět práce – žák je směřován k osvojení kompetencí, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce.

- Člověk a životní prostředí – žák je směřován k osvojení si zásad zdravého životního stylu a k vědomí odpovědnosti za své zdraví, k osvojení si základních principů šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.

- Člověk a digitální svět - žák získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí. Při vyhledávání používá různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost. Přizpůsobuje organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu. Komunikuje prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobuje prostředky komunikace danému kontextu.

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Technologie přípravy pokrmů, Nauka o potravinách.

5.22.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 5 hodin / týden 170 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP - dodržuje interní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizových situací - uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů na pracovišti a jejich prevenci - vysvětlí, jak postupovat v případě požáru nebo jiné krizové situace na pracovišti - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu - - objasní možnosti použití a způsoby úpravy potravin a surovin - ovládá předběžnou přípravu a úpravu potravina surovin - charakterizuje jednotlivé technologické postupy přípravy teplých a studených pokrmů - volí vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu běžných i dietních pokrmů - ovládá zásady správné a bezpečné práce s kuchyňským zařízením, spotřebiči a kuchyňským inventářem - dbá na dodržování hygieny a principů HACCP při přípravě pokrmů - popíše technologii přípravy dietních pokrmů - dovede adekvátními způsoby připravovat stravu - volí vhodné formy finální úpravy pokrmů - dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu - uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolování - vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů	**Úvod** - Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence - řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace a na pracovišti - pracovněprávní problematika BOZP - bezpečnost technických zařízení - Hygienické a bezpečnostní aspekty při zajištění přípravy a expedice stravy (hygiena osobní, hygiena pracoviště i potravin, základní bezpečnostní předpisy, předpisy PO) - Typy stravovacích zařízení - Seznámení s pracovištěm a jeho zařízením a vybavením - Organizace práce ve výukové školní kuchyni **Základy technologie přípravy pokrmů** - Základní druhy poživatin, poživatiny v přípravě pokrmů - Energetická a biologická hodnota stravy - Technologie přípravy pokrmů (přípravné práce, změny a ztráty na potravinách, základní technologické postupy a tepelné úpravy) - příprava základních a speciálních druhů léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy - Dokončování pokrmů - Uchovávání pokrmů, výdej **Skladová evidence, základy stolování** - Příprava lekce (nákup a spotřeba potravin)

- provádí základní operace v účetnictví, včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin - hospodárně nakládá s energiemi, potravinami a pitnou vodou - likviduje odpady správně a v souladu s předpisy - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	- Skladová administrativa (evidence potravin do skladu, výdej potravin) - Zásady správného stolování, základy stolničení **Úprava ovoce** - Předběžná příprava ovoce - Úprava ovoce za syrova - Tepelné úpravy ovoce – vaření, dušení, pečení **Úprava zeleniny** - Předběžná příprava zeleniny - Úprava zeleniny za syrova - Tepelné úpravy zeleniny – vaření, dušení, pečení, smažení **Úprava brambor** - Předběžná příprava brambor - Tepelné úpravy brambor – vařené, pečené, smažené **Úprava luštěnin** - Předběžná příprava luštěnin - Tepelné úpravy luštěnin – vaření (saláty, pomazánky, polévky) **Úprava obilovin**, **mlýnských a pekárenských výrobků, těstovin a máku** - Předběžná příprava obilovin - Tepelné úpravy obilovin a mlýnských výrobků, těstovin – vaření, dušení, zapékání (polévky, kaše) - Úprava pekárenských výrobků – vaření, pečení (polévky, topinky, toasty, žemlovky) - Příprava domácích těstovin **Úprava hub, použití koření a chuťových doplňků** - Použití a úprava hub - Použití koření

	Úprava mléka, mléčných výrobků - Použití mléka a mléčných výrobků – mléko, sladká i zakysaná smetana, jogurt, tvaroh, sýry (polévky, omáčky, kaše, krémy, nápoje) - Význam mléčných pokrmů ve výživě **Úprava vajec** - Použití vajec – vaření, pečení (pomazánky, saláty, míchaná vejce) **Úprava mas jatečných zvířat, vnitřností** - Předběžná příprava masa - Tepelné úpravy masa a vnitřností – vaření, dušení, pečení, smažení **Úprava drůbeže** - Předběžná příprava masa - Tepelné úpravy drůbežího masa a vnitřností – vaření, dušení, pečení, smažení **Úprava ryb** - Technologické zpracování ryb, měkkýšů a korýšů - Předběžná příprava ryb - Tepelné úpravy ryb – vaření, pečení, smažení **Úprava mletého masa a uzenin** - Tepelné úpravy mletého masa – vaření, dušení, pečení - Úprava uzenin v teplé i studené kuchyni **Úprava těst** - Druhy a použití těst – lité, piškotové, třené, bramborové, tvarohové (zpracování a tvarování) - Tepelné úpravy těst – vaření, pečení - Konečné úpravy – plnění, krájení, zdobení a servírování

	Úprava teplých a studených nápojů - Význam tekutin - Rozdělení nápojů - Použití a příprava čaje, kávy, kakaa, ovocných šťáv, koktejlů **Sestavování jídelních lístků pro různé věkové kategorie** - Základy plánování jídelních lístků a normování receptur - Základní dávky potravin

2. ročník **5 hodin/týden** **170 hodin**

Žák:	**Úvod**
- objasní možnosti použití a způsoby úpravy potravin a surovin - ovládá předběžnou přípravu a úpravu potravina surovin - charakterizuje jednotlivé technologické postupy přípravy teplých a studených pokrmů - volí vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu běžných i dietních pokrmů - ovládá zásady správné a bezpečné práce s kuchyňským zařízením, spotřebiči a kuchyňským inventářem - dbá na dodržování hygieny a principů HACCP při přípravě pokrmů - popíše technologii přípravy dietních pokrmů - vysvětlí zásady mechanického, chemického a termického šetření - dovede adekvátními způsoby připravovat stravu - volí vhodné formy finální úpravy pokrmů - dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu - uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolování - vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů - provádí základní operace v účetnictví, včetně finanční kalkulace a skladové evidence potravin - hospodárně nakládá s energiemi, potravinami a pitnou vodou - likviduje odpady správně a v souladu s předpisy - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence - řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace a na pracovišti - pracovněprávní problematika BOZP - bezpečnost technických zařízení - Hygienické a bezpečnostní aspekty při zajištění přípravy a expedice stravy (hygiena osobní, hygiena pracoviště i potravin, základní bezpečnostní předpisy, předpisy PO) - Typy stravovacích zařízení - Seznámení s pracovištěm a jeho zařízením a vybavením - Organizace práce ve výukové školní laboratoři - Kompetence a organizace práce nutričního asistenta **Skladová evidence, slavnostní stolování** - Příprava lekce (nákup a spotřeba potravin) - Skladová administrativa (evidence potravin do skladu, výdej potravin) - Zásady správného stolování, základy stolničení - Příprava slavnostní tabule, příprava a organizace rautu - Výběr vhodných pokrmů, sestavení menu **Hodnocení potravin a pokrmů** - Energetická a biologická hodnota stravy - Výživové normy - Tabulky nutričních hodnot poživatin **Základy technologie léčebné výživy** - Základní typy diet z hlediska technologického zpracování - Pravidla mechanicky, chemicky a termicky šetřící stravy - Specifické požadavky na základní typy diet

	Ovoce ve složitější úpravě - Předběžná příprava ovoce - Úprava ovoce za syrova - Tepelné úpravy ovoce – vaření, dušení, pečení, smažení, zavařování **Zelenina a houby ve složitější úpravě** - Předběžná příprava zeleniny - Úprava zeleniny za syrova - Tepelné úpravy zeleniny a hub – vaření, dušení, pečení, smažení, zavařování **Brambory ve složitější úpravě** - Předběžná příprava brambor - Tepelné úpravy brambor – vařené, pečené, smažené, zapékané - Bramborová těsta **Úprava luštěnin** - Předběžná příprava luštěnin - Tepelné úpravy luštěnin – vaření (saláty, pomazánky, polévky) - Kombinace luštěnin s jinými poživatinami **Úprava obilovin**, **mlýnských a pekárenských výrobků, těstovin** - Předběžná příprava obilovin - Složitější úpravy obilovin a mlýnských výrobků, těstovin - Úprava netradičních druhů obilovin - Příprava domácích těstovin **Úprava pokrmů z mléka, mléčných výrobků a vajec** - Použití mléka, mléčných výrobků a vajec ve složitějších a speciálních pokrmech

	Úprava pokrmů z masa, vnitřností a masných výrobků - Předběžná příprava masa a vnitřností - Složitější úpravy masa a masných výrobků – vykošťování, protýkání a plnění masa **Zpracování a použití těst, příprava moučníků a dezertů** - Použití těst – listové, odpalované, kynuté, perníky, dezerty - Plnění a zdobení moučníků **Výrobky studené kuchyně, zpracování polotovarů** - Příprava složitějších výrobků studené kuchyně, příprava nápojů - Zdobení a estetika výrobků studené kuchyně - Hygienické zabezpečení při podávání pokrmů studené kuchyně - Použití polotovarů při přípravě stravy **Pokrmy zahraničních kuchyní, alternativní druhy stravování** - Rozdíly národních kuchyní - Příprava netradičních pokrmů

5.23 Technologie přípravy pokrmů

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Název vyučovacího předmětu: Příprava pokrmů

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Technologie přípravy pokrmů

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**2**	**-**	**-**	**-**	**2**

5.23.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Předmět Technologie přípravy pokrmů poskytuje žákům přehled o technologii přípravy pokrmů s důrazem na dodržení potřebných hygienických a bezpečnostních aspektů při zajišťování přípravy a expedice stravy. Předmět vede žáky k získání teoretických znalostí při zpracování jednotlivých druhů poživatin a přípravy pokrmů a jejich skladování a distribuci.

Charakteristika učiva

Učivo vychází z RVP z oblasti odborného vzdělávání Specifická ošetřovatelská péče. Jsou zde zpracovány obsahové okruhy, věnující se technologii přípravy pokrmů a hygienickým a bezpečnostním aspektům při zajišťování přípravy a expedice stravy. Předmět má teoretický charakter.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

Výuka předmětu Technologie přípravy pokrmů směřuje k tomu, aby se žáci naučili utvářet harmonický soulad zdravotnické, technologické, estetické a ekonomické složky výživy v praxi i v životě každého jedince.

Strategie výuky

Předmět se vyučuje v 1. ročníku v hodinové dotaci 2 hodin/týdně. Teoretická výuka probíhá v učebně.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků je v souladu s odpovídajícím školním dokumentem (viz. Příloha č. 1).

Oblasti hodnocení:

- slušné a ohleduplné vystupování
- odborné znalosti (správné použití technologického postupu, systematičnost, plánování)
- zájem o práci a motivovanost

- samostatné plnění zadaných úkolů
- pravidelná docházka (min. 80%) a dochvilnost
- schopnost sebehodnocení a hodnocení

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět Technologie přípravy pokrmů přispívá k rozvoji těchto klíčových kompetencí u žáků:

- kompetence k učení, tzn. mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání, ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim, s porozuměním poslouchat mluvené projevy, pořizovat si poznámky

- občanské kompetence a kulturní povědomí, tzn. jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veveřejném zájmu, jednat v souladu s morálními principy a s ohledem na dodržování BOZP

- digitální kompetence, tzn. získávat, posuzovat a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volit efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažovat rizika a přínosy.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z pohledu průřezových témat jsou v rámci předmětu rozvíjena tato témata:

- Člověk a svět práce – žák je směřován k osvojení kompetencí, které mu pomohou optimálně využít svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění na trhu práce.

- Člověk a životní prostředí – žák je směřován k osvojení si zásad zdravého životního stylu a k vědomí odpovědnosti za své zdraví, k osvojení si základních principů šetrného a odpovědného přístupu k životnímu prostředí v osobním a profesním jednání.

- Člověk a digitální svět - žák získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí. Při vyhledávání používá různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost. Přizpůsobuje organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu. Komunikuje prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobuje prostředky komunikace danému kontextu.

Mezipředmětové vztahy jsou uplatňovány s těmito předměty: Příprava pokrmů, Příprava léčebné stravy, Nutriční a dietologická péče

5.23.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník 2 hodiny / týden 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák:	**Úvod**

- objasní možnosti použití a způsoby úpravy potravin a surovin - ovládá předběžnou přípravu a úpravu potravina surovin - charakterizuje jednotlivé technologické postupy přípravy teplých a studených pokrmů - volí vhodné suroviny a technologické postupy pro přípravu běžných i dietních pokrmů - ovládá zásady správné a bezpečné práce s kuchyňským zařízením, spotřebiči a kuchyňským inventářem - dbá na dodržování hygieny a principů HACCP při přípravě pokrmů - popíše technologii přípravy dietních pokrmů - dovede adekvátními způsoby připravovat stravu - volí vhodné formy finální úpravy pokrmů - dovede vhodným způsobem uchovávat a distribuovat stravu - uplatňuje estetické požadavky na stolování a kulturu stolování - vyhodnotí nutriční hodnoty pokrmů - získává data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, při vyhledávání používá různé strategie - získaná data a informace kriticky hodnotí, posuzuje jejich spolehlivost a úplnost	- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence - řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace a na pracovišti - pracovněprávní problematika BOZP - bezpečnost technických zařízení - Hygienické a bezpečnostní aspekty při zajištění přípravy a expedice stravy (hygiena osobní, hygiena pracoviště i potravin, základní bezpečnostní předpisy, předpisy PO) - Typy stravovacích zařízení - Seznámení s pracovištěm a jeho zařízením a vybavením - Organizace práce ve výukové školní kuchyni **Základy technologie přípravy pokrmů** - Základní druhy poživatin, poživatiny v přípravě pokrmů - Energetická a biologická hodnota stravy - Technologie přípravy pokrmů (přípravné práce, změny a ztráty na potravinách, základní technologické postupy a tepelné úpravy) - příprava základních a speciálních druhů léčebné výživy s využitím zásad racionální výživy - Dokončování pokrmů - Uchovávání pokrmů, výdej **Skladová evidence, základy stolování** - Příprava lekce (nákup a spotřeba potravin) - Skladová administrativa (evidence potravin do skladu, výdej potravin) - Zásady správného stolování, základy stolničení **Úprava ovoce** - Předběžná příprava ovoce - Úprava ovoce za syrova - Tepelné úpravy ovoce – vaření, dušení, pečení, smažení, zavařování

	Úprava zeleniny - Předběžná příprava zeleniny - Úprava zeleniny za syrova - Tepelné úpravy zeleniny – vaření, dušení, pečení, smažení, zavařování **Úprava brambor** - Předběžná příprava brambor - Tepelné úpravy brambor – vařené, pečené, smažené, zapékané - Bramborová těsta **Úprava luštěnin** - Předběžná příprava luštěnin - Tepelné úpravy luštěnin – vaření (saláty, pomazánky, polévky) - Kombinace luštěnin s jinými poživatinami **Úprava obilovin, mlýnských a pekárenských výrobků, těstovin a máku** - Předběžná příprava obilovin - Tepelné úpravy obilovin a mlýnských výrobků, těstovin – vaření, dušení, zapékání (polévky, kaše) - Úprava netradičních druhů obilovin - Úprava pekárenských výrobků – vaření, pečení (polévky, topinky, toasty, žemlovky) - Příprava domácích těstovin **Úprava hub, použití koření a chuťových doplňků** - Použití a úprava hub - Tepelné úpravy hub – vaření, dušení, pečení, smažení, zavařování - Použití koření **Úprava mléka, mléčných výrobků** - Použití mléka a mléčných výrobků – mléko, sladká i zakysaná smetana, jogurt, tvaroh, sýry (polévky, omáčky, kaše, krémy, nápoje)

	- Význam mléčných pokrmů ve výživě **Úprava vajec** - Použití vajec – vaření, pečení (pomazánky, saláty, míchaná vejce) - Použití vajec ve složitějších a speciálních pokrmech - Hygienické požadavky na skladování a používání vajec **Úprava mas jatečných zvířat, vnitřností** - Rozdělení masa, zásady výběru a skladování (rizika druhotné kontaminace) - Technologické zpracování masa a vnitřností - Méně obvyklé druhy mas - Předběžná příprava masa a vnitřností - Tepelné úpravy masa a vnitřností – vaření, dušení, pečení, smažení - Složitější úpravy masa – vykošťování, protýkání a plnění masa **Úprava drůbeže** - Technologické zpracování drůbeže - Předběžná příprava masa - Tepelné úpravy drůbežího masa a vnitřností – vaření, dušení, pečení, smažení - Složitější úpravy masa – vykošťování, protýkání a plnění masa **Úprava ryb** - Technologické zpracování ryb, měkkýšů a korýšů - Předběžná příprava ryb - Tepelné úpravy ryb – vaření, pečení, smažení **Úprava mletého masa a uzenin**

	- Tepelné úpravy mletého masa – vaření, dušení, pečení, smažení - Úprava uzenin v teplé i studené kuchyni **Úprava těst** - Rozdělení těst z různých hledisek, základní potraviny - Způsoby kypření - Druhy a použití těst – lité, piškotové, třené, bramborové, tvarohové (zpracování a tvarování) - Tepelné úpravy těst – vaření, pečení - Konečné úpravy – plnění, krájení, zdobení a servírování **Úprava teplých a studených nápojů** - Význam tekutin - Rozdělení nápojů - Použití a příprava čaje, kávy, kakaa, ovocných šťáv, koktejlů **Sestavování jídelních lístků pro různé věkové kategorie** - Základy plánování jídelních lístků a normování receptur - Základní dávky potravin

5.24 Psychologie a komunikace

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru vzdělání: 53 – 41 – M / 02 Nutriční asistent

Název vyučovacího předmětu: Psychologie a komunikace

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu

Psychologie a komunikace

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**2**	**2**	**1**	**5**

- **Pojetí vyučovacího předmětu**

Obecné cíle

Předmět psychologie a komunikace umožňuje žákům získat všeobecný přehled, vědomosti a dovednosti ze základních teoretických i aplikovaných oborů psychologie, z oblasti sociálních vztahů a komunikačních dovedností. Ukazuje možnosti uplatnění těchto poznatků a dovedností zejména při výkonu povolání, ale i v osobním a občanském životě. Vede k osvojení zásad týmové práce. Rozvíjí osobnost žáka, formuje jeho vztah k povolání a rozvíjí profesní kompetence, zejména vztah ke klientům. Vede k osvojení zásad duševní hygieny a celoživotní zodpovědnosti za své biopsychosociální zdraví. Umožňuje rozlišovat a respektovat zvláštnosti jednotlivých vývojových období člověka. Poskytuje žákům základní poznatky z psychologie a komunikace. Umožní žákům poznávat svou osobnost, znát profil osobnosti nutričního asistenta, rozlišovat různé typy osobností klienta. Reflektuje digitální kompetence, zaměřené na psychologické aspekty online komunikace, kybernetickou bezpečnost a kritické hodnocení informací z digitálních zdrojů.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu psychologie a komunikace vychází z Rámcového vzdělávacího plánu, vzdělávací oblasti Základy poskytování zdravotní péče. Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné. V předmětu se žáci seznámí se základními pojmy z obecné psychologie, vývojové psychologie, sociální a zdravotnické psychologie. Učivo umožňuje pochopit praktické využití

psychologie v osobním životě, v mezilidských vztazích a pracovním prostředí. V oblasti mezipředmětových vztahů předmět navazuje a využívá poznatky ze společenskovědních předmětů. Předpokladem výuky předmětu dle níže uvedeného rozpisu učiva jsou vědomosti a zkušenosti získané v předcházejících odborných předmětech, i jednotlivých učebních témat je žádoucí spolupracovat s vyučujícími souběžně vyučovaných zejména v somatologii, biologii, klinice nemocí, v občanské nauce a péči o zdraví.

Výsledky vzdělávání v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Žáci jsou vedeni tak, aby si vážili života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí, měli vhodnou míru sebevědomí a byli schopni sebehodnocení, byli ochotni klást si etické otázky a hledat na ně řešení.

Strategie (pojetí) výuky

Ve výuce je kladen důraz na přípravu jedince pro praktický život, osobní i profesní. Výuka předmětu je teoreticko – praktická, tj. střídání teorie a cvičení s využitím názorně demonstračních a aktivizujících metod. Učivo si žák osvojuje na základě sociálněkomunikativního učení, analýzy příkladů a modelových situací, frontální výuka je doplňována využíváním názorně demonstračních pomůcek (tabule, zpětný projektor, dataprojektor, audiovizuální technika, internet a jiné). Žák řeší modelové situace, diskutuje v rámci skupinových aktivit, analyzuje digitální média a využívá digitální nástroje pro simulaci online komunikace.

Metody výuky: výklad, diskuse, samostatná práce, analýza příkladů z praktické zkušenosti, simulace běžných, problémových a konfliktních situací z ošetřovatelské péče, hraní rolí, brainstorming, relaxační cvičení, prožitkové metody, sebereflexi, výtvarné a abreaktivní techniky, tematické odborné exkurze.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení výsledků učení, vzhledem k pojetí předmětu se zaměřujeme na :

- hloubku porozumění látce
- schopnost využití mezipředmětových vztahů
- schopnost aplikace poznatků při řešení problémů
- zpracování a prezentaci zadaných úkolů
- aktivní přístup žáka k výuce

vlastní kreativita žáka

- žáci budou hodnoceni na základě aktivní účasti, praktických úkolů a projektů zaměřených na řešení konkrétních komunikačních situací v reálném i digitálním prostředí.

Metody hodnocení:

- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení při prezentaci výsledků práce

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz především na následující kompetence:

- kompetence k učení, tzn. vzdělávání směřuje k tomu, že žáci mají pozitivní vztah k osvojování poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, jsou schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky, reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, ovládat techniky učení a různé informační zdroje. Absolventi si uvědomují zodpovědnost za vlastní život a znají možnosti dalšího vzdělávání.
- kompetence k řešení problémů, tzn. žáci jsou schopni porozumět zadanému úkolu, problému a řešit jej samostatně i využívat týmovou spolupráci, jsou schopni řešit problémy v mezilidských vztazích, pracovní i mimopracovní problémy. Jsou schopni získávat informace potřebné k řešení problému, určit jádro problému, varianty řešení, uplatňovat různé metody myšlení, volit prostředky a způsoby vhodné pro řešení problému. Absolventi jsou připraveni spolupracovat při řešení problému s jinými lidmi.
- kompetence komunikativní, tzn. žáci znají pravidla efektivní a účelné komunikace, jsou připraveni vyjadřovat se přiměřeně komunikační situaci, respektovat názory druhých a naslouchat. Absolventi jsou schopni účastnit se aktivně diskusí, srozumitelně formulovat a obhajovat své myšlenky, názory a postoje, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.
- kompetence personální a sociální, tzn. žáci jsou připraveni posuzovat reálně své možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovovat si přiměřené cíle osobního rozvoje podle svých možností. Absolventi jsou připraveni pracovat v týmu, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, k předcházení konfliktům a pečovat o své duševní zdraví.
- občanské kompetence a kulturní povědomí, tzn. žáci uznávají postoje a hodnoty podstatné pro život v této (demokratické) společnosti, jednají zodpovědně a iniciativně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, absolventi respektují život v multikulturní. společnosti, tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů, uznávají hodnotu života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a spoluúčast při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních lidí

- kompetence k pracovnímu uplatnění, tzn. žáci jsou připraveni zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze, uvědomují si význam celoživotního vzdělávání, mají přehled o možnostech svého uplatnění

- digitální kompetence - Žák zkoumá specifika digitálního prostředí, identifikuje prvky online identity a rozvíjí digitální empatii. Žák uplatňuje zásady kybernetické bezpečnosti, chrání své soukromí, předchází kyberšikaně a praktikuje etické chování na internetu. Žák ověřuje informace (kriticky myslí), analyzuje digitální obsah a rozpoznává manipulativní techniky v online prostoru. Používá nástroje AI k podpoře vzdělávání, kreativní tvorby a profesního rozvoje v oblasti zdravotnictví, přičemž respektuje etické a právní aspekty

-

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Předmětem psychologie a komunikace prolínají průřezová témata:

- Člověk a svět práce – žák získá znalosti a dovednosti k úspěšnému uplatnění na trhu práce, uvědomuje si zodpovědnost za vlastní život, chápe nutnost a aktivně se účastní kontinuálního vzdělávání v oboru, je motivován k aktivnímu pracovnímu životu a k společensky hodnotné zájmové činnosti

- Člověk a svět – žák si ujasní a prohloubí etické, morální, mravní hodnoty a normy, životní postoje, hodnotovou orientaci, význam pomoci druhým lidem

- Občan v demokratické společnosti – žák respektuje principy demokratické společnosti, respektuje osobnost druhého člověka, žák má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku

- Člověk v lidském společenství – žák respektuje morální principy multikulturní společnosti, respektuje práva, tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů, jiné rasy, etniky

- Člověk a právo – žák zná, chápe a respektuje práva pacientů, dětí a mladistvých

- Člověk a životní prostředí – žák si uvědomí vztah mezi životním prostředím, životním stylem a zdravím jedince a společnosti, žák si osvojí odpovědnost za své zdraví, zásady zdravého životního stylu a duševní hygieny.

- Člověk a digitální svět je začleněno s ohledem na potřeby oboru Masér ve zdravotnictví. Žák analyzuje specifika online komunikace ve zdravotnictví, včetně telemedicíny. Žák identifikuje hrozby spojené s ochranou dat pacientů/klientů a kybernetickou bezpečností. Žák ověřuje pravdivost informací o zdraví na internetu a rozlišuje mezi fakty a dezinformacemi. Žák navrhuje opatření proti kyberšikaně a šíření hoaxů ve zdravotnictví. Žák využívá digitální nástroje pro efektivní profesní komunikaci a týmovou spolupráci. Žák řeší modelové situace prostřednictvím online simulací. Žák hodnotí etická dilemata spojená s digitálními technologiemi v praxi

-

Mezipředmětové vztahy:

- Somatologie
- Biologie
- Základy ošetřovatelství
- Klinická dietologie
- Společenskovědní základ

- **Rozpis učiva a výsledků vzdělávání**

2. ročník, celkem 68 hodin

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák: - začlení psychologii do soustavy společenských věd - vlastními slovy vysvětlí základní pojmy psychologie - má přehled o základních psychologických metodách, aplikuje je v praxi - vysvětlí vztah mezi nervovou soustavou a psychikou - vysvětlí význam psychologie pro svůj osobní život a pro práci nutričního asistenta - analyzuje význam psychologie pro svůj osobní život i pro práci nutričního asistenta s ohledem na digitální gramotnost -	Psychologie jako věda - předmět, cíle psychologie - odvětví psychologie - metody psychologie - fylogeneze a ontogeneze lidské psychiky - význam psychologie a využití poznatků z PSP v praxi;
Žák:	Člověk jako osobnost - bio-psycho-sociální pojetí osobnosti

- objasní souvislost lidského chování s biologickými a psychickými procesy člověka - uvědomuje si různorodost lidských vlastností, zařadí je do skupin - charakterizuje potřeby, jejich základní členění a vztah potřeb k motivaci - chápe psychické procesy a stavy jako funkci mozku charakteristickou pro osobnost člověka - charakterizuje základní typy osobnosti podle vybraných typologií - je schopen podat na základě jednoduchého rozhovoru a pozorování základní charakteristiku a typologii člověka - identifikuje chyby, předsudky a stereotypy v posuzování maséra ve zdravotnictví - charakterizuje osobnost, z hlediska profesionálních požadavků; - identifikuje chyby, předsudky a stereotypy v posuzování osobnosti, včetně těch, které vznikají v digitálním prostředí (např. digitální předsudky, algoritmická zaujatost) - charakterizuje osobnost nutričního asistenta včetně kontextu etické online komunikace -	- vývoj osobnosti v procesu socializace - struktura osobnosti - vlastnosti osobnosti – aktivačně – motivační - vztahově- postojové vlastnosti - výkonové vlastnosti - dynamické vlastnosti - seberegulační vlastnosti osobnosti - typologie osobnosti - poznávání a posuzování osobnosti - chyby v soudech, stereotypy a předsudky - seberealizace osobnosti, motivace, životní cíle - požadavky na osobnost praktické sestry - poruchy osobnosti a jejich prevence;
Žák: - zařadí psychické procesy a stavy do základních skupin a charakterizuje je - ovládá jednoduché techniky na rozvoj a posilování psychických	Psychické procesy, stavy a vlastnosti - třídění psychických procesů, stavů a vlastností - čití a vnímání – charakteristika, druhy, poruchy

procesů a stavů - využívá vybrané metody a techniky k cvičení a zefektivnění paměti a učení - užívá techniky sebepoznání, sebevýchovy a učení k rozvoji vlastní osobnosti - užívá dovednosti potřebné pro seberegulaci a sebehodnocení - ujasní si vlastní hodnotový systém, postoje a zájmy; - reflektuje vliv digitálních médií na vlastní hodnotový systém a postoje -	- představy a fantazie – druhy, charakteristika a poruchy - myšlení – druhy, vlastnosti a poruchy - řeč – charakteristika, druhy, poruchy řeči - pozornost - paměť – charakteristika, druhy, typy a poruchy - učení - vybrané metody techniky rozvoje paměti a pozornosti - procesy emoční a volní - poruchy psychických procesů a stavů - metody sebepoznávání a sebehodnocení psychických funkcí - využití sebepoznávání pro sebevýchovu, sebevzdělávání a seberealizaci;
Žák: - začlení ontogenetickou psychologii do systému psychologických vědních disciplin - vysvětlí základní pojmy ontogenetické psychologie - dokáže charakterizovat jednotlivá vývojová období; - využívá interaktivní aplikace pro prostorovou orientaci ženského pohlavního systému - -využívá 3D modely a rozšířenou realitu pro zkoumání vývoje zárodku a porodu a vývoje v jednotlivých fázích života	Vývoj psychiky jedince - charakteristika ontogenetického vývoje psychiky - faktory vývoje, vývojová křivka - prenatální období - porod - novorozenecké období - kojenecké období - batolecí období - předškolní období - školní období - adolescence - dospělost - presenium - senium;

3. ročník, celkem 64 hodin

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák: - začlení sociální psychologii do systému psychologických vědních oborů - objasní vlastními slovy základní pojmy sociální psychologie - uplatňuje v pracovních i mimopracovních vztazích znalosti sociální stránky psychiky člověka - vysvětlí rozdíl mezi biologickou a sociální zralostí - identifikuje vztahy mezi členy skupiny a tyto poznatky využívá pro práci v týmu - osvojí si zásady asertivního chování a empatie - chápe význam rodiny z hlediska zdravého vývoje a socializace jedince - vysvětlí význam a úskalí náhradní výchovné péče - identifikuje chyby, předsudky a stereotypy v sociální percepci, využívá nezaujatý přístup při vnímání a posuzování pacienta/klienta - osvojí si zásady profesionálního chování a prevence nepřátelského chování, konfliktů - objasní problematiku diskriminace, majority, minority, možnosti prevence, řešení a odborné pomoci;	Základy sociální psychologie - sociální podstata osobnosti, socializace - sociální učení a zrání - sociální skupiny a jejich vliv na vývoj osobnosti - základní typy sociálních skupin - sociometrie - vedení sociální skupiny - odměny a tresty ve skupině - zásady týmové práce - sociální adaptace - poruchy adaptace a socializace - profesní skupiny ve zdravotnictví - asertivita, empatie - sociální vnímání a charakteristika jeho vývoje - konflikty, diskriminace - šikana, minorita – majorita, možnosti prevence a obrany před diskriminací a šikanou;

- aplikuje zásady profesionální komunikace v online prostředí nutričního asistenty - chápe význam sociálních sítí pro edukaci klientů/pacientů a efektivní zdravotní komunikaci -	
Žák: - uplatňuje individuální přístup k nemocným s respektováním jejich osobnosti, věku potřeb, sociokulturních a jiných zvláštností - zná a dodržuje práva pacientů - pomáhá pacientům překonávat problémy spojené s nemocí a udržovat kontakt s vnějším prostředím - vysvětlí pojmy hospitalismus, adaptace na nemoc, nemocniční prostředí - objasní důsledky hospitalismu - respektuje psychologické, filozofické a etické aspekty umírání a smrti přístupu k umírajícím a pozůstalým; - reflektuje vliv digitální komunikace na psychiku klientů/pacientů a jejich adaptaci na nemoc - analyzuje dopady digitálních technologií na duševní zdraví, včetně prevence digitálního vyhoření u zdravotnických pracovníků	Psychologie nemocných - vliv nemoci a zdrav. postižení na psychiku člověka - bio-psycho-sociální pojetí - subjektivní prožívání nemoci - faktory určující změny v psychice - produktivní a neproduktivní přístup k nemocnému - poměr nemocného k nemoci - Adaptace na nemoc a hospitalizace - maladaptace – agrese, únik - iatropatogenie, sorrorigenie hospitalismus - profesionální adaptace a deformace - psychologie bolesti, strachu a úzkosti - psychologická a filozofická problematika smrti, eutanázie - reakce člověka na sdělení závažné diagnózy - psychologická problematika umírání - formování vztahu nemocný – zdravotnický pracovník - psychoterapie v práci zdravotníka;

Žák:	Umění komunikace a jednání s lidmi
- vysvětlí základní pojmy komunikace, komunikační proces - vymezí základní druhy sociální komunikace - ovládá vhodné způsoby sociální komunikace - dbá o kultivovaný projev při komunikaci - ovládá zásady produktivní komunikace s pacientem - je si vědom důležitosti umění naslouchat - identifikuje významy neverbálních signálů a dokáže kontrolovat svůj neverbální projev - dokáže komunikovat s pacienty vhodným způsobem s ohledem na jejich věk, osobnost a zdravotní stav - dokáže identifikovat chyby, předsudky a stereotypy v sociální percepci, využívá nezaujatý přístup při vnímání a posuzování pacienta/klienta - osvojí si zásady empatie a asertivity; - využívá digitální nástroje pro efektivní komunikaci a týmovou spolupráci ve zdravotnictví - ovládá pravidla bezpečné a profesionální online prezentace při komunikaci s klienty/pacienty a zaměstnavateli - reflektuje význam telemedicíny a online podpory pro klienty/pacienty -	- komunikace, komunikační proces - druhy komunikace - význam komunikace - verbální komunikace, kulturní chování - nonverbální komunikace - navazování kontaktu vzhledem k věkovým a individuálním zvláštnostem - kultura řeči - umění naslouchat druhému - poruchy v komunikaci - asertivita a agresivita - rozhovor jako metoda: navázání kontaktu - druhy rozhovorů - diskuse a argumentace, zásady úspěšné diskuze - chyby a nedostatky při vedení rozhovoru, diskuse, besedy - vedení rozhovoru, zaujímání a projevení postojů - řešení modelových situací z běžného života, z práce s klienty - zpracovávání získaných informací - sociální percepce, empatie;

4. ročník, celkem 28 hodin

Výsledky vzdělávání	**Rozpis učiva**
Žák: - zná základní a aplikované psychologické disciplíny - běžně používá odbornou terminologii - dokáže vysvětlit přínos psychologie pro práci praktické sestry - formuluje psychosomatické jednoty organismu;	Psychologie nemoci - psychosomatické a somatopsychické vztahy nemoci - pohled na nemoc;
Žák: - vysvětlí pojem komunikace - uvede rozdíl mezi komunikací verbální a neverbální - popíše zásady vedení rozhovoru - vysvětlí zásady a předpoklady úspěšné diskuse - dokáže komunikovat s různými skupinami klientů; - analyzuje dopady digitálních technologií na duševní zdraví, včetně prevence digitálního vyhoření u nutričních asistentů - využívá digitální technologie ke zlepšení psychické pohody klienta/pacienta (např. relaxační aplikace, telemedicína) -	Umění komunikace a jednání s lidmi - verbální a nonverbální komunikace vzhledem k věkovým a individuálním zvláštnostem osobnosti - umění naslouchat druhému - komunikace s nemocným dítětem - komunikace s rodiči nemocných dětí - asertivní jednání - sociální percepce a empatie - chyby a nedostatky při vedení rozhovoru;
Žák: - zvládá konfliktní a zátěžové situace - určí příznaky, příčiny a možné důsledky zátěžových situací jako je stres, frustrace, deprivace, vyhoření	Vliv civilizace na psychiku člověka - náročné životní situace a jejich vliv - na člověka - stres, frustrace, deprivace, strach a agrese

- zná obranné frustrační mechanismy a dokáže na ně vhodným způsobem reagovat - vyhledává a zpracuje informace týkající se vybrané problematiky - orientuje se v problematice týrání, zneužívání, domácího násilí - zná základní příčiny, projevy a možnosti řešení a odborné pomoci - zaujímá racionální postoje k problematice závislostí, především k problematice drog, alkoholu, gamblerství - popíše příznaky mentální anorexie a bulimie - objasní příznaky syndromu vyhoření a účinné způsoby prevence vzniku tohoto syndromu - ovládá zásady péče o duševní zdraví - zná a využívá základní relaxační techniky a možnosti jejich použití charakterizuje předpoklady zdravého duševního života; - rozpoznává stresory související s digitálním prostředím a uplatňuje strategie pro jejich zvládání - aplikuje zásady digitální hygieny pro prevenci stresu, frustrace a vyhoření - analyzuje rizika nadměrného užívání digitálních technologií, včetně digitální závislosti	- týrání a zneužívání, domácí násilí - problematika závislosti - mentální anorexie a bulimie - péče o duševní zdraví - syndrom vyhoření a jeho prevence - relaxační techniky
Žák:	Komunikace a řešení modelových situací souvisejících s hledáním zaměstnání

- ovládá základy správného jednání, chování a komunikace při ucházení se o zaměstnání na úřadu práce a při osobním jednání s potencionálním zaměstnavatelem; - orientuje se v problematice diskriminace, online manipulace a kybernetické etiky	- osobní prezentace - kultura vystupování a chování uchazeče o zaměstnání;

5.25 Volitelný seminář z cizího jazyka

5.25.1 Volitelný seminář – anglický jazyk

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk nebo Německý jazyk
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Učební osnova předmětu
Seminář – anglický jazyk

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**-**	**-**	**-**	**1**	**1**

5.25.1.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem semináře – anglický jazyk je pomoci studentům prohloubit si osvojené jazykové kompetence, používat je jako nástroj komunikace a vnímat jako prostředek k získávání dalších informací potřebných k osobnostnímu i profesnímu rozvoji. Znalost jazyka plní nezastupitelnou integrující roli při začleňování mladých lidí do společnosti a má významnou úlohu pro rozvoj občanských postojů a samostatného kritického myšlení žáků.

Charakteristika učiva

Výuka semináře – anglický jazyk vyplývá z RVP z oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Volitelný seminář – anglický jazyk připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům. Hlavní náplní je prohlubování již osvojených jazykových kompetencí a jejich uplatňování v řečových

dovednostech (poslech a čtení s porozuměním, ústní a písemný projev). Předmět rozvíjí schopnost se kultivovaně vyjadřovat v rámci situací každodenního života a zájmů, prohlubuje schopnost vyjadřovat se profesně v rámci oboru nutriční asistent a rozšiřuje poznatky o anglicky mluvících zemích.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Seminář – anglický jazyk směřuje k tomu, aby žáci získali účinný komunikační prostředek, který přispěje k posílení jejich jazykovému sebevědomí a k rozšíření jejich kulturního rozhledu. Povede je k toleranci, k chápání respektování tradic, zvyků a sociálních a kulturních odlišností jiných národů. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí jejich schopnost celoživotního učení.

Strategie (pojetí) výuky

Výuka semináře – anglický jazyk je zařazena ve čtvrtém ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně. Ve větší míře je věnován důraz na opakování gramatických struktur, prohlubování jazykových znalostí a kompetencí, prohlubování odborné terminologie a větší důraz je kladen na konverzaci. Při výuce se uplatňují principy, strategie a techniky moderních výukových metod (např. činnostní vyučování, komunikativní metoda, některé prvky gramaticko-překladové metody). Prostřednictvím osvojování si jazykových prostředků, tj. výslovnosti, slovní zásoby, gramatiky a pravopisu si žáci prohlubují jazykové znalosti, které uplatňují v řečových dovednostech (tj. poslech, čtení, ústní a písemný projev), které si osvojují integrovaně a v propojení s ostatními předměty. V hodinách žáci pracují aktivně. Jsou soustavně vedeni k odpovědnosti za své učení, k sebereflexi svého učebního stylu a volby vhodných učebních strategií.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Kritéria hodnocení vycházejí z klasifikačního řádu školy (Příloha č. 1). Žák je veden k hodnocení své práce a práce svých spolužáků. Prověřují se komplexní řečové dovednosti, a to ústní i písemné. V ústním projevu se hodnotí zvuková stránka jazyka, slovní zásoba, správná aplikace probraných gramatických jevů s ohledem na samostatnost, pohotovost, srozumitelnost a plynulost. V písemném projevu se hodnotí grafická stránka jazyka, rozsah použité slovní zásoby, správná aplikace probraných gramatických jevů s ohledem na správnost, srozumitelnost a přiměřenost. Učitel v hodinách monitoruje práci žáků, zaznamenává a následně opravuje chyby, řídí diskusi, vysvětluje gramatické jevy, zadává a kontroluje úkoly a zadává a opravuje testy. Při hodnocení je zohledněna domácí příprava, snaha a přístup žáka.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V semináři – anglický jazyk jsou rozvíjeny tyto kompetence:

- komunikativní kompetence: učitel rozvíjí schopnost žáků vyjadřovat se v cizím jazyce s ohledem na účel jednání a komunikační situaci. Učitel podporuje rozvoj psané i ústní komunikace a vhodné formy jejich prezentace.

- kompetence k učení: učitel vede žáka k samostatné práci, pomáhá mu účinně využívat nejrůznější formy učení, učí ho přistupovat ke zdrojům informací a jejich vyhodnocování.
- kompetence personální a sociální: učitel podporuje kooperativní prostředí, učí žáky korekci vlastního jednání a chování, dbá na udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné toleranci a empatii. Žáci odpovídají za splnění svěřeného úkolu, pracují samostatně a uplatňují sebereflexi.
- kompetence k řešení problémů: žáci se učí řešit jazykové problémy a situace, dokážou je řešit adekvátním způsobem.
- občanské kompetence a kulturní povědomí: žáci aktivně vyhledávají a seznamují se s různými aspekty každodenního života anglicky nebo německy mluvících zemí a jsou tak vedeni k pochopení různorodosti jednotlivých kultur, k toleranci a respektu.
- Digitální kompetence: Žáci aktivně vyhledávají a ověřují informace pomocí digitálních zdrojů, efektivně využívají online jazykové nástroje a aplikace, komunikují a spolupracují v digitálním prostředí. Rozvíjejí kritické myšlení v oblasti mediální gramotnosti a dbají na bezpečné chování online. Digitální technologie podporují výuku anglického jazyka prostřednictvím interaktivních materiálů, jazykových aplikací a online platforem, které žáci aktivně využívají ke komunikaci a spolupráci.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

- občan v demokratické společnosti: žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí a sebeodpovědnosti, dovedli komunikovat s lidmi a vážili si materiálních a duchovních hodnot. Při práci poznávají ostatní členy své skupiny a učí se spolupracovat, diskutovat, hledat kompromisní řešení. Žáci jsou vedeni k samostatnému a svobodnému projevu a k toleranci při vyjadřování myšlenek svých spolužáků.
- člověk a životní prostředí: prostřednictvím konverzačních témat o ekologii, ekologickém chování, přírodě a životním prostředím jsou žáci vedeni k tomu, aby si všímali vztahu člověka a přírody, aby si uvědomovali negativní i pozitivní dopady lidského konání na životní prostředí, aby si uvědomovali důsledky vlastního ekologického jednání, aby sami aktivně vyhledávali informace a rozšiřovali si znalosti o životním prostředí
- Člověk a digitální svět**:** prostřednictvím aktivit rozvíjejících digitální gramotnost, kritické myšlení a bezpečné chování online. Žák analyzuje digitální komunikaci, zkoumají vliv sociálních sítí a procvičuje etické používání technologií v anglickém jazyce. Ověřuje informace z různých zdrojů, chrání své osobní údaje a vytvářejí vlastní digitální obsah. Praktické úkoly, jako je psaní e-mailů, tvorba prezentací nebo simulace online diskuzí, podporují aktivní využívání jazyka v digitálním prostředí. Při výuce systematicky zapojujeme moderní technologie a online nástroje, které usnadňují jazykový rozvoj a spolupráci.

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk, Společenskovědní základ

5.25.1.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání – anglický jazyk

4. ročník 28 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - si prohlubuje znalost a využívá gramatické struktury vhodné k dané komunikační situaci - využívá již osvojené lexikální prostředky včetně ustálených obratů a dále si je rozšiřuje s ohledem na oblast komunikace - používá vhodné strategie čtení v závislosti na záměru a obtížnosti textu - vyhledá specifické a detailní informace v textu - postihne logickou strukturu textu/poslechu - odhadne významy neznámých výrazů v textu/poslechu - postihne hlavní myšlenku v textu/poslechu - na základě poslechu doplní chybějící informace do předem připraveného textu - v písemném projevu používá vhodné stylistické a pravopisné jazykové prostředky v závislosti na druhu písemnosti (počet slov, zadání, formální a neformální projev, vhodné oslovení, atd.)	Komunikační situace Osobní charakteristika - životopis - popis osoby - zájmy, volný čas - denní program - rodina a rodinné vztahy Kultura, umění a sport - kulturní a sportovní možnosti v místě bydliště - sport Bydlení - můj domov, moje rodné město - představa budoucího bydlení - typy bydlení (ve městě a na venkově) Obchody a služby - druhy obchodů a druhy zboží - nakupování - oblečení a módní doplňky - služby (pošta, banka, apod.) Stravování - druhy a skladba jídel, stolování - stravování v rodině, příprava jídel - stravovací návyky, národní zvyklosti - výběr, objednání a placení jídla - typy stravovacích zařízení (přednosti a nevýhody) Cestování - význam a cíle cestování - způsoby cestování - dopravní prostředky - ubytování - příprava cesty - orientace v neznámém prostředí Studium, škola, zaměstnání - naše škola (popis, charakteristiky, předměty) - zaměstnání (příprava na budoucí povolání) Člověk a společnost

	- mezilidské vztahy - vyjadřování svých postojů a názorů - problémy současného světa
	Člověk ve vztahu k přírodě a vědecko-technickému pokroku - počasí, podnebí, roční období - příroda - životní prostředí a jeho ochrana - věda a technika v životě člověka
	Velká Británie a USA - reálie (geografie, společensko-politická charakteristika, historie, ekonomika, kultura) - literatura - zvyky, svátky, tradice a obyčeje
	Péče o zdraví - lidské tělo - nemoci a choroby - návštěva u lékaře - zdravotnická zařízení - zdravý životní styl

5.25.1.3 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání – německý jazyk

4. ročník 28 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - si prohlubuje a využívá gramatické struktury vhodné k dané komunikační situaci - využívá již osvojené lexikální prostředky včetně ustálených obratů a dále si je rozšiřuje s ohledem na oblast komunikace - používá vhodné strategie čtení v závislosti na záměru a obtížnosti textu - vyhledá specifické a detailní informace v textu - postihne logickou strukturu textu/poslechu - odhadne významy neznámých výrazů v textu/poslechu	Komunikační situace Osobní charakteristika - životopis - popis osoby - zájmy, volný čas - denní program - rodina a rodinné vztahy
	Kultura, umění a sport - kulturní a sportovní možnosti v místě bydliště - sport
	Bydlení - můj domov, moje rodné město - představa budoucího bydlení - typy bydlení (ve městě a na venkově)

- postihne hlavní myšlenku v textu/poslechu - na základě poslechu doplní chybějící informace do předem připraveného textu - v písemném projevu používá vhodné stylistické a pravopisné jazykové prostředky v závislosti na druhu písemnosti (počet slov, zadání, formální a neformální projev, vhodné oslovení, atd.)	Obchody a služby - druhy obchodů a druhy zboží - nakupování - oblečení a módní doplňky - služby (pošta, banka, apod.)
	Stravování - druhy a skladba jídel, stolování - stravování v rodině, příprava jídel - stravovací návyky, národní zvyklosti - výběr, objednání a placení jídla - typy stravovacích zařízení (přednosti a nevýhody)
	Cestování - význam a cíle cestování - způsoby cestování - dopravní prostředky - ubytování - příprava cesty - orientace v neznámém prostředí
	Studium, škola, zaměstnání - naše škola (popis, charakteristiky, předměty) - zaměstnání (příprava na budoucí povolání)
	Člověk a společnost - mezilidské vztahy - vyjadřování svých postojů a názorů - problémy současného světa
	Člověk ve vztahu k přírodě a vědecko-technickému pokroku - počasí, podnebí, roční období - příroda - životní prostředí a jeho ochrana - věda a technika v životě člověka
	Německo, Rakousko, Švýcarsko - reálie (geografie, společensko-politická charakteristika, historie, ekonomika, kultura) - literatura - zvyky, svátky, tradice a obyčeje
	Péče o zdraví - lidské tělo - nemoci a choroby - návštěva u lékaře - zdravotnická zařízení - zdravý životní styl

5.25.2 Volitelný seminář - matematika

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 78 – 42 – M / 04 Zdravotnické lyceum
Název vyučovacího předmětu: Volitelný seminář - matematika
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Seminář - matematika

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	-	-	-	**1**	**1**

- **Pojetí vyučovacího předmětu**

Obecné cíle

Obecným cílem je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborném vzdělávání, v dalším studiu, v budoucím zaměstnání, ve volném čase). Volitelný seminář - matematika je určen k Prohloubení znalostí v oblasti matematického vzdělávání, potřebných pro přípravu na maturitní zkoušku z matematiky.

Charakteristika učiva

Vyučovací předmět vychází z RVP ze vzdělávací oblasti matematické vzdělávání a katalogu požadavků pro maturitní zkoušku z matematiky (schválené MŠMT dne 4. 3. 2008 pod č. j. 3 053/2008-2/CERMAT a 3 231 až 3 251/2008-2/CERMAT). Ve výuce je především kladen důraz na zvládnutí řešení situací vyžadující efektivní způsoby výpočtu a aplikování matematických poznatků a postupů v odborné složce vzdělávání. Nosnými tématy jsou Číselné obory, Algebraické výrazy, Rovnice a nerovnice, Funkce, Posloupnosti a finanční matematika, Planimetrie, Stereometrie, Analytická geometrie a Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika

Výsledky vzdělávání v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Matematické vzdělávání vede k tomu, aby žáci získávali pozitivní postoj k matematice a zájem o ni a její aplikace. Důvěru ve vlastní schopnosti a dovednosti, preciznost a přesnost při své práci. Motivaci k celoživotnímu vzdělávání

Strategie (pojetí) výuky

Předmět se vyučuje ve 4. ročníku 1 hodinu týdně v učebně matematiky, která je vybavena počítačem, dataprojektorem, interaktivní tabulí a vizualizérem.

Ve výuce se využívají následující formy a metody práce:

- Metoda slovní (využití při probírání nového učiva, vysvětlení nových pojmů a symbolů, které studenti potřebují k další práci).
- Metoda názorně demonstrační (využití při probírání nového učiva, student názorně vidí a pochopí metody výpočtu ukázkových praktických úloh, které lze aplikovat na dalších příkladech).
- Metoda problémová (možnost využití při probírání nového učiva, jedná se o zavedení problému formou matematické úlohy a postupné seznamování s jednotlivými fázemi

řešení, dosažené výsledky vedou k zavedení nové poučky či matematického vztahu, který studenti dále využívají při práci).
- Metoda praktická (nacvičování nových dovedností, procvičování nového učiva na zadaných příkladech, práce může být samostatná či skupinová).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Kritéria hodnocení jsou v souladu s klasifikačním řádem školy. Žák je systematicky veden k vlastnímu sebehodnocení.

Ke kontrole vědomostí a dovedností studentů slouží různé formy ústního a písemného hodnocení.

Didaktický maturitní test (2 práce z učiva za 1. až 4. ročník v každém pololetí, hodnocení správnosti postupu řešení i numerické stránky výpočtu).

Ústní zkoušení (zaměřeno na správný slovní popis matematického problému, možnost studenta slovně obhájit svou metodu řešení).

Hodnocení domácího cvičení (náročnější domácí úlohy sloužící k prohloubení schopností a dovedností studenta, známka s menší vahou).

Hodnocení aktivity v hodině (rychlé samostatné řešení jednoduchých i složitějších problémů v hodinách, známka s menší vahou).

Celkové hodnocení za pololetí je výsledkem nejen získaných známek, ale i pozornosti a aktivity v hodinách matematiky, snahy samostatně hledat řešení zadaných úloh a zapojení se do diskuzí nad různými metodami řešení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz především na následující kompetence.

Kompetence k učení (samostatné vyhledávání informací, jejich třídění a využívání, volba různých postupů při řešení reálné situace, aplikace znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě, rozvíjení paměti studentů prostřednictvím numerických výpočtů a matematických algoritmů).

Kompetence k řešení problémů (provádění rozboru úlohy, vytvoření plánu jeho řešení, odhad řešení a ověřování, rozvíjení samostatného uvažování a vyvozování logických závěrů, možnost argumentace a diskuze při obhajování svých názorů).

Kompetence komunikativní (přesné vyjadřování myšlenek v ústním a písemném projevu, matematické vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, rozvíjení dovednosti přesného a estetického rýsování, rozvíjení komunikace při řešení navozeného problému).

Kompetence sociální a personální (práce ve skupinách, dodržování dohodnutých postupů, zodpovědnost za řešení problému).

Kompetence občanské (respektování názorů spolužáků, zodpovědnost za vlastní rozhodování, chápání významu matematiky jako vědy ve společnosti).

Kompetence pracovní (zodpovědný přístup k zadaným úkolům, přesnost řešení, úplné dokončení práce, zdokonalení grafického projevu). Práce s informacemi, jejich vyhledávání a hodnocení dosažených výsledků, skupinová diskuze při řešení problému, obhájení vlastního návrhu řešení. Zapsání a zakreslení výsledků úloh pomocí počítačové techniky.

Kopmpetence digitální - žák umí provádět výpočty pomocí digitálních prostředků. Digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se mění jeho vlastní potřeby a potřeby ve výuce.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Z průřezových témat jsou ve výuce matematiky zastoupena následující témata:

Člověk a svět práce (práce s informacemi, jejich vyhledávání a hodnocení dosažených výsledků, skupinová diskuze při řešení problému, obhájení vlastního návrhu řešení).

Člověk a digitální svět, řešení matematických úloh, zapsání a zakreslení výsledků úloh pomocí počítačové techniky.

Mezipředmětové vztahy:

- Fyzika (převody jednotek, zapsání výsledku řešení v exponenciálním tvaru, vyjadřování neznámé ze vzorce).
- Informační a komunikační technologie (zapsání a zakreslení výsledků úloh do tabulek, grafy, diagramy, statistika).
- Ošetřovatelství (převody jednotek, trojčlenka, procentový počet, ředění a koncentrace roztoků).
- Chemie (převody jednotek, ředění a látková koncentrace roztoků, výpočty z chemických rovnic).

- **Rozpis učiva a výsledků vzdělávání**

4. ročník – celkem 28 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - provádí aritmetické operace v množině reálných čísel - používá různé zápisy reálného čísla; - používá absolutní hodnotu, zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik) - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu - provádí operace s mocninami a odmocninami - provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy; obsahujícími mocniny;	Operace s čísly a výrazy - převody jednotek (exponenciální vyjádření násobné a dílčí předpony) - číselné obory (zlomky, desetinná čísla) - absolutní hodnota reálného čísla - pojmy množina a interval (zápis a znázornění, sjednocení a průnik intervalů) - procentový počet (ředění roztoků) - mocniny s exponentem přirozeným, celým a racionálním - odmocniny, usměrňování zlomků - mnohočleny (operace s mnohočleny, druhá a třetí mocnina dvojčlenu, rozklad mnohočlenu pomocí vzorce a vytýkáním) - lomené výrazy (operace s lomenými výrazy, definiční obor);
Žák: - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti - řeší lineární a kvadratické rovnice a jejich soustavy, lineární a kvadratické nerovnice - třídí úpravy rovnic a ekvivalentní a neekvivalentní - převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí,	Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic - základní pojmy – funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, monotonie, průsečíky s osami - lineární funkce, význam parametrů - lineární funkce s absolutní hodnotou - lineární rovnice (s neznámou ve jmenovateli, s absolutní hodnotou) - soustava 2 rovnic o 2 neznámých - lineární nerovnice (v součinovém a podílovém tvaru) a jejich soustavy - iracionální rovnice

- načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti vzhledem k realitě;	- kvadratická funkce a její graf - kvadratické rovnice (vztahy mezi kořeny a koeficienty) - kvadratické nerovnice - soustava kvadratické a lineární rovnice; - pravoúhlého trojúhelníka, sinová a kosinová věta, řešení - obecného trojúhelníka - nepřímá úměra, lineární lomená funkce, exponenciální funkce a její graf - exponenciální rovnice - logaritmická funkce a její graf - logaritmy, pravidla pro počítání s logaritmy - logaritmická rovnice;
Žák: - užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji;	Statistika v praktických úlohách - statistika (četnost, aritmetický průměr, - modus, medián, rozptyl, odchylka), grafické znázornění statistického souboru;
Žák: - řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah;	Planimetrie - základní planimetrické pojmy - základní rovinné obrazce - kružnice, kruh a jejich části - shodná zobrazení v rovině - shodnost a podobnost trojúhelníků - jednoduché konstrukční úlohy - Euklidovy věty, Pythagorova věta - Stejnolehlost;
Žák: - určuje vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů z trigonometrie;	Stereometrie - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru (rovnoběžnost přímek, přímky s rovinou a 2 rovin, odchylka a kolmost přímek, kolmost přímky a roviny, odchylka přímky od roviny, vzdálenost bodu od roviny - tělesa (hranol, jehlan, válec, kužel, koule a její části), povrchy a objemy těles
Žák: - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem;	Kombinatorika, pravděpodobnost - variace, permutace a kombinace bez opakování - kombinační čísla, Pascalův trojúhelník, binomická věta - pravděpodobnost (náhodný jev, pravděpodobnost jevu, sjednocení jevů, jev opačný, jevy nezávislé)
Žák: - vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce;	Posloupnosti a jejich využití - zadání posloupnosti vzorcem pro n-tý člen a rekurentně - grafické znázornění posloupnosti

- určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky;	- aritmetická posloupnost - geometrická posloupnost - finanční matematika (jednoduché a složené úrokování, střádání peněz, splácení úvěru)
Žák: - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů); - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímek; - užívá různá analytická vyjádření přímky.	Analytická geometrie v rovině - vektory v rovině, operace s vektory - rovnice přímky (parametrická rovnice, obecná rovnice, směrnicový tvar) - vzájemná poloha dvou přímek - vzdálenost bodu od přímky

Personální zabezpečení vzdělávání

Výuka odborných i všeobecně vzdělávacích předmětů je zajištěna 29 plně kvalifikovanými pedagogickými pracovníky s průměrnou délkou praxe 22 let.

K prohlubování odborné kvalifikace se učitelé průběžně účastní vzdělávacích akcí v rámci DVPP, seminářů zaměřených na problematiku jak všeobecně vzdělávacích, tak odborných předmětů.

Vedení školy podporuje účast odborných vyučujících na vědeckých konferencích s mezinárodní účastí, kde se tito aktivně prezentují jednak přednáškami, jednak odbornou publikační činností.

Vyučující odborných i všeobecně vzdělávacích předmětů společně se žáky vyhledávají a navazují kontakty se zahraničními školami, popřípadě zdravotnickými zařízeními; navštěvují v rámci projektového vyučování země EU.

Materiálně technické podmínky pro výuku

Školní budova je z roku 1882 (po celou dobu své existence slouží jako škola, střední zdravotnická škola je zde od roku 1953), přístavba domova mládeže byla dokončena v roce 1990. Budovy jsou v centru staré části města, domov mládeže je orientován do klidného parkového prostředí, obě budovy jsou vzdáleny zhruba 300 metrů od areálu Oblastní nemocnice, a.s. Příbram a 150 m od sokolovny, kde probíhá výuka tělesné výuky. Budova školy je historickým majetkem Města Příbram. Od roku 1994 má škola s Městem uzavřenu smlouvu o pronájmu budovy na dobu neurčitou (ve smlouvě je zakotveno předkupní právo zřizovatele školy).

Prostorové zabezpečení výuky:

Označení učebny	Vybavení				Způsob zajištění	
	Počet	podstandard	standard	nadstandard	smluvně	součást školy
kmenová učebna	7	-	/	-	-	/
knihovna	2	-	/	-	/	/
studovna	3	-	/	-	-	/
učebna FYZ,CHE	1	-	/	-	-	/
učebna VYT	2	-	-	/	-	/
učebna cizího jazyka	2	-	-	/	-	/
tělocvična	1	-	/	-	/	-
(cvičební sál)	1	-	/	-	-	/
posilovna	1	-	-	/	-	/
hřiště	1	-	/	-	-	/
bazén	1	-	/	-	/	-
písárna	1	-	/	-	-	/
učebna PSP	2	-	/	-	-	/
učebna ošetřovatelství	3	-	//	/	-	/
učebna NA	1		/			
učebna MSR	2	-	/	-	-	/

učebna akut. medicíny	1	-	-	/	-	/
konzultační místnost	2	-	/	-	-	/
posluchárna	2	-	/	-	-	/

Škola je standardně až nadstandardně vybavena pro výuku všeobecně vzdělávacích i odborných předmětů. Pomůcky se průběžně doplňují, obměňují, usilujeme o modernizaci výuky. Odborné učebny plně odpovídají požadavkům kladeným na výuku k profesi. Součástí školy je knihovna s 4575 tituly odborné tématiky a 4137 titulů beletrie. Pravidelně je odebíráno 8 odborných časopisů a 6 se všeobecně vzdělávací tématikou.

Prezentační technika:

Pro výuku mají učitelé k dispozici:

- 16 učeben vybavených dataprojektorem a PC, 2 učebny s dataprojektorem, interaktivní tabulí a PC, 2 učebny s PC a cvičební sálek s televizí a notebookem a posilovnu s notebookem, vše s připojením na Internet a školní síť
- z toho 4 učebny navíc vybaveny vizualizéry a jedna s mikroskopem s digitální kamerou, umožňující přenos obrazu z mikroskopu do dataprojektoru
- 5 ozvučených učeben
- všechny odborné učebny a některé běžné učebny jsou vybaveny videem, televizí nebo alespoň zpětným projektorem s promítacím plátnem

Škola

Celá škola je zasíťovaná, včetně všech učeben a sboroven a kabinetů. Každý učitel má možnost připojení svým osobním notebookem na Internet ze svého pracovního místa. Technicky je to řešeno kabelovou sítí z důvodu nadčasovosti, bezpečnosti, kvality a rychlosti připojení. Celkový počet přípojných míst k síti je 121. Žáci mají neomezený přístup z 2 PC k Internetu a možnost výstupu na tiskárnu. Tyto počítače jsou umístěné na chodbě školy. O přestávkách žáci mají možnost přes své heslo využívat PC učebny s Internetem. Kromě toho je z větší části škola a celý DM pokrytý bezdrátovou sítí.

Domov mládeže

Celý domov mládeže je zasíťovaný. Kromě vychovatelny a studovny s 12 přípojkami k síti je na každém pokoji žáků a studentů WiFi a dvojzásuvka s možností připojení kabelem na Internet.

Učitelé

Učitelé kromě svých notebooků mají k dispozici i školní NB, určené především pro přípravu vyučování na interaktivních tabulích. Dále mohou pracovat na 5 stolních počítačích umístěných ve sborovně s možností přístupu na Internet a výstupem na tiskárnu. Využívají elektronického úložiště dat pro žáky, studenty a učitele.

Žáci

Žáci se přihlašují do elektronického docházkového systému, propojeného se systémem školní agendy Bakaláři prostřednictvím čipů. Využívají Školní internetový informační systém (Download studijních materiálů, úložiště individuálních studijních plánů, klasifikace, omlouvání absence, změny v rozvrhu…) a školní síťový disk pro žáky.

Díky OVS-ES smlouvě školy s Microsoftem mají možnost bezplatně využívat v průběhu studia licenci Office 365.

Software

Škola používá legální software řešený nákupem multilicence pro Windows Server 2008, tak financováním používání legálního softwaru firmy Microsoft, provozovaného na našich školních počítačích, tzv. OVS-ES, licence pro antivirový systém ESET. Rovněž další výukový software je legální (financování EDU softwaru)

Rychlost a způsob připojení

Rychlost a způsob připojení vzhledem k nárůstu počítačů a jejich využití (Internet, systém školní agendy Bakalář…) je bezdrátové na páteřní síti v pásmu 11 GHz 30/30 MB. Standard žáka a pedagogického pracovníka je počítač s dvoujádrovým procesorem 2 GHz 4 GB RAM a vyšší připojený na Internet s OS WIN 7 Professional a vyšší, Office2013 a vyšší.

Spolupráce se sociálními partnery

Významnými sociálními partnery školy jsou při tvorbě a realizaci ŠVP především rodiče žáků, sociální a sportovní zařízení.

S rodiči spolupracuje škola přímo při výchově a vzdělávání jejich dětí. Tato spolupráce e realizována prostřednictvím třídních schůzek, organizovaných pravidelně dvakrát za školní rok, osobním či telefonickým kontaktem s třídními učiteli a vyučujícími (v závažných případech jednáním s ředitelem školy) a v neposlední řadě vyvěšováním informací na internetových stránkách školy.

Na škole je zřízena studentská rada střední školy, ředitel se periodicky zúčastňuje shromáždění žáků ubytovaných v domově mládeže, kde reaguje na případné návrhy a podněty žáků.

Spolupráce se sociálními partnery je variabilní záležitostí, podléhá aktuálním požadavkům a je průběžně aktualizována. V rámci odborných exkurzí, přednášek a odborné praxe žáci získávají během vzdělávacího procesu reálný vhled do problematiky zvoleného oboru a rozšiřují si orientaci v rámci jejich uplatnění v budoucím zaměstnání.

V rámci zajištění souvislé odborné praxe škola spolupracuje s ambulantními zdravotnickými zařízeními, zdravotnickými stravovacími provozy, sociálními stravovacími provozy, edukačními centry, metabolickými jednotkami a odbornými léčebnými ústavy. Sociální partneři se každoročně mění, podle aktuálních možností jednotlivých pracovišť.

Průběžně spolupracujeme s Městským úřadem v Příbrami - žákyně a žáci školy pomáhají organizačně zajišťovat odbornými službami sportovní soutěže, branné akce a akce sdružení tělesně postižených a vykonávají dobrovolnou pečovatelskou službu. Žáci oboru se pravidelně účastní charitativních akcí pořádaných školou.

K uskutečnění souvislé odborné praxe škola zajišťuje pracoviště, pracovníka pověřeného odborným dohledem, uzavření smlouvy vymezující podmínky pro žáka, informace o organizaci a náplni praxe. V odborné praxi je kladen důraz na orientaci žáků v provozu pracoviště, schopnosti žáků komunikovat se zaměstnanci, pacienty a klienty zařízení, odborná způsobilost a zajištění bezpečnostních a hygienických pravidel.

V rámci vzájemné spolupráce sociální partneři přímo kontaktují školu s nabídkami zaměstnání.

Statistické údaje o uplatnění absolventů jsou průběžně sledovány vedením školy pomocí dotazníků poskytovaných žákům po ukončení vzdělávání.

5. Přílohy

a. Příloha č. 1 Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy

(platí pro denní i dálkovou formu studia)

A. Hodnocení prospěchu žáka probíhá v souladu s § 3 odst. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10 vyhlášky č. 13/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Za hodnocení prospěchu odpovídá vyučující daného předmětu.

1. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení

a) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených ŠVP se hodnotí na vysvědčení těmito stupni prospěchu:

1 – výborný

2 – chvalitebný

3 – dobrý

4 – dostatečný

5 – nedostatečný

b) Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen/a“.

c) Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn/a“.

d) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje těmito stupni:

prospěl/a s vyznamenáním

prospěl/a

neprospěl/a

nehodnocen/a

e) Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

f) Žák prospěl, není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.

g) Žák neprospěl, je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci 2. pololetí.

h) Žák je nehodnocen, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci 1. pololetí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 2. pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následující školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

Hodnocení žáka v případě vysoké absence („přezkoušení z důvodu vysoké absence“)

Pokud celková absence žáka v jednotlivém předmětu činí 20 % a více za pololetí, bude na základě rozhodnutí vyučujícího nebo ředitele školy nařízeno přezkoušení v daném předmětu. Přezkoušení není zkouškou komisionální, proběhne před třídou za účasti zkoušejícího, přizván může být přísedící, kterým je vyučující téhož nebo příbuzného předmětu, popř. ředitel školy.

2. Pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků; vychází z § 4 vyhlášky č. 13/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

a) Zásady hodnocení:

musí na žáka působit povzbudivě, přístup musí respektovat žákovu individualitu

musí být přiměřené, objektivní a spravedlivé

jde o dlouhodobý proces kombinující různé formy hodnocení

předpokládá u učitele tvořivé využívání forem a metod vedení vyučování

musí postihovat úroveň vědomostí, dovedností a návyků, jichž žák dosáhl koncem klasifikačního období; jde o kompetence, kterými je vybaven

není nástrojem k upevňování kázně

b) Formy (základní) ověřování znalostí (kompetencí)

ústní – především aktivní dialog zkoumající příčinnost, tvořivost, samostatné myšlení a myšlení kritické

písemná – testy, doplňovací práce, krátké práce, čtvrtletní (pololetní) práce

samostatné řešení – referáty, komparativní práce, slohová cvičení, tematické práce, domácí úkoly, maturitní práce

Pokud to povaha předmětu umožňuje, je vhodné využít všech forem hodnocení.

Při přípravě písemných prací na školní rok nebo pololetí je vyučující povinen žáky předem seznámit s jejich časovým harmonogramem.

c) Kritéria jednotlivých stupňů hodnocení prospěchu

výborný – Žák bezpečně ovládá učivo, je samostatný, pohotový. Při řešení úkolů bezproblémově používá a tvůrčím způsobem využívá získané vědomosti a dovednosti; je zcela vybaven příslušnými kompetencemi stanovenými ŠVP.

chvalitebný – Žák učivo ovládá, uvažuje samostatně. Získané vědomosti a dovednosti používá při řešení úkolů. Při práci se dopouští malých, ne příliš častých chyb; je velmi dobře vybaven kompetencemi stanovenými ŠVP.

dobrý – Žák v podstavě učivo ovládá, je samostatný. Získané vědomosti a dovednosti používá k řešení úkolů, obtížnější úkoly řeší ve spolupráci s učitelem; je dobře vybaven kompetencemi stanovenými ŠVP.

dostatečný – Žák ovládá učivo jen částečně, při práci se dopouští závažnějších chyb. Za pomoci učitele je schopen chyby najít a odstranit, o daný předmět jeví zájem; je uspokojivě vybaven kompetencemi stanovenými ŠVP.

nedostatečný – Žák učivo neovládá. Na pomocné a návodné otázky reaguje nesprávně, ani s pomocí učitele není schopen řešit úkoly; o daný předmět nejeví zájem, není vybaven kompetencemi stanovenými ŠVP.

d) Komisionální zkouška probíhá v souladu s § 6 vyhlášky č. 13/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

koná-li opravné zkoušky

Koná-li žák opravnou zkoušku ve 2. pololetí, může tuto konat nejdříve v měsíci srpnu příslušného školního roku, pokud zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka nedohodne s ředitelem školy dřívější termín; v případě žáka posledního ročníku vzdělávání vyhoví ředitel školy žádosti o dřívější termín vždy.

Podrobnosti týkající se komisionální zkoušky včetně složení komise pro konání komisionální zkoušky, termínu konání zkoušky a způsobu vyrozumění žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka o výsledcích zkoušky stanoví ředitel školy a zveřejní je na příslušném místě ve škole.

požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení

Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení. Termín komisionálního přezkoušení stanoví ředitel školy bez zbytečného odkladu. Žák může být v příslušném pololetí z daného předmětu komisionálně přezkoušen pouze jednou.

V jednom dni může žák konat pouze jednu komisionální zkoušku.

Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušejícím je učitel vyučující žáka danému předmětu a přísedícím je učitel, který má odbornou kvalifikace pro výuku téhož nebo příbuzného předmětu. Pokud je ředitel střední školy zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise krajský úřad. Členy

komise jmenuje ředitel školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda komise veřejně v den konání zkoušky.

e) Průběh a způsob hodnocení ve vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu se řídí § 5 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 13/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Ředitel školy může dle § 18 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, povolit žákovi vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Žákovi je v takovém případě předán individuální vzdělávací plán v elektronické podobě v pdf formátu, jsou zde stanoveny rozsah probíraného učiva, dále termíny a formy hodnocení, které se řídí pravidly a kritérii tohoto hodnocení. Úkon předání je doložen listinou „Vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu“; zletilý žák podepíše převzetí, u nezletilého žáka podepisuje převzetí též zákonný zástupce, dále dokument podepíše třídní učitel a ředitel školy.

f) Hodnocení v dálkové formě studia (týká se dobíhajícího oboru vzdělání 53-41-M/007 Zdravotnický asistent) je obdobné jako u studia v denní formě, má ale svá specifika. Studium je pětileté, pro jednotlivé ročníky je stanoven zvláštní rozvrh. Vyučující využívá platný školní řád a hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy.

B. Hodnocení chování žáka – v souladu s § 3 odst. 5 a § 10 vyhlášky č. 13/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

1. Hodnocení na vysvědčení

velmi dobré – žák se chová v souladu s obecně platnými principy morálky (jedná v duchu dobrých mravů); jeho chování je v souladu se školním řádem

uspokojivé – žák porušuje obecně platné principy morálky; závažněji nebo opakovaně porušuje školní řád

neuspokojivé – chování žáka je často v rozporu s obecně platnými principy morálky; žák opakovaně závažněji nebo závažně porušuje školní řád

2. Výchovná opatření

a) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

b) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

c) Při zaviněném porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

d) Třídní učitel neprodleně oznámí uložení důtky řediteli školy.

e) O udělení a uložení výchovných opatření uvědomí písemně třídní učitel nebo ředitel školy zákonného zástupce žáka, příp. zletilého žáka, bezprostředně po udělení nebo uložení výchovných opatření.

O výchovných opatřeních je třídním učitelem učiněn zápis do osobní evidence žáka. Tyto zápisy slouží pouze pro interní informace o žákovi.

3. Pravidla pro udělení pochvaly nebo jiného ocenění

pochvala třídního učitele – za příkladné chování, reprezentaci školy, statečný a lidsky hodnotný čin, apod.

pochvala ředitele školy - za mimořádně příkladné chování, výrazně úspěšnou reprezentaci školy, mimořádně statečný a lidsky hodnotný čin, apod.

4. Pravidla pro uložení výchovných opatření

napomenutí třídního učitele – ukládá třídní učitel na základě vlastní zkušenosti nebo na podnět kteréhokoli zaměstnance školy za méně závažné porušení školního řádu

důtka třídního učitele - ukládá třídní učitel na základě vlastní zkušenosti nebo na podnět kteréhokoli zaměstnance školy za opakované méně závažné porušení školního řádu

důtka ředitele školy - ukládá ředitel školy na základě vlastní zkušenosti nebo na podnět kteréhokoli zaměstnance školy, zvláště pedagogického pracovníka za opakované závažné porušení školního řádu

podmíněné vyloučení ze studia – ukládá ředitel školy na základě vlastní zkušenosti, na návrh třídního učitele, pedagogického pracovníka či jiného zaměstnance školy za mimořádně závažné nebo opakované závažné porušení školního řádu. Záležitost projedná v pedagogické radě, přihlédne k jejímu názoru. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení ze studia stanoví ředitel školy zkušební lhůtu.

vyloučení ze studia - ukládá ředitel školy na základě vlastní zkušenosti, na návrh třídního učitele, pedagogického pracovníka či jiného zaměstnance školy za obzvlášť hrubé porušení školního řádu nebo za opakované hrubé porušování školního řádu, za spáchání úmyslného trestného činu, nebo jiné protiprávní jednání – distribuce drog, ohrožování zdraví a života spolužáků násilným jednáním, vnesení zbraně do prostor školy apod. A to i v případě, že velikostí způsobené škody nemá toto jednání charakter trestného činu. Záležitost projedná ředitel školy v pedagogické radě, přihlédne k jejímu názoru.

Podmíněné vyloučení ze studia a vyloučení ze studia podléhá správnímu řízení.

C. Závěrečné ustanovení

Tato příloha je, až do oficiálního postupu učiněné změny, součástí školního řádu pro žáky Střední školy, jejíž činnost vykonává právnická osoba s názvem Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113.

V Příbrami dne: 11. 4.2023

Mgr. Václav Kočovský, v. r.

ředitel školy

b. Příloha č. 2

Charitativní akce

Naše škola se pravidelně zúčastňuje v průběhu roku několika charitativních akcí.
Ve spolupráci s Občanským sdružením Život dětem probíhá třikrát ročně (podzimní, zimní a jarní termín) charitativní akce - Pomozte dětem - Srdíčkový den.

Naši žáci nabízejí obyvatelům našeho města různé benefiční předměty např. magnetky, propisky, plastová srdíčka, bloky a přívěsky. Projekt je zaměřen na pomoc vážně nemocným, postiženým a opuštěným dětem v České republice. Vybrané peníze putují na pořízení špičkových přístrojů do dětských oddělení nemocnic, nákup rehabilitačních pomůcek a invalidních vozíků pro postižené děti. Posláním občanského sdružení Život dětem je pomoc nemocným dětem v rámci celé České republiky.

Celonárodní sbírka Bílá pastelka. Hlavním důvodem této sbírky je potřeba upozornit na problémy zrakově postižených. Bílá pastelka je celonárodní akcí. Žáci naší školy ve spolupráci s TyfloCentrem v Příbrami se již opakovaně do sbírky aktivně zapojili. Finance získané touto sbírkou jsou využity pro vzdělávací programy nevidomých a slabozrakých.

Také celorepubliková sbírka Květinový den – Liga proti rakovině je součástí charitativních akcí naší školy.

Pravidelně se také naše škola zúčastňuje sbírky na pomoc lidem s Alzheimerovou chorobou ve spolupráci se SANCO Příbram.
Kromě sbírek celonárodních se škola účastní také regionálních sbírek dle aktuální nabídky, např. charitativní akce – hiporehabilitace – CPK CHRPA nebo akce fondu Sidos.
Všechny tyto akce směřují k tomu, aby žáci byli schopni naučit se tvořivě zasahovat do prostředí, které je obklopuje, vyrovnávat se s různými situacemi a problémy, uměli pracovat v týmu, vytvářeli si odpovědný přístup k plnění povinností a respektování určitých pravidel spojených s konáním sbírek. Tyto akce učí žáky respektovat lidský život, ve vztahu k ostatním lidem oprostit se od předsudků a intolerance. Vedou také k rozvoji komunikativních dovedností žáků a zájmu žáku o aktivní společenské dění.

5.1 Příloha č. 3 - Dodatek č. 1 k ŠVP Nutriční asistent

Dodatek č. 1 k ŠVP Nutriční asistent
Platnost: od 1. 9. 2024
Č.j.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
Nutriční asistent

RVP: 53 – 41– M / 02 Nutriční asistent

Dodatek č. 1 k ŠVP Nutriční asistent

Název a adresa školy: Střední zdravotnická a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Zřizovatel: Středočeský kraj

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Délka a forma vzdělání: 4 roky v denní formě vzdělání, střední vzdělání s maturitní zkouškou

Platnost dodatku č. 1: od 1. 9. 2024

Ředitel školy: Mgr. Václav Kočovský, v.r.

Schváleno ředitelem školy:

Oznámeno školské radě dne:

Projednáno a schváleno pedagogickou radou:

Český jazyk

Dodatek ke Školnímu vzdělávacímu programu (ŠVP) je zpracován v souvislosti s aktualizací učebnic a změnou tematických plánů. Tento dodatek vstupuje v platnost od prvních ročníků s účinností od 1. 9. 2024 a slouží k doplnění a upřesnění obsahu a metodických postupů stanovených původním ŠVP. Změny a novinky v dodatku reflektují aktuální vývoj v oboru a poskytují studentům relevantní a kvalitní vzdělávací materiály.

Učební plán

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Délka a forma vzdělávání: 4 roky v denní formě vzdělávání
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2024 počínaje prvním ročníkem

Vyučovací předmět	**Počet týdenních vyučovacích hodin**						
	1. ročník **34**	**2. ročník** **34**	**3. ročník** **32**	**4. ročník** **28**	**Celkem týdně/** **RVP**	**Celkem za dobu vzdělávání/** **RVP**	**Disp hod./** **RVP**
Český jazyk a literatura	1/34 2/68	2/68 1/34	2/64 1/32	2/56 2/56	7/5 6/5	222/160 190/160	2 1
Anglický jazyk	4/136	3/102	3/96	3/84	13/10	418/320	3
Společenskovědní základ	2/68	1/34	2/64		5/5	166/160	
Chemie	2/68	1/34			3	102	1
Biologie a ekologie	2/68				2	68	1
Fyzika	2/68				2	68	1
Matematika	3/102	2/68	2/64	2/56	9/7	290/224	2
První pomoc		2/68			2	68	
Tělesná výchova	2/68	2/68	2/64	2/56	8	256	
Informační a komunikační technologie	2/68	2/68			4	136/128	
Ekonomika				2/56	2	56/64	
Somatologie	3/102				3	102	
Klinická dietologie		2/68	2/64	2/56	6	188	
Výživa a léčebná výživa			3/96	3/84	6	180	
Biochemie			3/96		3	96	

Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena		1/34			1	34	
Základy ošetřovatelství		1/34			1	34	
Potravinářská chemie		2/68			2	68	
Nauka o potravinách	2/68				2	68	
Nutriční a dietologická péče			7/224	7/196	14	420	
Technologie přípravy pokrmů	2/68				2	68	
Příprava pokrmů	5/170	5/170			10	340	
Příprava léčebné výživy			5/160	5/140	10	300	
Výživa zdravých jedinců		2/68			2	68	
Organizace zdravotní péče		1/34			1	34	
Psychologie a komunikace		2/68	2/64	1/28	5	160	1
Seminář:*							
Anglický jazyk				1/28	1	28	1
Matematika				1/28	1	28	1
Celkem	**34**	**32**	**34**	**32**			13
Odborná praxe			4 týdny			120	

* Žáci mají možnost výběru mezi seminářem z cizího jazyka anebo matematiky.

Přehled využití týdnů				
Činnost	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
Vyučování	34	34	32	28

Odborná praxe	0	0	4	0
Sportovní kurzy	1	1	0	0
Školní akce- exkurze, výlety, soutěže	3	3	3	1
Maturitní zkoušky	0	0	0	4
Rezerva	2	2	1	1
Celkem	40	40	40	34

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník, celkem 34 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - si ověří stav svých vstupních vědomostí - objasní vztah jazyka a řeči posoudí celkovou charakteristiku češtiny	Úvod do studia jazyka - smysl výuky mateřského jazyka - jazykovědné disciplíny - vztah jazyka a řeči - jazykové příručky - vstupní prověrka
Žák: - se zaměřuje na zdvořilost a způsob přiměřeného vyjadřování, díky informačnímu a pragmatickému charakteru učiva nalézá odpovědi na jazykové a slohové otázky a hledá pomoc při řešení komunikačních problémů	Získávání a zpracování informací - internet, příručky, časopisy, odborné publikace - návštěva místní knihovny
Žák: - vysvětlí vybrané pojmy ze stylistiky, které byly v obsahu učiva - definuje dané útvary a využívá je v praxi - uvede činitele komunikačního procesu, vyvozuje obecná poučení i ze svých zkušeností - uvede vztah mezi jazykovou správností a jazykovou kulturou - se zapojuje do diskuze, nalézá odpovědi na své otázky a je přístupný konstruktivní kritice, ale zároveň je jí schopen se zapojuje do skupinové práce, hledá pomoc při řešení komunikačních problémů	Úvod do stylistiky - o slohu jazykových projevů - jazykové styly a slohotvorní činitelé - slohové postupy a útvary Styl prostěsdělovací - běžná komunikace - diskuze - komunikační cvičení - tiskopis, pozvánka, inzerát, SMS a MMS zprávy - zpráva a oznámení – pozvánka - hodnotící zpráva
Žák: - vyslovuje spisovně - zkulturní svou běžnou komunikaci a konverzuje kultivovaněji (jde o hlavní komunikační a slohový úkol v prvním ročníku)	Zvuková stránka jazyka - spisovná výslovnost - opakování učiva ze ZŠ - tvarosloví Zvuková stránka věty a projevu - pravidla diskuze - referáty o četbě, interpretace textů
Žák: - aplikuje poznatky z pravopisu v praxi - prakticky používá pravidla v PČP, uvědomuje si důležitost znalostí v oblasti ortografie	Opakování ortografie - zdvojené hlásky - psaní ú/ů - koncovky substantiv a adjektiv

	- oprava slohové práce
Žák: - vyjadřuje se zdvořile - popíše druhy a struktury dopisů, cvičí se v jejich tvorbě - je veden k originalitě	Osobní dopis - forma a uspořádání dopisu - porovnání textů dopisů různých osobností Úřední dopis - forma a uspořádání dopisu - porovnání dopisů soukromých a odborných - otevřený dopis - slohová práce
Žák: - využívá obecné poučení v praxi	Opakování ortografie - shoda přísudku s podmětem a s několikanásobným podmětem - jazyková prověrka - oprava jazykové prověrky - využití metody komentovaného psaní
Žák: - používá přednes a vnímá působivost uměleckého vypravování - si ujasní vztah pojmenování a slova - najde vztahy mezi slovy v textu, pojmenuje je, popř. nahradí a interpretuje	Pojmenování a slovo - slovní zásoba a její členění - vztahy mezi slovy (homonyma, synonyma, antonyma, metafora, metonymie,…) - interpretace textů - posuzování a výběr výrazů
Žák: - zdokonaluje se v ortografických dovednostech a uvědomuje si důležitost jejich využívání v praxi - aplikuje získané poznatky na praktických příkladech v interpunkci v souvětí	Opakování ortografie - psaní velkých písmen - diktát a syntaktický rozbor Psaní čárky ve větě jednoduché a v souvětí - psaní interpunkce v souvětí
Žák: - rozeznává působivost vypravování a jeho přímou závislost na vhodně vybraných lexikálních a gramatických prostředcích (druhy přísudku, řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá, polopřímá) - systematizuje a prohlubuje poznatky z ortografie a syntaxe	Vypravování v běžné komunikaci i v oblasti umělecké - aktivní naslouchání - převyprávění a dramatizace textu - lexikální a gramatické prostředky vypravování – shrnutí poznatků - slohová práce Analytická syntax, ortografie

2. ročník celkem 68 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - při řešení jazykových a komunikačních úkolů aplikuje faktografické znalosti (pojmy, kategorie, pravidla) a zdůvodňuje své řešení	Morfologie - gramatické kategorie vyššího a nižšího řádu - ohebné slovní druhy
Žák: - objasní základní pojmy lexikologie - rozliší synonyma, homonyma, antonyma - formuluje přenášení významu, uvede příklady a zdůvodní svá řešení	Lexikologie - úvod do lexikologie – základní pojmy - lexikální jednotky – pojmenování a slovo - sémantické vztahy – polysémie, homonymie, synonymie, antonymie - přenášení slovního významu – metafora, metonymie, synekdocha - dynamika slovní zásoby - individuální slovní zásoba
Žák: - na ukázce textu rozliší popis prostý, odborný, umělecký - sám produkuje pro něj vhodné popisové projevy	Popis, druhy popisu - základní druhy popisu, užití popisného slohového postupu - charakteristika, subjektivně zabarvený popis, popis předmětu, osoby - slohová práce - hodnocení a oprava slohové práce
Žák: - charakterizuje základní termíny derivologie - na příkladu dokáže rozpoznat různé způsoby obohacování slovní zásoby, sám aktivně tvoří složeniny, zkratky,… - uvede proces úžení a rozšiřování významu, univerbizace, multiverbizace - shrne vývojové tendence současné češtiny	Derivologie - základní terminologie (slovo, slovotvorný základ, formant) - slovotvorná stavba slova, základní typy odvozování - další způsoby obohacování slovní zásoby – skládání, zkracování,… - úžení a rozšiřování významu, univerbizace, multiverbizace, přejímání slov, pravopis slov přejatých, - vývojové tendence současné češtiny, shrnutí
Žák: - upevňuje a rozšiřuje již získané pravopisné dovednosti	Pravopis - psaní velkých písmen - interpunkční čárka ve větě jednoduché (různé druhy přívlastků, vsuvka) - hranice slov v písmu, příslovečné spřežky
Žák: - charakterizuje odborný styl - vyjadřuje se odborně o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu - používá postupů odborného stylu při studiu odborných předmětů	Funkční styl odborný - vnitřní diferenciace, tvary - úvahový a výkladový postup v odborném stylu - práce s texty – útvary odborného stylu, odborná terminologie
Žák: - při řešení jazykových a komunikačních aplikuje faktografické znalosti (pojmy, kategorie, pravidla) a zdůvodňuje své řešení	Morfologie - opakování

	- problematika zvláštností ohebných slovních druhů (jmenný rod, přecházení od vzoru ke vzoru, duální tvary,…) - neohebné slovní druhy
Žák: - se zdokonaluje v korespondenci odborné (z oblasti své příští profese) i úřední	Administrativní styl - základní charakteristika - žádost, životopis, stížnost, reklamace - motivační dopis - dopis k petici - slohová práce
Žák: - vyjadřuje se výstižně, věcně a jazykově správně o jevech svého oboru, rozebere specifické zvláštnosti profesní mluvy svého oboru	Specifické jazykové prostředky ve zdravotnické profesi

3. ročník, celkem 64 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - při řešení jazykových a komunikačních úkolů aplikuje faktografické znalosti (pojmy, kategorie, pravidla) a zdůvodňuje své řešení	Morfologie - opakování slovních druhů, gramatických kategorií
Žák: - správně používá syntaktické pojmy, které byly obsahem učiva - popíše rozdíl mezi souvětím podřadným a souřadným - provede syntaktický rozbor věty jednoduché a souvětí	Syntax - základní terminologie - věta a výpověď - věty podle postoje mluvčího - souvětí souřadné a podřadné, větné vztahy - větné členy - aktuální členění výpovědi, slovosled - nepravidelnosti větné stavby - výstavba textu a jeho členění
Žák: - uvede základní rysy publicistického stylu - vysvětlí funkci publicistiky ve společnosti - sám produkuje publicistické texty - vysvětlí podstatu bulváru a uvede příklady bulvárních témat - charakterizuje styl reklamy	Publicistický styl - charakteristika, funkce, jazyk - základní slohové prostředky publicistiky - publicistické žánry a útvary (zpráva, komentář, kritika, reportáž, fejeton) - slohová práce - oprava slohové práce, zhodnocení - bulvár, investigativní žurnalistika, regionální periodika - reklama - její specifika - vytvoření vlastního reklamního materiálu (plakát, leták)
Žák: - ovládá pravidla psaní interpunkčních znamének	Pravopis - čárka v souvětí

	- další interpunkční znaménka - procvičování problematických pravopisných jevů
Žák: - charakterizuje výkladový postup - zpracovává referát	Výklad, výkladový postup - výpisek, výtah, anotace, resumé - bibliografické údaje - referát mluvený, psaný - výklad - slohová práce s domácí přípravou
Žák: - pracuje s různými typy řečnických projevů - vytváří řečnické útvary - odlišuje na ukázce specifičnost různých slohových postupů např. ve stylu odborném, publicistickém a uměleckém	Řečnický styl - specifika mluveného projevu - řečnické útvary Funkční styly jazyka - souhrnné opakování na textech různého typu
Žák: - charakterizuje vývoj české jazykovědy a uvede její největší osobnosti	Česká jazykověda - průřez dějinami české jazykovědy - významné osobnosti české lingvistiky

4. ročník, celkem 56 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Žák: - uvede a stručně charakterizuje základní jazykovědné disciplíny	Úvod do obecné jazykovědy - jazyk a myšlení - jazykověda a její disciplíny
Žák: - charakterizuje vývoj mateřského jazyka v oblasti hláskosloví, morfologie a pravopisu - odliší jazykové zvláštnosti slovenštiny - charakterizuje pojmy norma a kodifikace - rozliší spisovný jazyk a nespisovné útvary - charakterizuje obor lexikologie, fonetika a morfologie - upevňuje a rozšiřuje poznatky z daných oborů	Vybrané kapitoly z historické mluvnice - hláskosloví, morfologie - vývoj českého pravopisu - vztah češtiny a slovenštiny Současná spisovná čeština - norma, kodifikace - vývojové tendence jazyka Útvary národního jazyka - charakter spisovné češtiny, její funkce - nespisovné útvary, vhodnost útvarů v různých komunikačních situacích Lexikologie, fonetika, morfologie - opakování poznatků z lexikologie, fonetiky, morfologie, práce s texty - individuální slovní zásoba
Žák: - upevňuje a rozšiřuje již získané pravopisné dovednosti	Pravopis - opakování probraných pravopisných jevů (psaní velkých písmen, shody podmětu s přísudkem, psaní předpon a předložek,…)

Žák: - charakterizuje úvahový postup, - zpracovává úvahové texty a vyjadřuje svůj postoj ke skutečnostem - uvažuje o problému z různých úhlů pohledu, zpracovává esejistické texty a vyjadřuje svůj postoj ke skutečnostem - odlišuje na ukázce specifičnost esejistického stylu, jeho provázanost se stylem uměleckým a odborným	Úvaha a úvahový postup, recenze, esej - úvaha – základní rysy - jazyk a kompozice, řečnická otázka - různé typy recenzí, esej - slohová práce
Žák: - provede rozbor věty jednoduché a souvětí - provede všestranný jazykový rozbor	Syntax - opakování poznatků ze syntaxe – rozbory vět jednoduchých a souvětí - věty podle postoje mluvčího – opakování
Žák: - pracuje s různými typy textů, transformuje je napříč styly - vyhledává typické jazykové jevy	Všestranný jazykový rozbor - různé typy textů z různých stylových oblastí - práce s kodifikačními příručkami - transformace textů napříč styly - typické jazykové jevy
Žák: - objasní funkce jednotlivých stylů - charakterizuje slohové útvary - charakterizuje umělecký styl a jeho funkce - vyhledává v textu a určuje specifické umělecké jazykové prostředky - procvičuje a opakuje všechny gramatické jevy - pracuje aktivně s textem	Stylistika - opakování základních poznatků o sluhu – funkční styly jazyka, slohotvorní činitelé, slohové útvary, kontakt s adresátem (součástí je i vypracování životopisu – přihláška na VŠ) Umělecký styl - obecné poučení - hlavní útvary - popisný a vyprávěcí postup v uměleckém stylu - stylistické prostředky uměleckých textů, analýza textů Systematizace učiva (DT)

Poznámka: v průběhu studia se vybraní žáci mohou zúčastnit Olympiády z českého jazyka, která prověří jejich jazykové znalosti z oblasti morfologické, syntaktické, lexikální a stylistické.

Oblast	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
ČJL - Aktualizace učebnic a změna tématických plánů	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
	3. ročník	4. ročník		
	4. ročník			
Doložka k náběhu nového ŠVP				
V následující části je popsán způsob náběhu změn nového ŠVP dle jednotlivých ročníků a dotčených oblastí.				

Dodatek č. 2 k ŠVP Nutriční asistent
Platnost: od 1. 9. 2024
Č.j.: 642/2024/SZJPB

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
Nutriční asistent

RVP: 53 – 41– M / 02 Nutriční asistent

Dodatek č. 2 k ŠVP Nutriční asistent

Název a adresa školy: Střední zdravotnická a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Zřizovatel: Středočeský kraj

Název ŠVP: Nutriční asistent

Kód a název oboru: 53-41-M/02 Nutriční asistent

Délka a forma vzdělání: 4 roky v denní formě vzdělání, střední vzdělání s maturitní zkouškou, kvalifikační úroveň EQF 4

Platnost dodatku č.7: od 1. 9. 2024

Ředitel školy: Mgr. Václav Kočovský v.r.

Schváleno ředitelem školy: 5. 4. 2024

Oznámeno školské radě dne:

Projednáno a schváleno pedagogickou radou per rollam:

Tímto dodatkem se upravuje ŠVP Masér oboru vzdělání 53-41-M/02 Nutriční asistent od 1. 9. 2024 takto:

1. Změna rozpisu studia a výsledku vzdělávání vyplývající ze změny učebního materiálu v předmětu – Anglický jazyk.

5.2 Cizí jazyk

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113
Název ŠVP: Nutriční asistent
Kód a název oboru vzdělání: 53-41-M/02 Nutriční asistent
Název vyučovacího předmětu: Anglický jazyk
Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2023 počínaje 1. ročníkem

Učební osnova předmětu
Anglický jazyk

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	**4**	**3**	**3**	**3**	**13**

5.2.1 Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Cílem výuky anglického jazyka je pomoci žákům osvojit si jazyk, používat jej jako nástroj komunikace a vnímat jako prostředek k získávání dalších informací potřebných k osobnostnímu i profesnímu rozvoji. Znalost jazyka plní nezastupitelnou integrující roli při začleňování mladých lidí do společnosti a má významnou úlohu pro rozvoj občanských postojů a samostatného kritického myšlení žáků. Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce.

Charakteristika učiva

Výuka anglického jazyka vyplývá z RVP z oblasti vzdělávání a komunikace v cizím jazyce. Vzdělávání v cizím jazyce připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům. Hlavní náplní je systematický výcvik v osvojování si jazykových prostředků a jejich uplatňování ve všech řečových dovednostech. Předmět rozvíjí schopnost se kultivovaně vyjadřovat v rámci situací každodenního života a zájmů, rozvíjí schopnost se vyjadřovat profesně v rámci oboru nutriční asistent a rozšiřuje poznatky o anglicky mluvících zemích.

Směřování výuky v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka anglického jazyka je vedena tak, aby žáci získali účinný komunikační prostředek, který přispěje k posílení jejich jazykovému sebevědomí a k rozšíření jejich kulturního rozhledu. Povede je k toleranci, k chápání respektování tradic, zvyků a sociálních a kulturních odlišností jiných národů. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí jejich schopnost celoživotního učení.

Strategie (pojetí) výuky

Výuka anglického jazyka je rozvržena do všech ročníků. První ročník je ve větší míře věnován opakování gramatických struktur, druhý ročník prohlubování jazykových znalostí a kompetencí, třetí a čtvrtý ročník je obohacen o výuku odborné terminologie a větší důraz je kladen na konverzaci. Při výuce se uplatňují principy, strategie a techniky moderních výukových metod (např. činnostní vyučování, komunikativní metoda, některé prvky gramaticko-překladové metody).

Prostřednictvím osvojování si jazykových prostředků, tj. výslovnosti, slovní zásoby, gramatiky a pravopisu si žáci prohlubují jazykové znalosti, které uplatňují v řečových dovednostech (tj. poslech, čtení, ústní a písemný projev), které si osvojují integrovaně a v propojení s ostatními předměty. V hodinách žáci pracují aktivně. Jsou soustavně vedeni k odpovědnosti za své učení, k sebereflexi svého učebního stylu a volby vhodných učebních strategií.

Individuální práce se střídá s prací ve dvojicích a malých skupinách. Učitel v hodinách monitoruje práci žáků, zaznamenává a následně opravuje chyby, řídí diskusi, vysvětluje gramatické jevy, zadává a kontroluje úkoly a zadává a opravuje testy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení prospěchu a chování žáků střední školy je dokument, ve kterém jsou podrobně popsána kritéria pro hodnocení (dokument je součástí Přílohy č. 1). Žák je veden hodnocení své práce a práce svých spolužáků. Prověřují se komplexní řečové dovednosti, a to ústní i písemné. V ústním projevu se hodnotí zvuková stránka jazyka, slovní zásoba, správná aplikace probraných gramatických jevů s ohledem na samostatnost, pohotovost, srozumitelnost a plynulost. V písemném projevu se hodnotí grafická stránka jazyka, rozsah použité slovní zásoby, správná aplikace probraných gramatických jevů s ohledem na správnost, srozumitelnost a přiměřenost. Při hodnocení je zohledněna domácí příprava, snaha a přístup žáka.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Ve výuce anglického jazyka jsou rozvíjeny tyto kompetence:

- komunikativní kompetence: učitel rozvíjí schopnost žáků vyjadřovat se v cizím jazyce s ohledem na účel jednání a komunikační situaci. Učitel podporuje rozvoj psané i ústní komunikace a vhodné formy jejich prezentace.
- kompetence k učení: učitel vede žáka k samostatné práci, pomáhá mu účinně využívat nejrůznější formy učení, učí ho přistupovat ke zdrojům informací a jejich vyhodnocování.
- kompetence personální a sociální: učitel podporuje kooperativní prostředí, učí žáky korekci vlastního jednání a chování, dbá na udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné toleranci a empatii. Žáci odpovídají za splnění svěřeného úkolu, pracují samostatně a uplatňují sebereflexi.
- kompetence k řešení problémů: žáci se učí řešit jazykové problémy a situace, dokážou je řešit adekvátním způsobem.
- občanské kompetence a kulturní povědomí: žáci aktivně vyhledávají a seznamují se s různými aspekty každodenního života anglicky nebo německy mluvících zemí a jsou tak vedeni k pochopení různorodosti jednotlivých kultur, k toleranci a respektu.
- kompetence využívat prostředky IT a pracovat s informacemi: je rozvíjena používáním moderních technologií při výuce (internet, jazykové programy, aj.), používané učebnice jsou vybaveny doplňujícím materiálem na domácí procvičování, rozvíjení dovedností tohoto předmětu je realizováno také pomocí podpůrných elektronických kurzů na internetu.

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

Občan v demokratické společnosti: žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí a sebeodpovědnosti, dovedli komunikovat s lidmi a vážili si materiálních a duchovních hodnot. Při práci poznávají ostatní členy své skupiny a učí se spolupracovat, diskutovat, hledat kompromisní řešení. Žáci jsou vedeni k samostatnému a svobodnému projevu a k toleranci při vyjadřování myšlenek svých spolužáků.

Člověk a životní prostředí: prostřednictvím konverzačních témat o ekologii, ekologickém chování, přírodě a životním prostředím jsou žáci vedeni k tomu, aby si všímali vztahu člověka a přírody, aby si uvědomovali negativní i pozitivní dopady lidského konání na životní prostředí, aby si uvědomovali důsledky vlastního ekologického jednání, aby sami aktivně vyhledávali informace a rozšiřovali si znalosti o životním prostředí

Informační a komunikační technologie: žáci používají počítač a internet k vyhledávání informací a procvičování, jsou vedeni k tomu, aby používali počítač i doma ke studiu a komunikaci s ostatními studenty.

Mezipředmětové vztahy: Český jazyk, Společenskovědní základ, Somatologie.

5.2.2 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání – anglický jazyk

1. ročník, celkem 136 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - interpretuje známá slova a základní fráze týkající se jeho osoby, rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé hovoří pomalu, zřetelně a s dostatečně dlouhými pauzami - reaguje na jednoduché otázky a pokyny vyslovené pomalu a zřetelně - interpretuje hláskovaná slova, čísla, údaje o cenách - dokáže objasnit smysl krátkých zpráv a hlášení **Čtení s porozuměním** Žák: - odhaduje význam neznámých slov, popř. - je dokáže přeložit s pomocí slovníku - čte s porozuměním jednodušší texty - vyhledá klíčová slova a základní informace v textu - dokáže aplikovat vhodné metody čtení **Ústní projev** Žák: - dokáže aplikovat základní pravidla výslovnosti - dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit; představit sebe a další osobu - dokáže použít jednoduché fráze při setkání a loučení	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní Jazykové prostředky - výslovnost - odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (výslovnost plurálů, gerundia, řadových číslovek) Slovní zásoba - v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení) - témata naplňující rámec tematických okruhů maturitní zkoušky (každodenní život, osobní charakteristika, jídlo, cestování…) - detailní okruhy viz aktuální učebnice Gramatika - sloveso *to be* - sloveso *to have* - členy a, an, the - kvantifikátory – much, many, a lot of - počitatelná a nepočitatelná jména - přivlastňovací pád - zájmena - přítomný prostý čas - minulý prostý čas - přítomný průběhový čas - minulý průběhový čas - vyjadřování budoucnosti - modální slovesa

- dokáže se dorozumět v obchodě, zeptat se lidí, kde bydlí, na jejich známé, umí na stejné otázky reagovat, zjistit jednoduché údaje, zdůvodnit svůj názor - dokáže formulovat žádost o něco - dokáže uskutečnit jednoduchou společenskou konverzaci, i když jí nerozumí natolik, aby ji dokázal sám udržet - vyjadřuje, co dělá ve svém volném čase - správně používá lexikum oblečení, dnů v týdnu, ročních období, měsíců, základních druhů jídla - dokáže vyprávět jednoduchý příběh - sděluje své plány do budoucna - aktivně používá osvojenou slovní zásobu **Písemný projev** Žák: - dodržuje základní pravopisné normy - dokáže vytvořit jednoduchý písemný vzkaz, pozdrav, sms a osobní dopis - dokáže vyplnit jednoduchý formulář, zapsat informace do diáře a napsat jednoduché věty o sobě - aktivně používá osvojenou slovní zásobu	- množné číslo podstatných jmen - číslovky - gerundium - there is, there are - stupňování přídavných jmen - příslovce Písemný projev - zákonitosti psané podoby jazyka - interpunkce, členění do odstavců, - čitelnost Komunikační situace - Seznamování, získávání a předávání informací - Vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu - jednoduché vyprávění v přítomnosti a minulosti - budoucí plány Poznatky o zemích - Základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí v rámci probíraných tematických okruhů

2. ročník, celkem 102 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - reaguje na jednoduché otázky a pokyny - vyslovené pomalu a zřetelně - interpretuje hláskovaná slova, čísla, údaje o cenách	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní Jazykové prostředky - výslovnost

- interpretuje krátké zprávy a hlášení - interpretuje souvislé projevy - rodilých mluvčích pronášených ve standardním hovorovém tempu - analyzuje hlavní myšlenky přiměřeného souvislého projevu rodilého mluvčího - rozlišuje podstatné a nepodstatné informace **Čtení s porozuměním** Žák: - odhaduje význam neznámých slov, popř. je dokáže přeložit s pomocí slovníku a vyhledává informace v jednoduchých každodenních materiálech - objasňuje hlavní myšlenky jednoduchého textu synonymními výrazy - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty - vyjadřuje vlastními slovy obsah, hlavní myšlenky přečteného textu - **Ústní projev** Žák - formuluje žádost - dokáže vést jednoduchou společenskou - konverzaci v rámci tematických okruhů, i když jí nerozumí natolik, aby ji dokázal sám udržet - vypravuje jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity - sděluje a zdůvodňuje svůj názor - vyjadřuje se s dostatečnou mírou gramatické korektnosti v běžných - předvídatelných situacích - vhodně zvolenými obraty žádá o upřesnění sdělené informace - dokáže obhájit svůj názor i oponovat názory druhých	odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (aspirace souhlásek, slovní a větný přízvuk) - slovní zásoba v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení, frázová slovesa, základní odborná terminologie) Gramatika - Přítomný čas prostý, průběhový - Stavová a dějová slovesa - Minulý čas prostý, průběhový - Vazby used to – be used to - Předpřítomný čas - Modální slovesa a jejich opisy - Vztažné věty - Tázací dovětky - Trpný rod - Stupňovaní příslovcí - Složeniny se some, any, every, no - Slovotvorba podstatných a přídavných jmen Tematické okruhy - témata naplňující rámec tematických okruhů maturitní zkoušky (lidské tělo, móda, nakupování, rodina, společnost…) - detailní okruhy viz aktuální učebnice Komunikační situace - získávání a předávání informací vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu, emocí Poznatky o zemích - základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí

- dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit - a představit se - hovoří o tom, co dělá ve volném čase a o dovolené - s vizuální oporou jmenuje části lidského těla - stručně charakterizuje sporty a vyjadřuje svůj vztah k nim - jmenuje běžné typy umění a vyjadřuje svůj vztah k nim - popisuje aktivity přispívající ke zdravému životnímu stylu - sděluje své plány do budoucna - samostatně reprodukuje před publikem jednoduchý monolog dle tematických okruhů **Písemný projev** Žák - dodržuje základní pravopisné normy - dokáže zaznamenat písemně podstatné myšlenky a informace z textu - formuluje vlastní myšlenky a vytvoří text o událostech a zážitcích ve formě popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis - formuluje jednoduchý text o událostech - vyjadřuje se vlastními myšlenkami na dané téma dle tematických okruhů - vhodně používá cizojazyčný knižní slovník	v rámci probíraných tematických okruhů - geografická, demografická, hospodářská, politická a kulturní fakta o ČR a Velké Británii

3. ročník, celkem 96 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - interpretuje souvislé projevy rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní

- analyzuje hlavní myšlenky přiměřeného - souvislého projevu rodilého mluvčího - rozlišuje podstatné a nepodstatné informace - sděluje vyslechnuté myšlenky - či informace - orientuje se při sledování audio-videonahrávek, filmového nebo divadelního představení **Čtení s porozuměním** Žák: - odvozuje význam neznámých slov - na základě osvojené slovní zásoby - a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů - využívá dle potřeby dvojjazyčné, výkladové i elektronické slovníky - dokáže rozlišit hlavní myšlenky čteného textu týkajícího se běžných situací - čte s porozuměním nekomplikované - a logicky strukturované texty odpovídající úrovně, zejména texty informační, popisné, umělecké, faktografické - a dokumentární - aplikuje vhodnou metodou čtení **Ústní projev** Žák: - dbá na správné frázování - odlišuje rozdíly v intonaci vět různého charakteru - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - aktivně používá osvojenou slovní zásobu dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit a představit se - vyjadřuje své názory a svá stanoviska, emoce a morální postoje - zapojuje se do rozhovoru bez přípravy - reaguje přiměřeným způsobem na jednoduchá konverzační témata - žádá o zopakování sdělení, pokud nezachytí jeho přesný význam - sděluje myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené samostatně reprodukuje před publikem jednoduchý monolog dle tematických okruhů	Jazykové prostředky - výslovnost - odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (aspirace souhlásek, slovní a větný přízvuk) - zvuková stránka věty, intonace, fonetická redukce Slovní zásoba - v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení, základní odborná terminologie) - ustálené kolokace, odborné výrazy, fráze týkající se známých témat, frázová slovesa Gramatika - stupňovaní přídavných jmen a příslovcí - so, such, too, enough - vyjadřování budoucnosti - předminulý čas - trpný rod, vazba have something done - podmínkové a časové věty - slovesné vzorce – gerund, infinitivy - nepřímá řeč, přací věty - slovotvorba podstatných a přídavných jmen - výrazy *either, neither, both* Komunikační situace - Získávání a předávání informací - Vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu, emocí, prosby, svolení, odmítnutí, zákazu a nutnosti - vyjádření zájmu a nezájmu, radosti a zklamání, překvapení, sympatií a strachu - vyjádření a přijetí omluvy a pochvaly, pokárání, rady

Písemný projev Žák: - dodržuje základní pravopisné normy - používá osvojené gramatické jevy - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - odvozuje význam neznámých slov - na základě osvojené slovní zásoby - a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů - dokáže vytvořit vlastní souvislý a pravidlům odpovídající členěný text: (Delší písemný formální a neformální projev) ve formě sdělení, popisu, vyprávění, novinového článku, dopisu a odpovědi na dopis (Kratší písemný projev) ve formě pozvánky, stížnosti, blahopřání, vzkazu, oznámení, inzerát a odpovědi na něj	- vyjádření lítosti, akceptace a neakceptace situace Poznatky o zemích - základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí v rámci probíraných tematických okruhů - geografická, demografická, hospodářská, politická a kulturní fakta o ČR a Velké Británii

4. ročník, celkem 84 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
Poslech s porozuměním Žák: - interpretuje souvislé projevy rodilých mluvčích pronášených ve standardním hovorovém tempu - dokáže vysvětlit hlavní myšlenky přiměřeného souvislého projevu rodilého mluvčího a dokáže rozlišit podstatné a nepodstatné informace - dokáže reprodukovat vyslechnuté myšlenky či informace - orientuje se při sledování filmového nebo divadelního představení **Čtení s porozuměním** Žák: - dokáže odvodit význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby	Řečové dovednosti - receptivní - produktivní - interaktivní Jazykové prostředky Výslovnost - odlišnost výslovnosti jednotlivých hlásek v porovnání s češtinou (aspirace souhlásek, slovní a větný přízvuk) Slovní zásoba - v rozsahu daných tematických okruhů (frazeologická spojení, základní odborná terminologie)

a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů - využívá dle potřeby dvojjazyčné, výkladové i elektronické slovníky - rozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu týkajícího se běžných situací - čte nekomplikované a logicky strukturované texty odpovídající úrovně, zejména texty informační, popisné, umělecké, faktografické a dokumentární - pracuje s texty odpovídající úrovně - samostatně vyhledává informace v autentickém textu - dokáže objasnit hlavní myšlenky textu - aplikuje vhodné metody čtení **Ústní projev** Žák: - dbá na správné frázování - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - odlišuje rozdíly v intonaci vět různého charakteru - používá osvojené gramatické jevy dokáže zahájit, ukončit hovor, pozdravit a představit se - vyjadřuje své názory a svá stanoviska, emoce a morální postoje - interpretuje nekomplikované projevy rodilých mluvčích jiných jazykových oblastí a zapojí se do rozhovoru bez přípravy - žádá o zopakování sdělení, pokud nezachytí jeho přesný význam - vhodně a v dostatečné šíři reaguje na otázky a témata z každodenního života (rozhovor na všeobecné téma) - dokáže popsat a porovnat obrázky - samostatně a v dostatečné šíři hovoří na zadané téma (obecná i odborná témata) - dokáže interaktivně vést rozhovor na zadaná situační témata - samostatně reprodukuje před publikem jednoduchý monolog dle tematických okruhů - vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity	(Zdraví, Nemoci a choroby, Zdravotní péče, Nemocnice, zdravotnická zařízení) Gramatika Funkční užití poznatků z oblasti morfologie a syntaxe Komunikační situace: - získávání a předávání informací - vyjádření nutnosti, souhlasu a nesouhlasu, emocí

- s vizuální oporou (mapa, obrázky) uvede základní geografické a demografické údaje UK a USA - používá slovní zásobu včetně vybrané frazeologie v rozsahu tematických okruhů **Písemný projev** Žák**:** - dodržuje základní pravopisné normy - používá osvojené gramatické jevy - volí gramaticky správné výrazy a frazeologické obraty - odvozuje význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby a kontextu, příp. na základě znalosti internacionalismů - samostatně a správně vyhledává informace v anglicko-českém a česko-anglickém slovníku - samostatně využívá mluvnických prostředků na úrovni A1-B1 osvojených v průběhu studia - sestaví souvislý a pravidlům odpovídající členěný text týkající se známých témat - dle zadání vytvoří vlastní text: (Delší písemný formální a neformální projev) v podobě sdělení, popisu, vyprávění, novinového článku, dopisu a odpovědi na dopis (Kratší písemný projev) v podobě pozvánky, stížnosti, blahopřání, vzkazu, oznámení, inzerátu a odpovědi na něj - srozumitelně předá myšlenky přečteného textu v podobě popisu, vyprávění, prezentace a reprodukce - zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu - používá osvojené gramatické jevy vhodně používá cizojazyčný knižní slovník	Poznatky o zemích - základní poznatky o reáliích anglicky mluvících zemí v rámci probíraných tematických okruhů - geografická, demografická, politická a kulturní fakta o ČR, Velké Británii a USA

Oblast	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
ČJL - Aktualizace učebnic a změna tématických plánů	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
	3. ročník	4. ročník		
	4. ročník			
Doložka k náběhu nového ŠVP				
V následující části je popsán způsob náběhu změn nového ŠVP dle jednotlivých ročníků a dotčených oblastí.				

Revize Informatického vzdělávání

Oblast	**2025/2026**	**2026/2027**	**2027/2028**	**2028/2029**
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
	3. ročník	4. ročník		
Digitalizace ve všech předmětech	4. ročník			
Doložka k náběhu nového ŠVP				
V následující části je popsán způsob náběhu změn nového ŠVP dle jednotlivých ročníků a dotčených oblastí.				

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT OBOR NUTRIČNÍ ASISTENT				
NÁZEV PT	**1. ročník**	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**
Občan v demokratické	Anglický jazyk	Anglický jazyk	Anglický jazyk	Anglický jazyk
společnosti	Biologie a ekologie	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura
	Český jazyk a literatura	Klinická dietologie	Klinická dietologie	Ekonomika
	Somatologie	Klinická dietologie	Klinická dietologie	Klinická dietologie
	Tělesná výchova	Psychologie a komunikace	Psychologie a komunikace	Klinická dietologie
		Tělesná výchova	Tělesná výchova	Psychologie a komunikace
		Základy ošetřovatelství	Výživa a léčebná výživa	Seminář – anglický jazyk
				Tělesná výchova
				Výživa a léčebná výživa
Člověk a životní prostředí	Anglický jazyk	Anglický jazyk	Anglický jazyk	Anglický jazyk
	Biologie a ekologie	Chemie	Biochemie	Klinická dietologie
	Fyzika	Klinická dietologie	Klinická dietologie	Psychologie a komunikace
	Chemie	Klinická dietologie	Klinická dietologie	Seminář – anglický jazyk
	První pomoc	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	Psychologie a komunikace	Tělesná výchova
	Příprava léčebné stravy	Potravinářská chemie	Společenskovědní základ	Výživa a léčebná výživa
	Somatologie	Příprava léčebné stravy	Tělesná výchova	
	Společenskovědní základ	Psychologie a komunikace	Výživa a léčebná výživa	
	Technologie přípravy pokrmů	Společenskovědní základ		
	Tělesná výchova	Tělesná výchova		
		Výživa zdravých jedinců		
		Základy ošetřovatelství		
Člověk a svět práce	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura
	Fyzika	Klinická dietologie	Klinická dietologie	Ekonomika
	Matematika	Klinická dietologie	Klinická dietologie	Klinická dietologie
	Nauka o potravinách	Matematika	Matematika	Klinická dietologie
	První pomoc	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	Nutriční a dietologická péče	Matematika
	Příprava léčebné stravy	Organizace a řízení zdravotní péče	Příprava léčebné stravy	Nutriční a dietologická péče
	Společenskovědní základ	Příprava léčebné stravy	Psychologie a komunikace	Příprava léčebné stravy
	Technologie přípravy pokrmů	Psychologie a komunikace	Společenskovědní základ	Psychologie a komunikace
	Tělesná výchova	Společenskovědní základ	Tělesná výchova	Seminář - matematika
		Tělesná výchova	Výživa a léčebná výživa	Tělesná výchova
		Výživa zdravých jedinců	Výživa a léčebná výživa	Výživa a léčebná výživa
		Základy ošetřovatelství		Výživa a léčebná výživa
Člověk a digitální svět	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Anglický jazyk	Český jazyk a literatura
	Anglický jazyk	Anglický jazyk	Biochemie	Anglický jazyk
	Biologie a ekologie	Chemie	Český jazyk a literatura	Matematika
	Fyzika	Informatické vzdělávání	Matematika	Nutriční a dietologická péče
	Chemie	Matematika	Nutriční a dietologická péče	Příprava léčebné stravy
	Informatické vzdělávání	Mikrobiologie, epidemiologie a hygiena	Příprava léčebné stravy	Psychologie a komunikace
	Matematika	Organizace a řízení zdravotní péče	Psychologie a komunikace	Seminář – anglický jazyk
	Příprava léčebné stravy	Potravinářská chemie	Společenskovědní základ	Seminář - matematika
	Somatologie	Příprava léčebné stravy	Výživa a léčebná výživa	Výživa a léčebná výživa
	Společenskovědní základ	Psychologie a komunikace		
	Technologie přípravy pokrmů	Společenskovědní základ		
		Výživa zdravých jedinců		
		Základy ošetřovatelství		